

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEVBNERIANA

PROPERTIVS

EDIDIT
P. FEDELI

STVTGARDIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

Propertius, Sextus

SEXTI PROPERTI

ELEGIARVM LIBRI IV

EDIDIT

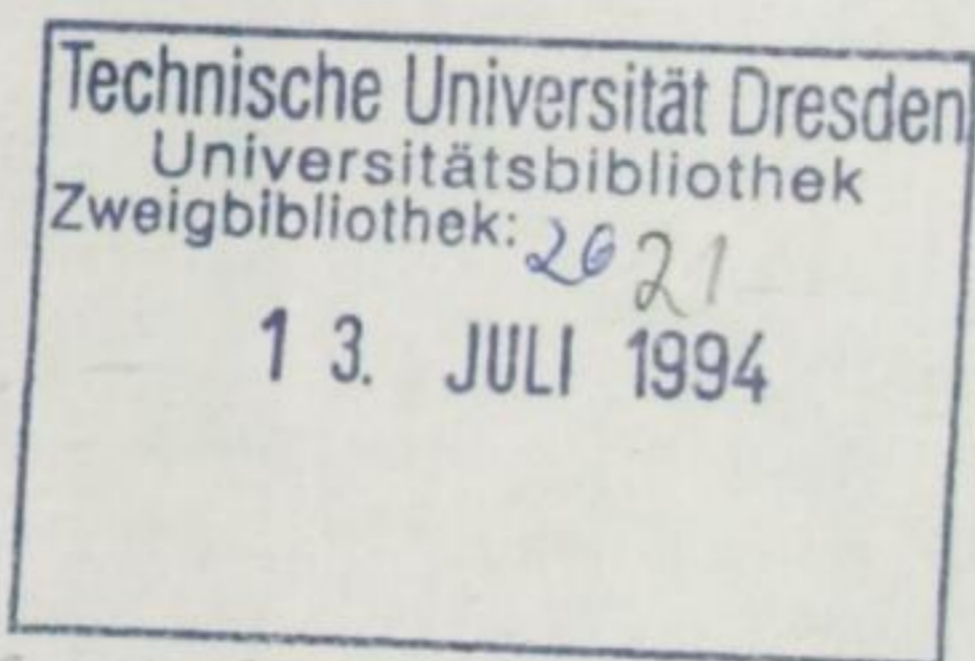
PAVLVS FEDELI

1.3. JULI 1894

STVTGARDIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI MCMLXXXIV

teil mooy mag N

FX

186000

- 984

+ 2

CIP-Kurztitelaufnahme der Deutschen Bibliothek

Propertius, Sextus:

[Elegiae]

Sexti Properti elegiarum libri IV/ed. Paulus Fedeli. –
Stuttgartiae: Teubner, 1984.

(Bibliotheca scriptorum Graecorum et
Romanorum Teubneriana)

ISBN 3-519-01739-3

ISBN 3-519-01740-7

NE: Fedeli, Paolo [Hrsg.]

Das Werk ist urheberrechtlich geschützt. Die dadurch begründeten Rechte, besonders des Nachdrucks, der Wiedergabe auf photomechanischem oder ähnlichem Wege, der Speicherung und Auswertung in Datenverarbeitungsanlagen, bleiben, auch bei Verwertung von Teilen des Werkes, dem Verlag vorbehalten. Bei gewerblichen Zwecken dienender Vervielfältigung ist an den Verlag gemäß § 54 UrhG eine Vergütung zu zahlen, deren Höhe mit dem Verlag zu vereinbaren ist.

© B. G. Teubner, Stuttgart 1984

Printed in Germany

Satz: pagina GmbH, Tübingen

Druck und Bindung: Passavia Druckerei GmbH Passau

948.07955.002

SEXTI PROPERTI ELEGIARVM

LIBER PRIMVS

MONOBIBLOS

1

Cynthia prima suis miserum me cepit ocellis,
contactum nullis ante Cupidinibus.

tum mihi constantis deiecit lumina fastus

et caput impositis pressit Amor pedibus,

donec me docuit castas odisse puellas

improbis, et nullo uiuere consilio.

et mihi iam toto furor hic non deficit anno,

cum tamen aduersos cogor habere deos.

5

Milanion nullos fugiendo, Tulle, labores
saeuitiam durae contudit Iasidos. 10
nam modo Partheniis amens errabat in antris,
ibat et hirsutas ille uidere feras;
ille etiam Hylaei percussus uulnere rami
saucius Arcadiis rupibus ingemuit.
ergo uelocem potuit domuisse puellam: 15
tantum in amore preces et bene facta ualent.
in me tardus Amor non [n]ullas cogitat artis,
nec meminit notas, ut prius, ire uias.
at uos, deductae quibus est fallacia lunae
et labor in magicis sacra piare focus, 20
en agedum dominae mentem conuertite nostrae,
et facite illa meo palleat ore magis!

tunc ego crediderim uobis et sidera et amnis
posse † cythalinis † ducere carminibus.
aut uos, qui sero lapsum reuocatis, amici, 25
quaerite non sani pectoris auxilia.
fortiter et ferrum saeuos patiemur et ignis,
sit modo libertas quae uelit ira loqui.
ferte per extremas gentis et ferte per undas,
qua non ulla meum femina norit iter: 30
uos remanete, quibus facili deus annuit aure,
sitis et in tuto semper amore pares.
in me nostra Venus noctes exercet amaras
et nullo uacuis tempore defit Amor.
hoc, moneo, uitate malum: sua quemque moretur 35
cura, neque assueto mutet amore locum.
quod si quis monitis tardas aduerterit auris,
heu referet quanto uerba dolore mea!

2

Quid iuuat ornato procedere, uita, capillo
et tenuis Coa ueste mouere sinus,
aut quid Orontea crinis perfundere murra,
teque peregrinis uendere muneribus,
naturaeque decus mercato perdere cultu, 5
nec sinere in propriis membra nitere bonis?
crede mihi, non ulla tuae est medicina figurae:
nudus Amor formae non amat artificem.
aspice quos summittat humus formosa colores, 10
ut ueniant hederæ sponte sua melius,
surgat et in solis formosius arbutus antris
et sciat indociles currere lymphæ uias.
litora natiuis † persuadent † picta lapillis
et uolucres nulla dulcius arte canunt.

non sic Leucippis succendit Castora Phoebæ, 15
Pollucem cultu non Helaira soror;
non, Idæ et cupido quondam discordia Phoebæ,
Eueni patriis filia litoribus;
nec Phrygium falso traxit candore maritum
auecta externis Hippodamia rotis: 20
sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,
qualis Apelleis est color in tabulis.
non illis studium uulgo conquirere amantis:
illis ampla satis forma pudicitia.
non ego nunc uereor ne sim tibi uilior istis: 25
uni si qua placet, culta puella sat est;
cum tibi praesertim Phoebus sua carmina donet
Aoniamque libens Calliopea lyram,
unica nec desit iucundis gratia uerbis,
omnia quaeque Venus, quaeque Minerua probat, 30

his tu semper eris nostrae gratissima uitae,
taedia dum miserae sint tibi luxuriae.

3

Qualis Thesea iacuit cedente carina
languida desertis Cnosia litoribus;
qualis et accubuit primo Cepheia somno,
libera iam duris cotibus, Andromede;
nec minus assiduis Edonis fessa choreis 5
qualis in herboso concidit Apidano:
talis uisa mihi mollem spirare quietem
Cynthia non certis nixa caput manibus,
ebria cum multo traherem uestigia Baccho,
et quaterent sera nocte facem pueri. 10
hanc ego, nondum etiam sensus deperditus omnis,
molliter impresso conor adire toro;
et quamuis duplici correptum ardore iuberent
hac Amor hac Liber, durus uterque deus,
subiecto leuiter positam temptare lacerto 15
osculaque admota sumere et arma manu,
non tamen ausus eram dominae turbare quietem,
expertae metuens iurgia saeuitiae;

sed sic intentis haerebam fixus ocellis,
Argus ut ignotis cornibus Inachidos. 20
et modo soluebam nostra de fronte corollas
ponebamque tuis, Cynthia, temporibus;
et modo gaudebam lapsos formare capillos;
nunc furtiua cauis poma dabam manibus;
omnia quae ingrato largibar munera somno, 25
munera de pronò saepe uoluta sinu;
et quotiens raro duxti suspiria motu,
obstupui uano credulus auspicio,
ne qua tibi insolitos portarent uisa timores,
neue quis inuitam cogeret esse suam: 30
donec diuersas praecurrens luna fenestras,
luna moraturis sedula luminibus,
compositos leuibus radiis patefecit ocellos.
sic ait in molli fixa toro cubitum:
'tandem te nostro referens iniuria lecto 35
alterius clausis expulit e foribus?
namque ubi longa meae consumpsti tempora noctis,
languidus exactis, ei mihi, sideribus?

o utinam talis producas, improbe, noctes,
 me miseram qualis semper habere iubes! 40
 nam modo purpureo fallebam stamine somnum,
 rursus et Orpheae carmine, fessa, lyrae;
 interdum leuiter mecum deserta querebar
 externo longas saepe in amore moras:
 dum me iucundis lapsam Sopor impulit alis. 45
 illa fuit lacrimis ultima cura meis.'

4

Quid mihi tam multas laudando, Basse, puellas
 mutatum domina cogis abire mea?
 quid me non pateris uitae quodcumque sequetur
 hoc magis assueto ducere seruitio?
 tu licet Antiopae formam Nycteidos, et tu 5
 Spartanæ referas laudibus Hermionæ,
 et quascumque tulit formosi temporis aetas;
 Cynthia non illas nomen habere sinat:

nedum, si leuibus fuerit collata figuris,
inferior duro iudice turpis eat. 10
haec sed forma mei pars est extrema furoris;
sunt maiora, quibus, Basse, perire iuuat:
ingenuus color et multis decus artibus, et quae
gaudia sub tacita ducere ueste libet.
quo magis et nostros contendis soluere amores, 15
hoc magis accepta fallit uterque fide.
non impune feres: sciet haec insana puella
et tibi non tacitis uocibus hostis erit;
nec tibi me post haec committet Cynthia nec te
quaeret; erit tanti criminis illa memor, 20
et te circum omnis alias irata puellas
differet: heu nullo limine carus eris!
nullas illa suis contemnet fletibus aras,
et quicumque sacer qualis ubique lapis.
non ullo grauius temptatur Cynthia damno 25
quam sibi cum rapto cessat amore deus:

praecipue nostri. maneat sic semper, adoro,
nec quicquam ex illa quod querar inueniam!

5

Inuide, tu tandem uoces compesce molestas
et sine nos cursu, quo sumus, ire pares!
quid tibi uis, insane? meos sentire furores?
infelix, properas ultima nosse mala,
et miser ignotos uestigia ferre per ignis, 5
et bibere e tota toxica Thessalia.
non est illa uagis similis collata puellis:
molliter irasci non solet illa tibi.
quod si forte tuis non est contraria uotis,
at tibi curarum milia quanta dabit! 10

non tibi iam somnos, non illa relinquet ocellos;
illa feros animis alligat una uiros.
a! mea contemptus quotiens ad limina cures,
cum tibi singultu fortia uerba cadent
et tremulus maestis orietur fletibus horror 15
et timor informem ducet in ore notam
et quaecumque uoles fugient tibi uerba querenti,
nec poteris, qui sis aut ubi, nosse miser!
tum graue seruitium nostrae cogere puellae
discere et exclusum quid sit abire domum; 20
nec iam pallorem totiens mirabere nostrum,
aut cur sim toto corpore nullus ego.
nec tibi nobilitas poterit succurrere amanti:
nescit Amor priscis cedere imaginibus.
quod si parua tuae dederis uestigia culpae, 25
quam cito de tanto nomine rumor eris!
non ego tum potero solacia ferre roganti,
cum mihi nulla mei sit medicina mali;
sed pariter miseri socio cogemur amore
alter in alterius mutua flere sinu. 30
quare, quid possit mea Cynthia, desine, Galle,
quaerere: non impune illa rogata uenit.

6

Non ego nunc Hadriae uereor mare noscere tecum,
Tulle, neque Aegaeo ducere uela salo,
cum quo Rhipaeos possim conscendere montis
ulteriusque domos uadere Memnonias;
sed me complexae remorantur uerba puellae 5
mutatoque graues saepe colore preces.
illa mihi totis argutat noctibus ignes
et queritur nullos esse relictā deos;
illa meam mihi iam se denegat, illa minatur,
quae solet i(ng)rato tristis amica uiro. 10
his ego non horam possum durare querelis:
a pereat, si quis lentus amare potest!

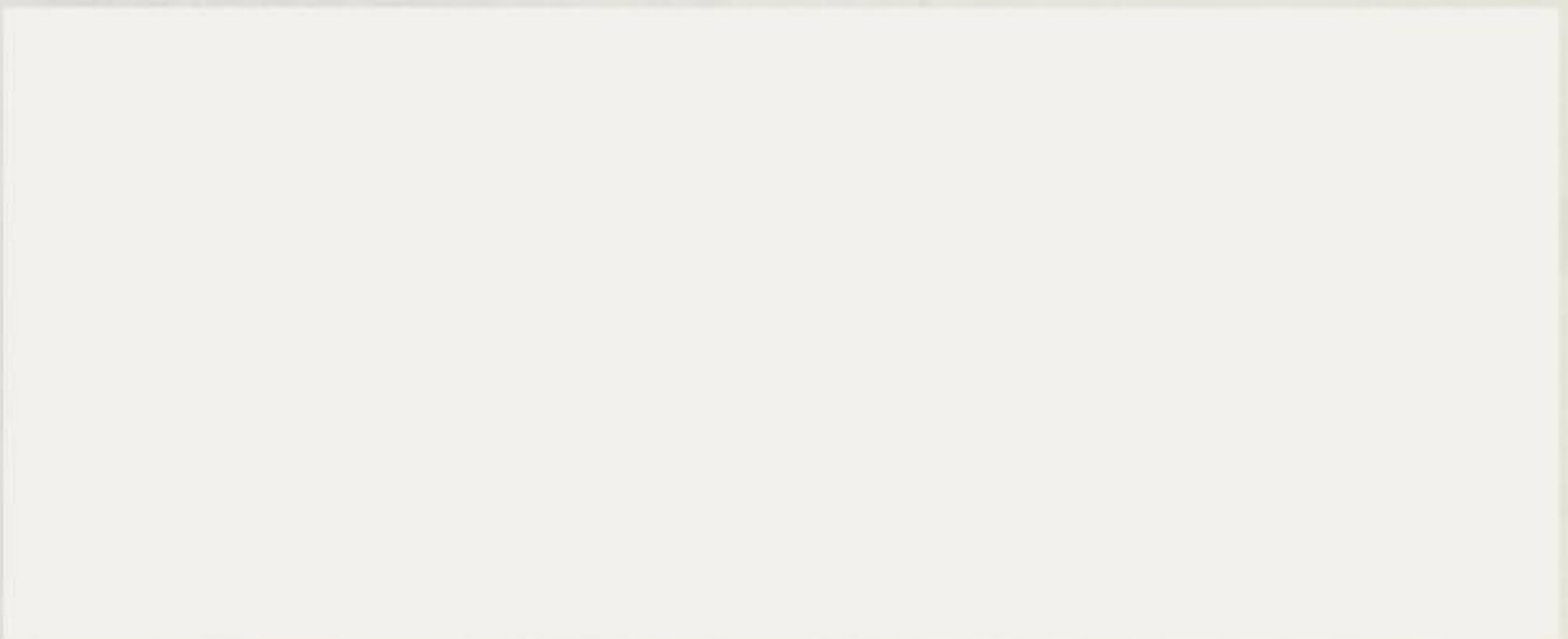

an mihi sit tanti doctas cognoscere Athenas
atque Asiae ueteres cernere diuitias,
ut mihi deducta faciat conuicia puppi 15
Cynthia et insanis ora notet manibus,
osculaque opposito dicat sibi debita uento,
et nihil infido durius esse uiro?
tu patruī meritas conare anteire securis
et uetera oblitis iura refer sociis. 20
nam tua non aetas umquam cessauit amori,
semper at armatae cura fuit patriae;
et tibi non umquam nostros puer iste labores
afferat et lacrimis omnia nota meis!
me sine, quem semper uoluit Fortuna iacere, 25
hanc animam extremae reddere nequitiae.

multi longinquo periere in amore libenter,
in quorum numero me quoque terra tegat.
non ego sum laudi, non natus idoneus armis:
hanc me militiam fata subire uolunt. 30
at tu seu mollis qua tendit Ionia, seu qua
Lydia Pactoli tingit arata liquor;
seu pedibus terras seu pontum carpere remis
ibis, et accepti pars eris imperii.
tum tibi si qua mei ueniet non immemor hora, 35
uiuere me duro sidere certus eris.

7

Dum tibi Cadmeae dicuntur, Pontice, Thebae
armaque fraternae tristia militiae,
atque, ita sim felix, primo contendis Homero
(sint modo fata tuis mollia carminibus),
nos, ut consuemus, nostros agitamus amores 5
atque aliquid duram quaerimus in dominam;
nec tantum ingenio quantum seruire dolori
cogor et aetatis tempora dura queri.

hic mihi conteritur uitae modus, haec mea fama est,
hinc cupio nomen carminis ire mei. 10
me laudent doctae solum placuisse puellae,
Pontice, et iniustas saepe tulisse minas;
me legat assidue post haec neglectus amator
et prosint illi cognita nostra mala.
te quoque si certo puer hic concusserit arcu, 15
† quod nollim nostros euiolasse † deos,
longe castra tibi, longe miser agmina septem
flebis in aeterno surda iacere situ;
et frustra cupies mollem componere uersum
nec tibi subiciet carmina serus Amor. 20
tum me non humilem mirabere saepe poetam,
tunc ego Romanis praeferar ingeniis;
nec poterunt iuuenes nostro reticere sepulcro
‘Ardoris nostri magne poeta iaces.’
tu caue nostra tuo contempnas carmina fastu: 25
saepe uenit magno faenore tardus Amor.

8

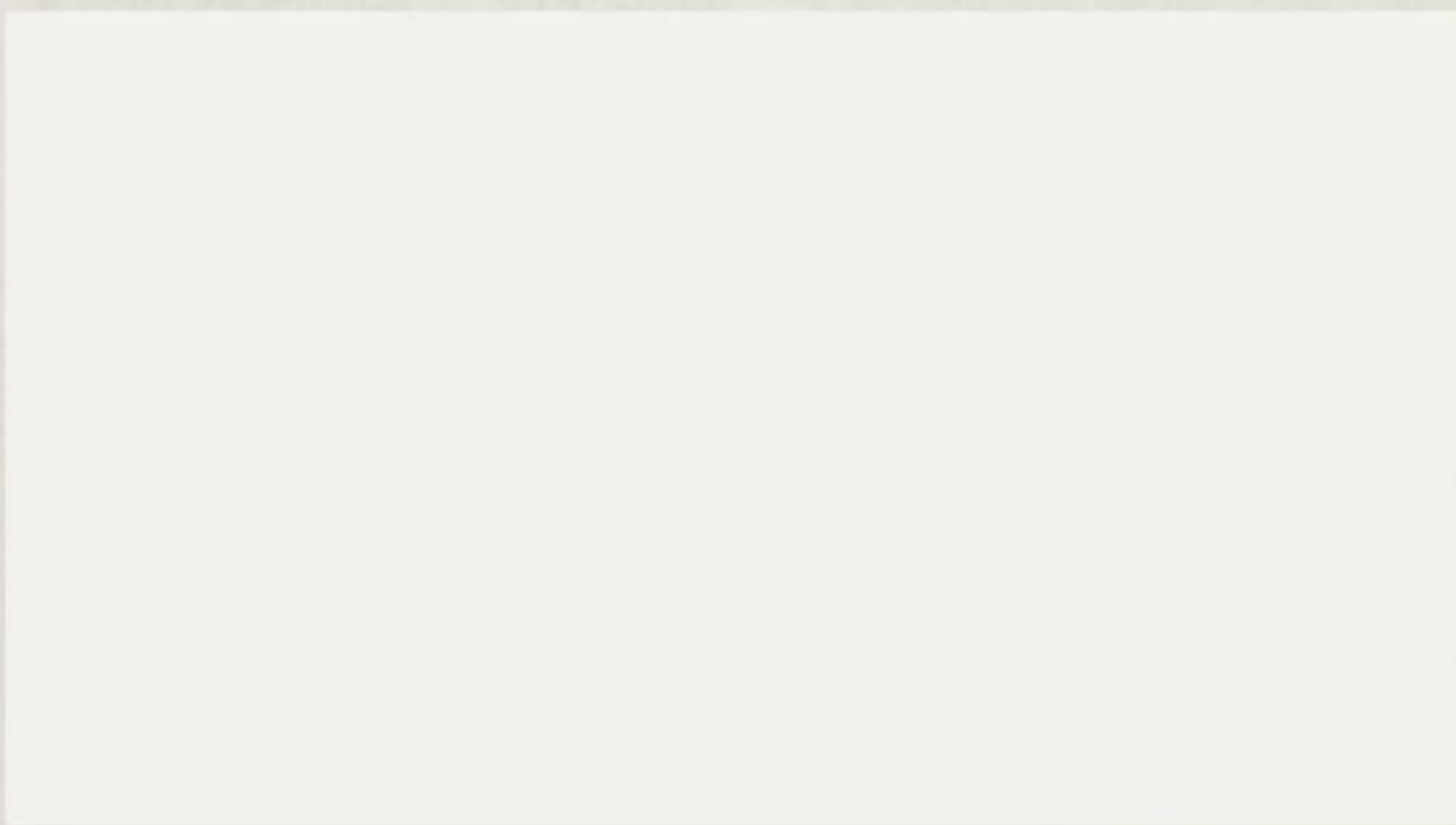
Tune igitur demens, nec te mea cura moratur?
an tibi sum gelida uilior Illyria?
et tibi iam tanti, quicumque est, iste uidetur,
ut sine me uento quolibet ire uelis?
tune audire potes uesani murmura ponti 5
fortis, et in dura naue iacere potes?
tu pedibus teneris positas fulcire pruinas,
tu potes insolitas, Cynthia, ferre niues?
o utinam hibernae duplicentur tempora brumae
et sit iners tardis nauita Vergiliis, 10
nec tibi Tyrrhena soluatur funis harena,
neue inimica meas eleuet aura preces!
atque ego tum uideam talis subsidere uentos,
cum tibi prouectas auferet unda ratis,
ut me defixum uacua patiatur in ora 15
crudelem infesta saepe uocare manu!

sed quocumque modo de me, periura, mereris,
sit Galatea tuae non aliena uiae:
ut te, felici praeuecta Ceraunia remo,
accipiat placidis Oricos aequoribus! 20
nam me non ullae poterunt corrumpere de te
quin ego, uita, tuo limine uerba querar;
nec me deficiet nautas rogitare citatos
'Dicite, quo portu clausa puella mea est?',
et dicam 'Licet Atraciis considat in oris, 25
et licet Hylaeis, illa futura mea est.'
hic erit! hic iurata manet! rumpantur iniqui!
uicimus: assiduas non tulit illa preces.
falsa licet cupidus deponat gaudia Liur:
destitit ire nouas Cynthia nostra uias. 30

illi carus ego et per me carissima Roma
 dicitur, et sine me dulcia regna negat.
 illa uel angusto mecum requiescere lecto
 et quocumque modo maluit esse mea,
 quam sibi dotatae regnum uetus Hippodamiae 35
 et quas Elis opes ante pararat equis.
 quamuis magna daret, quamuis maiora daturus,
 non tamen illa meos fugit auara sinus.
 hanc ego non auro, non Indis flectere conchis,
 sed potui blandi carminis obsequio. 40
 sunt igitur Musae, neque amanti tardus Apollo,
 quis ego fretus amo: Cynthia rara mea est!
 nunc mihi summa licet contingere sidera plantis:
 siue dies seu nox uenērit, illa mea est!
 nec mihi riualis certos subducit amores: 45
 ista meam norit gloria canitiem.

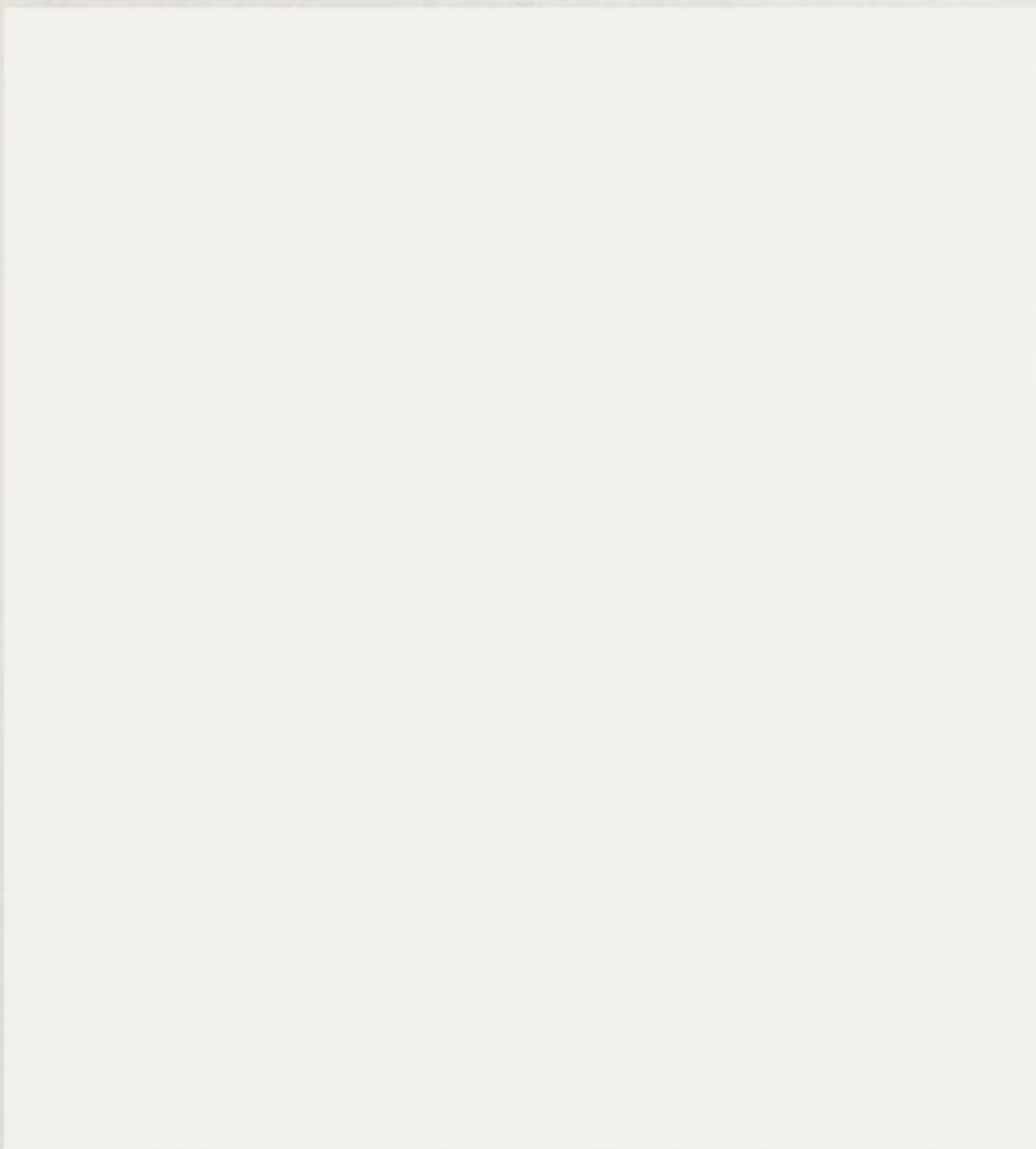
9

Dicebam tibi uenturos, irrisor, amores,
 nec tibi perpetuo libera uerba fore:

ecce iaces supplexque uenis ad iura puellae
et tibi nunc quaeuis imperat empti modo.
non me Chaoniae uincant in amore columbae 5
dicere, quos iuuenes quaeque puella domet.
me dolor et lacrimae merito fecere peritum:
atque utinam posito dicar amore rudis!
quid tibi nunc misero prodest graue dicere carmen
aut Amphioniae moenia flere lyrae? 10
plus in amore ualet Mimnermi uersus Homero:
carmina mansuetus lenia quaerit Amor.
i quaeso et tristis istos compone libellos,
et cane quod quaeuis nosse puella uelit!
quid si non esset facilis tibi copia? nunc tu 15
insanus medio flumine quaeris aquam.
necdum etiam palles, uero nec tangeris igni:
haec est uenturi prima fauilla mali.
tum magis Armenias cupies accedere tigris
et magis infernae uincula nosse rotae, 20

quam pueri totiens arcum sentire medullis
et nihil iratae posse negare tuae.
nullus Amor cuiquam facilis ita praebuit alas,
ut non alterna presserit ille manu.
nec te decipiat, quod sit satis illa parata: 25
acrius illa subit, Pontice, si qua tua est;
quippe ubi non liceat uacuos seducere ocellos,
nec uigilare alio nomine cedat Amor.
qui non ante patet, donec manus attigit ossa:
quisquis es, assiduas a fuge blanditias! 30
illis et silices et possint cedere quercus,
nedum tu possis, spiritus iste leuis.

quare, si pudor est, quam primum errata fatere:
dicere quo pereas saepe in amore leuat.

10

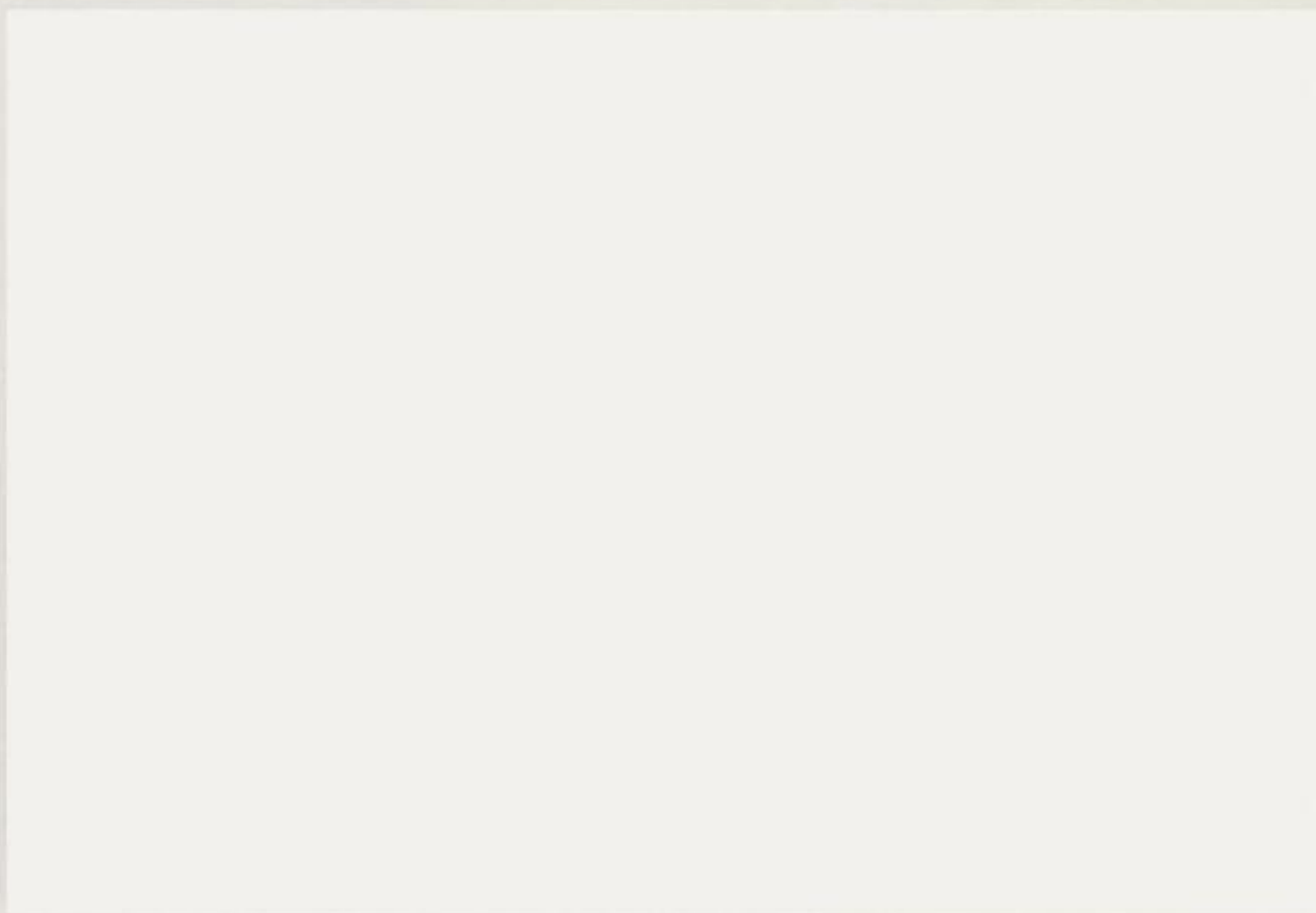
O iucunda quies, primo cum testis amori
affueram uestris conscius in lacrimis!
o noctem meminisse mihi iucunda uoluptas,
o quotiens uotis illa uocanda meis,
cum te complexa morientem, Galle, puella 5
uidimus et longa ducere uerba mora!
quamuis labentis premeret mihi somnus ocellos
et mediis caelo Luna ruberet equis,
non tamen a uestro potui secedere lusu:
tantus in alternis uocibus ardor erat. 10
sed quoniam non es ueritus conc(r)edere nobis,
accipe commissae munera laetitiae:
non solum uestros didici reticere dolores,
est quiddam in nobis maius, amice, fide.

possum ego diuersos iterum coniungere amantis 15
et dominae tardas possum aperire fores;
et possum alterius curas sanare recentis,
nec leuis in uerbis est medicina meis.
Cynthia me docuit semper quaecumque petenda
quaeque cauenda forent: non nihil egit Amor. 20
tu caue ne tristi cupias pugnare puellae,
neue superba loqui, neue tacere diu;
neu, si quid petiit, ingrata fronte negaris,
neu tibi pro uano uerba benigna cadant.
irritata uenit, quando contemnitur illa, 25
nec meminit iustas ponere laesa minas:
at quo sis humilis magis et subiectus amori,
hoc magis effectu saepe fruare bono.
is poterit felix una remanere puella,
qui numquam uacuo pectore liber erit. 30

11

Ecquid te mediis cessantem, Cynthia, Bais,
qua iacet Herculeis semita litoribus,
et modo Thesproti mirantem subdita regno
proxima Misenis aequora nobilibus,
nostri cura subit memores a! ducere noctes? 5
ecquis in extremo restat amore locus?
an te nescio quis simulatis ignibus hostis
sustulit e nostris, Cynthia, carminibus?
atque utinam mage te, remis confisa minutis,
paruula Lucrina cumba moretur aqua, 10
aut teneat clausam tenui Teuthrantis in unda
alternae facilis cedere lympha manu,
quam uacet alterius blandos audire susurros
molliter in tacito litore compositam,
ut solet amota labi custode puella, 15
perfida communis nec meminisse deos:

non quia perspecta non es mihi cognita fama,
sed quod in hac omnis parte timetur amor.
ignosces igitur, si quid tibi triste libelli
attulerint nostri: culpa timoris erit. 20
an mihi nunc maior carae custodia matris?
aut sine te uitae cura sit ulla meae?
tu mihi sola domus, tu, Cynthia, sola parentes,
omnia tu nostrae tempora laetitiae.
seu tristis ueniam seu contra laetus amicis, 25
quicquid ero, dicam 'Cynthia causa fuit.'
tu modo quam primum corruptas desere Baias:
multis ista dabunt litora discidium,
litora quae fuerant castis inimica puellis:
a pereant Baiae, crimen Amoris, aquae! 30

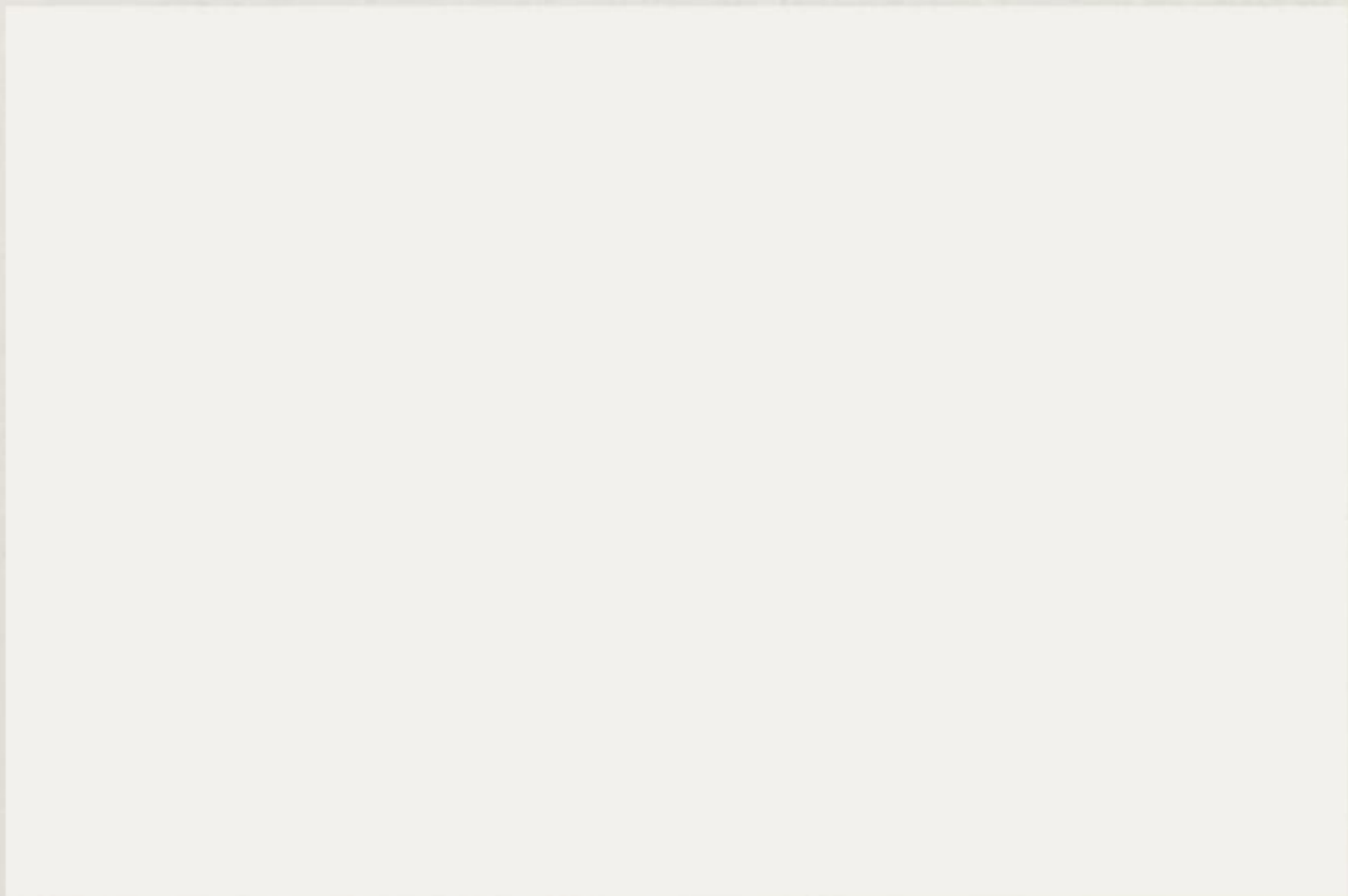
12

Quid mihi desidia non cessas fingere crimen,
quod faciat nobis, Pontice, Roma moram?
tam multa illa meo diuisa est milia lecto,
quantum Hypanis Veneto dissidet Eridano;
nec mihi consuetos amplexu nutrit amores 5
Cynthia, nec nostra dulcis in aure sonat.
olim gratus eram: non illo tempore cuiquam
contigit ut simili posset amare fide.
inuidiae fuimus: num me deus obruit? an quae
lecta Prometheis diuidit herba iugis? 10
non sum ego qui fueram: mutat uia longa puellas.
quantus in exiguo tempore fugit amor!

nunc primum longas solus cognoscere noctes
cogor et ipse meis auribus esse grauis.
felix, qui potuit praesenti flere puellae 15
(non nihil aspersis gaudet Amor lacrimis),
aut si despectus potuit mutare calores
(sunt quoque translato gaudia seruitio).
mi neque amare aliam neque ab hac desistere fas est:
Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit. 20

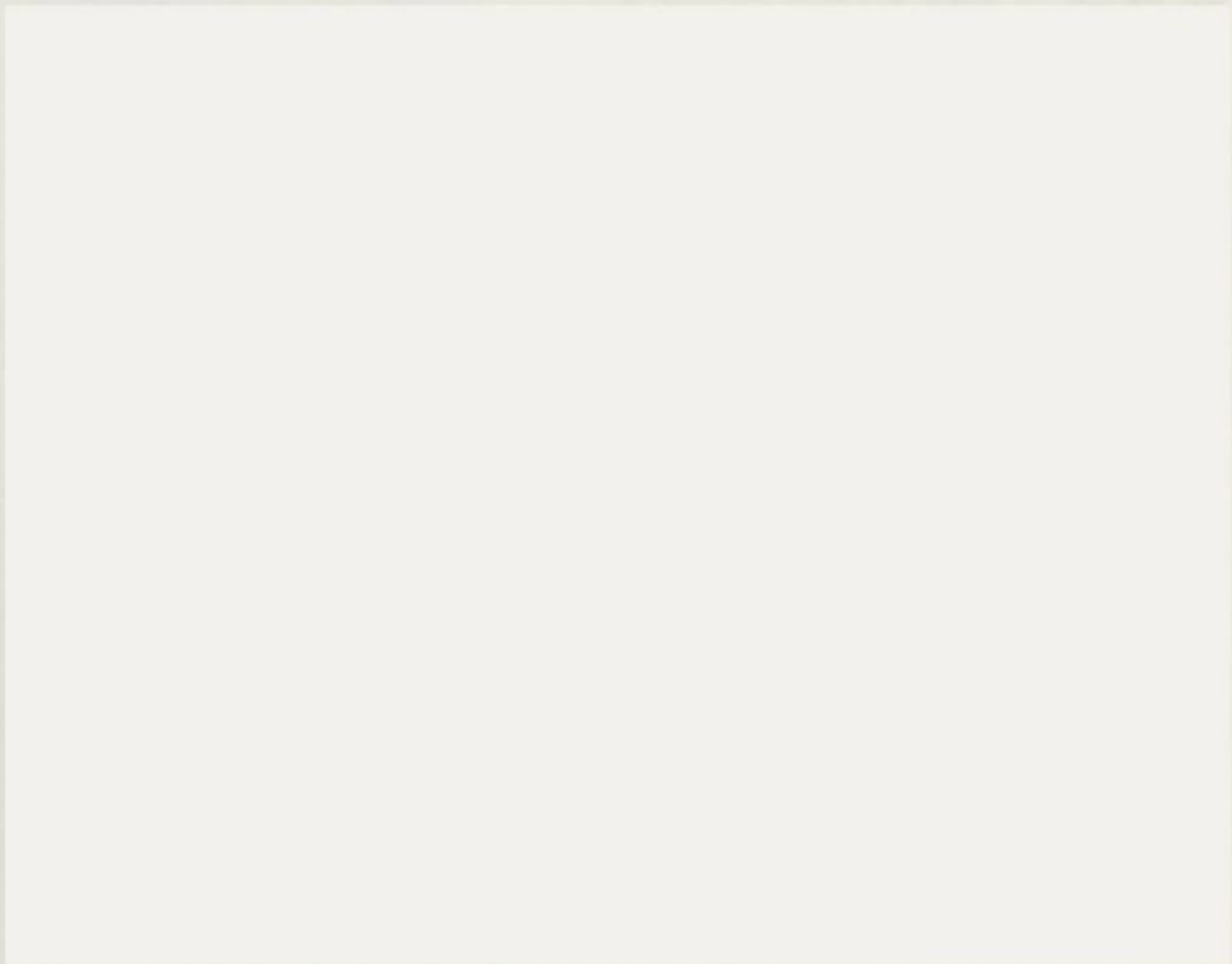
13

Tu, quod saepe soles, nostro laetabere casu,
Galle, quod abrepto solus amore uacem.
at non ipse tuas imitabor, perfide, uoces:
fallere te numquam, Galle, puella uelit.
dum tibi deceptis augetur fama puellis, 5
certus et in nullo quaeris amore moram,

perditus in quadam tardis pallescere curis
incipis, et primo lapsus abire gradu.
haec erit illarum contempti poena doloris:
multarum miseras exiget una uices. 10
haec tibi uulgaris istos compescet amores,
nec noua quaerendo semper amicus eris.
haec ego non rumore malo, non augure doctus;
uidi ego: me quaeso teste negare potes?
uidi ego te toto uinctum languescere collo 15
et flere iniectis, Galle, diu manibus
et cupere optatis animam deponere labris
et quae deinde meus celat, amice, pudor.

non ego complexus potui diducere uestros:
tantus erat demens inter utrosque furor. 20
non sic Haemonio Salmonida mixtus Enipeo
Taenarius facili pressit amore deus,
nec sic caelestem flagrans amor Herculis Heben
sensit ab Oetaeis gaudia prima rogis.
una dies omnis potuit praecurrere amanti: 25
nam tibi non tepidas subdidit illa faces,
nec tibi praeteritos passa est succedere fastus,
nec sinet abduci: te tuus ardor aget.
nec mirum, cum sit Ioue dignae proxima Leda
et Ledaie partu gratior, una tribus; 30
illa sit Inachiis et blandior heroinis,
illa suis uerbis cogat amare Iouem.
tu uero quoniam semel es periturus amore,
utere: non alio limine dignus eras.

qui tibi sit, felix quoniam nouus incidit, error; 35
et quodcumque uoles, una sit ista tibi.

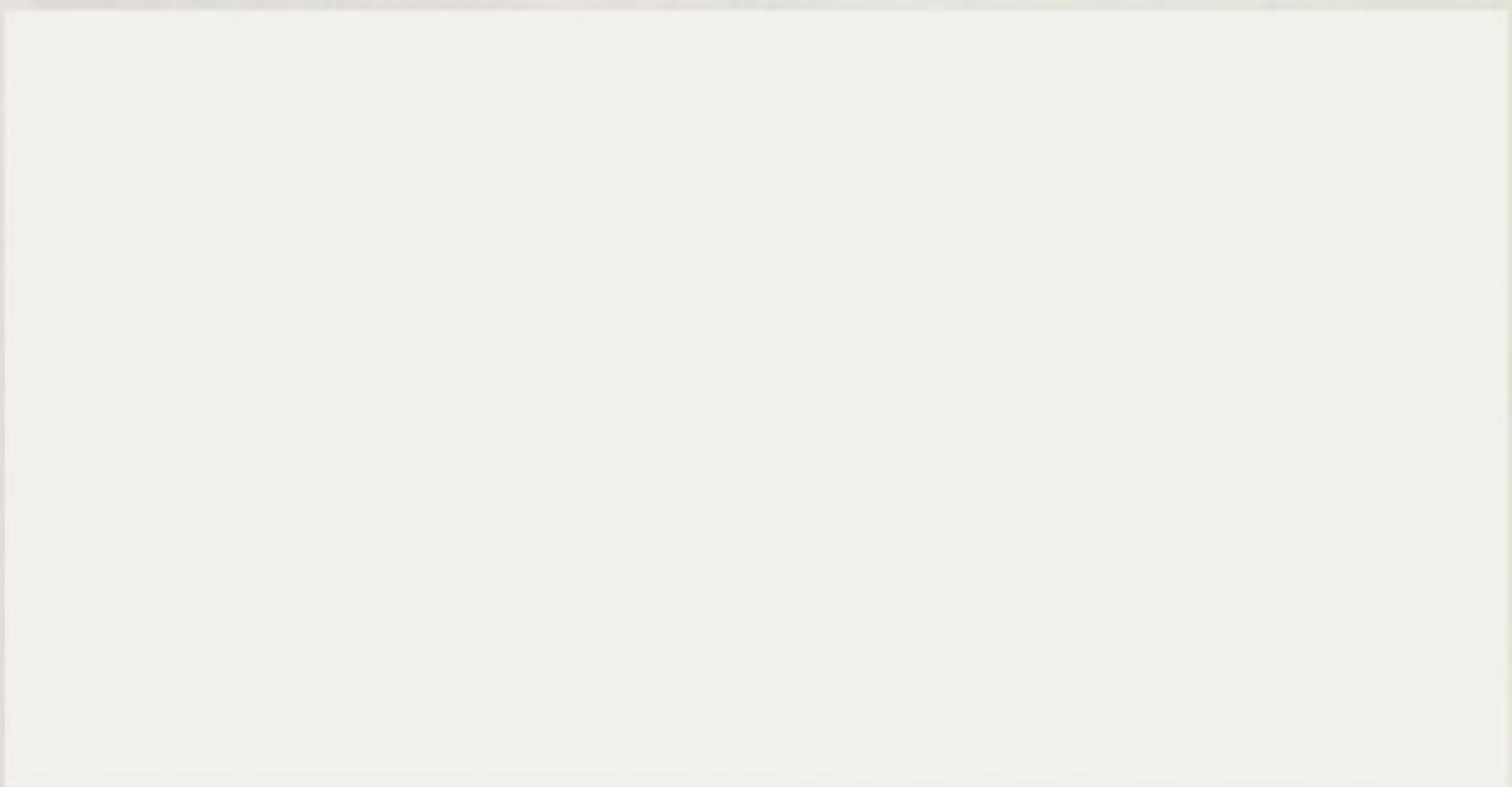
14

Tu licet abiectus Tiberina molliter unda
Lesbia Mentoreo uina bibas opere
et modo tam celeres mireris currere lintres
et modo tam tardas funibus ire ratis;
et nemus omne satas intendat uertice siluas, 5
urgetur quantis Căucasus arboribus;
non tamen ista meo ualeant contendere amor:
nescit Amor magnis cedere diuitiis.
nam siue optatam mecum trahit illa quietem,
seu facili totum ducit amore diem, 10

tum mihi Pactoli ueniunt sub tecta liquores
 et legitur Rubris gemma sub aequoribus;
 tum mihi cessuros spondent mea gaudia reges:
 quae maneant, dum me fata perire uolent!
 nam quis diuitiis aduerso gaudet Amore? 15
 nulla mihi tristi praemia sint Venere!
 illa potest magnas heroum infringere uires,
 illa etiam duris mentibus esse dolor:
 illa neque Arabium metuit transcendere limen
 nec timet ostrino, Tulle, subire toro 20
 et miserum toto iuuenem uersare cubili:
 quid releuant uariis serica textilibus?
 quae mihi dum placata aderit, non ulla uerebor
 regna uel Alcinoi munera despiciere.

15

Saepe ego multa tuae leuitatis dura timebam,
 hac tamen excepta, Cynthia, perfidia.
 aspice me quanto rapiat fortuna periclo!
 tu tamen in nostro lenta timore uenis;

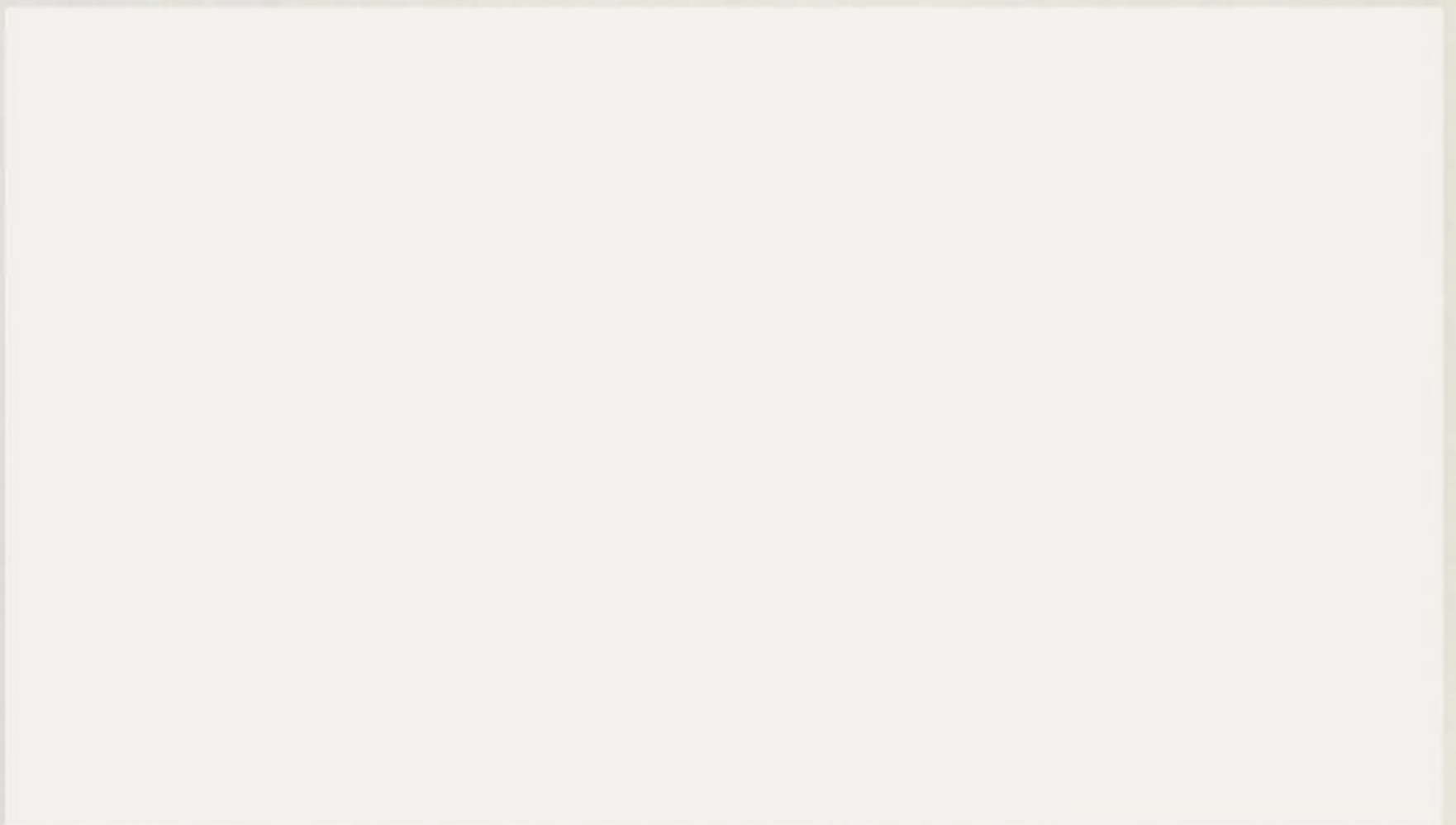
- et potes hesternos manibus componere crinis 5
et longa faciem quaerere desidia,
nec minus Eois pectus uariare lapillis,
ut formosa nouo quae parat ire uiro.
at non sic Ithaci digressu mota Calypso
desertis olim fleuerat aequoribus: 10
multos illa dies incomptis maesta capillis
sederat, iniusto multa locuta salo,
et quamuis numquam post haec uisura, dolebat
illa tamen, longae conscia laetitiae. 14
nec sic Aesoniden rapiantibus anxia uentis 17
Hypsipyle uacuo constitit in thalamo: 18
Hypsipyle nullos post illos sensit amores, 19
ut semel Haemonio tabuit hospitio. 20
coniugis Euadne miseros elata per ignis 21
occidit, Argiuae fama pudicitiae.
Alphesiboea suos ultra est pro coniuge fratres, 15
sanguinis et cari uincula rupit amor. 16
quarum nulla tuos potuit conuertere mores,
tu quoque uti fieres nobilis historia.
desine iam reuocare tuis periuria uerbis, 25
Cynthia, et oblitos parce mouere deos;

audax a! nimium nostro dolitura periclo,
si quid forte tibi durius inciderit!
multa prius: uasto labentur flumina ponto,
annus et inuersas duxerit ante uices, 30
quam tua sub nostro mutetur pectore cura:
sis quodcumque uoles, non aliena tamen.
tam tibi ne uiles isti uideantur ocelli,
per quos saepe mihi credita perfidia est!
hos tu iurabas, si quid mentita fuisses, 35
ut tibi suppositis exciderent manibus:
et contra magnum potes hos attollere Solem,
nec tremis admissae conscia nequitiae?
quis te cogebat multos pallere colores
et fletum inuitis ducere luminibus? 40
quis ego nunc pereo, similis moniturus amantis
'O nullis tutum credere blanditiis!'

16

'Quae fueram magnis olim patefacta triumphis,
ianua Tarpeiae nota pudicitiae,
cuius inaurati celebrarunt limina currus,
captorum lacrimis umida supplicibus,
nunc ego, nocturnis potorum saucia rixis, 5
pulsata indignis saepe queror manibus
et mihi non desunt turpes pendere corollae
semper et exclusi[s] signa iacere faces.
nec possum infamis dominae defendere noctes,
nobilis obscenis tradita carminibus; 10
nec tamen illa suae reuocatur parcere famae,
turpior et saeculi uiuere luxuria.
haec inter grauibus cogor deflere querelis
supplicis a longis tristior excubiis.

ille meos numquam patitur requiescere postis, 15
 arguta referens carmina blanditia:
 "Ianua uel domina penitus crudelior ipsa,
 quid mihi tam duris clausa taces foribus?
 cur numquam reserata meos admittis amores,
 nescia furtiuas reddere mota preces? 20
 nullane finis erit nostro concessa dolori,
 turpis et in tepido limine somnus erit?
 me mediae noctes, me sidera plena iacentem,
 frigidaque Eoo me dolet aura gelu:
 tu sola humanos numquam miserata dolores 25
 respondes tacitis mutua cardinibus.
 o utinam traiecta caua meā uocula rima
 percussas dominae uertat in auriculas!
 sit licet et saxo patientior illa Sicano,
 sit licet et ferro durior et chalybe, 30
 non tamen illa suos poterit compescere ocellos,
 surget et inuitis spiritus in lacrimis.
 nunc iacet alterius felici nixa lacerto,
 at mea nocturno uerba cadunt Zephyro.
 sed tu sola mei tu maxima causa doloris, 35
 uicta meis numquam, ianua, muneribus,

te non ulla meae laesit petulantia linguae,
quae solet † irato dicere tota loco †
ut me tam longa raucum patiare querela
sollicitas triuio peruigilare moras. 40
at tibi saepe nouo deduxi carmina uersu
osculaque impressis nixa dedi gradibus.
ante tuos quotiens uerti me, perfida, postis
debitaque occultis uota tuli manibus!"
haec ille et si quae miseri nouistis amantes, 45
et matutinis obstrepat alitibus.
sic ego nunc dominae uitiis et semper amantis
fletibus aeterna differor inuidia.'

17

Et merito, quoniam potui fugisse puellam,
nunc ego desertas alloquor alcyonas,

nec mihi Cassiope solito uisura carinam
omniaque ingrato litore uota cadunt.
quin etiam absenti prosunt tibi, Cynthia, uenti: 5
aspice, quam saeuas increpat aura minas.
nullane placatae ueniet Fortuna procellae?
haecine parua meum funus harena teget?
tu tamen in melius saeuas conuerte querelas:
sat tibi sit poenae nox et iniqua uada. 10
an poteris siccis mea fata reponere ocellis
ossaque nulla tuo nostra tenere sinu?
a pereat, quicumque ratis et uela parauit
primus et inuito gurgite fecit iter!
nonne fuit leuius dominae peruincere mores 15
(quamuis dura, tamen rara puella fuit),
quam sic ignotis circumdata litora siluis
cernere et optatos quaerere Tyndaridas?
illic si qua meum sepelissent fata dolorem,
ultimus et posito staret amore lapis, 20

illa meo caros donasset funere crinis,
 molliter et tenera poneret ossa rosa;
 illa meum extremo clamasset puluere nomen,
 ut mihi non ullo pondere terra foret.
 at uos, aequoreae formosa Doride natae, 25
 candida felici soluite uela choro:
 si quando uestras labens Amor attigit undas,
 mansuetis socio parcite litoribus.

18

Haec certe deserta loca et taciturna querenti,
 et uacuum Zephyri possidet aura nemus.
 hic licet occultos proferre impune dolores,
 si modo sola queant saxa tenere fidem.
 unde tuos primum repetam, mea Cynthia, fastus? 5
 quod mihi das flendi, Cynthia, principium?
 qui modo felices inter numerabar amantis,
 nunc in amore tuo cogor habere notam.
 quid tantum merui? quae te mihi carmina mutant?
 an noua tristitiae causa puella tuae? 10
 sic mihi te referas, leuis ut non altera nostro
 limine formosos intulit ulla pedes.
 quamuis multa tibi dolor hic meus aspera debet,
 non ita saeua tamen uenerit ira mea,

ut tibi sim merito semper furor et tua flendo 15
lumina deiectis turpia sint lacrimis.
an quia parua damus mutato signa colore
et non ulla meo clamat in ore fides?
uos eritis testes, si quos habet arbor amores,
fagus et Arcadio pinus amica deo. 20
a quotiens teneras resonant mea uerba sub umbras,
scribitur et uestris Cynthia corticibus!
an tua quod peperit nobis iniuria curas?
quae solum tacitis cognita sunt foribus.
omnia consueui timidus perferre superbae 25
iussa neque arguto facta dolore queri.
pro quo, diuini fontes, et frigida rupes
et datur inculto tramite dura quies;

et quodcumque meae possunt narrare querelae,
cogor ad argutas dicere solus auis. 30
sed qualiscumque es, resonent mihi 'Cynthia' siluae,
nec deserta tuo nomine saxa uacent.

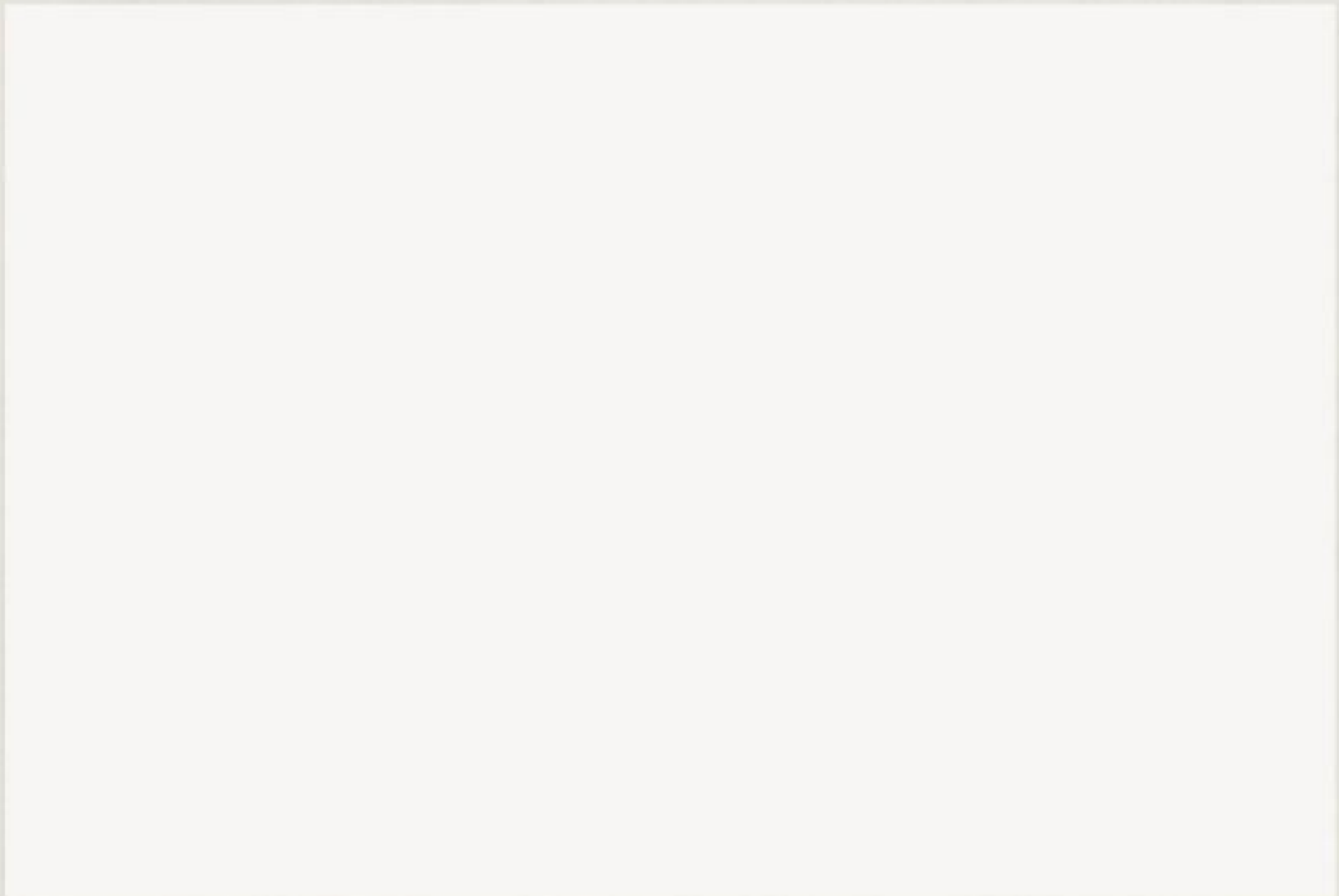
19

Non ego nunc tristis uereor, mea Cynthia, Manis,
nec moror extremo debita fata rogo;
sed ne forte tuo careat mihi funus amore,
hic timor est ipsis durior exsequiis.
non adeo leuiter nostris puer haesit ocellis, 5
ut meus oblito puluis amore uacet.
illic Phylacides iucundae coniugis heros
non potuit caecis immemor esse locis,
sed cupidus falsis attingere gaudia palmis
Thessalus antiquam uenerat umbra domum. 10
illic quidquid ero, semper tua dicar imago:
traicit et fati litora magnus amor.

illic formosae ueniant chorus heroinae,
quas dedit Argiuis Dardana praeda uiris;
quarum nulla tua fuerit mihi, Cynthia, forma 15
gratior, et (Tellus hoc ita iusta sinat)
quamuis te longae remorentur fata senectae,
cara tamen lacrimis ossa futura meis.
quae tu uiua mea possis sentire fauilla!
tum mihi non ullo mors sit amara loco. 20
quam uereor, ne te contempto, Cynthia, busto
abstrahat a nostro puluere iniquus Amor,
cogat et inuitam lacrimas siccare cadentis!
flectitur assiduis certa puella minis.
quare, dum licet, inter nos laetemur amantes: 25
non satis est ullo tempore longus amor.

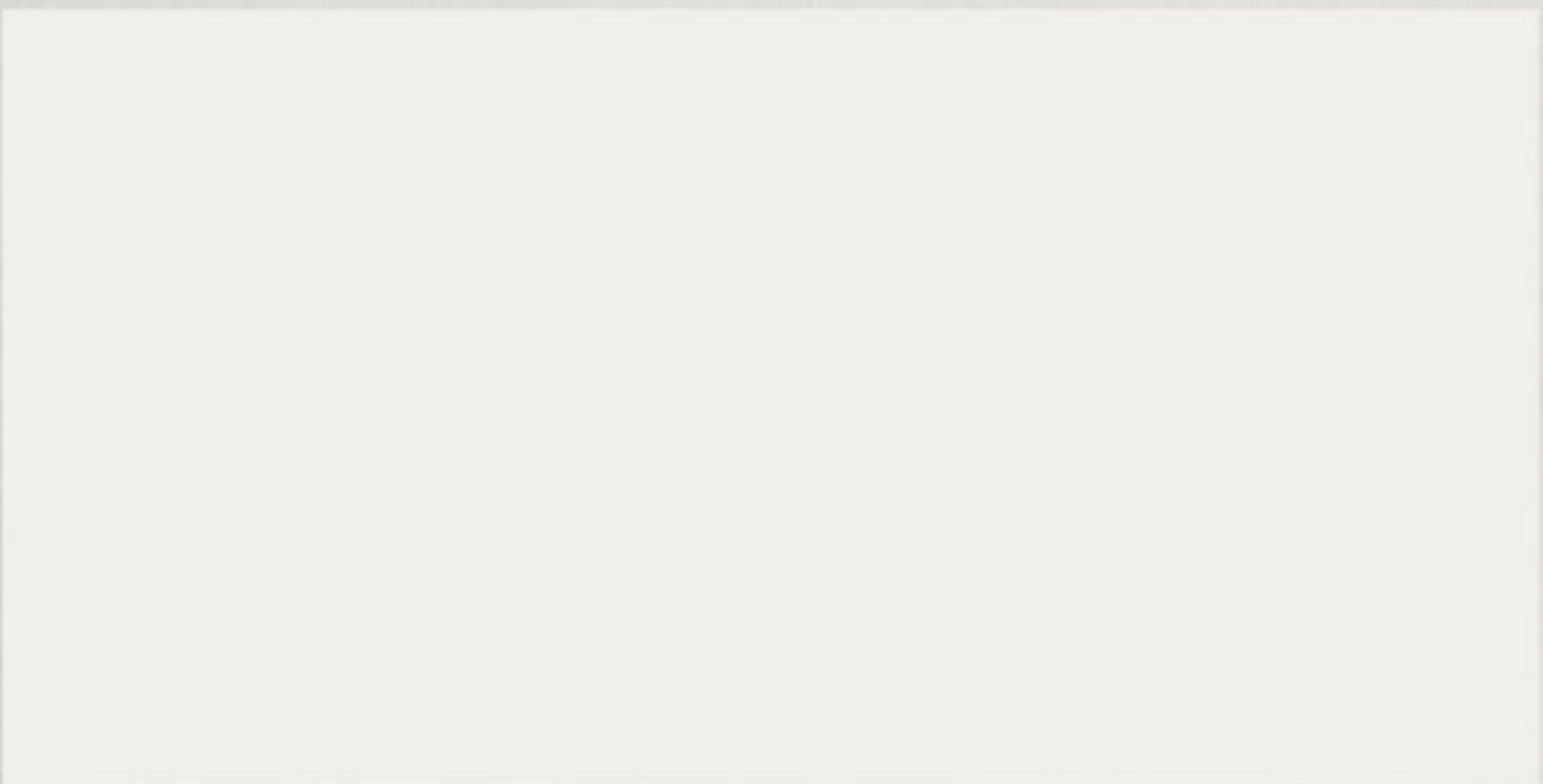
20

Hoc pro continuo te, Galle, monemus amore
(id tibi ne uacuo defluat ex animo):

saepe imprudenti fortuna occurrit amanti:
    crudelis Minyis dixerit Ascanius.
est tibi non infra speciem, non nomine dispar, 5
    Theiodamanteo proximus ardor Hylae:
hunc tu, siue leges umbrosae flumina siluae,
    siue Aniena tuos tinxerit unda pedes,
siue Gigantea spatiabere litoris ora,
    siue ubicumque uago fluminis hospitio, 10
Nympharum semper cupidas defende rapinas
    (non minor Ausoniis est amor Adryasin);
ne tibi si[n]t duros montes et frigida saxa,
    Galle, neque expertos semper adire lacus:

quae miser ignotis error perpessus in oris 15
     Herculis indomito fleuerat Ascanio.
 namque ferunt olim Pagasae naualibus Argon
     egressam longe Phasidos isse uiam,
 et iam praeteritis labentem Athamantidos undis
     Mysorum scopulis applicuisse ratem. 20
 hic manus heroum, placidis ut constitit oris,
     mollia composita litora fronde tegit.
 at comes inuicti iuuenis processerat ultra
     raram sepositi quaerere fontis aquam.
 hunc duo sectati fratres, Aquilonia proles, 25
     hunc super et Zetes, hunc super et Calais,
 oscula suspensis instabant carpere palmis,
     oscula et alterna ferre supina fuga.
 ille sub extrema pendens secluditur ala
     et uolucres ramo sum mouet insidias. 30
 iam Pandioniae cessit genus Orithyiae:
     a dolor! ibat Hylas, ibat Hamadryasin.
 hic erat Arganthi Pege sub uertice montis
     grata domus Nymphis umida Thyniasin,
 quam supra nullae pendebant debita curae 35
     roscida desertis poma sub arboribus

et circum irriguo surgebant lilia prato
candida purpureis mixta papaueribus.
quae modo decerpens tenero pueriliter ungui
proposito florem praetulit officio 40
et modo formosis incumbens nescius undis
errorem blandis tardat imaginibus.
tandem haurire parat demissis flumina palmis
innixus dextro plena trahens umero.
cuius ut accensae Dryades candore puellae 45
miratae solitos destituere choros,
prolapsum leuiter facili traxere liquore:
tum sonitum rapti corpore fecit Hylas.
cui procul Alcides iterat responsa; sed illi
nomen ab extremis montibus aura refert. 50
his, o Galle, tuos monitus seruabis amores,
formosum Nymphis credere uisus Hylan.

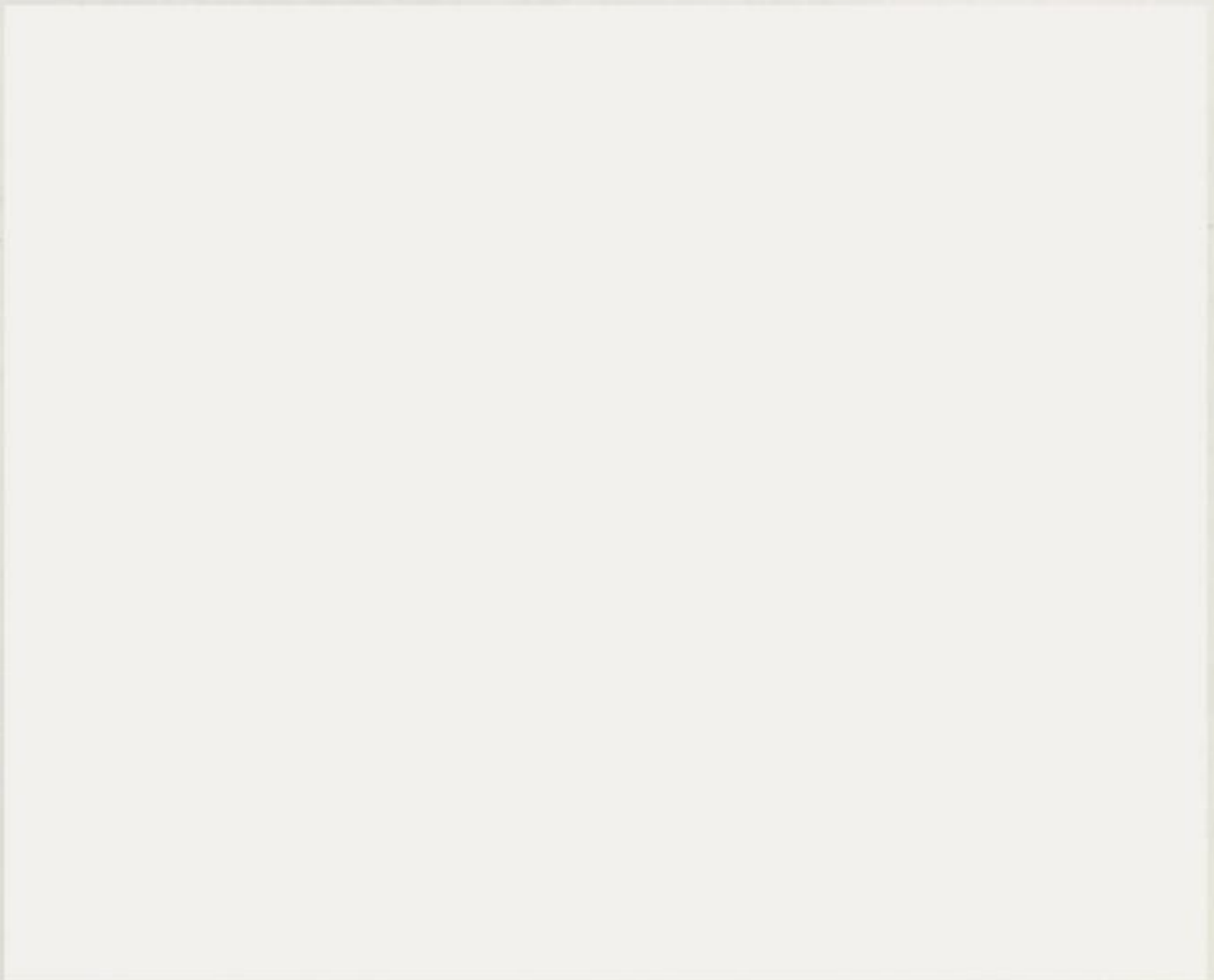
21

Tu, qui consortem properas euadere casum,
miles ab Etruscis saucius aggeribus,

quid nostro gemitu turgentia lumina torques?
pars ego sum uestrae proxima militiae.
sic te seruato [ut] possint gaudere parentes, 5
ne soror acta tuis sentiat e lacrimis:
Gallum per medios ereptum Caesaris ensis
effugere ignotas non potuisse manus;
et quaecumque super dispersa inuenerit ossa
montibus Etruscis, haec sciat esse mea.' 10

22

Qualis et unde genus, qui sint mihi, Tulle, Penates,
quaeris pro nostra semper amicitia.
si Perusina tibi patriae sunt nota sepulcra,
Italiae duris funera temporibus,

cum Romana suos egit Discordia ciuis, 5
(sic mihi praecipue, puluis Etrusca, dolor,
tu proiecta mei perpessa es membra propinqui,
tu nullo miseri contegis ossa solo),
proxima supposito contingens Vmbria campo
me genuit terris fertilis uberibus. 10

LIBER SECVNDVS

1

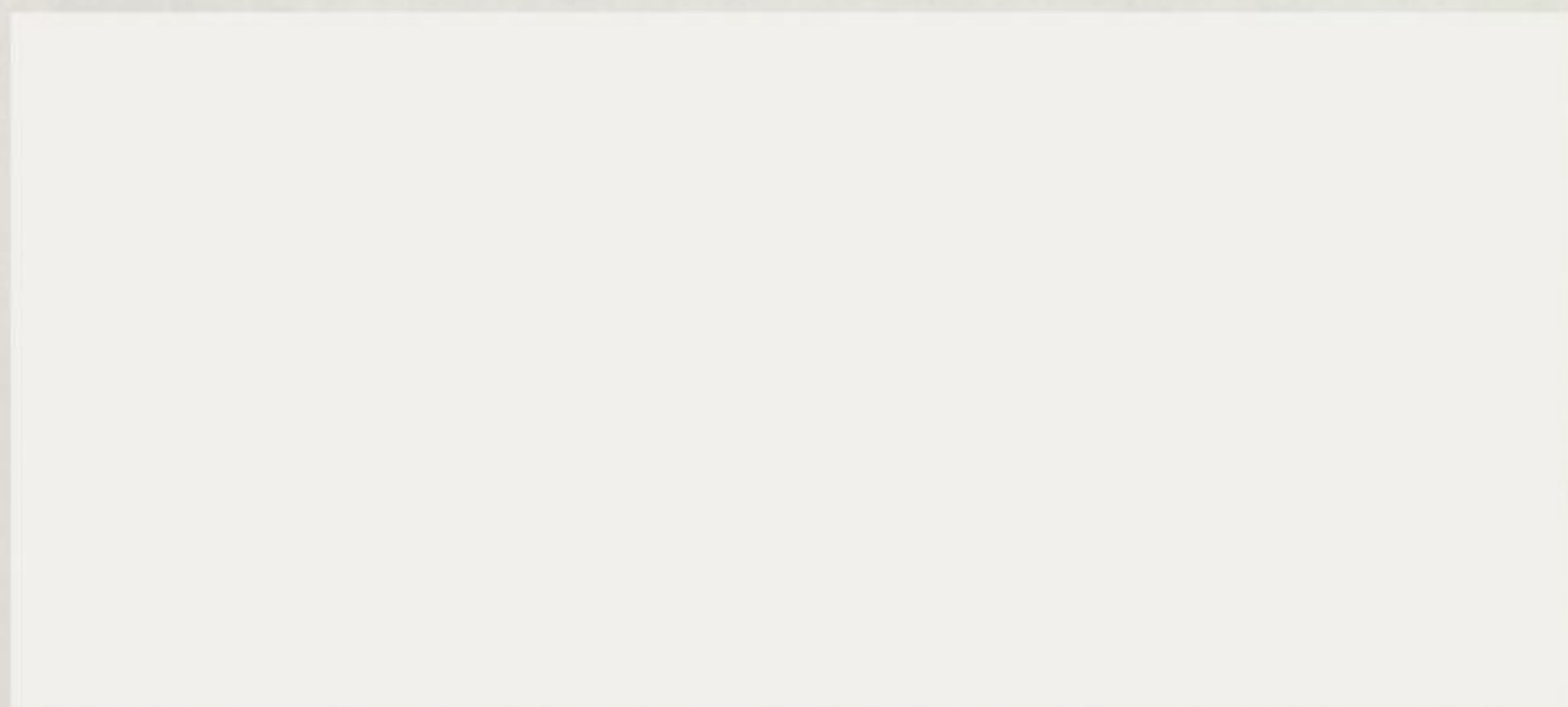
Quaeritis unde mihi totiens scribantur amores,
unde meus ueniat mollis in ora liber.
non haec Calliope, non haec mihi cantat Apollo:
ingenium nobis ipsa puella facit.
siue illam Cois fulgentem incedere † cogis †, 5
hoc totum e Coa ueste uolumen erit;
seu uidi ad frontem sparsos errare capillos,
gaudet laudatis ire superba comis;

siue lyrae carmen digitis percussit eburnis,
miramur facilis ut premat arte manus; 10
seu compescentis somnum declinat ocellos,
inuenio causas mille poeta nouas;
seu nuda erepto mecum luctatur amictu,
tum uero longas condimus Iliadas;
seu quidquid fecit siue est quodcumque locuta, 15
maxima de nihilo nascitur historia.
quod mihi si tantum, Maecenas, fata dedissent,
ut possem heroas ducere in arma manus,
non ego Titanas canerem, non Ossan Olympo
impositam, ut caeli Pelion esset iter, 20
nec ueteres Thebas nec Pergama, nomen Homeri,
Xersis et imperio bina coisse uada,
regnaue prima Remi aut animos Carthaginis altae
Cimbrorumque minas et bene facta Mari:

bellaque resque tui memorarem Caesaris et tu 25
 Caesare sub magno cura secunda fores.
 nam quotiens Mutinam aut, ciuilia busta, Philippos
 aut canerem Siculae classica bella fugae
 euersosque focos antiquae gentis Etruscae
 et Ptolemaeei litora capta Phari, 30
 aut canerem Aegyptum et Nilum, cum attractus
 septem captiuis debilis ibat aquis, [in urbem
 aut regum auratis circumdata colla catenis,
 Actiaque in Sacra currere rostra Via;
 te mea Musa illis semper contexeret armis, 35
 et sumpta et posita pace fidele caput:
 Theseus infernis, superis testatur Achilles,
 hic Ixioniden, ille Menoetiaden.
 + + +
 sed neque Phlegraeos Iouis Enceladique tumultus
 intonet angusto pectore Callimachus, 40

nec mea conueniunt duro praecordia uersu
Caesaris in Phrygios condere nomen auos.
nauita de uentis, de tauris narrat arator,
enumerat miles uulnera, pastor ouis;
nos contra angusto uersamus proelia lecto: 45
qua pote quisque, in ea conterat arte diem.
laus in amore mori: laus altera si datur uno
posse frui: fruar o solus amore meo!
si memini, solet illa leuis culpae puellas
et totam ex Helena non probat Iliada. 50
seu mihi sunt tangenda nouercae pocula Phaedrae,
pocula priuigno non nocitura suo,
seu mihi Circaeο pereundum est gramine, siue
Colchis Iolciacis urat aena focus,

una meos quoniam praedata est femina sensus, 55
 ex hac ducentur funera nostra domo.
 omnis humanos sanat medicina dolores:
 solus amor morbi non amat artificem.
 tarda Philoctetae sanauit crura Machaon,
 Phoenicis Chiron lumina Phillyrides, 60
 et deus extinctum Cressis Epidaurius herbis
 restituit patriis Androgeona focus,
 Mysus et Haemonia iuuenis qua cuspide uulnus
 senserat, hac ipsa cuspide sensit opem.
 hoc si quis uitium poterit mihi demere, solus 65
 Tantaleae poterit tradere poma manu;
 dolia uirgineis idem ille repleuerit urnis,
 ne tenera assidua colla grauentur aqua;
 idem Caucasia soluet de rupe Promethei
 bracchia et a medio pectore pellet auem. 70
 quandocumque igitur uitam mea fata reposcent
 et breue in exiguo marmore nomen ero,
 Maecenas, nostrae spes inuidiosa iuuentae,
 et uitae et morti gloria iusta meae,
 si te forte meo ducet uia proxima busto, 75
 esseda caelatis siste Britanna iugis,
 taliaque illacrimans mutae iace uerba fauillae:
 'Huic misero fatum dura puella fuit.'

2

Liber eram et uacuo meditabar uiuere lecto:
at me composita pace fefellit Amor.

cur haec in terris facies humana moratur?

Iuppiter, ignosco pristina furta tua.

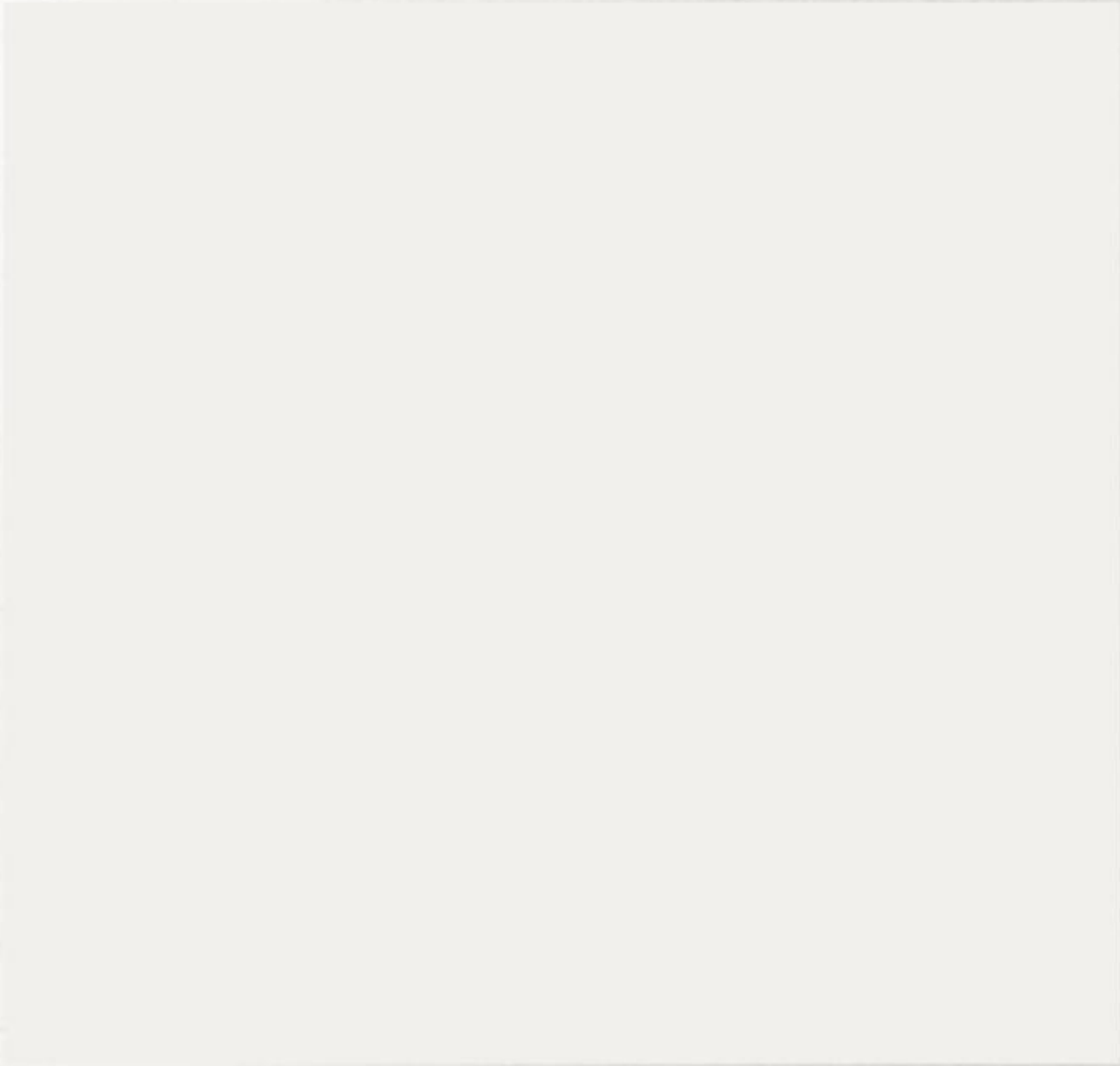
fulua coma est longaeque manus et maxima toto 5
corpore et incedit uel Ioue digna soror,

aut cum Dulichias Pallas spatiat ad aras,

Gorgonis anguiferae pectus operta comis,

qualis et Ischomache, Lapithae genus, heroine,

Centauris medio grata rapina mero, 10

Mercurio (aut) qualis fertur Boebeidos undis
uirgineum Brimo composuisse latus.
cedite, [et]iam, diuae, quas pastor uiderat olim
Idaeis tunicas ponere uerticibus!
hanc utinam faciem nolit mutare senectus, 15
etsi Cumaeae saecula uatis aget!

3a

'Qui nullam tibi dicebas iam posse nocere,
haesisti: cecidit spiritus ille tuus!
uix unum potes, infelix, requiescere mensem,
et turpis de te iam liber alter erit.'
quaerebam, sicca si posset piscis harena 5
nec solitus ponto uiuere toruus aper,
aut ego si possem studiis uigilare seueris:
differtur, numquam tollitur ullus amor.

nec me tam facies, quamuis sit candida, cepit
    (lilia non domina sint magis alba mea; 10
ut Maeotica nix minio si certet Hiberno,
    utque rosae puro lacte natant folia),
nec de more comae per leuia colla fluentes,
    non oculi, geminae, sidera nostra, faces,
nec si qua Arabio lucet bombyce puella 15
    (non sum de nihilo blandus amator ego):
quantum quod posito formose saltat Iaccho,
    egit ut euhantis dux Ariadna choros,
et quantum Aeolio cum temptat carmina plectro,
    par Aganippaeae ludere docta lyrae; 20
et sua cum antiquae committit scripta Corinnae,
    carmina † quae quiuis † non putat aequa suis.

non tibi nascenti primis, mea uita, diebus
candidus argutum sternuit omen Amor?
haec tibi contulerunt caelestia munera diui, 25
haec tibi ne matrem forte dedisse putes.
non non humani partus sunt talia dona;
ista decem menses non peperere bona.
gloria Romanis una es tu nata puellis:
Romana accumbe[n]s prima puella Ioui, 30
nec semper nobiscum humana cubilia uises;
post Helenam haec terris forma secunda redit.

hac ego nunc mirer si flagret nostra iuuentus?
pulchrius hac fuerat, Troia, perire tibi.
olim mirabar, quod tanti ad Pergama belli 35
Europae atque Asiae causa puella fuit;
nunc, Pari, tu sapiens et tu, Menelae, fuisti,
tu quia poscebas, tu quia lentus eras.
digna quidem facies pro qua uel obiret Achilles;
uel Priamo belli causa probanda fuit. 40
si quis uult fama tabulas anteire uetustas,
hic dominam exemplo ponat in arte meam:
siue illam Hesperiiis, siue illam ostendet Eois,
uret et Eoos, uret et Hesperios.

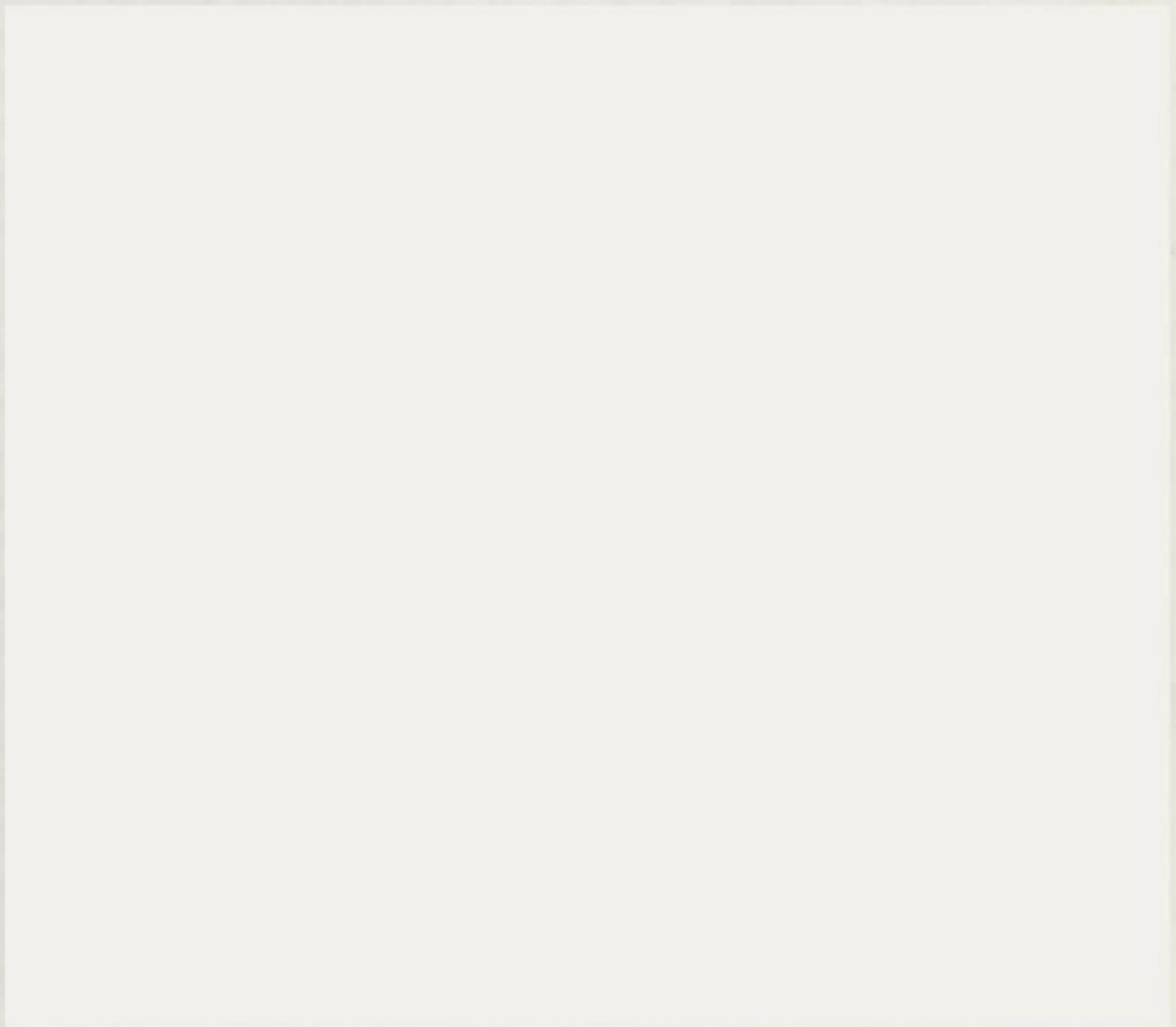
3b

His saltem ut tenear iam finibus! ah mihi si quis, 45
acrius ut moriar, uenerit alter amor!

ac ueluti primo taurus detractat aratra,
post uenit assueto mollis ad arua iugo,
sic primo iuuenes trepidant in amore feroces,
dehinc domiti post haec aequa et iniqua ferunt. 50
turpia perpeusus uates est uincla Melampus,
cognitus Iphicli surripuisse boues;
quem non lucra, magis P[h]ero formosa coegit,
mox Amythaonia nupta futura domo.

4

Multa prius dominae delicta queraris oportet,
saepe roges aliquid, saepe repulsus eas,

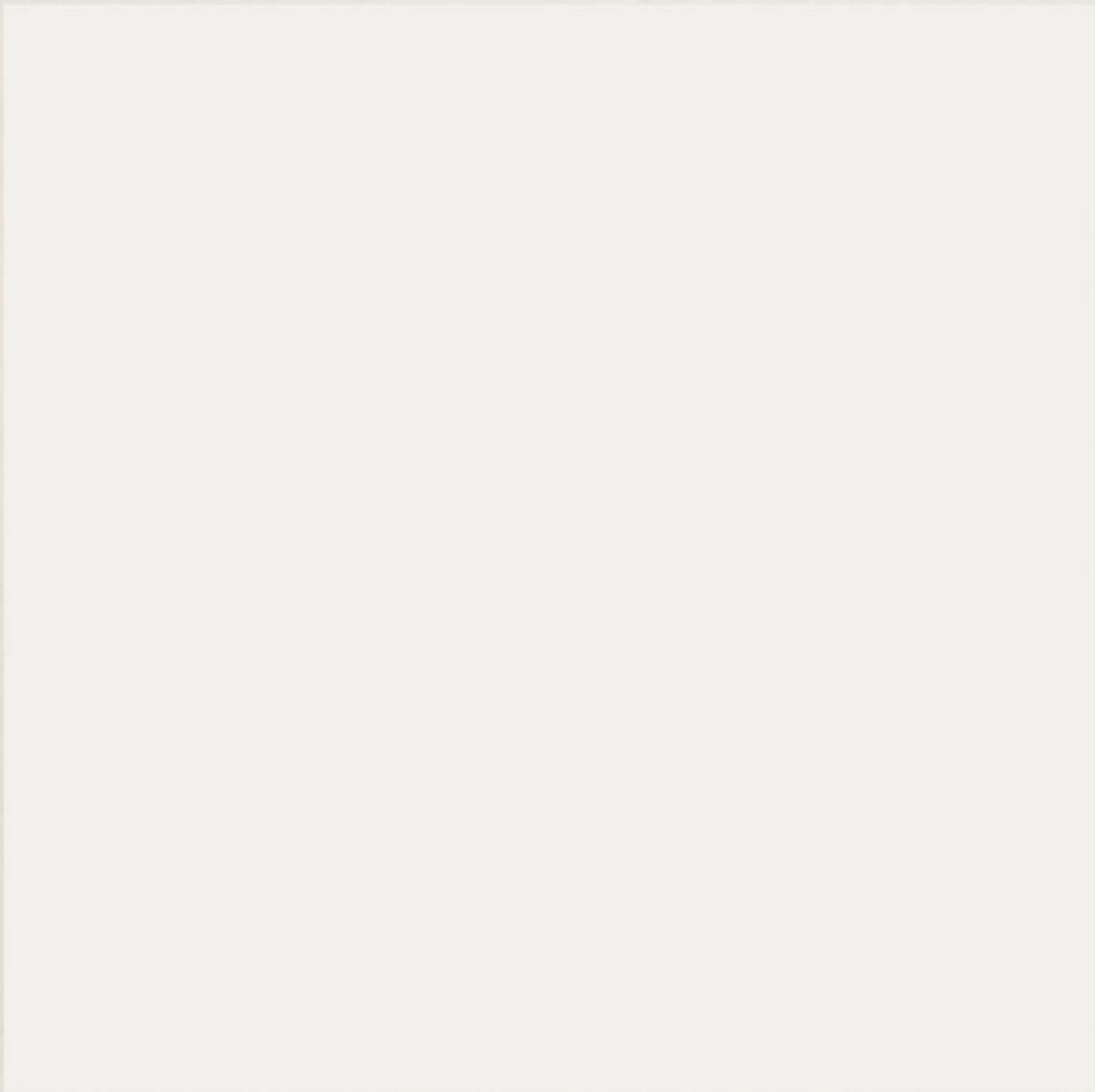

et saepe immeritos corrumpas dentibus unguis
et crepitum dubio suscitet ira pede!
nequiquam perfusa meis unguenta capillis, 5
ibat et expenso planta morata gradu.
non hic herba ualet, non hic nocturna Cytaeis,
non Perimedaea gramina cocta manu[s]; 8
nam cui non ego sum fallaci praemia uati? 15
quae mea non decies somnia uersat anus? 16
quippe ubi nec causas nec apertos cernimus ictus, 9
unde tamen ueniant tot mala caeca uia est; 10
non eget hic medicis, non lectis mollibus aeger,
huic nullum caeli tempus et aura nocet;
ambulat - et subito mirantur funus amici!
sic est incautum, quidquid habetur amor. 14

hostis si quis erit nobis, amet ille puellas: 17
gaudeat in puero, si quis amicus erit.
tranquillo tuta descendis flumine cumba:
quid tibi tam parui † litoris † unda nocet? 20
alter saepe uno mutat praecordia uerbo,
altera uix ipso sanguine mollis erit.

5

Hoc uerum est, tota te ferri, Cynthia, Roma,
et non ignota uiuere nequitia?

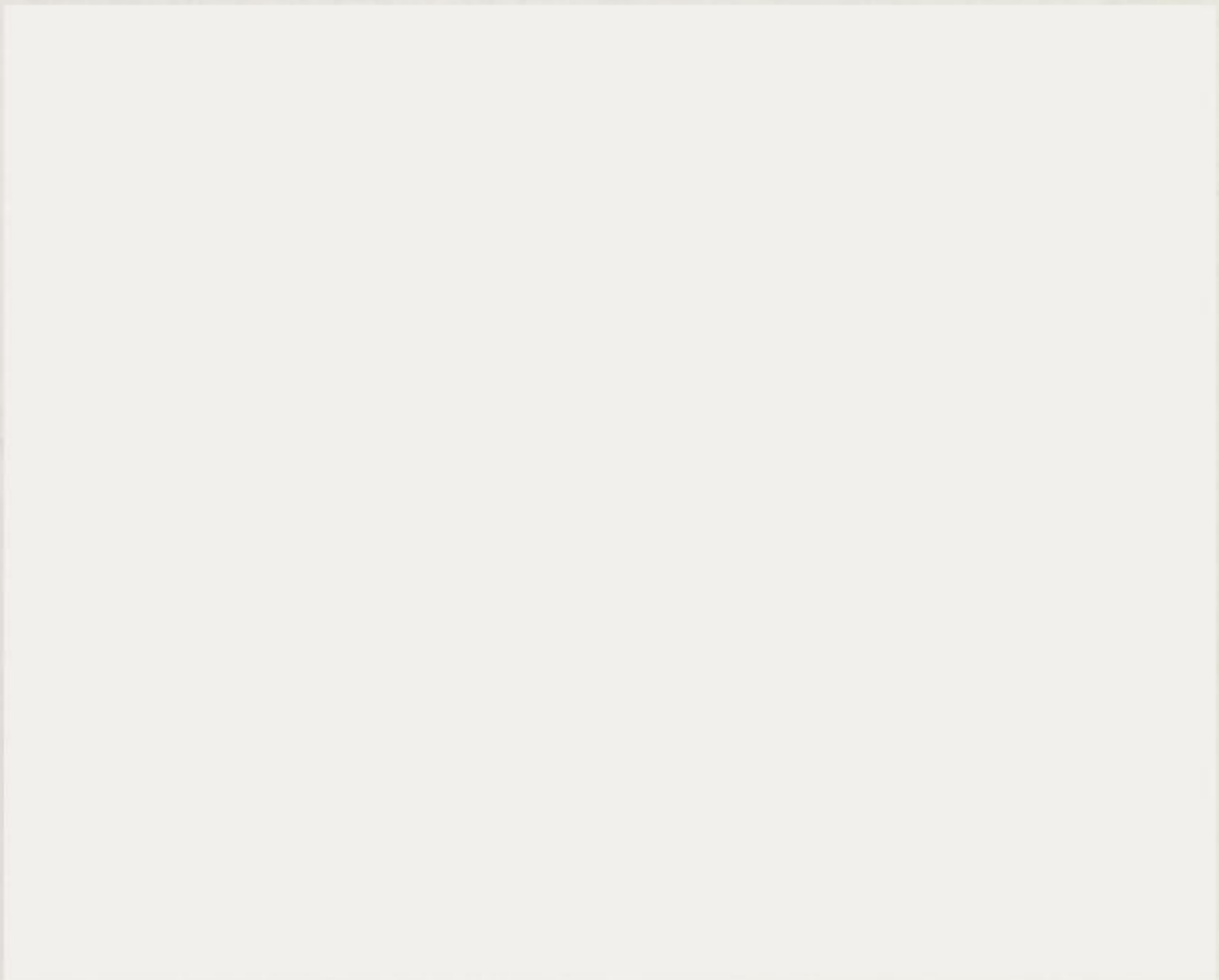

haec merui sperare? dabis mihi, perfida, poenas;
et nobis aliquo, Cynthia, uentus erit.
inueniam tamen e multis fallacibus unam, 5
quae fieri nostro carmine nota uelit,
nec mihi tam duris insultet moribus et te
uellicet: heu sero flebis amata diu!
nunc est ira recens, nunc est discedere tempus:
si dolor aff[er]uerit, crede, redibit amor. 10
non ita Carpathiae uariant Aquilonibus undae,
nec dubio nubes uertitur atra Noto,
quam facile irati uerbo mutantur amantes:
dum licet, iniusto subtrahe colla iugo.
nec tu non aliquid, sed prima nocte, dolebis; 15
omne in amore malum, si patiare, leue est.
at tu per dominae Iunonis dulcia iura
parce tuis animis, uita, nocere tibi.
non solum taurus ferit uncis cornibus hostem,
uerum etiam instanti laesa repugnat ouis. 20

nec tibi periuro scindam de corpore uestis,
nec mea praeclusas fregerit ira fores,
nec tibi conexos iratus carpere crinis,
nec duris ausim laedere pollicibus.
rusticus haec aliquis tam turpia proelia quaerat, 25
cuius non hederæ circumiere caput.
scribam igitur, quod non umquam tua deleat aetas:
'Cynthia, forma potens: Cynthia, uerba leuis.'
crede mihi, quamuis contemnas murmura famae,
hic tibi pallori, Cynthia, uersus erit. 30

6

Non ita complebant Ephyraeae Laidos aedis,
ad cuius iacuit Graecia tota fores;

turba Menandreae fuerat nec Thaidos olim
  tanta, in qua populus lusit Ericthonius;
nec quae dele[c]tas potuit componere Thebas, 5
  Phryne tam multis facta beata uiris.
quin etiam falsos fingis tibi saepe propinquos,
  oscula nec desunt qui tibi iure ferant.
me iuuenum pictae facies, me nomina laedunt
  me tener in cunis et sine uoce puer; 10
me laedet, si multa tibi dabit oscula mater,
  me soror et cum quae dormit amica simul:
omnia me laedent: timidus sum (ignosce timori)
  et miser in tunica suspicor esse uirum.
his olim, ut fama est, uitiis ad proelia uentum est, 15
  his Troiana uides funera principiis;
aspera Centauros eadem dementia iussit
  frangere in aduersum pocula Pirithoum.
cur exempla petam Graium? tu criminis auctor,
  nutritus duro, Romule, lacte lupae: 20
tu rapere intactas docuisti impune Sabinas:
  per te nunc Romae quidlibet audet Amor.

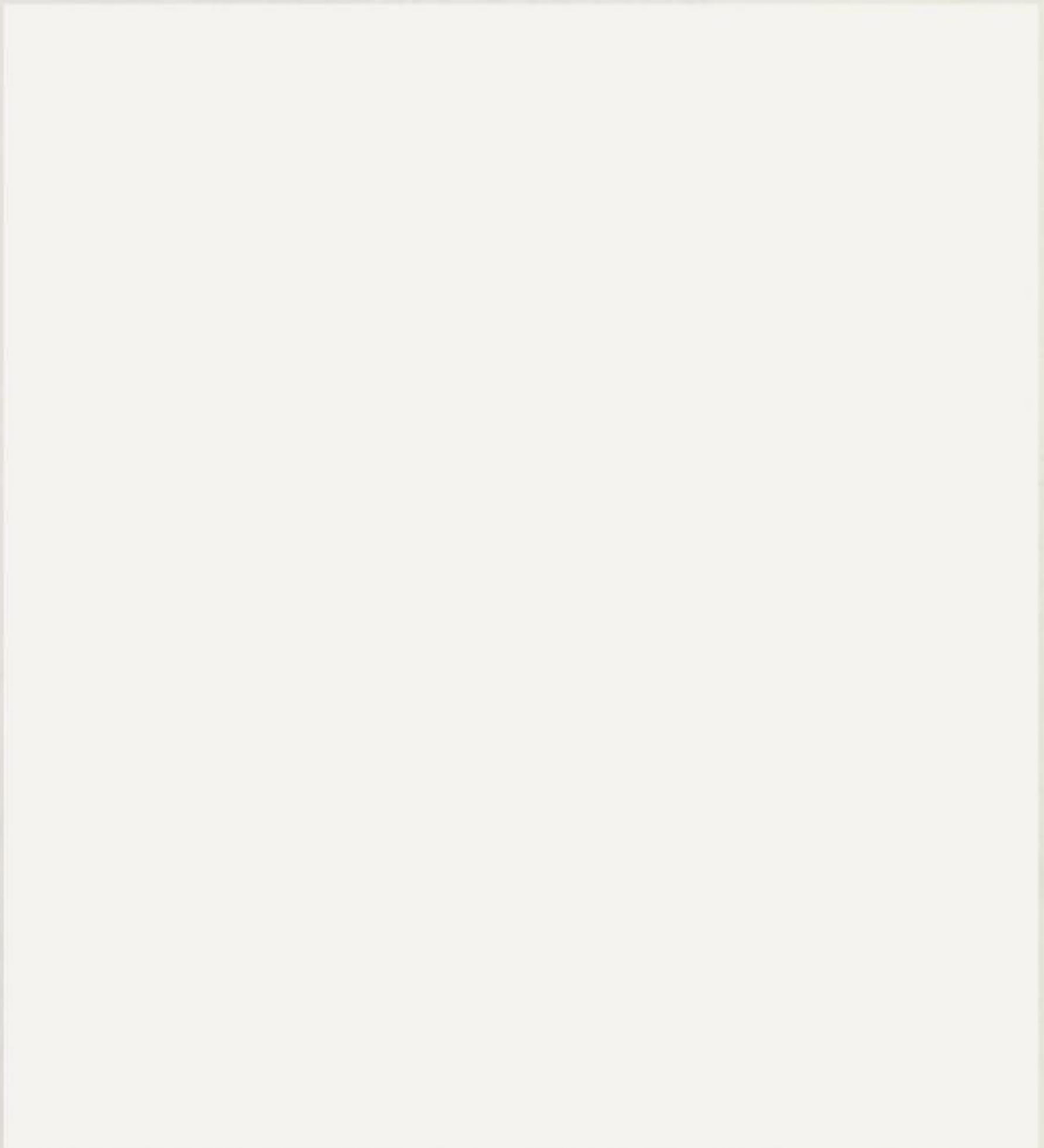
felix Admeti coniunx et lectus Vlixis
et quaecumque uiri femina limen amat!
templa Pudicitiae quid opus statuuisse puellis, 25
si cuiuis nuptae quidlibet esse licet?
quae manus obscenas depinxit prima tabellas
et posuit casta turpia uisa domo,
illa puellarum ingenuos corruptit ocellos
nequitiaeque suae noluit esse rudis. 30
a gemat in te⟨ne⟩bris, ista qui protulit arte
turpia sub tacita condita laetitia!
non istis olim uariabant tecta figuris:
tum paries nullo crimine pictus erat.
sed non immerito! uelauit aranea fanum 35
et mala desertos occupat herba deos.

quos igitur tibi custodes, quae limina ponam,
quae numquam supra pes inimicus eat?
nam nihil inuitae tristis custodia prodest:
quam peccare pudet, Cynthia, tuta sat est. 40
nos uxor numquam, numquam deducet amica:
semper amica mihi, semper et uxor eris.

7

Gavisa es[t] certe sublatam, Cynthia, legem,
qua quondam edicta flemus uterque diu,
ni nos diuideret: quamuis diducere amantis
non queat inuitos Iuppiter ipse duos.
'At magnus Caesar.' sed magnus Caesar in armis: 5
deuictae gentes nil in amore ualent.

nam citius paterer caput hoc discedere collo,
quam possem nuptae perdere † more † faces,
aut ego transirem tua limina clausa maritus,
respiciens udis prodita luminibus. 10
a mea tum qualis caneret tibi tibia somnos,
tibia, funesta tristior illa tuba!
unde mihi patriis natos praebere triumphis?
nullus de nostro sanguine miles erit.
quod si uera meae comitarem castra puellae, 15
non mihi sat magnus Castoris iret equus.

hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen,
gloria ad hibernos lata Borysthenidas.
tu mihi sola places: placeam tibi, Cynthia, solus:
hic erit et patrio nomine pluris amor. 20

8

Eripitur nobis iam pridem cara puella:
et tu me lacrimas fundere, amice, uetas?
nullae sunt inimicitiae nisi amoris acerbae:
ipsum me iugula, lenior hostis ero.
possum ego in alterius positam spectare lacerto? 5
nec mea dicetur, quae modo dicta mea est?
omnia uertuntur: certe uertuntur amores:
uinceris aut uincis, haec in amore rota est.
magni saepe duces, magni cecidere tyranni,
et Thebae steterant altaque Troia fuit. 10
munera quanta dedi uel qualia carmina feci!
illa tamen numquam ferrea dixit 'Amo.'

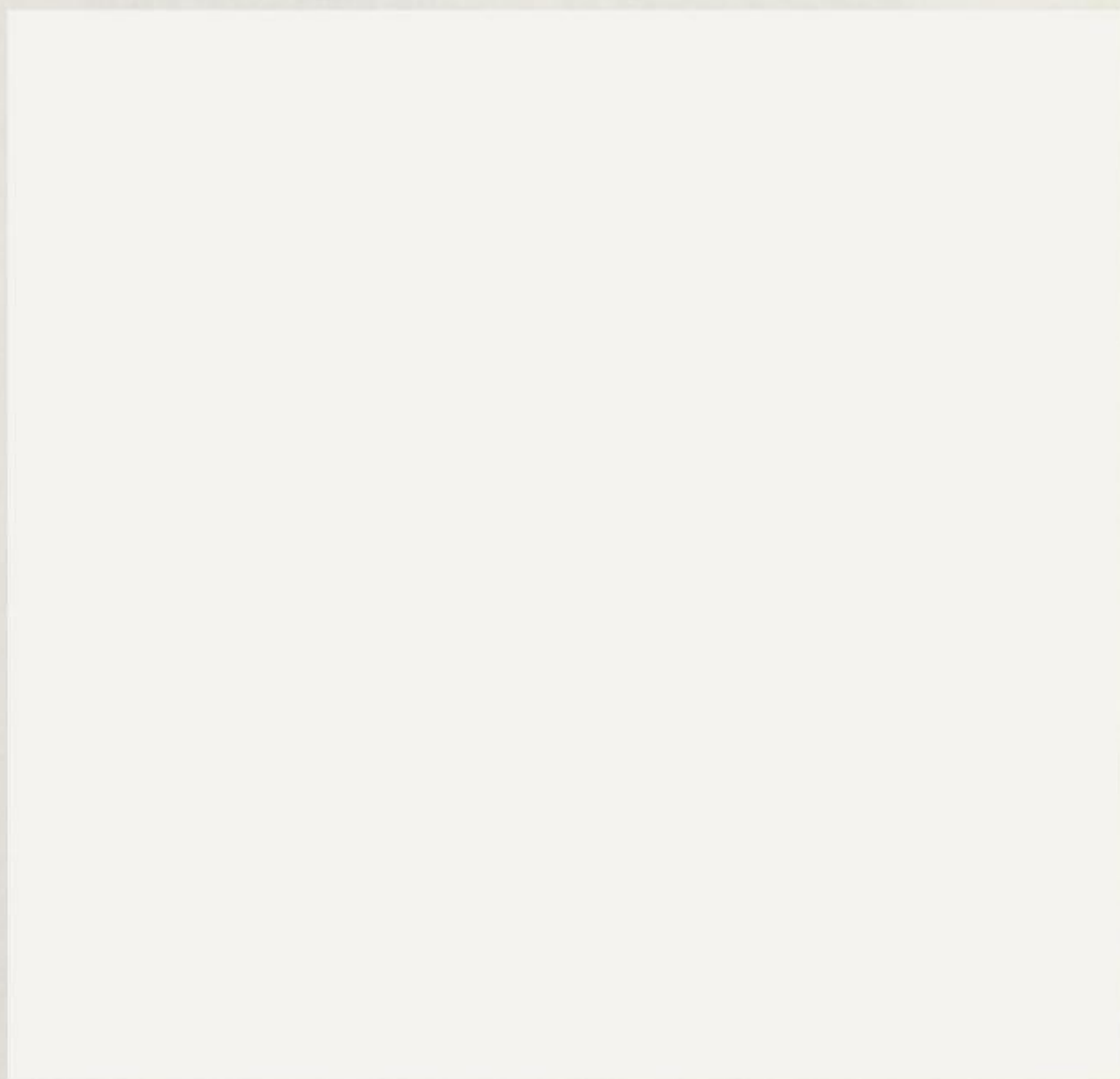
ergo iam multos nimium temerarius annos,
improba, qui tulerim teque tuamque domum?
ecquandone tibi liber sum uisus? an usque 15
in nostrum iacies uerba superba caput?
sic igitur prima moriere aetate, Properti?
sed morere; interitu gaudeat illa tuo!
exagitet nostros Manis, sectetur et umbras,
insultetque rogis, calcet et ossa mea! 20
quid? non Antigonae tumulo Boeotius Haemon
corrui ipse suo saucius ense latus
et sua cum miserae permiscuit ossa puellae,
qua sine Thebanam noluit ire domum?
sed non effugies: mecum moriaris oportet; 25
hoc eodem ferro stillet uterque cruor.
quamuis ista mihi mors est inhonesta futura:
mors inhonesta quidem, tu moriere tamen.
ille etiam abrepta desertus coniuge Achilles
cessare in tectis pertulit arma sua. 30
uiderat ille fuga stratos in litore Achiuos,
feruere et Hectorea Dorica castra face;

uiderat informem multa Patroclon harena
porrectum et sparsas caede iacere comas,
omnia formosam propter Briseida passus: 35
tantus in erepto saeuit amore dolor.
at postquam sera captiua est reddita poena,
fortem illum Haemoniis Hectora traxit equis.
inferior multo cum sim uel matre uel armis,
mirum, si de me iure triumphat Amor? 40

9

Iste quod est, ego saepe fui: sed fors et in hora
hoc ipso eiecto carior alter erit.
Penelope poterat bis denos salua per annos
uiuere, tam multis femina digna procis;

coniugium falsa poterat differre Minerua, 5
nocturno soluens texta diurna dolo;
uisura et quamuis numquam speraret Vlixem,
illum exspectando facta remansit anus.
nec non exanimem amplectens Briseis Achillem
candida uesana uerberat ora manu, 10
et dominum lauit maerens captiua cruentum,
propositum flauis in Simoente uadis,
foedauitque comas, et tanti corpus Achilli
maximaeque in parua sustulit ossa manu;
cum tibi nec Peleus aderat nec caerulea mater, 15
Scyria nec uiduo Deidamia toro.

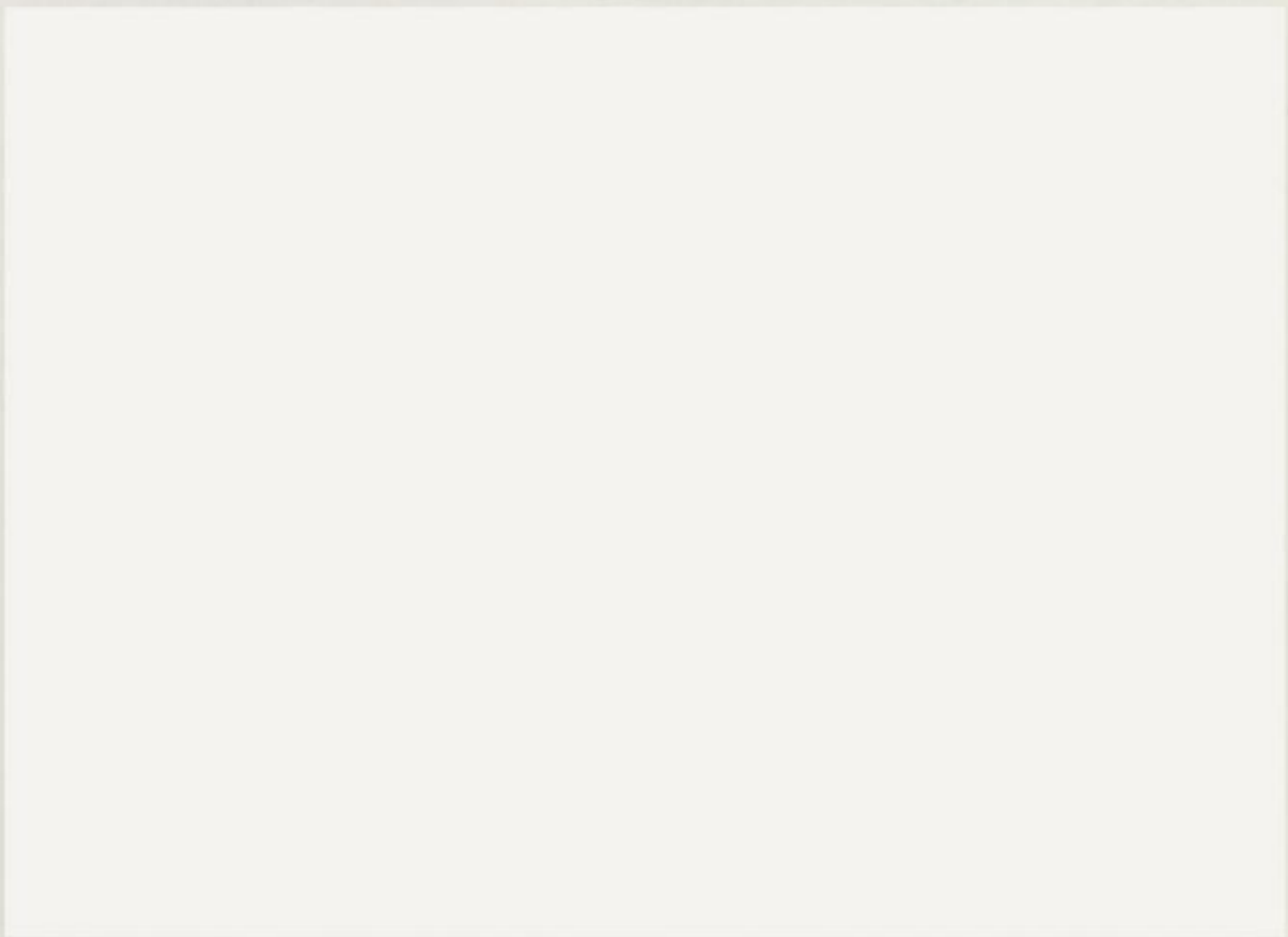

tunc igitur ueris gaudebat Graecia natis,
tunc etiam felix inter et arma pudor.
at tu non una potuisti nocte uacare,
impia, non unum sola manere diem! 20
quin etiam multo duxistis pocula risu:
forsitan et de me uerba fuere mala.
hic etiam petitur, qui te prius ipse reliquit:
di faciant, isto capta fruare uiro!
haec mihi uota tuam propter suscepta salutem, 25
cum capite hoc Stygiae iam poterentur aquae
et lectum flentes circum staremus amici?
hic ubi tum, pro di, perfida, quisue fuit?
quid si longinquos retinerer miles ad Indos,
aut mea si staret nauis in Oceano? 30

sed uobis facile est uerba et componere fraudes:
hoc unum didicit femina semper opus.
non sic incertae mutantur flamine Syrtes,
nec folia hiberno tam tremefacta Noto,
quam cito feminea non constat foedus in ira, 35
siue ea causa grauis, siue ea causa leuis.
nunc, quoniam ista tibi placuit sententia, cedam:
tela, precor, pueri, promite acuta magis!
figite certantes atque hanc mihi soluite uitam!
sanguis erit uobis maxima palma meus. 40
sidera sunt testes et matutina pruina
et furtim misero ianua aperta mihi,
te nihil in uita nobis acceptius umquam:
nunc quoque eris, quamuis sis inimica mihi.
nec domina ulla meo ponet uestigia lecto: 45
solus ero, quoniam non licet esse tuum.
atque utinam, si forte pios eduximus annos,
ille uir in medio fiat amore lapis!

+ + +

non ob regna magis diris cecidere sub armis
Thebani media non sine matre duces, 50
quam, mihi si media liceat pugnare puella,
mortem ego non fugiam morte subire tua.

10

Sed tempus lustrare aliis Heliconae choreis
et campum Haemonio iam dare tempus equo.
iam libet et fortis memorare ad proelia turmas
et Romana mei dicere castra ducis.
quod si deficient uires, audacia certe 5
laus erit: in magnis et uoluisse sat est.
aetas prima canat Veneres, extrema tumultus:
bella canam, quando scripta puella mea est.
nunc uolo subducto grauior procedere uultu,
nunc aliam citharam me mea Musa docet. 10

surge, anime, ex humili! iam, carmina, sumite uires!
Pierides, magni nunc erit oris opus.
iam negat Euphrates equitem post terga tueri
Parthorum et Crassos se tenuisse dolet:
India quin, Auguste, tuo dat colla triumpho 15
et domus intactae te tremit Arabiae;
et si qua extremis tellus se subtrahit oris,
sentiat illa tuas postmodo capta manus!
haec ego castra sequar; uates tua castra canendo
magnus ero: seruent hunc mihi fata diem! 20
at caput in magnis ubi non est tangere signis,
ponitur † hac † imos ante corona pedes;
sic nos nunc, inopes laudis conscendere culmen,
pauperibus sacris uilia tura damus.

nondum etiam Ascraeos norunt mea carmina fontis, 25
sed modo Permessi flumine lauit Amor.

11

Scribant de te alii uel sis ignota licebit:
laudet, qui sterili semina ponit humo.
omnia, crede mihi, tecum uno munera lecto
auferet extremi funeris atra dies;
et tua transibit contemnens ossa uiator, 5
nec dicet: 'Cinis hic docta puella fuit.'

12

Quicumque ille fuit, puerum qui pinxit Amorem,
nonne putas miras hunc habuisse manus?
is primum uidit sine sensu uiuere amantis
et leuibis curis magna perire bona.
idem non frustra uentosas addidit alas, 5
fecit et humano corde uolare deum:

scilicet alterna quoniam iactamur in unda
nostraque non ullis permanet aura locis.
et merito hamatis manus est armata sagittis
et pharetra ex umero Cnosia utroque iacet: 10
ante ferit quoniam tuti quam cernimus hostem,
nec quisquam ex illo uulnere sanus abit.
in me tela manent, manet et puerilis imago:
sed certe pennas perdidit ille suas;
euolat heu nostro quoniam de pectore nusquam, 15
assiduusque meo sanguine bella gerit.
quid tibi iucundum est siccis habitare medullis?
si pudor est, alio traice tela tua!
intactos isto satius temptare ueneno:
non ego, sed tenuis uapulat umbra mea. 20

quam si perdideris, quis erit qui talia cantet,
 (haec mea Musa leuis gloria magna tua est),
 qui caput et digitos et lumina nigra puellae
 et canat ut soleant molliter ire pedes?

13a

Non tot Achaemeniis armatur † etrusca † sagittis,
 spicula quot nostro pectore fixit Amor.
 hic me tam gracilis uetuit contemnere Musas,
 iussit et Ascraeum sic habitare nemus,
 non ut Pieriae quercus mea uerba sequantur, 5
 aut possim Ismaria ducere ualle feras,
 sed magis ut nostro stupefiat Cynthia uersu:
 tunc ego sim Inachio notior arte Lino.
 non ego sum formae tantum mirator honestae,
 nec si qua illustris femina iactat auos: 10
 me iuuet in gremio doctae legisse puellae,
 auribus et puris scripta probasse mea.
 haec ubi contigerint, populi confusa ualeto
 fabula: nam domina iudice tutus ero.
 quae si forte bonas ad pacem uerterit auris, 15
 possum inimicitias tunc ego ferre Iouis.

13b

Quandocumque igitur nostros mors claudet ocellos,
accipe quae serues funeris acta mei.
nec mea tunc longa spatietur imagine pompa,
nec tuba sit fati uana querela mei, 20
nec mihi tunc fulcro sternatur lectus eburno,
nec sit in Attalico mors mea nixa toro.
desit odoriferis ordo mihi lancibus, adsint
plebei paruae funeris exsequiae.
sat mea sat magna est, si tres sint pompa libelli, 25
quos ego Persephonae maxima dona feram.
tu uero nudum pectus lacerata sequeris,
nec fueris nomen lassa uocare meum
osculaque in gelidis pones suprema labellis,
cum dabitur Syrio munere plenus onyx. 30
deinde, ubi suppositus cinerem me fecerit ardor,
accipiat Manis paruula testa meos
et sit in exiguo laurus super addita busto,
quae tegat extincti funeris umbra locum,

et duo sint uersus: QVI NVNC IACET HORRIDA PVLVIS, 35
VNIVS HIC QVONDAM SERVVS AMORIS ERAT.

nec minus haec nostri notescet fama sepulcri,
quam fuerant Pthii busta cruenta uiri.

tu quoque si quando uenies ad fata, memento,
hoc iter ad lapides cana ueni memores. 40

interea caue sis nos aspernata sepultos:
non nihil ad uerum conscia terra sapit.

atque utinam primis animam me ponere cunis,
iussisset quaeuis de Tribus una Soror!

nam quo tam dubiae seruetur spiritus horae? 45

Nestoris est uisus post tria saecula cinis:

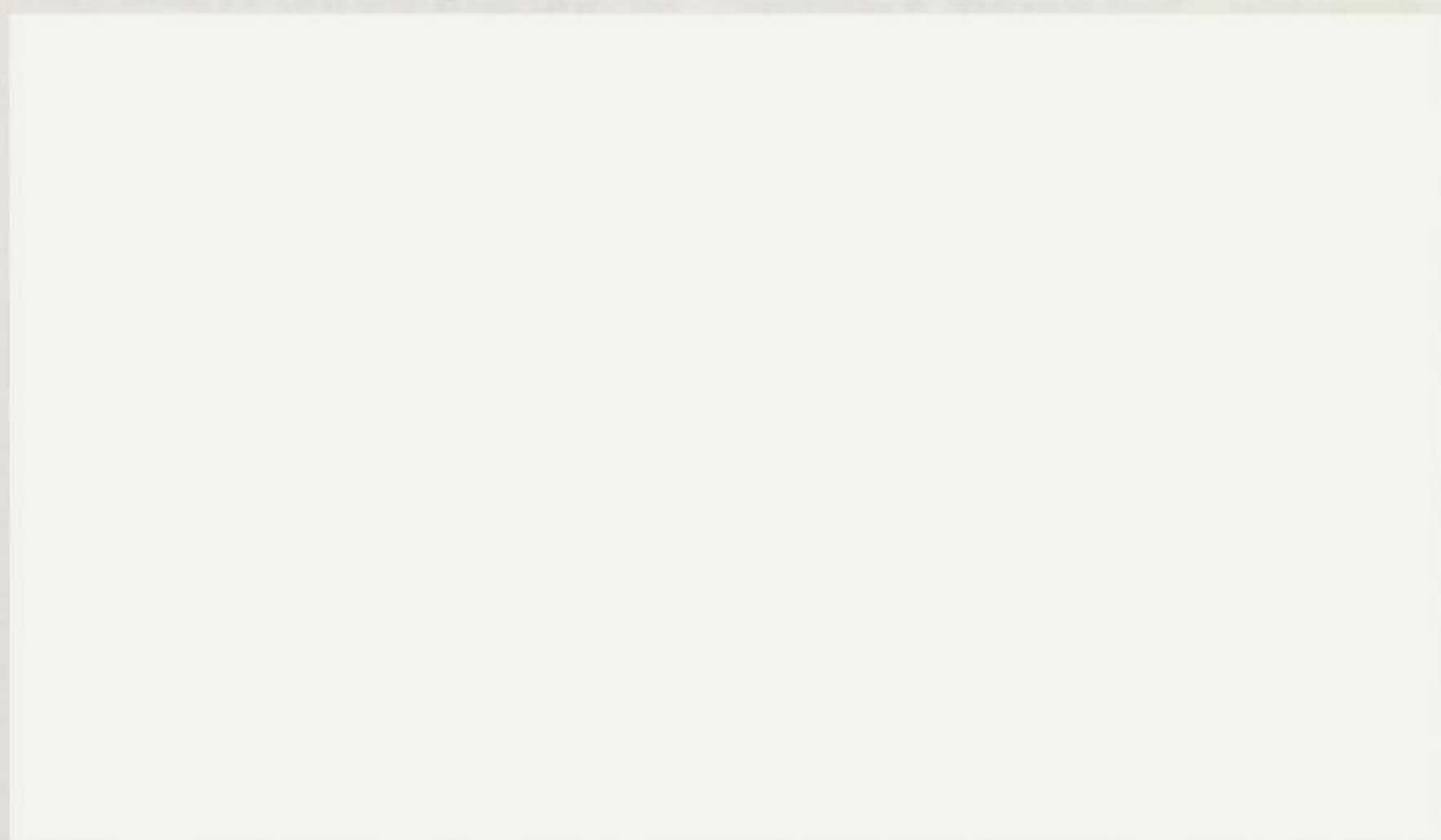
cui s(i) tam longae[uae] minuisset fata senectae

† Gallicus † Iliacis miles in aggeribus,

non aut Antilochi uidisset corpus humari,
 diceret aut: 'O mors, cur mihi sera uenis?' 50
 tu tamen amisso non numquam flebis amico:
 fas est praeteritos semper amare uiros.
 testis, cui niueum quondam percussit Adonem
 uenantem Idalio uertice durus aper;
 illis formosus iacuisse paludibus, illuc 55
 diceris effusa tu, Venus, isse coma.
 sed frustra mutos reuocabis, Cynthia, Manis:
 nam mea qui poterunt ossa minuta loqui?

14

Non ita Dardanio gauisus Atrida triumpho est,
 cum caderent magnae Laomedontis opes;
 nec sic errore exacto laetatus Vlixes,
 cum tetigit carae litora Dulichiae;
 nec sic Electra, saluum cum aspexit Oresten, 5
 cuius falsa tenens fleuerat ossa soror;

nec sic incolumem Minois Thesea uidit,
 Daedaliū lino cum duce rexit iter,
 quanta ego praeterita collegi gaudia nocte:
 immortalis ero, si altera talis erit. 10

at dum demissis supplex ceruicibus ibam,
 dicebar sicco uilior esse lacu.
 nec mihi iam fastus opponere quaerit iniquos,
 nec mihi ploranti lenta sedere potest.

atque utinam non tam sero mihi nota fuisset 15
 condicio! cineri nunc medicina datur.

ante pedes caecis lucebat semita nobis:
 scilicet insano nemo in amore uidet.

hoc sensi prodesse magis: contemnite, amantes!
 sic hodie ueniet, si qua negauit heri. 20

pulsabant alii frustra dominamque uocabant:
 mecum habuit positum lenta puella caput.

haec mihi deuictis potior uictoria Parthis,
 haec spolia, haec reges, haec mihi currus erunt.

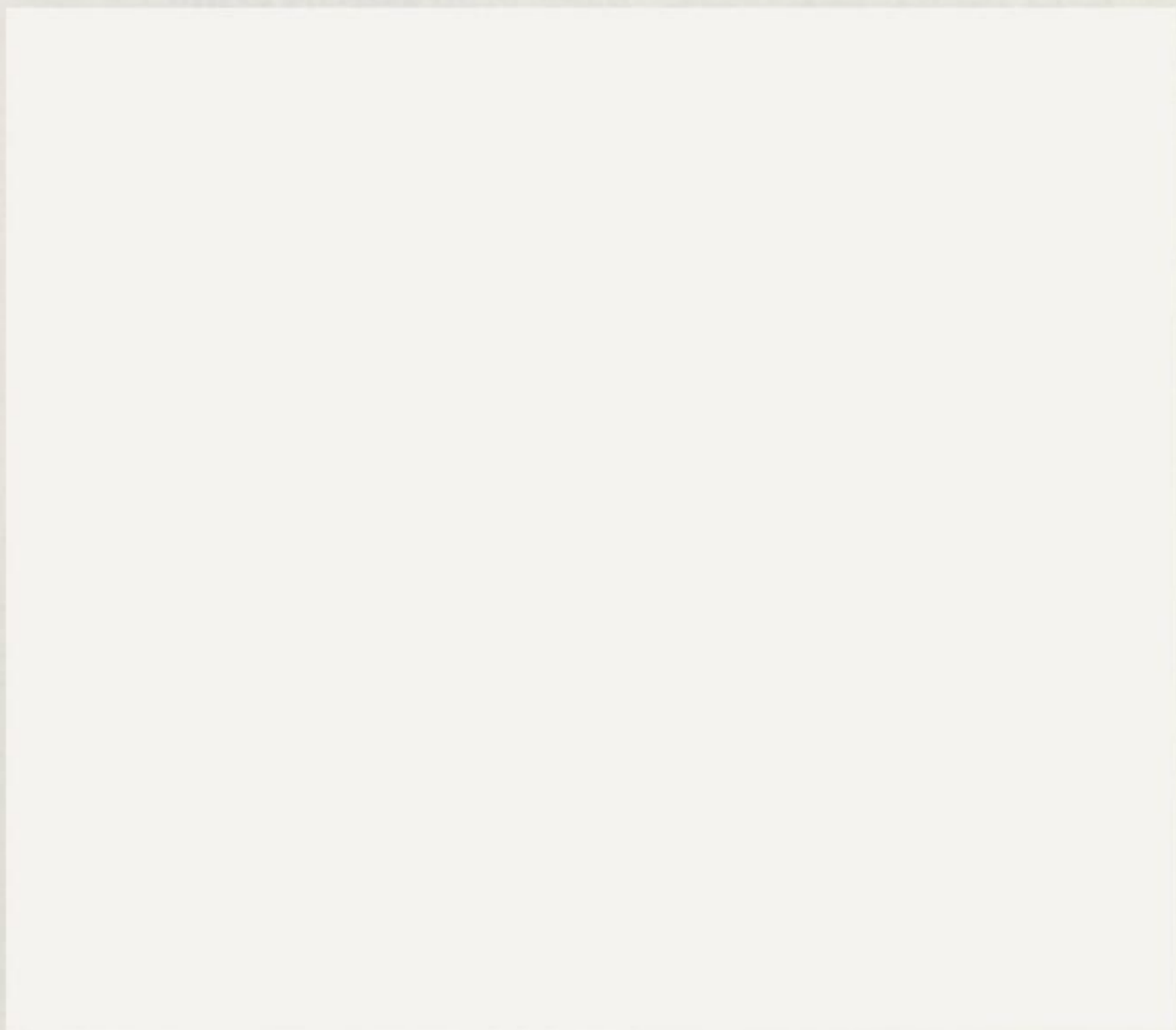
magna ego dona tua figam, Cytherea, columna, 25
 taleque sub nostro nomine carmen erit:

HAS PONO ANTE TVAS TIBI, DIVA, PROPERTIVS | AEDIS
 EXVVIAS, TOTA NOCTE RECEPTVS AMANS.

nunc ad te, mea lux, ueniet mea litore nauis
seruata; an mediis sidat onusta uadis? 30
quod si forte aliqua nobis mutabere culpa,
uestibulum iaceam mortuus ante tuum!

15

O me felicem! o nox mihi candida! et o tu
lectule deliciis facte beate meis!
quam multa apposita narramus uerba lucerna,
quantaque sublato lumine rixa fuit!
nam modo nudatis mecum est luctata papillis, 5
interdum tunica duxit operta moram.

illa meos somno lapsos patefecit ocellos
ore suo et dixit: 'Sicine, lente, iaces?'
quam uario amplexu mutamus bracchia! quantum
oscula sunt labris nostra morata tuis! 10
non iuuat in caeco Venerem corrumpere motu:
si nescis, oculi sunt in amore duces.
ipse Paris nuda fertur periisse Lacaena,
cum Menelaeo surgeret e thalamo:
nudus et Endymion Phoebi cepisse sororem 15
dicitur et nudae concubuisse deae.
quod si pertendens animo uestita cubaris,
scissa ueste meas experiere manus:
quin etiam, si me ulterius prouexerit ira,
ostendes matri bracchia laesa tuae. 20
necdum inclinatae prohibent te ludere mammae:
uiderit haec, si quam iam peperisse pudet.
dum nos fata sinunt, oculos satiemus amore:
nox tibi longa uenit nec reditura dies.
atque utinam haerentis sic nos uincire catena 25
uelles, ut numquam solueret ulla dies!

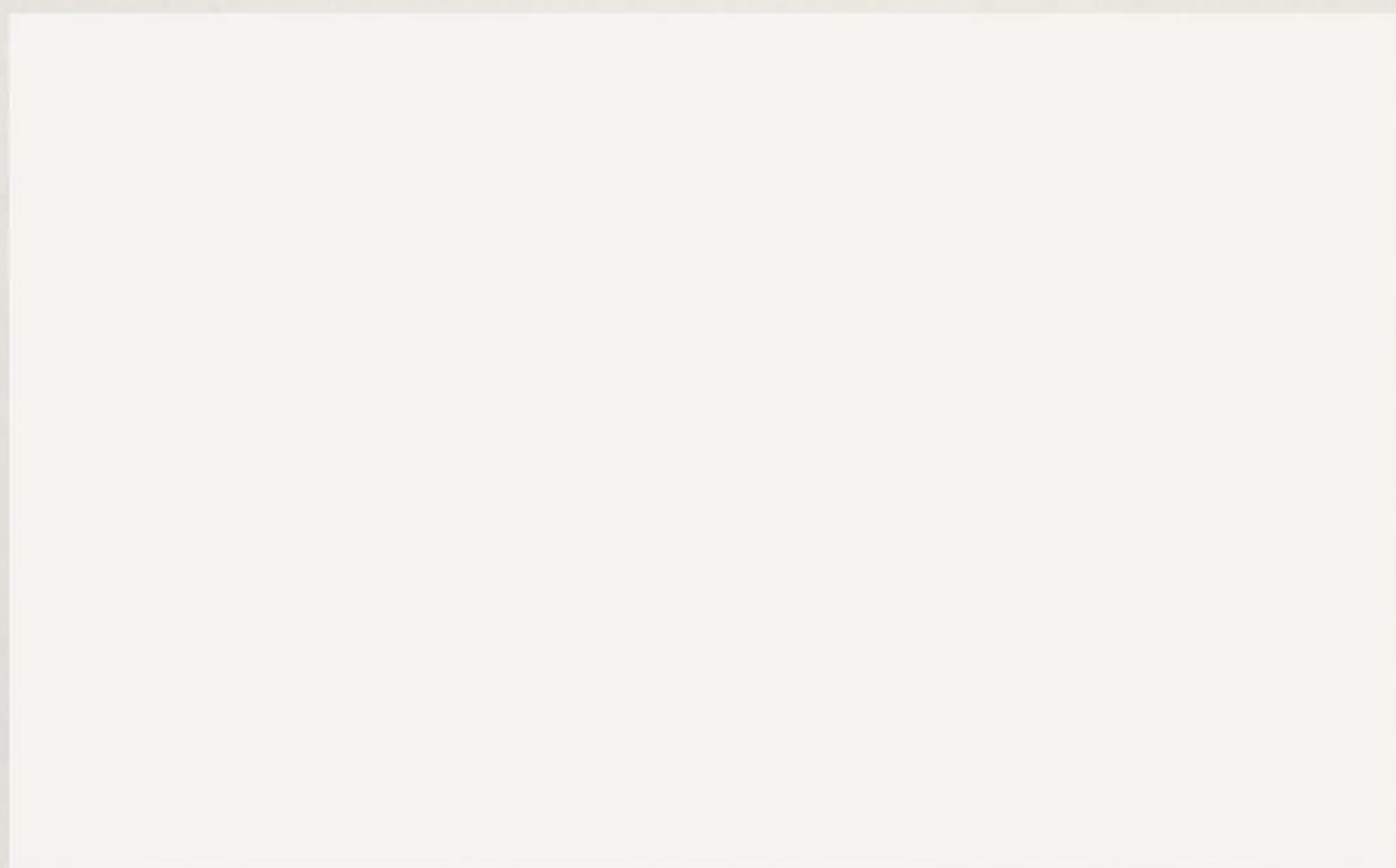
exemplo iunctae tibi sint in amore columbae,
masculus et totum femina coniugium.
errat, qui finem uesani quaerit amoris:
uerus amor nullum nouit habere modum. 30
terra prius falso partu deludet arantis,
et citius nigros Sol agitabit equos,
fluminaque ad caput incipient reuocare liquores,
aridus et sicco gurgite piscis erit,
quam possim nostros alio transferre dolores: 35
huius ero uiuus, mortuus huius ero.
quod mihi si <in>te<r>dum talis concedere noctes
illa uelit, uitae longus et annus erit.
si dabit et multas, fiam immortalis in illis:
nocte una quiuis uel deus esse potest. 40
qualem si cuncti cuperent decurrere uitam
et pressi multo membra iacere mero,
non ferrum crudele neque esset bellica nauis,
nec nostra Actiacum uerteret ossa mare,
nec totiens propriis circum oppugnata triumphis 45
lassa foret crinis soluere Roma suos.

haec certe merito poterunt laudare minores:
laeserunt nullos pocula nostra deos.
tu modo, dum lucet, fructum ne desere uitae!
omnia si dederis oscula, pauca dabis. 50
ac ueluti folia arentis liquere corollas,
quae passim calathis strata natate uides,
sic nobis, qui nunc magnum spiramus amantes,
forsitan includet crastina fata dies.

16

Praetor ab Illyricis uenit modo, Cynthia, terris,
maxima praeda tibi, maxima cura mihi.
non potuit saxo uitam posuisse Cerauno?
a, Neptune, tibi qualia dona darem!
nunc sine me plena fiunt conuiuia mensa, 5
nunc sine me tota ianua nocte patet.
quare, si sapis, oblatas ne desere messis
et stolidum pleno uellere carpe pecus;

deinde, ubi consumpto restabit munere pauper,
dic alias iterum nauiget Illyrias! 10
Cynthia non sequitur fascis nec curat honores;
semper amatorum ponderat una sinus.
at tu nunc nostro, Venus, o succurre dolori,
rumpat ut assiduis membra libidinibus!
ergo muneribus quiuis mercatur amorem? 15
Iuppiter, indigna merce puella perit.
semper in Oceanum mittit me quaerere gemmas
et iubet ex ipsa tollere dona Tyro.
atque utinam Romae nemo esset diues, et ipse
straminea posset dux habitare casa! 20
numquam uenales essent ad munus amicae,
atque una fieret cana puella domo;
numquam septenas noctes seiuncta cubares,
candida tam foedo bracchia fusa uiro;
non quia peccarim (testor te), sed quia uulgo 25
formosis leuitas semper amica fuit.

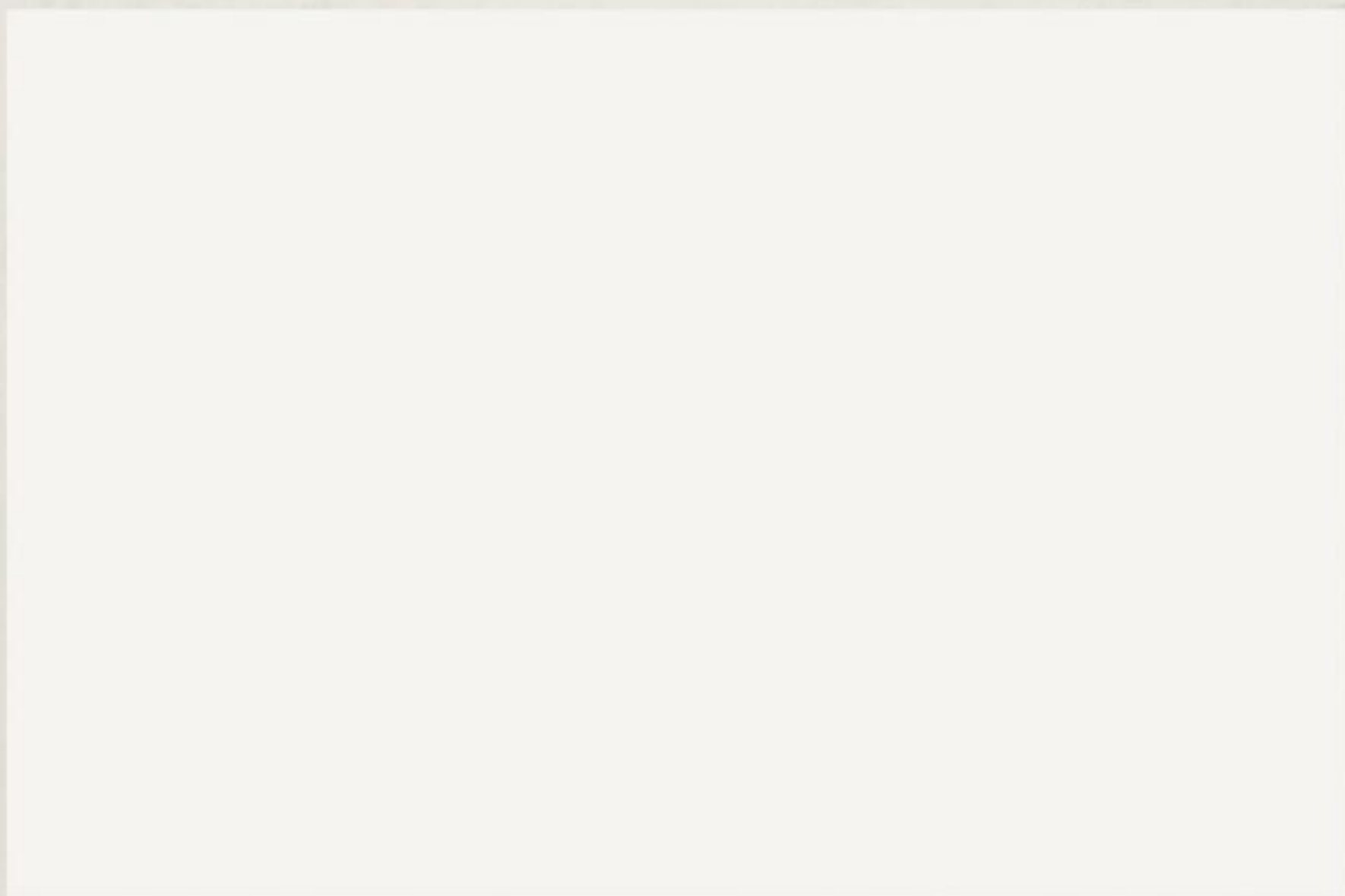

barbarus excussis agitat uestigia lumbis
et subito felix nunc mea regna tenet!
aspice quid donis Eriphyla inuenit amaris,
arserit et quantis nupta Creusa malis! 30
nullane sedabit nostros iniuria fletus?
an dolor hic uitii nescit abesse tuis?
tot iam abiere dies, cum me nec cura theatri
nec tetigit Campi, nec mea mensa iuuat.
'At pudeat'. certe, pudeat! nisi forte, quod aiunt, 35
turpis amor surdis auribus esse solet.
cerne ducem, modo qui fremitu compleuit inani
Actia damnatis aequora militibus:
hunc infamis amor uersis dare terga carinis
iussit et extremo quaerere in orbe fugam. 40
Caesaris haec uirtus et gloria Caesaris haec est:
illa, qua uicit, condidit arma manu.

sed quascumque tibi uestis, quoscumque smaragdos,
quosue dedit flauo lumine chrysolithos,
haec uideam rapidas in uanum ferre procellas: 45
quae tibi terra, uelim, quae tibi fiat aqua.
non semper placidus periuros ridet amantis
Iuppiter et surda neglegit aure preces.
uidisti[s] toto sonitus percurrere caelo,
fulminaque aetheria desiluisse domo? 50
non haec Pleiades faciunt neque aquosus Orion,
nec sic de nihilo fulminis ira cadit;
periuras tunc ille solet punire puellas,
deceptus quoniam fleuit et ipse deus.
quare ne tibi sit tanti Sidonia uestis, 55
ut timeas, quotiens nubilus Auster erit.

17

Mentiri noctem, promissis ducere amantem,
hoc erit infectas sanguine habere manus!

horum, ego sum uates, quotiens desertus amaras
expleui noctes, fractus utroque toro.
uel tu Tantalea moueare ad flumina sorte, 5
ut liquor arenti fallat ab ore sitim;
uel tu Sisyphios licet admirere labores,
difficile ut toto monte uolutet onus;
durius in terris nihil est quod uiuat amante,
nec, modo si sapias, quod minus esse uelis. 10
quem modo felicem inuidia admirante ferebant,
nunc decimo admittor uix ego quoque die.
nunc iacere e duro corpus iuuat, impia, saxo,
sumere et in nostras trita uenena manus;
nec licet in triuiis sicca requiescere luna, 15
aut per rimosas mittere uerba fores.

quod quamuis ita sit, dominam mutare cauebo:
tum flebit, cum in me senserit esse fidem.

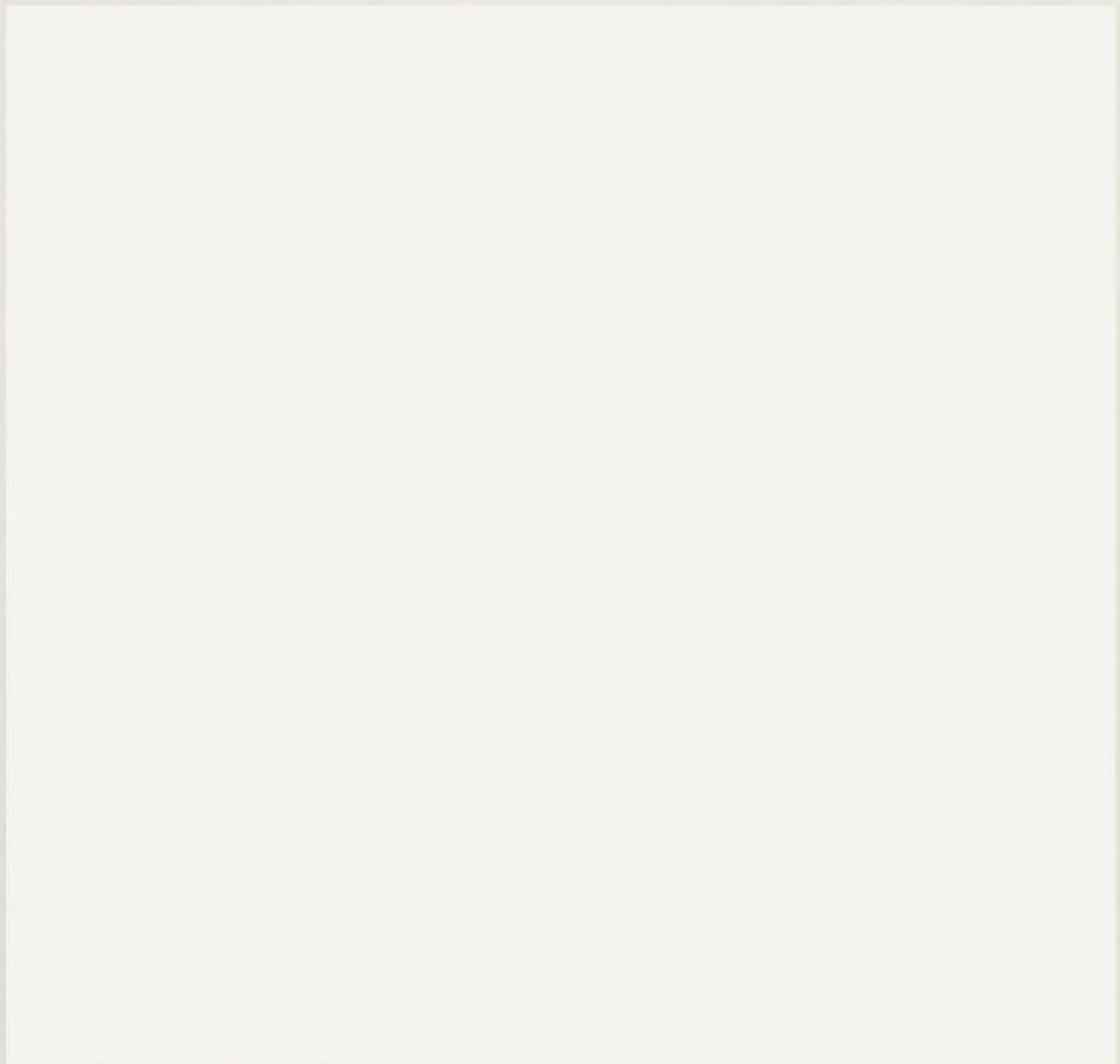
18a

Assiduae multis odium peperere querelae:
frangitur in tacito femina saepe uiro.
si quid uidisti, semper uidisse negato!
aut si quid doluit forte, dolere nega!
quid mea si canis aetas can(d)esceret annis, 5
et faceret scissas languida ruga genas?
at non Tithoni spernens Aurora senectam
desertum Eoa passa iacere domo est:

illum saepe suis decedens fouit in ulnis
quam prius abiunctos sedula lauit equos; 10
illum ad uicinos cum amplexa quiesceret Indos,
matturos iterum est questa redire dies;
illa deos currum conscendens dixit iniquos,
inuitum et terris praestitit officium.
cui maiora senis Tithoni gaudia uiui 15
quam grauis amisso Memnone luctus erat.
cum sene non puduit talem dormire puellam
et canae totiens oscula ferre comae.
at tu etiam iuuenem odisti me, perfida, cum sis
ipsa anus haud longa curua futura die. 20
quin ego deminuo curam, quod saepe Cupido
huic malus esse solet, cui bonus ante fuit.

18b

Nunc etiam infectos demens imitare Britannos,
lud'is et externo tincta nitore caput?
ut natura dedit, sic omnis recta figura est: 25
turpis Romano Belgicus ore color.
illi sub terris fiant mala multa puellae,
quae mentita suas uertit inepta comas!
an si caeruleo quaedam sua tempora fuco 31
tinxerit, idcirco caerulea forma bona est? 32
deme: mihi per te poteris formosa uideri; 29
mi formosa sat es, si modo saepe uenis. 30
cum tibi nec frater nec sit tibi filius ullus, 33
frater ego et tibi sim filius unus ego.

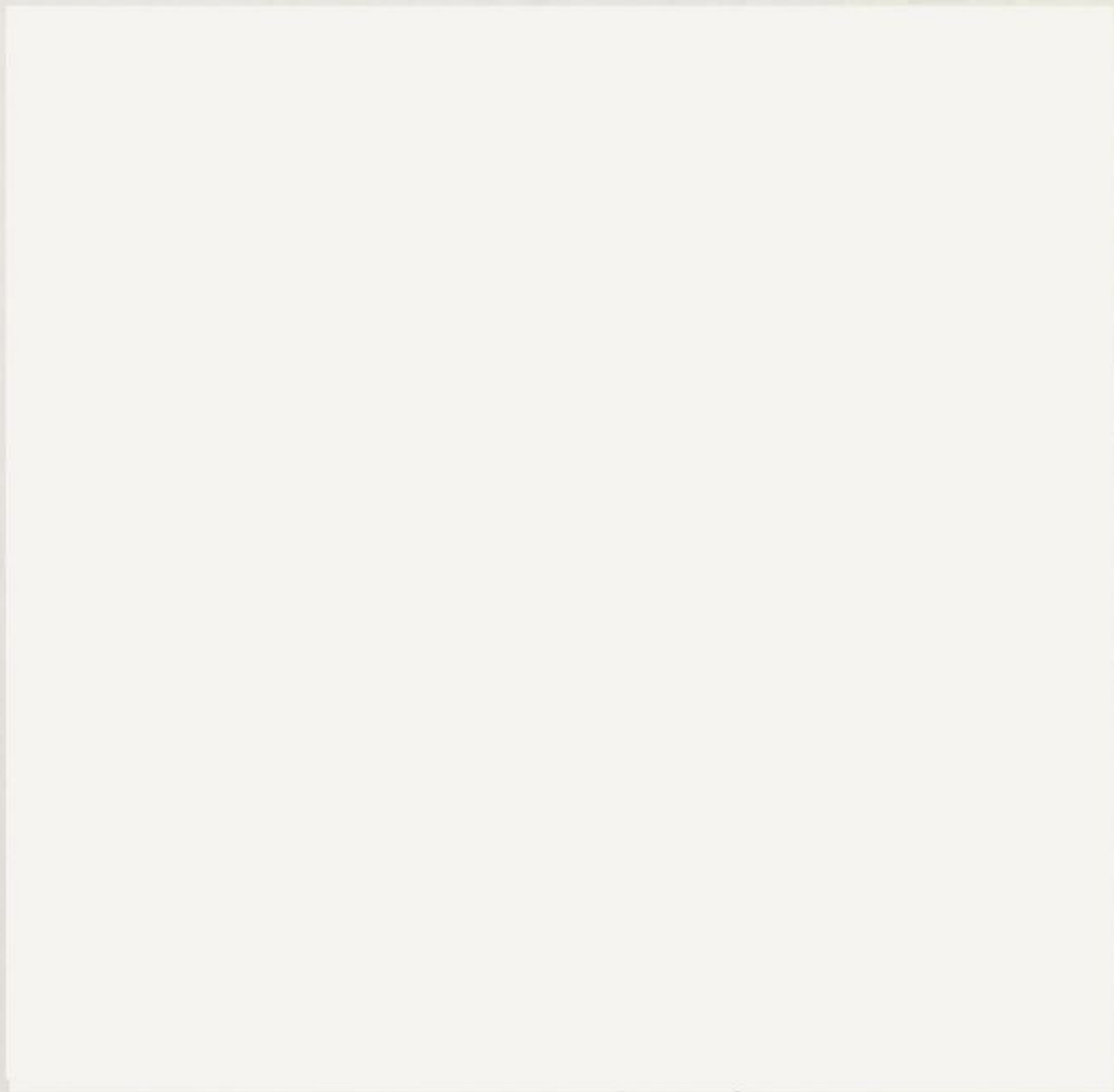

ipse tuus semper tibi sit custodia lectus, 35
nec nimis ornata fronte sedere uelis.
credam ego narranti, noli committere, famae:
et terram rumor transilit et maria.

19

Etsi me inuito discedis, Cynthia, Roma,
laetor quod sine me deuia rura coles.
nullus erit castis iuuenis corruptor in agris,
qui te blanditiis non sinat esse probam;
nulla neque ante tuas orietur rixa fenestras, 5
nec tibi clamatae somnus amarus erit.
sola eris et solos spectabis, Cynthia, montis
et pecus et finis pauperis agricolae.
illic te nulli poterunt corrumpere ludi
fanaque, peccatis plurima causa tuis. 10
illic assidue tauros spectabis arantis
et uitem docta ponere falce comas;

atque ibi rara feres inculto tura sacello,
haedus ubi agrestis corruet ante focos;
protinus et nuda choreas imitabere sura, 15
omnia ab externo sint modo tuta uiro .
ipse ego uenabor: iam nunc me sacra Dianae
suscipere et Veneri(s) ponere uota iuuat.
incipiam captare feras et reddere pinu
cornua et audaces ipse monere canis; 20
non tamen ut uastos ausim temptare leones
aut celer agrestis comminus ire sues.
haec igitur mihi sit lepores audacia mollis
excipere et structo figere auem calamo,

qua formosa suo Clitumnus flumina luco 25
integit et niueos abluit unda boues.

tu quotiens aliquid conabere, uita, memento
uenturum paucis me tibi Luciferis.

hic me nec solae poterunt auertere siluae
nec uaga muscosis flumina fusa iugis, 30

quin ego in assidua mutem tua nomina lingua:
absenti nemo non nocuisse uelit.

20

Quid fles abducta grauius Briseide? quid fles
anxia captiua tristius Andromacha?
quidue mea de fraude deos, insana, fatigas?
quid quereris nostram sic cecidisse fidem?
non tam nocturna uolucris funesta querela 5
Attica Cecropiis obstrepit in foliis,
nec tantum Niobe, bis sex ad busta superba,
sollicito lacrimans defluit a Sipylo.
mi licet aeratis astringant bracchia nodis,
sint tua uel Danaes condita membra domo, 10
in te ego et aeratas rumpam, mea uita, catenas,
ferratam Danaes transiliamque domum.

de te quodcumque, ad surdas mihi dicitur auris:
tu modo ne dubita de grauitate mea.
ossa tibi iuro per matris et ossa parentis 15
(si fallo, cinis heu sit mihi uterque grauis!)
me tibi ad extremas mansurum, uita, tenebras:
ambos una fides auferet, una dies.
quod si nec nomen nec me tua forma teneret,
posset seruitium mite tenere tuum. 20
septima iam plenae deducitur orbita lunae,
cum de me et de te compita nulla tacent:
interea nobis non numquam ianua mollis,
non numquam lecti copia facta tui.
nec mihi muneribus nox ulla est empta beatis: 25
quidquid eram, hoc animi gratia magna tui.
cum te tam multi peterent, tu me una petisti:
possum ego naturae non meminisse tuae?

tum me uel tragicae uexetis Erinyes, et me
 inferno damnes, Aeace, iudicio, 30
 atque inter Tityi uolucris mea poena uagetur,
 tumque ego Sisyphio saxa labore geram!
 ne[c] tu supplicibus me sis uenerata tabellis:
 ultima talis erit, quae mea prima fides.
 hoc mihi perpetuo ius est, quod solus amator 35
 nec cito desisto nec temere incipio.

21

A quantum de me Panthi tibi pagina finxit,
 tantum illi Pantho ne sit amica Venus!
 sed tibi iam uideor Dodona uerior augur.
 uxorem ille tuus pulcher amator habet!
 tot noctes periere: nihil pudet? aspice, cantat 5
 liber: tu, nimium credula, sola iaces.

et nunc inter eos tu sermo es, te ille superbus
dicit se inuito saepe fuisse domi.
dispeream si quicquam aliud quam gloria de te
quaeritur: has laudes ille maritus habet. 10
Colchida sic hospes quondam decepit Iason:
eiecta est (tenuit namque Creusa) domo.
sic a Dulichio iuvene est elusa Calypso:
uidit amatorem pandere uela suum.
a nimium faciles aurem praebere puellae, 15
discite desertae non temere esse bonae!
huic quoque, qui restet, iam pridem quaeritur alter:
experta in primo, stulta, cauere potes.
nos quocumque loco, nos omni tempore tecum
siue aegra pariter siue ualente sumus. 20

22a

Scis here mi multas pariter placuisse puellas;
scis mihi, Demophoon, multa uenire mala.

nulla meis frustra lustrantur compita plantis;
 o nimis exitio nata theatra meo,
 siue aliquis molli diducit candida gestu 5
 bracchia, seu uarios incinit ore modos!
 interea nostri quaerunt sibi uulnus ocelli,
 candida non tecto pectore si qua sedet,
 siue uagi crines puris in frontibus errant,
 Indica quos medio uertice gemma tenet. 10

+ + +

quae si forte aliquid uultu mihi dura negarat,
 frigida de tota fronte cadebat aqua.
 quaeris, Demophoon, cur sim tam mollis in omnis?
 quod quaeris, 'quare', non habet ullus amor.
 cur aliquis sacris laniat sua bracchia cultris 15
 et Phrygis insanos caeditur ad numeros?
 unicuique dedit uitium natura creato:
 mi fortuna aliquid semper amare dedit.
 me licet et Thamyrae cantoris fata sequantur,
 numquam ad formosas, inuide, caecus ero. 20

sed tibi si exilis uideor tenuatus in artus,
falleris: haud umquam est culta labore Venus.
percontere licet: saepe est experta puella
officium tota nocte ualere meum.
Iuppiter Alcmenae geminas requieuerat Arctos 25
et caelum noctu bis sine rege fuit;
nec tamen idcirco languens ad fulmina uenit:
nullus amor uires eripit ipse suas.
quid? cum e complexu Briseidos iret Achilles,
num fugere minus Thessala tela Phryges? 30
quid? ferus Andromachae lecto cum surgeret Hector,
bella Mycenaeae non timuere rates?
ille uel hic classis poterant uel perdere muros:
hic ego Pelides, hic ferus Hector ego.
aspice uti caelo modo sol modo luna ministret: 35
sic etiam nobis una puella parum est.
altera me cupidis teneat foueatque lacertis,
altera si quando non sinit esse locum;
aut si forte irata meo sit facta ministro,
ut sciat esse aliam, quae uelit esse mea! 40

nam melius duo defendunt retinacula nauim,
tutius et geminos anxia mater alit.

22b

+ + +

aut, si es dura, nega: sin es non dura, uenito!
quid iuuat heu nullo ponere uerba loco?
hic unus dolor est ex omnibus acer amanti, 45
speranti subito si qua uenire negat.
quanta illum toto uersant suspiria lecto,
† cur recipi quae non nouerit ille uetat †
et rursus puerum quaerendo audita fatigat,
† quem quae scire timet quaerere fata iubet † 50

+ + +

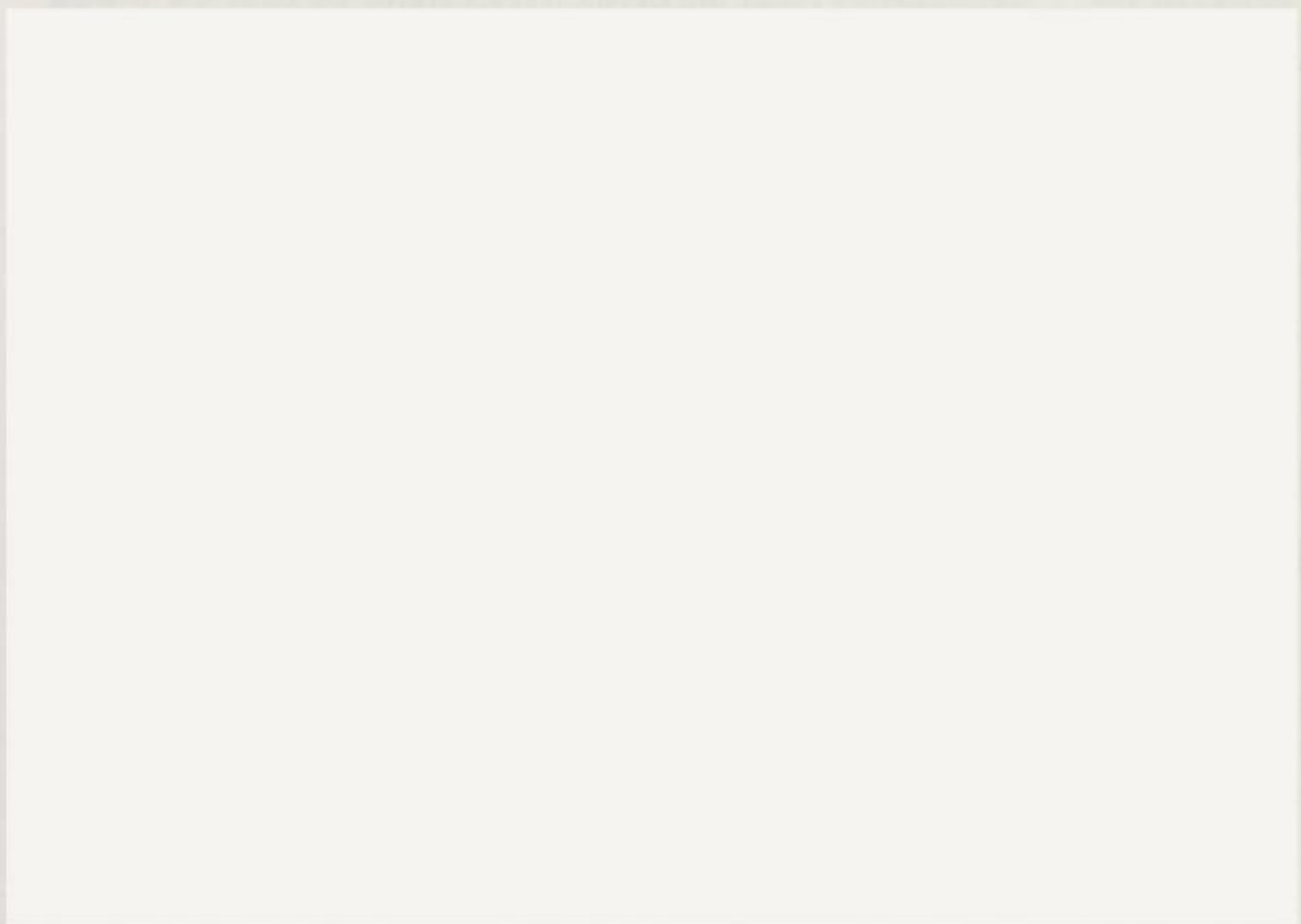
23

Cui fuit indocti fugienda et semita uulgi,
ipsa petita lacu nunc mihi dulcis aqua est.
ingenuus quisquam alterius dat munera seruo,
ut promissa suae uerba ferat dominae?
et quaerit totiens 'Quaenam nunc porticus illam 5
integit?' et 'Campo quo mouet illa pedes?',
deinde ubi pertuleris, quos dicit fama, labores
Herculis, ut scribat 'Muneris ecquid habes?',
cernere uti possis uultum custodis amari,
captus et immunda saepe latere casa? 10
quam care semel in toto nox uertitur anno!
a pereant, si quos ianua clausa iuuat!
contra, reiecto quae libera uadit amictu,
custodum et nullo saepta timore, placet;

cui saepe immundo Sacra conteritur Via socco, 15
nec sinit esse moram, si quis adire uelit;
differet haec numquam, nec poscet garrula, quod te
astrictus ploret saepe dedisse pater,
nec dicet: 'Timeo, propera iam surgere, quaeso:
infelix, hodie uir mihi rure uenit.' 20
et quas Euphrates et quas mihi misit Orontes,
me iu[u]erint: nolim furta pudica tori.
libertas quoniam nulli iam restat amanti,
nullus liber erit, si quis amare uolet.

24a

'Tu loqueris, cum sis iam noto fabula libro
et tua sit toto Cynthia lecta foro?'

cui non his uerbis aspergat tempora sudor?
aut pudor ingenuis aut retinendus amor.
quod si iam facilis spiraret Cynthia nobis, 5
non ego nequitiae dicerer esse caput,
nec sic per totam infamis traducerer urbem,
urerer et quamuis, nomine uerba darem.
quare ne tibi sit mirum me quaerere uilis:
parcius infamant: num tibi causa leuis? 10

24b

+ + +

et modo pauonis caudae flabella superbae
et manibus dura frigus habere pila

et cupit iratum talos me poscere eburnos,
quaeque nitent Sacra uilia dona Via.
a peream, si me ista mouent dispendia: sed me 15
fallaci dominae iam pudet esse iocum!

24c

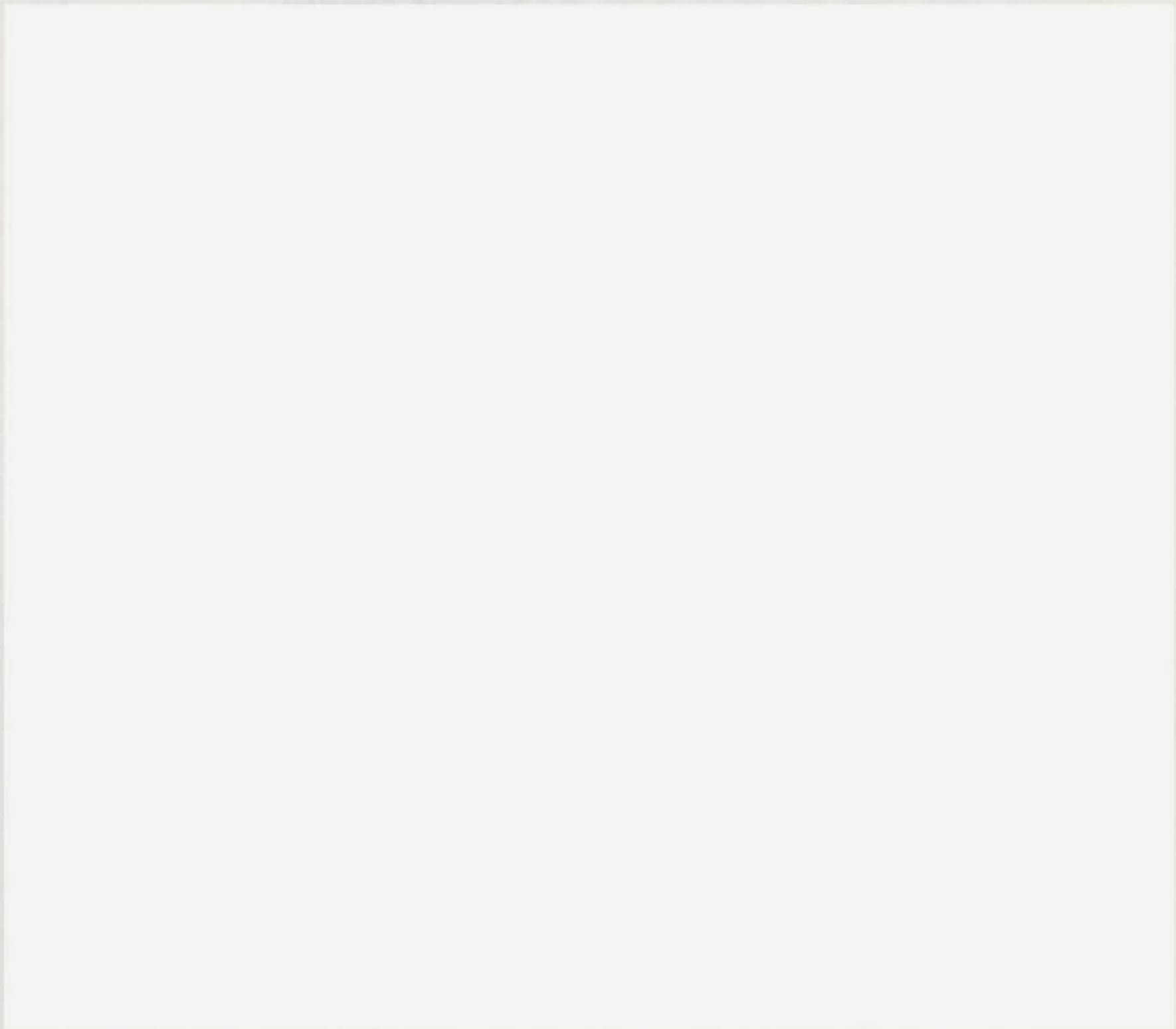
Hoc erat in primis quod me gaudere iubebas?
tam te formosam non pudet esse leuem?
una aut altera nox nondum est in amore peracta,
et dicor lecto iam grauis esse tuo. 20
me modo laudabas et carmina nostra legebas:
ille tuus pennas tam cito uertit amor?
contendat mecum ingenio, contendat et arte,
in primis una discat amare domo!

si libitum tibi erit, Lernaean pugnet ad hydras 25
et tibi ab Hesperio mala dracone ferat,
taetra uenena libens et naufragus ebibat undas
et numquam pro te deneget esse miser:
(quos utinam in nobis, uita, experiare labores!)
iam tibi de timidis iste proteruus erit, 30
qui nunc se in tumidum iactando uenit honorem:
discidium uobis proximus annus erit.
at me non aetas mutabit tota Sibyllae,
non labor Alcidae, non niger ille dies.
tu me[a] compones et dices 'Ossa, Properti, 35
haec tua sunt? eheu tu mihi certus eras,
certus eras eheu, quamuis nec sanguine auito
nobilis et quamuis non ita diues eras.'
nil ego non patiar; numquam me iniuria mutat:
ferre ego formosam nullum onus esse puto. 40
credo ego non paucos ista periisse figura,
credo ego sed multos non habuisse fidem.
paruo dilexit spatio Minoida Theseus,
Phyllida Demophoon, hospes uterque malus.

iam tibi Iasonia nota est Medea carina 45
et modo seruato sola relicta uiro.
dura est quae multis simulatum fingit amorem
et se plus uni si qua parare potest.
noli nobiles, noli conferre beatis:
uix uenit, extremo qui legat ossa die. 50
hi tibi nos erimus: sed tu potius precor ut me
demissis plangas pectora nuda comis.

25

Vnica nata meo pulcherrima cura dolori,
excludit quoniam sors mea saepe 'ueni,'
ista meis fiet notissima forma libellis,
Calue, tua uenia, pace, Catulle, tua.

miles depositis annosus secubat armis, 5
grandaeuique negant ducere aratra boues,
putris et in uacua requiescit nauis harena,
et uetus in templo bellica parma uacat:
at me ab amore tuo deducet nulla senectus,
siue ego Tithonus siue ego Nestor ero. 10
nonne fuit satius duro seruire tyranno
et gemere in tauro, saeue Perille, tuo?
Gorgonis et satius fuit obdurescere uultu,
Caucasias etiam si pateremur auis?
sed tamen obsistam! teritur robigine mucro 15
ferreus et paruo saepe liquore silex:
at nullu(s) dominae teritur sub limine amator;
restat et immerita sustinet aure minas.

ultra contemptus rogat, et peccasse fatetur
laesus, et inuitis ipse redit pedibus. 20
tu quoque, qui pleno fastus assumis amore,
credula, nulla diu femina pondus habet.
an quisquam in mediis persoluit uota procellis,
cum saepe in portu fracta carina natet?
aut prius infecto deponit praemia cursu, 25
septima quam metam triuerit ante rota?
mendaces ludunt flatus in amore secundi:
si qua uenit sero, magna ruina uenit.
tu tamen interea, quamuis te diligat illa,
in tacito cohibe gaudia clausa sinu. 30
namque in amore suo semper sua maxima cuique
nescio quo pacto uerba nocere solent.
quamuis te persaepe uocet, semel ire memento:
inuidiam quod habet, non solet esse diu.
at si saecula forent antiquis grata puellis, 35
essem ego quod nunc tu: tempore uincor ego.

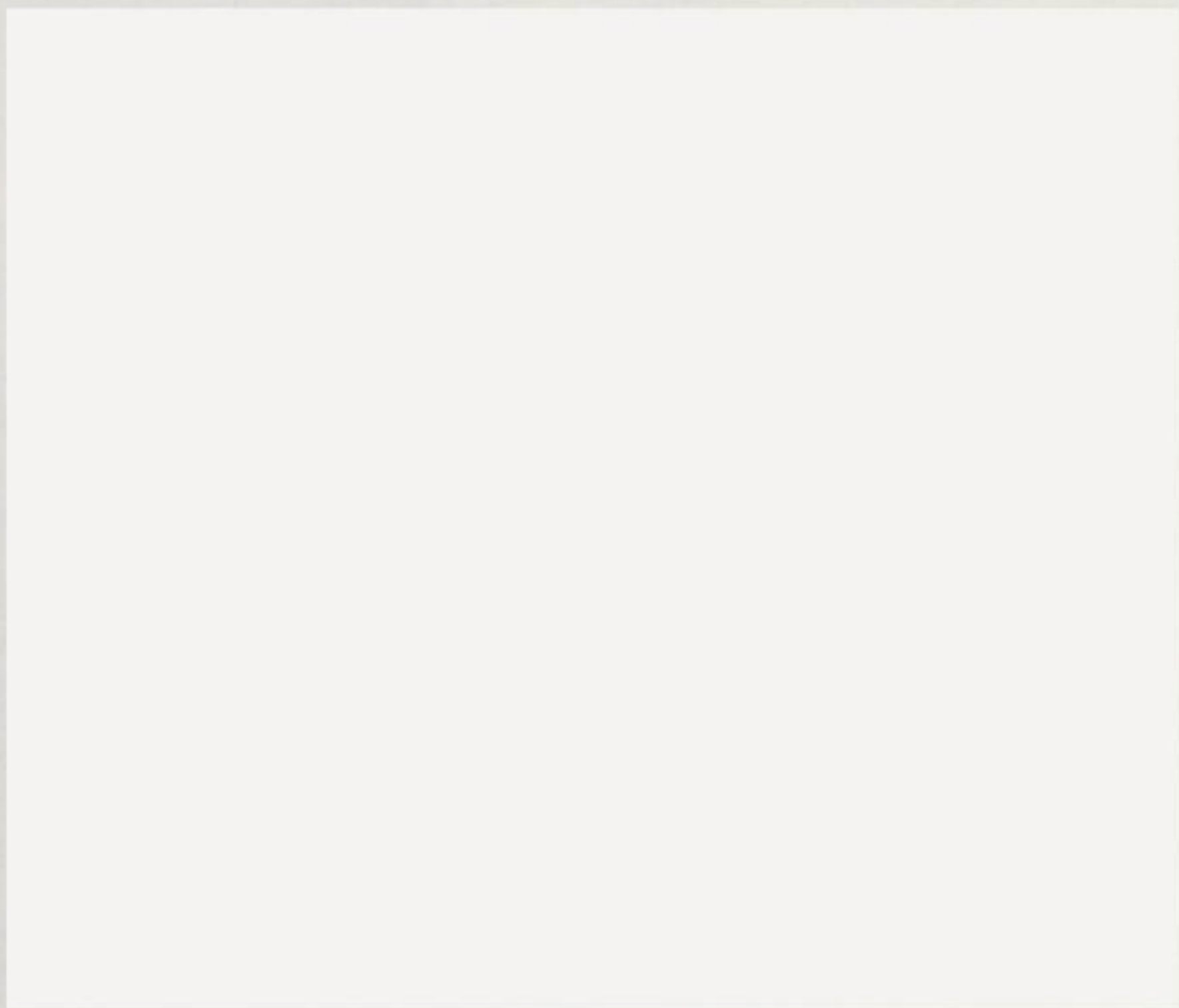
non tamen ista meos mutabunt saecula mores:
unus quisque sua nouerit ire uia.
at, uos qui officia in multos reuocatis amores,
quantus si(c) cruciat lumina nostra dolor! 40
uidistis pleno teneram candore puellam,
uidistis fusca(m): ducit uterque color;
uidistis quandam Argiua prodire figura,
uidistis nostras: utraque forma rapit;
illaque plebeio uel sit sandycis amictu: 45
haec atque illa mali uulneris una uia est.
cum satis una tuis insomnia portet ocellis,
una sat e(s)t cuiuis femina multa mala.

26

Vidi te in somnis fracta, mea uita, carina
Ionio lassas ducere rore manus,
et quaecumque in me fueras mentita fateri,
nec iam umore grauis tollere posse comas,
qualem purpureis agitatum fluctibus Hellen, 5
aurea quam molli tergore uexit ouis.
quam timui, ne forte tuum mare nomen haberet,
teque tua labens nauita fleret aqua!
quae tum ego Neptuno, quae tum cum Castore fratri,
quaeque tibi excepi, iam dea, Leucothoe! 10
at tu uix primas extollens gurgite palmas
saepe meum nomen iam peritura uocas.
quod si forte tuos uidisset Glaucus ocellos,
esses Ionii facta puella maris
et tibi ob inuidiam Nereides increpitent, 15
candida Nesaeae, caerula Cymothoe.

sed tibi subsidio delphinum currere uidi,
qui, puto, Arioniam uexerat ante lyram.
iamque ego conabar summo me mittere saxo,
cum mihi discussit talia uisa metus. 20
nunc admirentur, quod tam mihi pulchra puella
seruiat et tota dicar in urbe potens!
non, si Cambysae redeant et flumina Croesi,
dicat 'De nostro surge, poeta, toro.'
nam mea cum recitat, dicit se odisse beatos: 25
carmina tam sancte nulla puella colit.
multum in amore fides, multum constantia prodest:
qui dare multa potest, multa et amare potest.
heu, mare per longum mea cogitat ire puella!
hanc sequar et fidos una aget aura duos. 30
unum litus erit sopitis unaque tecto
arbor, et ex una saepe bibemus aqua;

et tabula una duos poterit componere amantis,
prora cubile mihi seu mihi puppis erit.
omnia perpetiar: saeuus licet urgeat Eurus, 35
uelaque in incertum frigidus Auster agat,
quicumque et uenti miserum uexastis Vlixem
et Danaum Euboico litore mille ratis
et qui mouistis duo litora, cum ratis Argus
dux erat ignoto missa columba mari. 40
illa meis tantum non umquam desit ocellis,
incendat nauem Iuppiter ipse licet.
certe isdem nudi pariter iactabimur oris:
me licet unda ferat, te modo terra tegat.
sed non Neptunus tanto crudelis amori, 45
Neptunus fratri par in amore Ioui:
testis Amymone, latices dum ferret, in Argis
compressa, et Lernaе pulsa tridente palus;

iam deus amplexu uotum persoluit; at illi
aurea diuinis urna profudit aquas. 50
crudelem et Borean rapta Orithyia negauit:
hic deus et terras et maria alta domat.
crede mihi, nobis mitescet Scylla nec umquam
alternante uorans uasta Charybdis aqua;
ipsaque sidera erunt nullis obscura tenebris, 55
purus et Orion, purus et Haedus erit.
quod mihi si ponenda tuo sit corpore uita,
exitus hic nobis non inhonestus erit.

27

At uos incertam, mortales, funeris horam
quaeritis, et qua sit mors aditura uia;

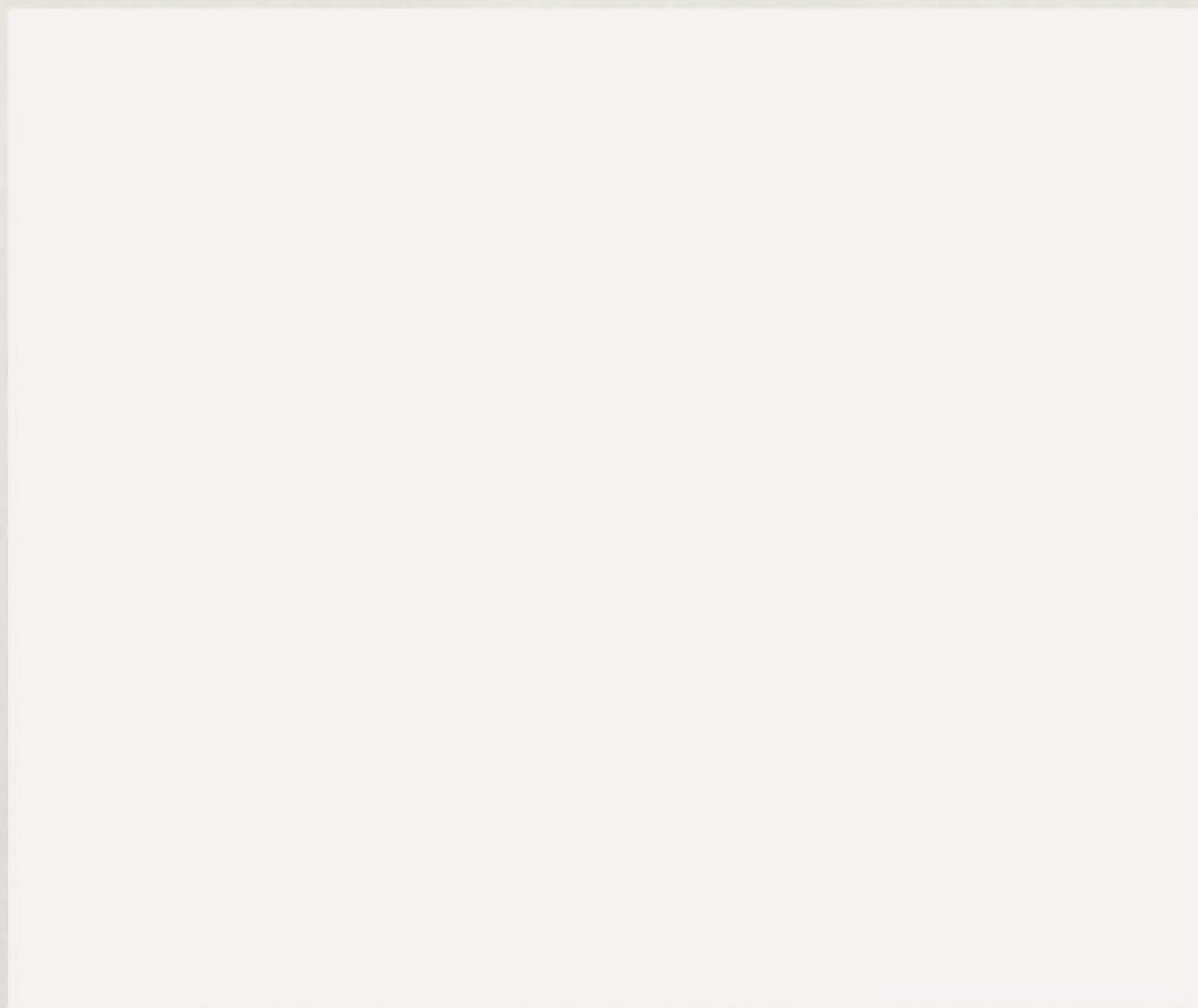
quaeritis et caelo, Phoenicum inuenta, sereno,
    quae sit stella homini commoda quaeque mala!
seu pedibus Parthos sequimur seu classe Britannos   5
    et maris et terrae caeca pericla uiae;
rursus et obiectum † fletus † caput esse tumultu[m],
    cum Mauors dubias miscet utrimque manus;
praeterea domibus flammam domibusque ruinas,
    neu subeant labris pocula nigra tuis.   10
solus amans nouit quando periturus et a qua
    morte, neque hic Boreae flabra neque arma timet.

iam licet et Stygia sedeat sub harundine remex,
cernat et infernae tristia uela ratis:
si modo clamantis reuocauerit aura puellae, 15
concessum nulla lege redibit iter.

28

Iuppiter, affectae tandem miserere puellae:
tam formosa tuum mortua crimen erit.
uenit enim tempus, quo torridus aestuat aer,
incipit et sicco feruere terra Cane.
sed non tam ardoris culpa est neque crimina caeli, 5
quam totiens sanctos non habuisse deos.
hoc perdit miseras, hoc perdidit ante puellas:
quidquid iurarunt, uentus et unda rapit.
num sibi collatam doluit Venus? illa peraeque
prae se formosis inuidiosa dea est. 10

an contempta tibi Iunonis templa Pelasgae?
Palladis aut oculos ausa negare bonos?
semper, formosae, non nostis parcere uerbis.
hoc tibi lingua nocens, hoc tibi forma dedit.
sed tibi uexatae per multa pericula uitae 15
extremo ueni(e)t mollior hora die.
Io uersa caput primos muguerat annos:
nunc dea, quae Nili flumina uacca bibit.
Ino etiam prima terris aetate uagata est:
hanc miser implorat nauita Leucothoen. 20
Andromede monstribus fuerat deuota marinis:
haec eadem Persei nobilis uxor erat.
Callisto Arcadios errauerat ursa per agros:
haec nocturna suo sidere uela regit.
quod si forte tibi properarint fata quietem, 25
illa sepulturae fata beata tuae,

narrabis Semelae, quo sis formosa periclo,
credet et illa, suo docta puella malo;
et tibi Maeonias omnis heroidas inter
primus erit nulla non tribuente locus. 30
nunc, utcumque potes, fato gere saucia morem:
et deus et durus uertitur ipse dies.
hoc tibi uel poterit coniunx ignoscere Iuno:
frangitur et Iuno, si qua puella perit.
deficiunt magico torti sub carmine rhombi 35
et iacet extincto laurus adusta foco
et iam Luna negat totiens descendere caelo
nigraque funestum concinit omen auis.

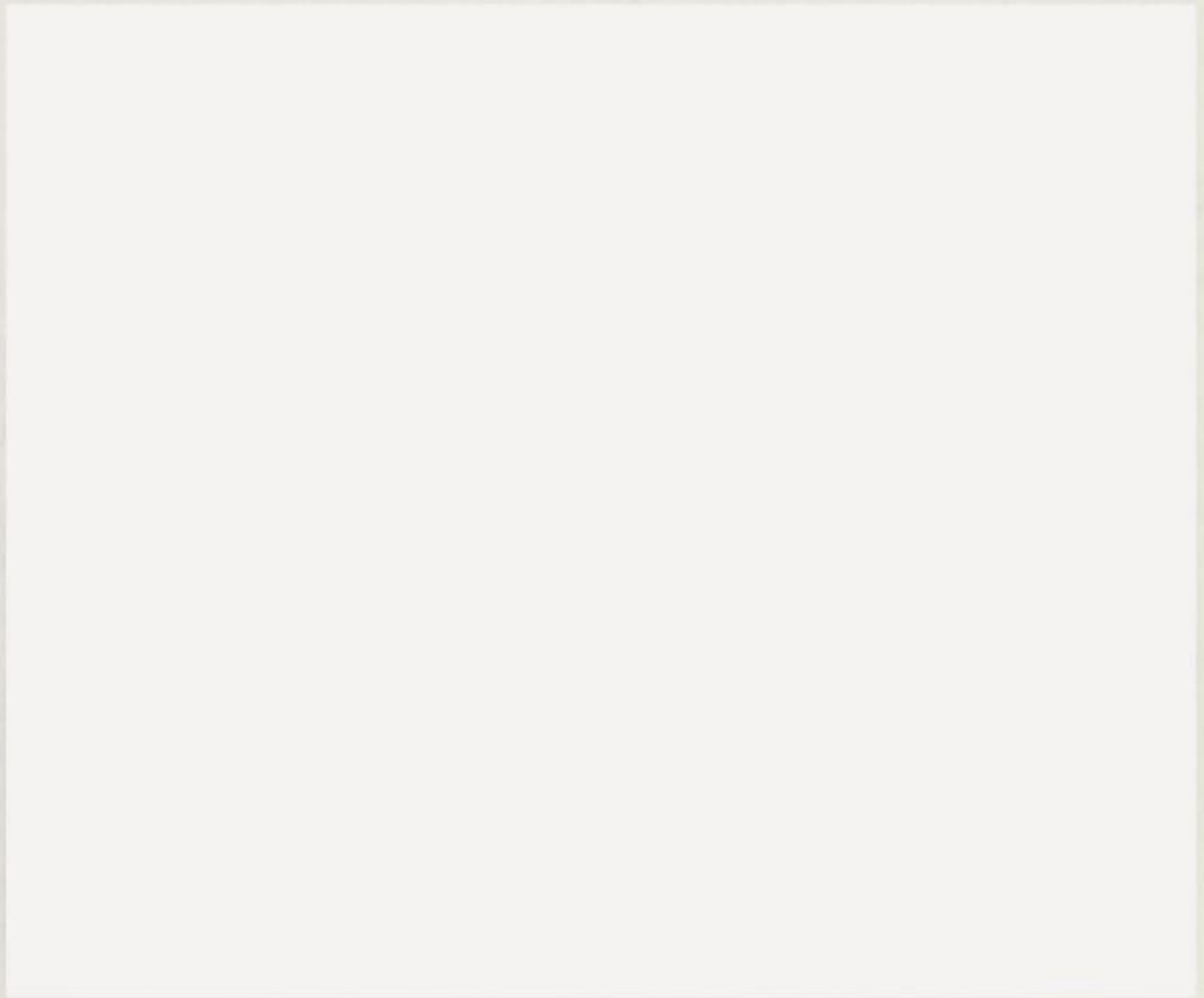
una ratis fati nostros portabit amores
caerula ad infernos uelificata lacus. 40
si non unius, quaeso, miserere duorum!
uiuam, si uiuet; si cadet illa, cadam.
pro quibus optatis sacro me carmine damno:
scribam ego 'Per magnum est salua puella Iouem';
ante tuosque pedes illa ipsa operata sedebit, 45
narrabitque sedens longa pericla sua.
haec tua, Persephone, maneat clementia, nec tu,
Persephonaе coniunx, saeuior esse uelis.
sunt apud infernos tot milia formosarum:
pulchra sit in superis, si licet, una locis! 50
uobiscum Antiope, uobiscum candida Tyro,
uobiscum Europe nec proba Pasiphae
et quot Troia tulit uetus et quot Achaia formas
et Thebae et Priami diruta regna senis:
et quaecumque erat in numero Romana puella, 55
occidit: has omnis ignis auarus habet.

nec forma aeternum aut cuiquam est fortuna perennis:
longius aut propius mors sua quemque manet.
tu quoniam es, mea lux, magno dimissa periclo,
munera Dianae debita redde choros, 60
redde etiam excubias diuae nunc, ante iuuencae;
uotiuas noctes et mihi solue decem!

29

Hesterna, mea lux, cum potus nocte uagarer,
nec me seruorum duceret ulla manus,
obuia nescio quot pueri mihi turba minuta
uenerat (hos uetuit me numerare timor);
quorum alii faculas, alii retinere sagittas, 5
pars etiam uisa est uincla parare mihi.

sed nudi fuerant. quorum lasciuior unus,
‘Arripite hunc,’ inquit, ‘iam bene nostis eum.
hic erat, hunc mulier nobis irata locauit.’
dixit, et in collo iam mihi nodus erat. 10
hic alter iubet in medium propellere, at alter,
‘Intereat, qui nos non putat esse deos!
haec te non meritum totas exspectat in horas:
at tu nescio quas quaeris, inepte, foris. *eo*
quae cum Sidoniae nocturna ligamina mitrae 15
soluerit atque oculos mouerit illa grauis,
afflabunt tibi non Arabum de gramine odores,
sed quos ipse suis fecit Amor manibus.
parcite iam, fratres, iam certos spondet amores;
et iam ad mandatam uenimus ecce domum.’ 20
atque ita mi iniecto dixerunt rursus amictu:
‘I nunc et noctes disce manere domi.’
mane erat, et uolui, si sola quiesceret illa,
uisere: at in lecto Cynthia sola fuit.

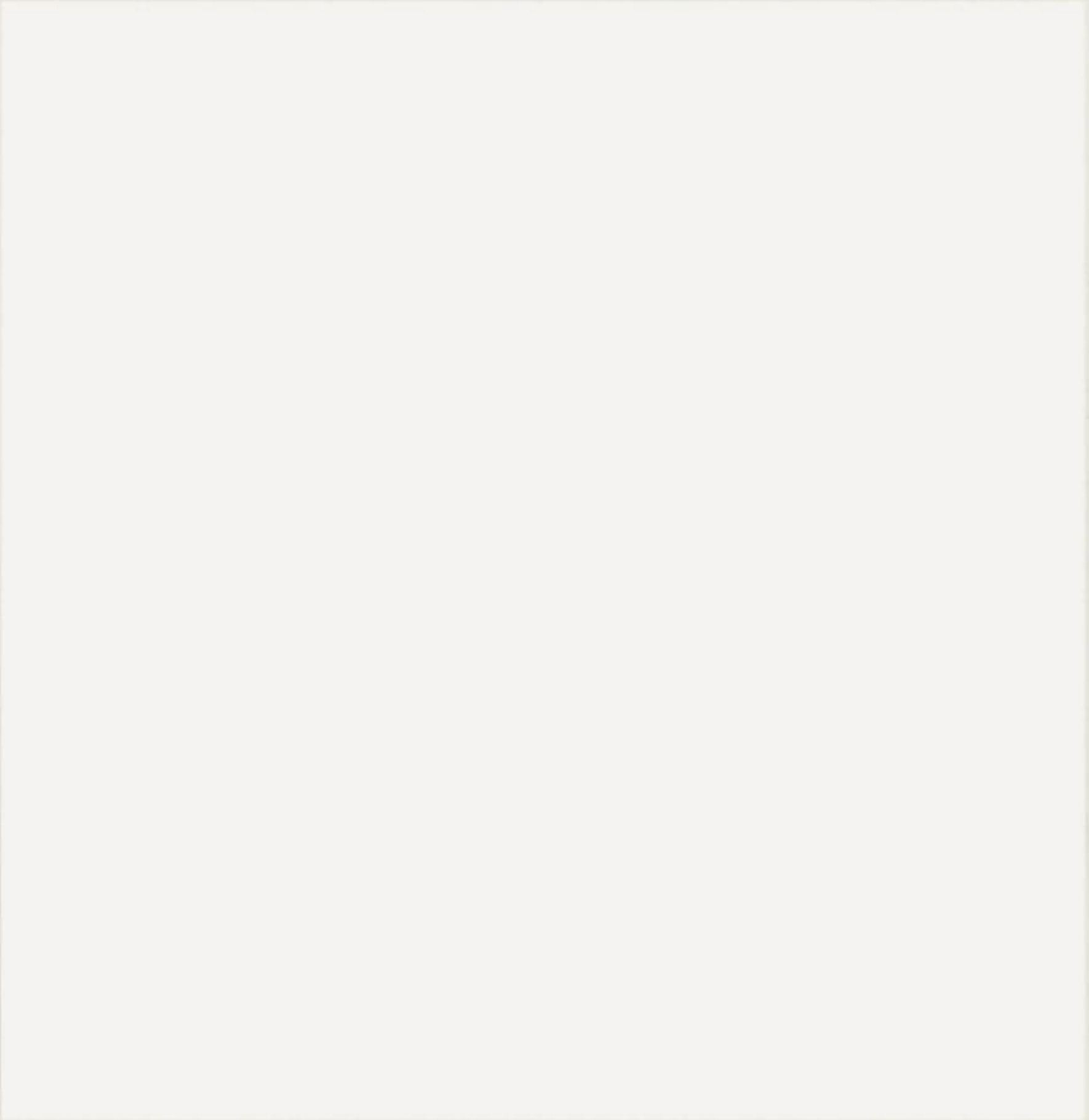

obstipui: non illa mihi formosior umquam 25
uisa, neque ostrina cum fuit in tunica,
ibat et hinc castae narratum somnia Vestae,
neu sibi neue mihi quae nocitura forent:
talis uisa mihi somno dimissa recenti.
heu quantum per se candida forma ualet! 30
'Quid tu matutinus,' ait, 'speculator amicae?
me similem uestris moribus esse putas?
non ego tam facilis: sat erit mihi cognitus unus,
uel tu uel si quis uerius esse potest.
apparent non ulla toro uestigia presso, 35
signa uolutantis nec iacuisse duos.
aspice ut in toto nullus mihi corpore surgat
spiritus admissio notus adulterio.'

dixit, et opposita propellens sauia dextra
prosilit in laxa nixa pedem solea. 40
sic ego tam sancti custos excludor amoris:
ex illo felix non mihi nulla fuit.

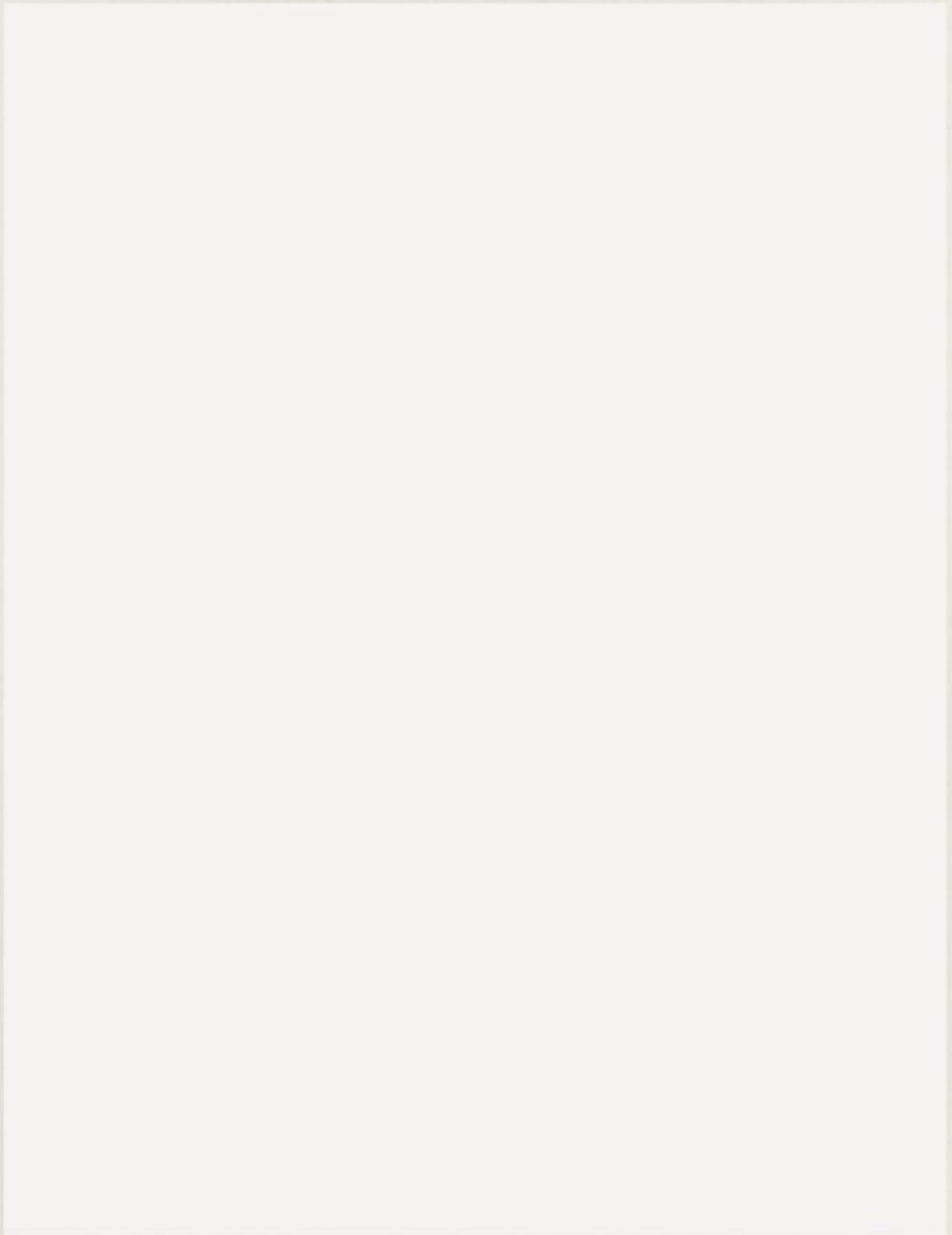
30

Quo fugis, a demens? nulla est fuga: tu licet usque
ad Tanain fugias, usque sequetur Amor.
non si Pegaseo uecteris in aere dorso,
nec tibi si Persei mouerit ala pedes,

uel si te sectae rapiant talaribus aerae, 5
nil tibi Mercurii proderit alta uia.
instat semper Amor supra caput, instat amanti
et grauis ipse super libera colla sedet.
excubat ille acer custos et tollere numquam
te patietur humo lumina capta semel. 10
et iam si pecces, deus exorabilis ille est,
si modo praesentis uiderit esse preces.
ista senes licet accusent conuiuia duri:
nos modo propositum, uita, teramus iter.
illorum antiquis onerantur legibus aures: 15
hic locus est in quo, tibia docta, sones,
quae non iure uado Maeandri iacta natasti,
turpia cum faceret Palladis ora tumor.

non tamen immerito! Phrygias nunc ire per undas
et petere Hyrcani litora nota maris, 20
spargere et alterna communis caede Penatis
et ferre ad patrios praemia dira Lares!

una contentum pudeat me uiuere amica?
hoc si crimen erit, crimen Amoris erit:
mi nemo obiciat! libeat tibi, Cynthia, mecum 25
rorida muscosis antra tenere iugis.
illic aspicias scopulis haerere Sorores
et canere antiqui dulcia furta Iouis,
ut Semela est combustus, ut est deperditus Io,
denique ut ad Troiae tecta uolarit auis. 30
quod si nemo exstat qui uicerit Alitis arma,
communis culpa cur reus unus agor?
nec tu Virginibus reuerentia moueris ora:
hic quoque non nescit, quid sit amare, chorus;
si tamen Oeagri quaedam compressa figura 35
Bistoniis olim rupibus accubuit.
hic ubi te prima statuent in parte choreae
et medius docta cuspide Bacchus erit,

tum capiti sacros patiar pendere corymbos:
nam sine te nostrum non ualet ingenium.

31

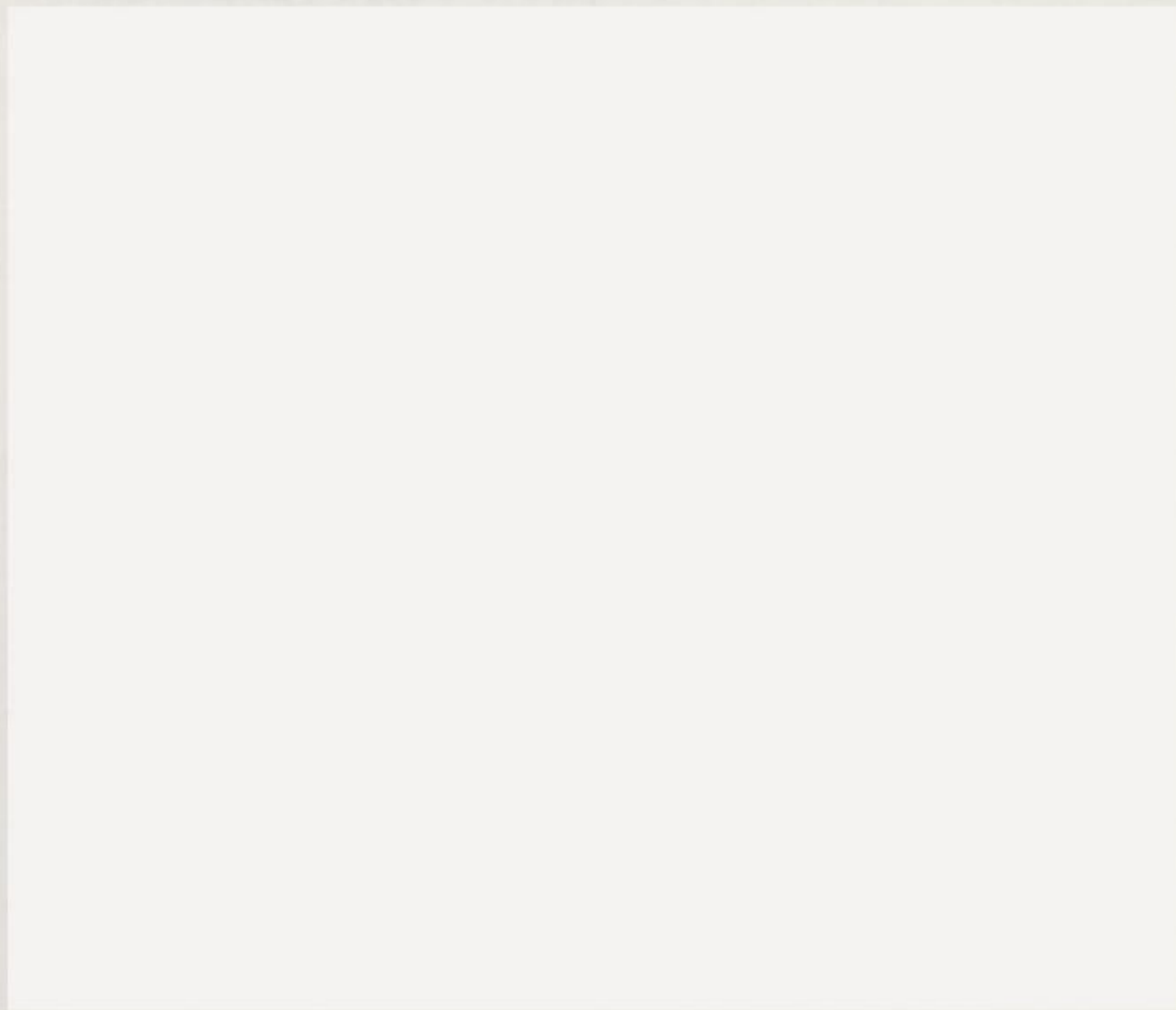
Quaeris, cur ueniam tibi tardior? aurea Phoebi
porticus a magno Caesare aperta fuit.
tanta erat in speciem Poenis digesta columnis,
inter quas Danaï femina turba senis.
† hic equidem Phoebō † uisus mihi pulchrior ipso 5
marmoreus tacita carmen hiare lyra;
atque aram circum steterant armenta Myronis,
quattuor artifices, uiuida signa, boues.

tum medium claro surgebat marmore templum,
et patria Phoebus carius Ortygia: 10
in quo Solis erat supra fastigia currus
et ualuae, Libyci nobile dentis opus;
altera deiectos Parnasi uertice Gallos,
altera maerebat funera Tantalidos.
deinde inter matrem deus ipse interque sororem 15
Pythius in longa carmina ueste sonat.

32

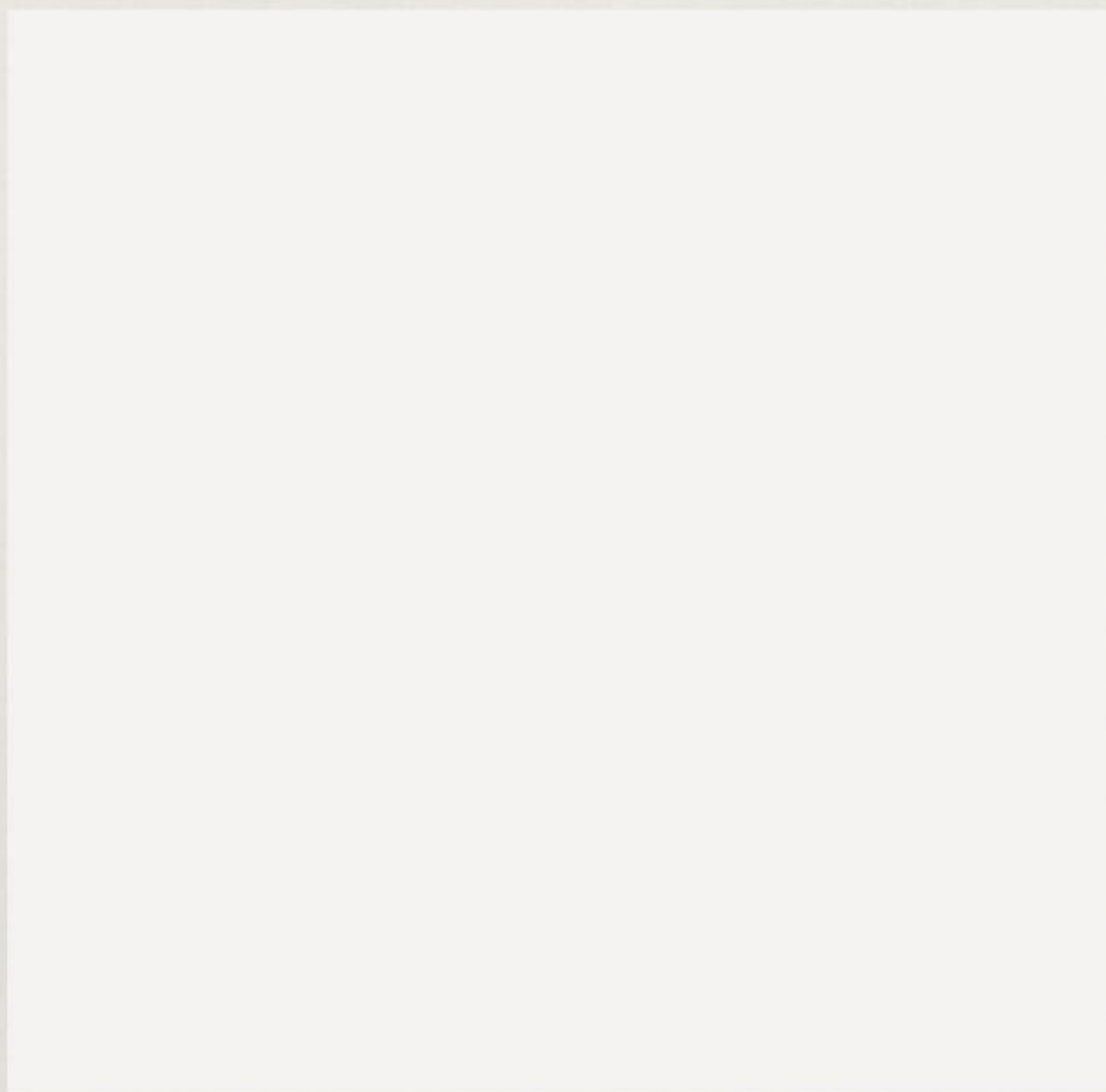
Qui uidet, is peccat: qui te non uiderit, ergo
non cupiet: facti lumina crimen habent.
nam quid Praenesti dubias, o Cynthia, sortis,
quid petis Aeaei moenia Telegoni?
cur ita te Herculeum deportant esseda Tibur? 5
Appia cur totiens te uia Lanuuium?

hoc utinam spatiere loco, quodcumque uacabis,
Cynthia! sed tibi me credere turba uetat,
cum uidet accensis deuotam currere taedis
in nemus et Triuiae lumina ferre deae. 10
scilicet umbrosis sordet Pompeia columnis
porticus, aulaeis nobilis Attalicis,
et platanis creber pariter surgentibus ordo,
flumina sopito quaeque Marone cadunt,
et leuiter nymphis toto crepitantibus orbe 15
cum subito Triton ore recondit aquam.
falleris, ista tui furtum uia monstrat amoris:
non urbem, demens, lumina nostra fugis!
nil agis, insidias in me componis inanis,
tendis iners docto retia nota mihi. 20

sed de me minus est: famae iactura pudicae
tanta tibi miserae, quanta meretur, erit.
nuper enim de te nostras † me laedit † ad auris
rumor, et in tota non bonus urbe fuit.
sed tu non debes inimicae c[r]edere linguae: 25
semper formosis fabula poena fuit.
non tua deprenso damnata est fama ueneno:
testis eris puras, Phoebe, uidere manus.
sin autem longo nox una aut altera lusu
consumpta est, non me crimina parua mouent. 30
Tyndaris externo patriam mutauit amore
et sine decreto uiua reducta domum est.

ipsa Venus fertur corrupta libidine Martis,
nec minus in caelo semper honesta fuit,
quamuis Ida † parim † pastorem dicat amasse 35
atque inter pecudes accubuisse deam;
hoc et Hamadryadum spectauit turba sororum
Silenique senes et pater ipse chori,
cum quibus Idaeo legisti poma sub antro,
supposita excipiens, Nai, caduca manu. 40
an quisquam in tanto stuprorum examine quaerit:
'Cur haec tam diues? quis dedit? unde dedit?'

o nimium nostro felicem tempore Romam,
si contra mores una puella facit!
haec eadem ante illam impune et Lesbia fecit: 45
quae sequitur, certe est inuidiosa minus.
qui quaerit Tatios ueteres durosque Sabinos,
hic posuit nostra nuper in urbe pedem.
tu prius et fluctus poteris siccare marinos,
altaque mortali deligere astra manu, 50
quam facere, ut nostrae nolint peccare puellae:
hic mos Saturno regna tenente fuit.
at cum Deucalionis aquae fluxere per orbem
et post antiquas Deucalionis aquas,
dic mihi, quis potuit lectum seruare pudicum, 55
quae dea cum solo uiuere sola deo?
uxorem quondam magni Minois, ut aiunt,
corruptit torui candida forma bouis;
nec minus aerato Danae circumdata muro
non potuit magno casta negare Ioui. 60
quod si tu Graias es tuque imitata Latinas,
semper uiue meo libera iudicio!

33a

Tristia iam redeunt iterum sollemnia nobis:
Cynthia iam noctes est operata decem.
atque utinam pereant, Nilo quae sacra tepente
misit matronis Inachis Ausoniis!
quae dea tam cupidos totiens diuisit amantis, 5
quaecumque illa fuit, semper amara fuit.
tu certe Iouis occultis in amoribus, Io,
sensisti multas quid sit inire uias,
cum te iussit habere puellam cornua Iuno
et pecoris duro perdere uerba sono. 10
a quotiens quernis laesisti frondibus ora,
mandisti <et> stabulis arbuta pasta tuis!
an, quoniam agrestem detraxit ab ore figuram
Iuppiter, idcirco facta superba dea es?
an tibi non satis est fuscis Aegyptus alumnis? 15
cur tibi tam longa Roma petita uia?

quidue tibi prodest uiduas dormire puellas?
sed tibi, crede mihi, cornua rursus erunt,
aut nos e nostra te, saeua, fugabimus urbe:
cum Tiberi Nilo gratia nulla fuit. 20
at tu, quae nostro nimium placata dolore es,
noctibus his uacui, ter faciamus iter.

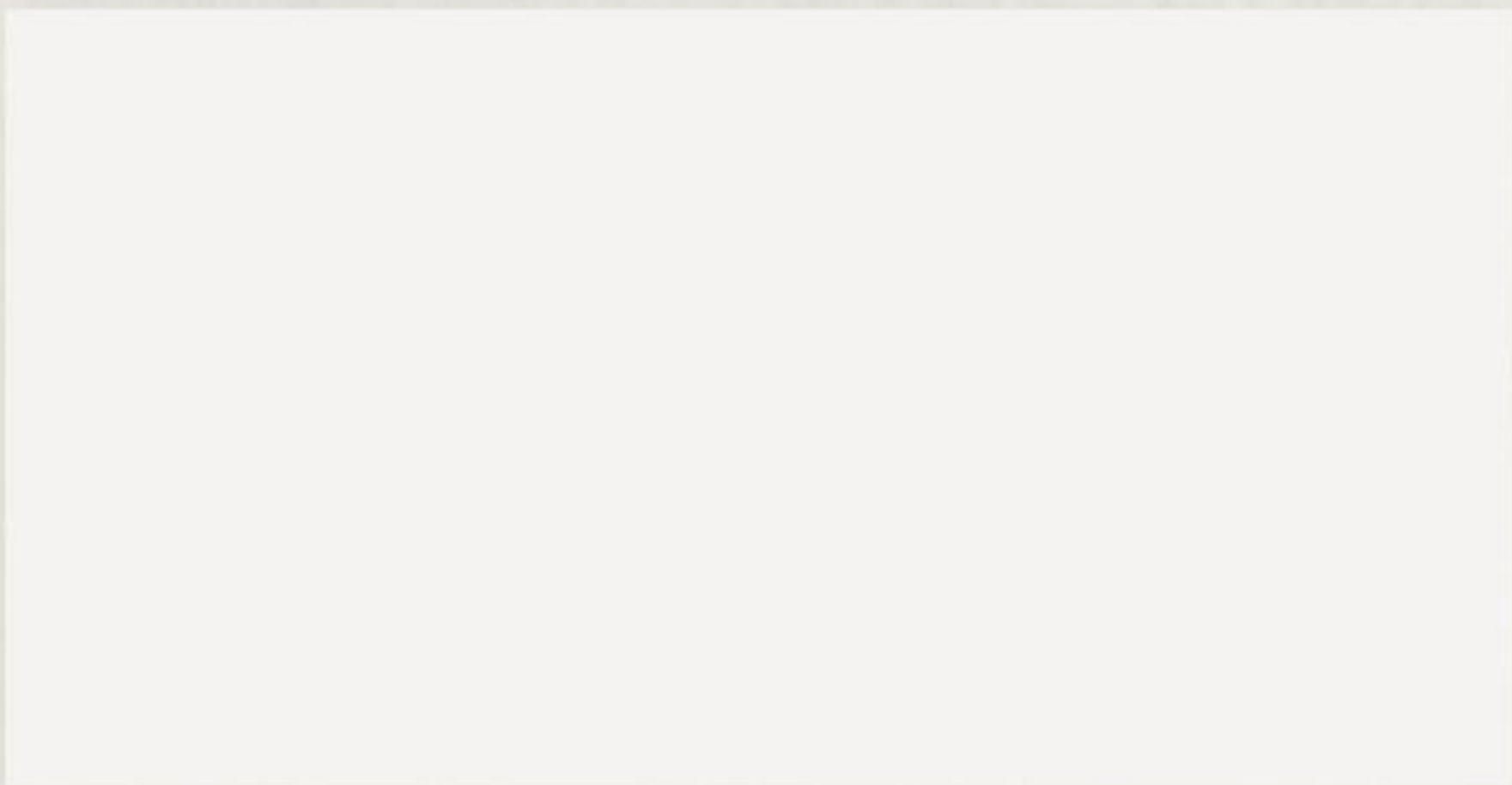
33b

Non audis et uerba sinis mea ludere, cum iam
flectant Icarii sidera tarda boues.
lenta bibis: mediae nequeunt te frangere noctes. 25
an nondum est talos mittere lassa manus?

a pereat, quicumque meracas repperit uuas
 corruptitque bonas nectare primus aquas!
 Icare, Cecropiis merito iugulate colonis,
 pampineus nosti quam sit amarus odor! 30
 tuque o Eurytion uino Centaure peristi,
 nec non Ismario tu, Polypheme, mero.
 uino forma perit, uino corrumpitur aetas,
 uino saepe suum nescit amica uirum.
 me miserum, ut multo nihil est mutata Lyaeo! 35
 iam bibe: formosa es: nil tibi uina nocent!
 cum tua praependent demissae in pocula sertae
 et mea deducta carmina uoce legis,
 largius effuso madeat tibi mensa Falerno,
 spumet et aurato mollius in calice. 40
 nulla tamen lecto recipit se sola libenter:
 est quiddam, quod uos quaerere cogat Amor.
 semper in absentis felicior aestus amantis:
 eleuat assiduos copia longa uiros.

34

Cur quisquam faciem dominae iam credat Amori?
 sic erepta mihi paene puella mea est.

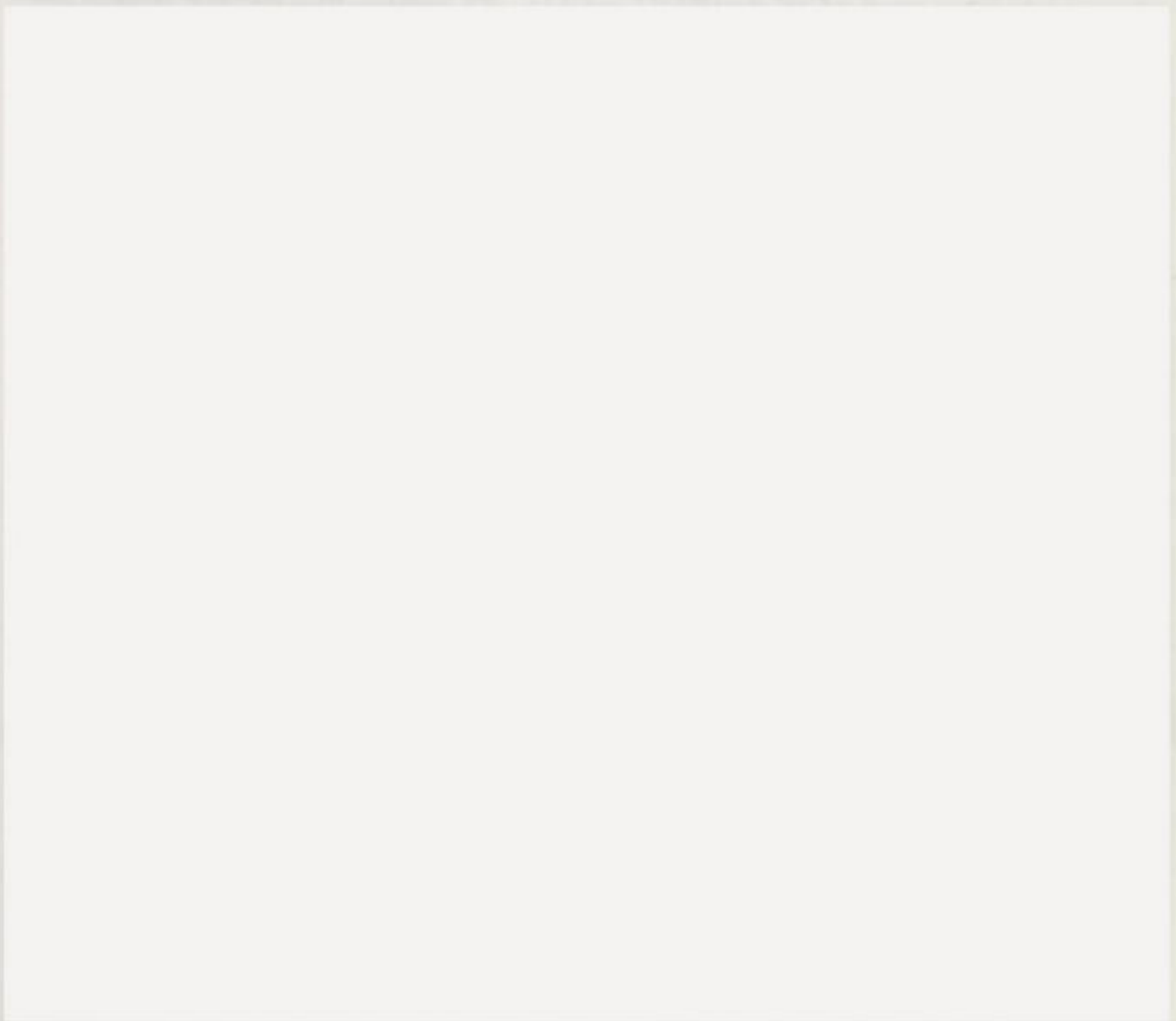

expertus dico, nemo est in amore fidelis:
formosam raro non sibi quisque petit.
polluit ille deus cognatos, soluit amicos 5
et bene concordis tristia ad arma uocat.
hospes in hospitium Menelao uenit adulter:
Colchis et ignotum nonne secuta uirum est?
Lynceu, tune meam potuisti, perfide, curam
tangere? nonne tuae tum cecidere manus? 10
quid si non constans illa et tam certa fuisset?
posses in tanto uiuere flagitio?
tu mihi uel ferro pectus uel perde ueneno:
a domina tantum te modo tolle mea!
te socium uitae, te corporis esse licebit, 15
te dominum admitto rebus, amice, meis:

lecto te solum, lecto te deprecor uno:
riualem possum non ego ferre louem.
ipse meas solus, quod nil est, aemulor umbras,
stultus, quod stulto saepe timore tremo. 20
una tamen causa est, cur crimina tanta remitto,
errabant multo quod tua uerba mero.
sed numquam uitae fallat me ruga seuerae:
omnes iam norunt quam sit amare bonum.
Lynceus ipse meus seros insanit amores! 25
solum te nostros laetor adire deos.
quid tua Socraticis tibi nunc sapientia libris
proderit aut rerum dicere posse uias?

aut quid † erechti † tibi prosunt carmina lecta?
nil iuuat in magno uester amore senex. 30
tu † satius memorem musis † imitere Philitan
et non inflati somnia Callimachi.
nam rursus licet Aetoli referas Acheloi,
fluxerit ut magno f⟨r⟩actus amore liquor,

atque etiam ut Phrygio fallax Maeandria campo 35
 errat et ipsa suas decipit unda uias,
 qualis et Adrasti fuerit uocalis Arion,
 tristia ad Archemori funera uictor equus:
 † non amphiareae prosint tibi † fata quadrigae
 aut Capanei magno grata ruina Ioui. 40
 desine et Aeschyleo componere uerba coturno,
 desine, et ad mollis membra resolu choros!
 incipe iam angusto uersus includere torno,
 inque tuos ignis, dure poeta, ueni!
 tu non Antimacho, non tutior ibis Homero: 45
 despicit et magnos recta puella deos. 46
 harum nulla solet rationem quaerere mundi, 51
 nec cur fraternis Luna laboret equis, 52

- nec si post Stygias aliquid restabit † erumpnas †, 53
nec si consulto fulmina missa tonent. 54
sed non ante graui[s] taurus succumbit aratro, 47
cornua quam ualidis haeserit in laqueis, 48
nec tu tam duros per te patieris amores: 49
trux tamen a nobis ante domandus eris. 50
aspice me, cui parua domi fortuna relictata est, 55
nullus et antiquo Marte triumphus aui,
ut regnem mixtas inter conuiuia puellas
hoc ego, quo tibi nunc eleuor, ingenio!
me iuuet hesternis positum languere corollis,
quem tetigit iactu certus ad ossa deus; 60

Actia Vergiliu(m) custodis litora Phoebi,
Caesaris et fortis dicere posse ratis,
qui nunc Aeneae Troiani suscitatur arma
iactaque Lauinis moenia litoribus.
cedite Romani scriptores, cedite Grai! 65
nescio quid maius nascitur Iliade.
tu canis umbrosi subter pineta Galaesi
Thyrsin et attritis Daphnin harundinibus,
utque decem possint corrumpere mala puellas
missus et impressis haedus ab uberibus. 70
felix, qui uilis pomis mercaris amores!
huic licet ingratae Tityrus ipse canat.
felix intactum Corydon qui temptat Alexin
agricolae domini carpere delicias!
quamuis ille sua lassus requiescat auena, 75
laudatur facilis inter Hamadryadas.
tu canis Ascraei ueteris praecepta poetae,
quo seges in campo, quo uiret uua iugo.
tale facis carmen docta testudine, quale
Cynthius impositis temperat articulis. 80

non tamen haec ulli uenient ingrata legenti,
siue in amore rudis siue peritus erit.
nec minor hic animis, [a]ut sit minor ore, canorus
anseris indocto carmine cessit olor.

haec quoque perfecto ludebat Iasone Varro, 85
Varro Leucadiae maxima flamma suae;

haec quoque lasciui cantarunt scripta Catulli,
Lesbia quis ipsa notior est Helena;

haec etiam docti confessa est pagina Calui, 90
cum caneret miserae funera Quintiliae.

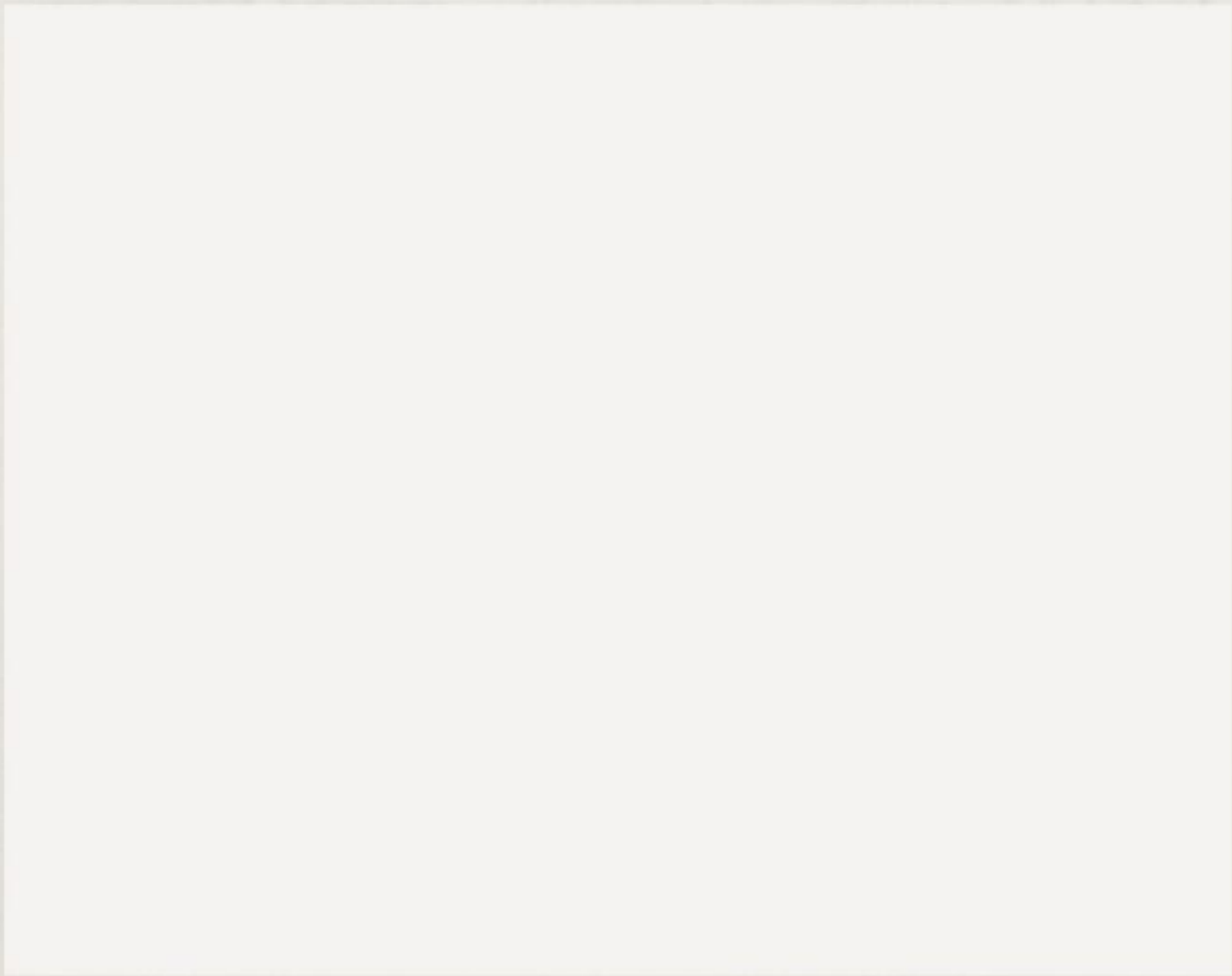
et modo formosa quam multa Lycoride Gallus
mortuus inferna uulnera lauit aqua!

Cynthia † quin etiam † uersu laudata Properti,
hos inter si me ponere Fama uolet.

LIBER TERTIVS

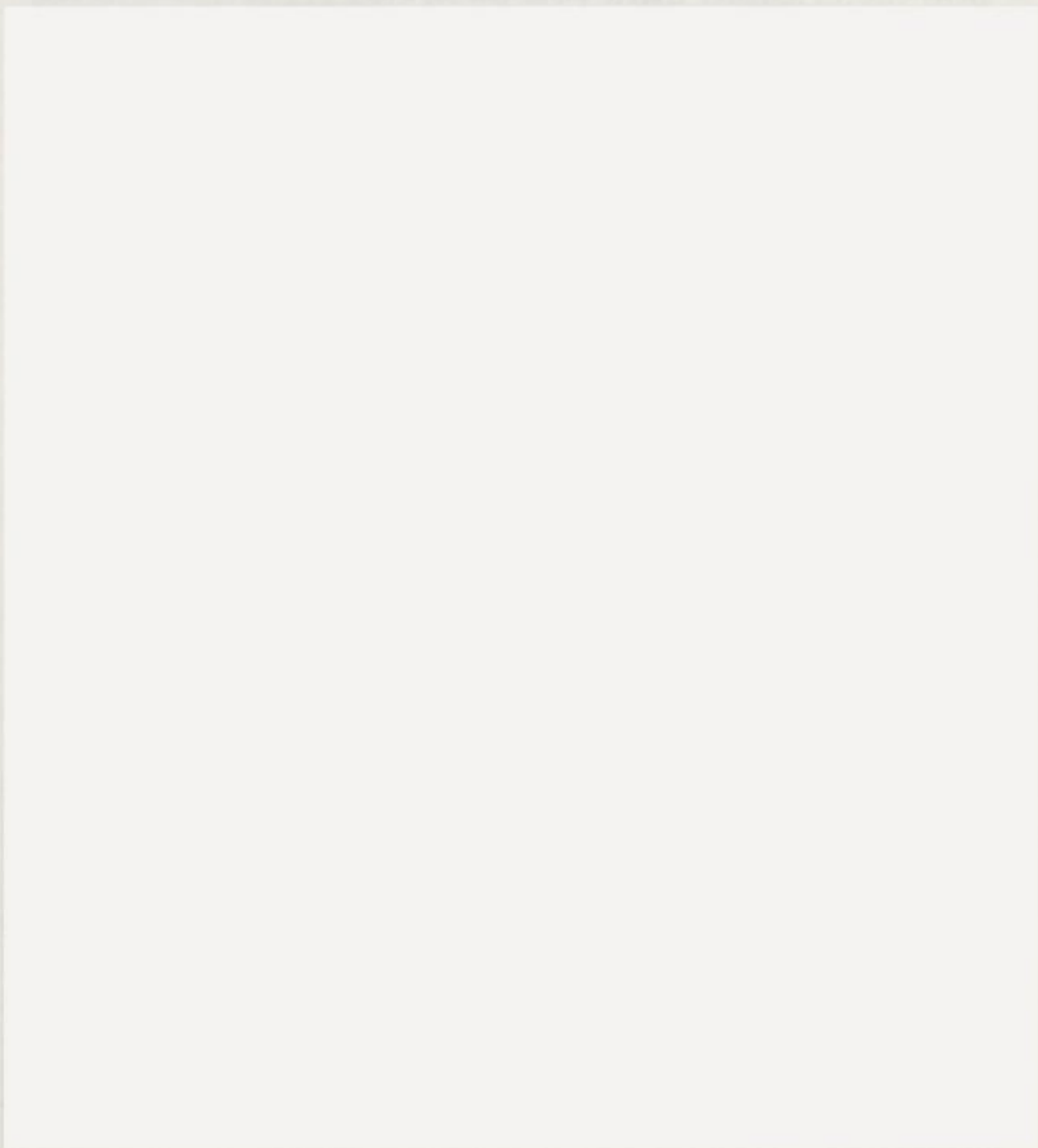
1

Callimachi Manes et Coi sacra Philitae,
in uestrum, quaeso, me sinite ire nemus!
primus ego ingredior puro de fonte sacerdos
Itala per Graios orgia ferre choros.
dicite, quo pariter carmen tenuastis in antro? 5
quoue pede ingressi? quamue bibistis aquam?
a ualeat, Phoebum quicumque moratur in armis!
exactus tenui pumice uersus eat,

quo me Fama leuat terra sublimis, et a me
nata coronatis Musa triumphat equis, 10
et mecum in curru parui uectantur Amores,
scriptorumque meas turba secuta rotas.
quid frustra missis in me certatis habenis?
non datur ad Musas currere lata uia.
multi, Roma, tuas laudes annalibus addent, 15
qui finem imperii Bactra futura canent:
sed, quod pace legas, opus hoc de monte Sororum
detulit intacta pagina nostra uia.
mollia, Pegasides, date uestro sarta poetae:
non faciet capiti dura corona meo. 20
at mihi quod uiuo detraxerit inuida turba,
post obitum duplici faenore reddet Honos;
omnia post obitum fingit maiora uetustas:
maius ab exsequiis nomen in ora uenit.

nam quis equo pulsas abiegno nosceret arces, 25
fluminaque Haemonio comminus isse uiro,
Idaeum Simoenta Iouis cum prole Scamandro,
Hectora per campos ter maculasse rotas?
Deiphobumque Helenumque et Pulydamanta et in armis
qualemcumque Parim uix sua nosset humus. 30

exiguo sermone fores nunc, Ilion, et tu,
Troia, bis Oetaei numine capta dei.
nec non ille tui casus memorator Homerus
posteritate suum crescere sensit opus.
meque inter seros laudabit Roma nepotes: 35
illum post cineres auguror ipse diem.
ne mea contempto lapis indicet ossa sepulcro,
prouisum est Lycio uota probante deo.

2

Carminis interea nostri redeamus in orbem:
gaudeat in solito tacta puella sono.
Orphea detinuisse feras et concita dicunt
flumina Threicia sustinuisse lyra;

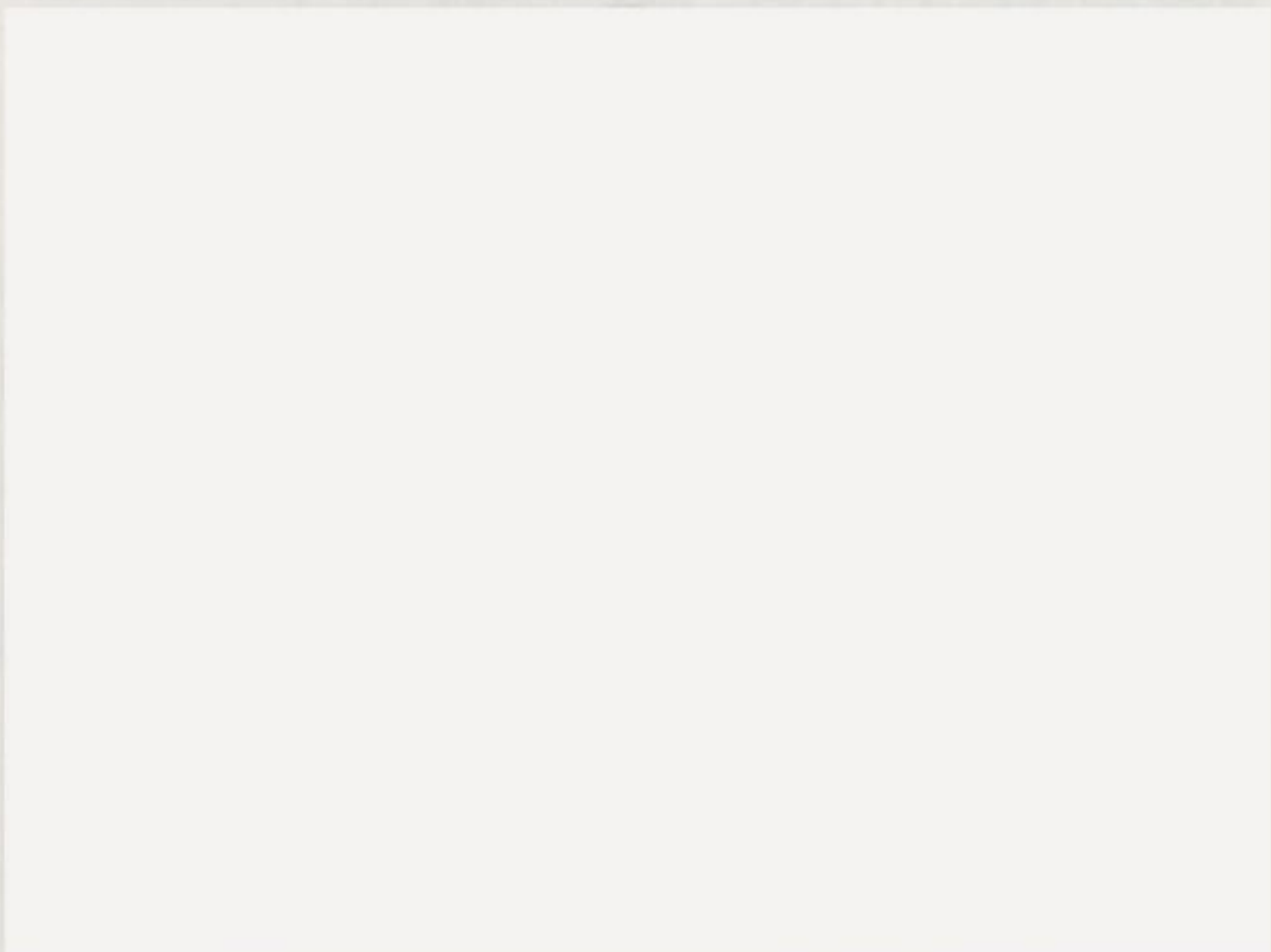
saxa Cithaeronis Thebas agitata per artem 5
sponte sua in muri membra coisse ferunt;
quin etiam, Polypheme, fera Galatea sub Aetna
ad tua rorantis carmina flexit equos:
miremur, nobis et Baccho et Apolline dextro,
turba puellarum si mea uerba colit? 10
quod non Taenariis domus est mihi fulta columnis,
nec camera auratas inter eburna trabes,
nec mea Phaeac[i]as aequant pomaria siluas,
non operosa rigat Marcius antra liquor;
at Musae comites et carmina cara legenti 15
nec defessa choris Calliopea meis.

fortunata, meo si qua est celebrata libello!
carmina erunt formae tot monumenta tuae.
nam neque Pyramidum sumptus ad sidera ducti,
nec Iouis Elei caelum imitata domus, 20
nec Mausolei diues fortuna sepulcri
mortis ab extrema condicione uacant.
aut illis flamma aut imber subducet honores,
annorum aut ictu, pondere uicta, ruent.
at non ingenio quaesitum nomen ab aeuo 25
excidet: ingenio stat sine morte decus.

3

Visus eram molli recubans Heliconis in umbra,
Bellerophontei qua fluit umor equi,
reges, Alba, tuos et regum facta tuorum,
tantum operis, neruis hiscere posse meis,

paruaque tam magnis admoram fontibus ora, 5
 unde pater sitiens Ennius ante bibit,
 et cecinit Curios fratres et Horatia pila,
 regiaque Aemilia uecta tropaea rate,
 uictricesque moras Fabii pugnamque sinistram
 Cannensem et uersos ad pia uota deos, 10
 Hannibalemque Lares Romana sede fugantis,
 anseris et tutum uoce fuisse Iouem:
 cum me Castalia speculans ex arbore Phoebus
 sic ait aurata nixus ad antra lyra:
 'Quid tibi cum tali, demens, est flumine? quis te 15
 carminis heroi tangere iussit opus?
 non hic ulla tibi speranda est fama, Properti:
 mollia sunt paruis prata terenda rotis;
 ut tuus in scamno iactetur saepe libellus,
 quem legat exspectans sola puella uirum. 20
 cur tua praescriptos euecta est pagina gyro(s)?
 non est ingenii cumba grauanda tui.

alter remus aquas alter tibi radat harenas,
tutus eris: medio maxima turba mari est.
dixerat, et plectro sedem mihi monstrat eburno, 25
quo noua muscoso semita facta solo est.
hic erat affixis uiridis spelunca lapillis,
pendebantque cauis tympana pumicibus,
orgia Musarum et Sileni patris imago
fictilis et calami, Pan Tegeaeae, tui; 30
et Veneris dominae uolucres, mea turba, columbae
tingunt Gorgoneo punica rostra lacu;
diuerseque nouem sortitae iura Puellae
exercent teneras in sua dona manus:

haec hederas legit in thyrsos, haec carmina neruis 35
aptat, at illa manu textit utraque rosam.
e quarum numero me contigit una dearum
(ut reor a facie, Calliopea fuit):
'Contentus niueis semper uectabere cycnis,
nec te fortis equi ducet ad arma sonus. 40
nil tibi sit rauco praeconia classica cornu
flare, nec Aonium tingere Marte nemus;
aut quibus in campis Mariano proelia signo
stent et Teutonicas Roma refringat opes,
barbarus aut Sueuo perfusus sanguine Rhenus 45
saucia maerenti corpora uectet aqua.
quippe coronatos alienum ad limen amantis
nocturnaeque canes ebria signa fugae,
ut per te clausas sciat excantare puellas,
qui uolet austeros arte ferire uiros.' 50
taliam Calliope, lymphisque a fonte petitis
ora Philitea nostra rigauit aqua.

4

Arma deus Caesar dites meditatur ad Indos,
et freta gemmiferi findere classe maris.

magna, uiri, merces! parat ultima terra triumphos;
Tigris et Euphrates sub tua iura fluent;
sera, sed Ausoniis ueniet prouincia uirgis; 5
assuescent Latio Partha tropaea Ioui.
ite agite, expertae bello date lintea prorae
et solitum, armigeri, ducite munus equi!
omina fausta cano: Crassos clademque piate!
ite et Romanae consulite historiae! 10
Mars pater et sacrae fatalia lumina Vestae,
ante meos obitus sit precor illa dies,
qua uideam, spoliis onerato[s] Caesaris axe[s],
ad uulgi plausus saepe resistere equos,

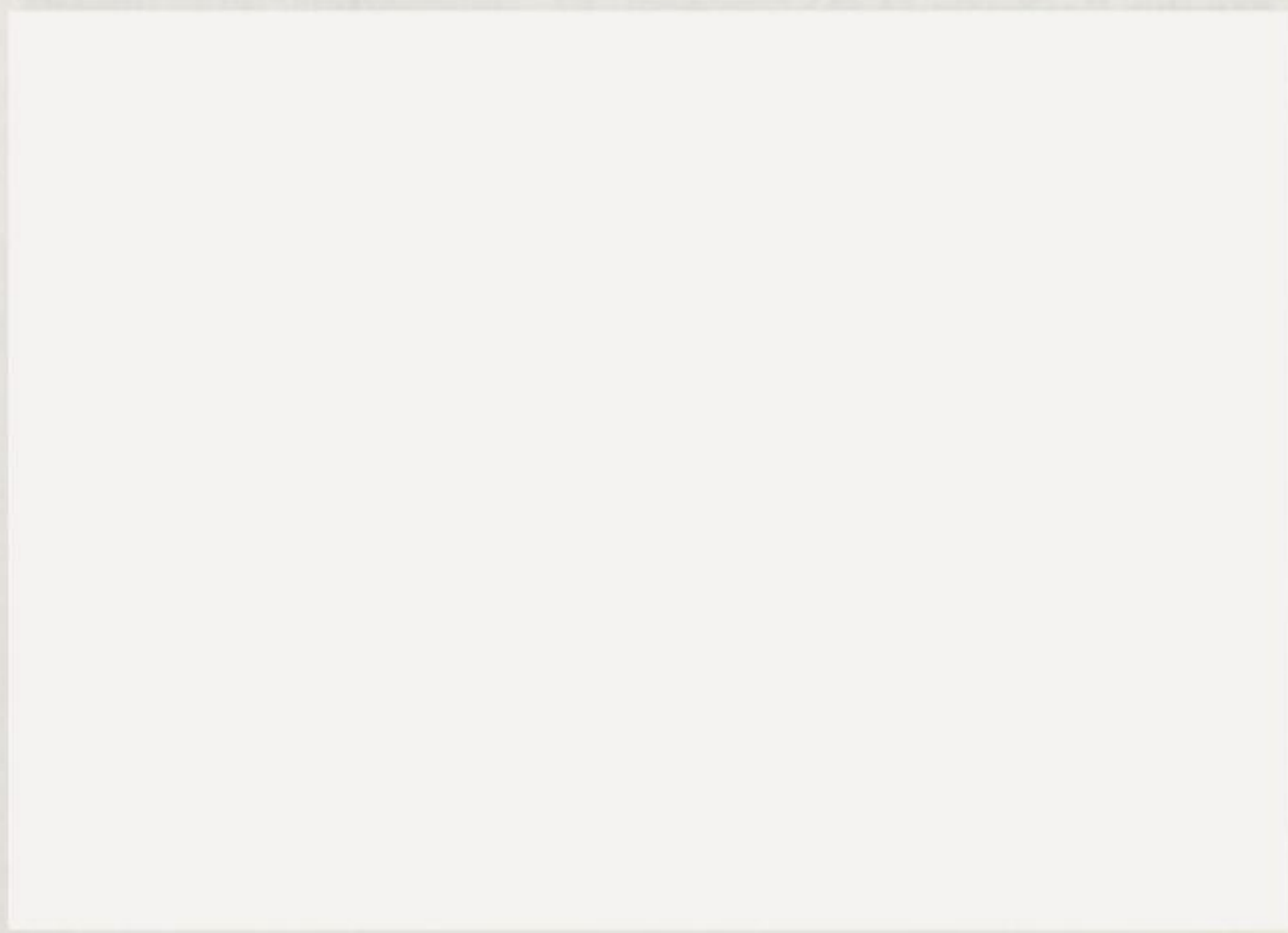
inque sinu carae nixus spectare puellae 15
incipiam et titulis oppida capta legam,
tela fugacis equi et bracati militis arcus
et subter captos arma sedere duces!
ipsa tuam serua prolem, Venus: hoc sit in aeuum,
cernis ab Aenea quod superesse caput. 20
praeda sit haec illis, quorum meruere labores:
me sat erit Sacra plaudere posse Via.

5

Pacis Amor deus est, pacem ueneramur amantes:
stant mihi cum domina proelia dura mea.
nec tamen inuiso pectus mihi carpitur auro,
nec bibit e gemma diuite nostra sitis,

nec mihi mille iugis Campania pinguis aratur, 5
nec miser aera paro clade, Corinthe, tua.
o prima infelix fingenti terra Prometheo!
ille parum caute pectoris egit opus.
corpora disponens mentem non uidit in arte:
recta animi primum debuit esse uia. 10
nunc maris in tantum uento iactamur et hostem
quaerimus atque armis nectimus arma noua.
haud ullas portabis opes Acherontis ad undas,
nudus at inferna[s], stulte, uehere rate[s].

uictor cum uictis pariter miscebitur umbris: 15
 consule cum Mario, capte Iugurtha, sedes.
 Lydus Dulichio non distat Croesus ab Iro:
 optima mors, Parcae quae uenit acta die.
 me iuuet in prima coluisse Helicon a iuuenta
 Musarumque choris implicuisse manus: 20
 me iuuet et multo mentem uincire Lyaeo
 et caput in uerna semper habere rosa.
 atque ubi iam Venerem grauis interceperit aetas,
 sparserit et nigras alba senecta comas,
 tum mihi naturae libeat perdiscere mores, 25
 quis deus hanc mundi temperet arte domum,
 qua uenit exoriens, qua deficit, unde coactis
 cornibus in plenum menstrua luna redit,
 unde salo superant uenti, quid flamine captet
 Euris, et in nubes unde perennis aqua, 30
 sit uentura dies mundi quae subruat arces,
 purpureus pluuias cur bibit arcus aquas,

aut cur Perrhaebi tremuere cacumina Pindi,
solis et atratis luxerit orbis equis,
cur serus uersare boues et plaustra Bootes, 35
Pleiadum spisso cur coit igne chorus,
curue suos finis altum non exeat aequor,
plenus et in partis quattuor annus eat,
sub terris sint iura deum et tormenta nocentum,
Tisiphones atro si furit angue caput, 40
aut Alcmaeoniae furiae aut ieiunia Phinei,
num rota, num scopuli, num sitis inter aquas,
num tribus infernum custodit faucibus antrum
Cerberus, et Tityo iugera pauca nouem,

an ficta in miseras descendit fabula gentis, 45
et timor haud ultra quam rogos esse potest.
exitus hic uitae superest mihi: uos, quibus arma
grata magis, Crassi signa referte domum!

6

Dic mihi de nostra quae sentis uera puella:
sic tibi sint dominae, Lygdame, dempta iuga.
num me laetitia tumefactum fallis inani,
haec referens, quae me credere uelle putas?
omnis enim debet sine uano nuntius esse, 5
maiolemque timens seruus habere fidem.
nunc mihi, si qua tenes, ab origine dicere prima
incipere: suspensis auribus ista bibam.
sicin eam incomptis uidisti flere capillis?
illius ex oculis multa cadebat aqua? 10

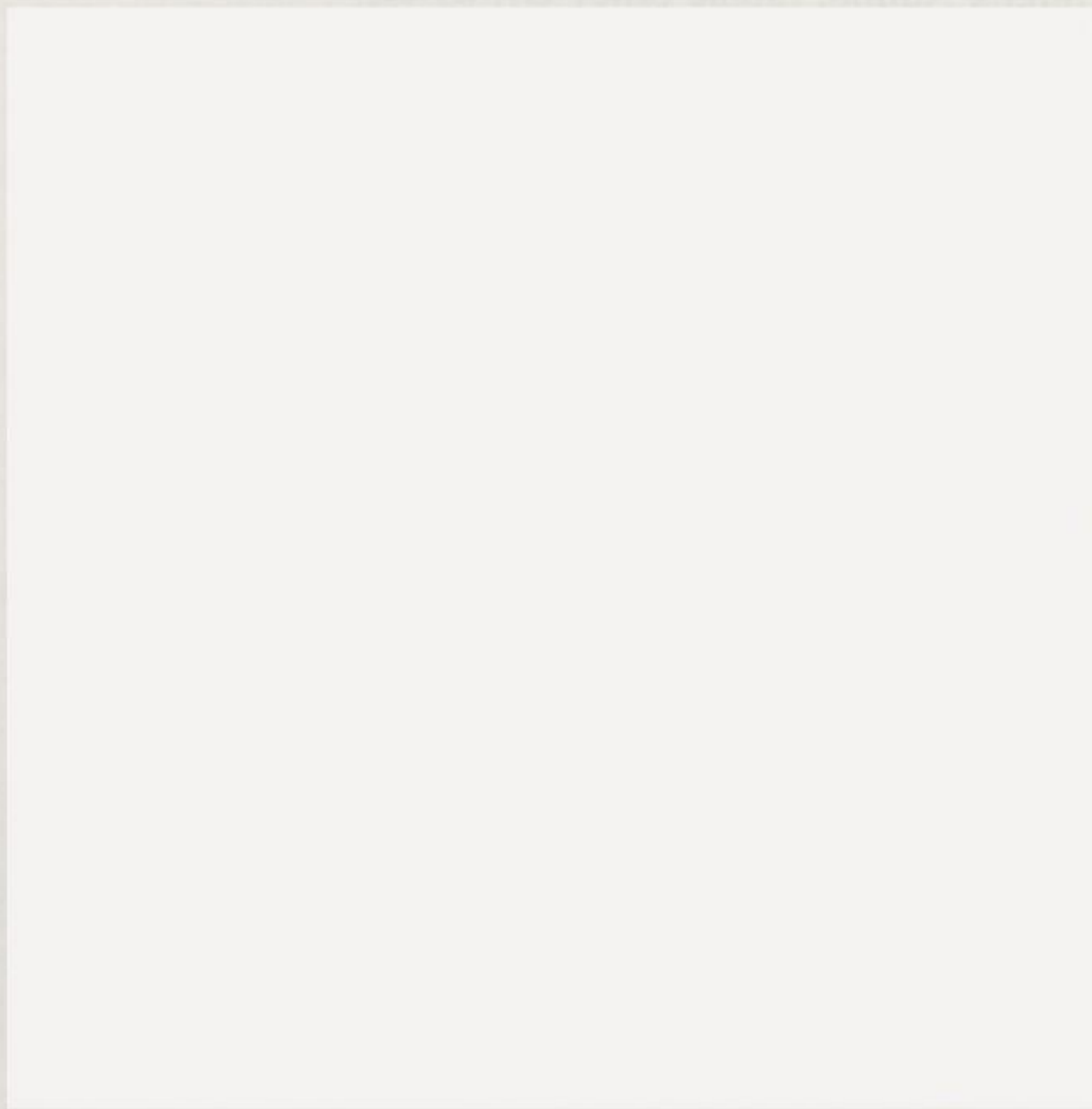
nec speculum strato uidisti, Lygdame, lecto 11
scriniaque ad lecti clausa iacere pedes 14
ac maestam teneris uestem pendere lacertis? 13
ornabat niueas nullane gemma manus? 12
tristis erat domus, et tristes sua pensa ministrae 15
carpebant, medio nebat et ipsa loco,
umidaque impressa siccabat lumina lana,
rettulit et querulo iurgia nostra sono?
'Haec te teste mihi promissa est, Lygdame, merces?
est poena e(t) seruo rumpere teste fidem. 20
ille potest nullo miseram me linquere facto
et qualem nolo dicere habere domi!
gaudet me uacuo solam tabescere lecto:
si placet, insultet, Lygdame, morte mea!
non me moribus illa, sed herbis improba uicit: 25
staminea rhombi ducitur ille rota;
illum turgentis ranae portenta rubetae
et lecta exsuctis anguibus ossa trahunt

et strigis inuentae per busta iacentia plumae
cinctaque funesto lanea uitta toro. 30
si non uana canunt mea somnia, Lygdame, testor,
poena erit ante meos sera sed ampla pedes,
putris et in uacuo texetur aranea lecto:
noctibus illorum dormiet ipsa Venus.
quae tibi si ueris animis est questa puella, 35
hac eadem rursus, Lygdame, curre uia,
et mea cum multis lacrimis mandata reporta,
iram, non fraudes esse in amore meo,
me quoque consimili impositum torquerier igni:
iurabo bis sex integer esse dies. 40
quod mihi si e tanto felix concordia bello
exstiterit, per me, Lygdame, liber eris.

7

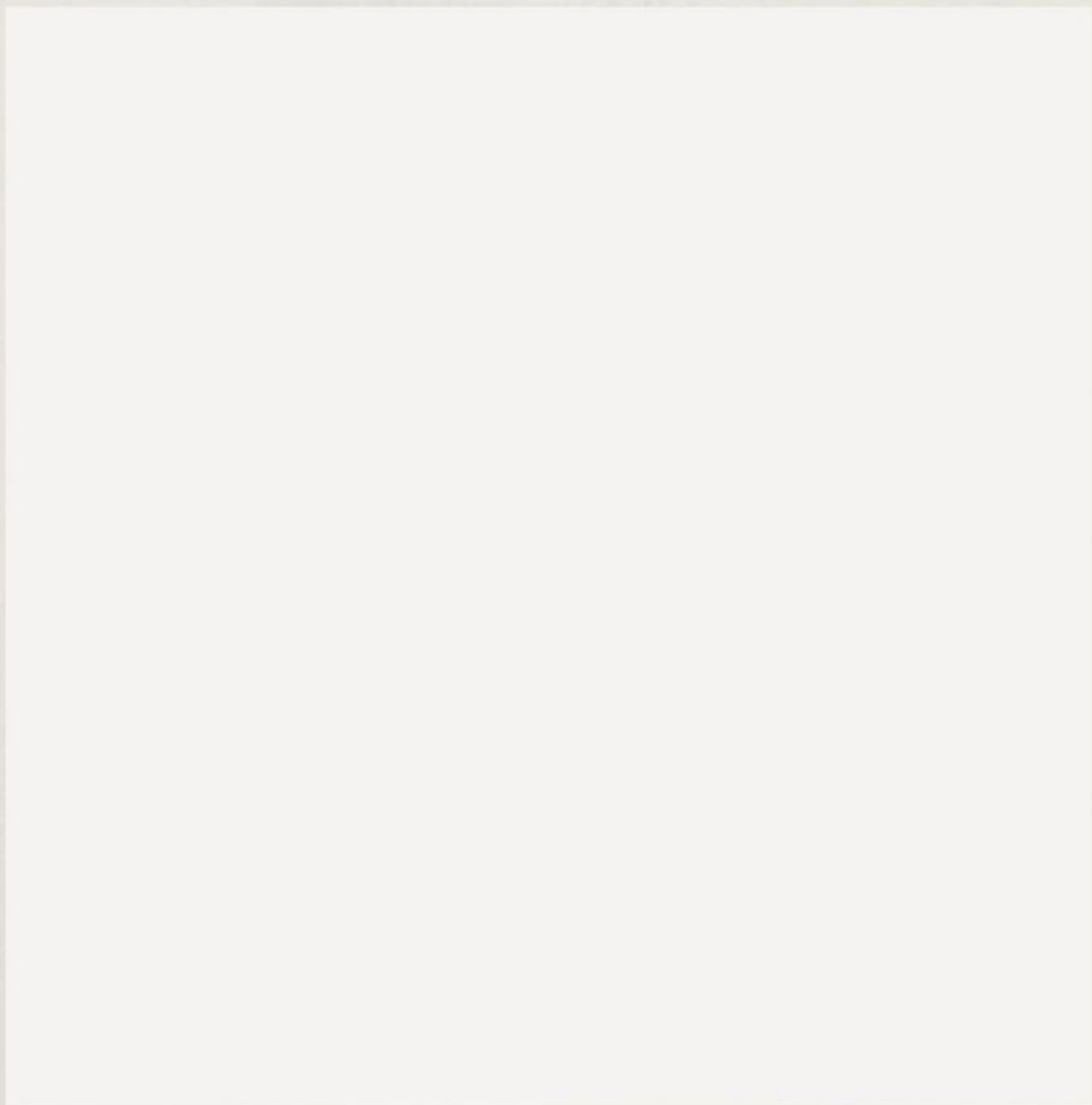
Ergo sollicitae tu causa, pecunia, uitae!
per te immaturum mortis adimus iter;
tu uitis hominum crudelia pabula praebes,
semina curarum de capite orta tuo.
tu Paetum ad Pharios tendentem lintea portus 5
obruis insano terque quaterque mari.
nam dum te sequitur, primo miser excidit aeuo
et noua longinquis piscibus esca natat.
et mater non iusta piaae dare debita terrae
nec pote cognatos inter humare rogos, 10
sed tua nunc uolucres astant super ossa marinae,
nunc tibi pro tumulo Carpathium omne mare est.
infelix Aquilo, raptae timor Orithyiae,
quae spolia ex illo tanta fuere tibi?
aut quidnam fracta gaudes, Neptune, carina? 15
portabat sanctos alueus ille uiros.
Paete, quid aetatem numeras? quid cara natanti
mater in ore tibi est? non habet unda deos.

nam tibi nocturnis ad saxa ligata procellis
omnia detrito uincula fune cadunt. 20
reddite corpus humo, posita est in gurgite uita; 25
Paetum sponte tua, uilis harena, tegas;
et quotiens Paeti transibit nauta sepulcrum,
dicat 'Et audaci tu timor esse potes.'
ite, rates curuas et leti texite causas:
ista per humanas mors uenit acta manus. 30
terra parum fuerat, fatis adiecimus undas:
Fortunae miseras auximus arte uias.

- ancora te teneat, quem non tenuere penates?
quid meritum dicas, cui sua terra parum est?
uentorum est, quodcumque paras: haud ulla carina 35
consenuit, fallit portus et ipse fidem.
natura insidians pontum substrauit auaris:
ut tibi succedat, uix semel esse potest. 38
sunt Agamemnonias testantia litora curas, 21
quae notat Argynni poena minantis aquae: 22
hoc iuvene amisso classem non soluit Atrides, 23
pro qua mactata est Iphigenia mora. 24
saxa triumphalis fregere Capherea puppis, 39
naufraga cum uasto Graecia tracta salo est. 40
paulatim socium iacturam fleuit Vlixes,
in mare cui soli<ti> non ualuere doli.
quod si contentus patrio boue uerteret agros
uerbaque duxisset pondus habere mea,

- uiueret ante suos dulcis conuiuia Penatis, 45
pauper, at in terra nil nisi fleret opes.
non tulit haec Paetus, stridorem audire procellae
et duro teneras laedere fune manus;
sed thyio thalamo aut Oricia terebintho
ecfultum pluma uersicolore caput. 50
hunc paruo ferri uidit nox improba ligno 53
et miser inuisam traxit hiatus aquam; 52
huic fluctus uiuo radicitus abstulit unguis; 51
Paetus ut occideret, tot coiere mala. 54

flens tamen extremis dedit haec mandata querelis, 55
cum moribunda niger clauderet ora liquor:
'Di maris Aegaei, quos sunt penes aequora, uenti,
et quaecumque meum degrauat unda caput,
quo rapitis miseros primae lanuginis annos?
attulimus longas in freta uestra manus. 60
a miser alcyonum scopulis affligar acutis!
in me caeruleo fuscina sumpta deo est!
at saltem Italiae regionibus euehat aestus:
hoc de me sat erit si modo matris erit.'
subtrahit haec fantem torta uertigine fluctus; 65
ultima quae Paeto uoxque diesque fuit.
o centum aequoreae Nereo genitore puellae,
et tu materno tracta dolore Theti[s];
uos decuit lasso supponere bracchia mento:
non poterat uestras ille grauare manus. 70
at tu, saeue Aquilo, numquam mea uela uidebis:
ante fores dominae condar oportet iners.

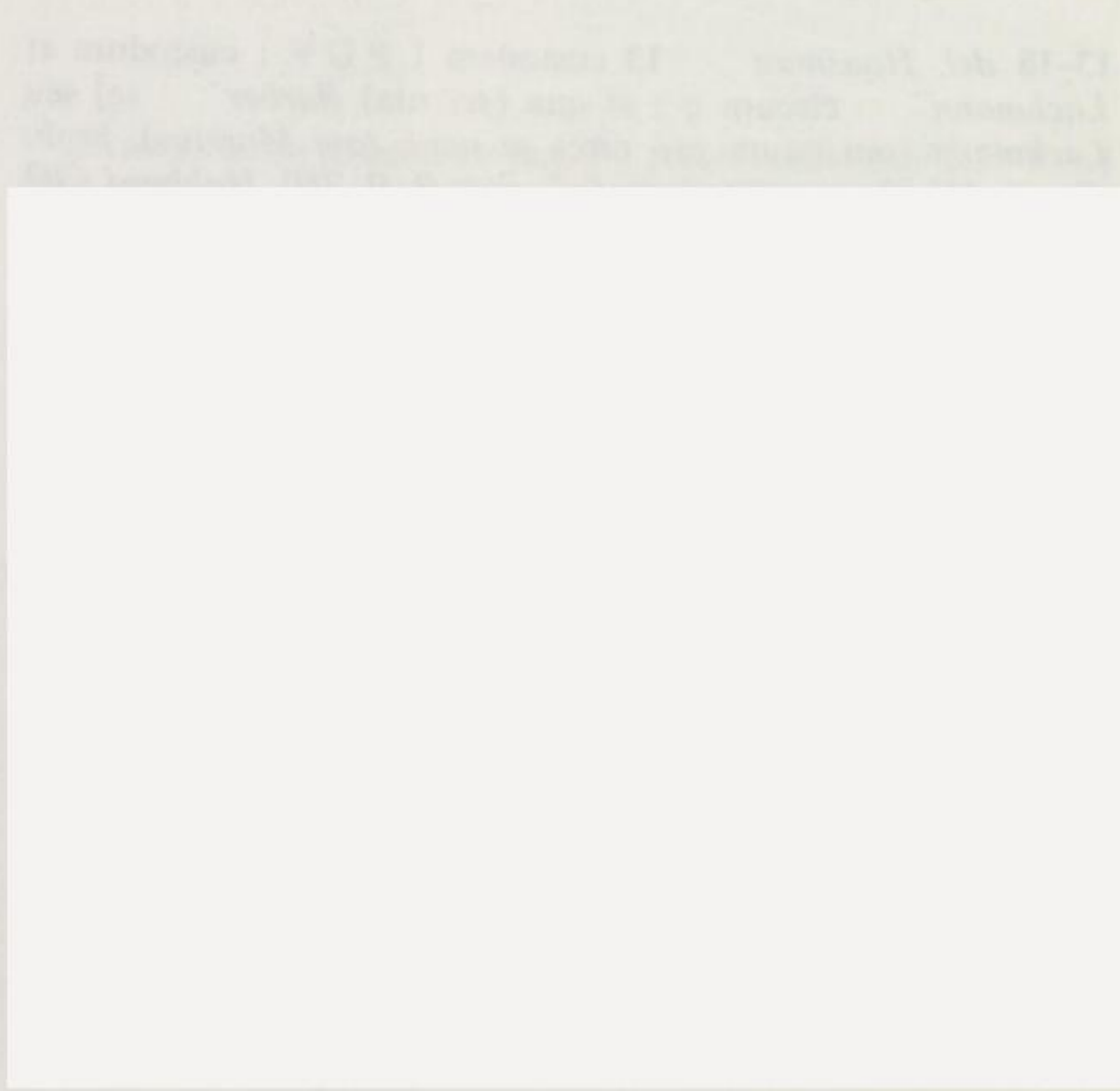
8

Dulcis ad hesternas fuerat mihi rixa lucernas,
uocis et insanae tot maledicta tuae,
cum furibunda mero mensam propellis et in me
proicis insana cymbia plena manu.
tu uero nostros audax inuade capillos 5
et mea formosis unguibus ora nota,
tu minitare oculos subiecta exurere flamma,
fac mea rescisso pectora nuda sinu!
nimirum ueri dantur mihi signa caloris:
nam sine amore graui femina nulla dolet. 10
quae mulier rabida iactat conuicia lingua,
haec Veneris magnae uoluitur ante pedes.

custodum gregibus circa se stipat euntem,
seu sequitur medias, Maenas ut icta, uias,
seu timidam crebro dementia somnia terrent, 15
seu miseram in tabula picta puella mouet,
his ego tormentis animi sum uerus haruspex,
has didici certo saepe in amore notas.
non est certa fides, quam non in iurgia uertas:
hostibus eueniat lenta puella meis! 20
in morso aequales uideant mea uulnera collo:
me doceat liuor mecum habuisse meam.
aut in amore dolere uolo aut audire dolentem,
siue meas lacrimas siue uidere tuas,
tecta superciliis si quando uerba remittis, 25
aut tua cum digitis scripta silenda notas.

odi ego quos numquam pungunt suspiria somnos:
semper in irata pallidus esse uelim.
dulcior ignis erat Paridi, cum Graia per arma
Tyndaridi(s) poterat gaudia ferre suae: 30
dum uincunt Danaï, dum restat barbarus Hector,
ille Helenae in gremio maxima bella gerit.
aut tecum aut pro te mihi cum riuilibus arma
semper erunt: in te pax mihi nulla placet.
gaude, quod nulla est aequae formosa! doleres, 35
si qua foret: nunc sis iure superba licet!
at tibi, qui nostro nexisti retia lecto,
sit socer aeternum nec sine matre domus!
cui nunc si qua data est furandae copia noctis,
offensa[m] illa mihi, non tibi amica, dedit. 40

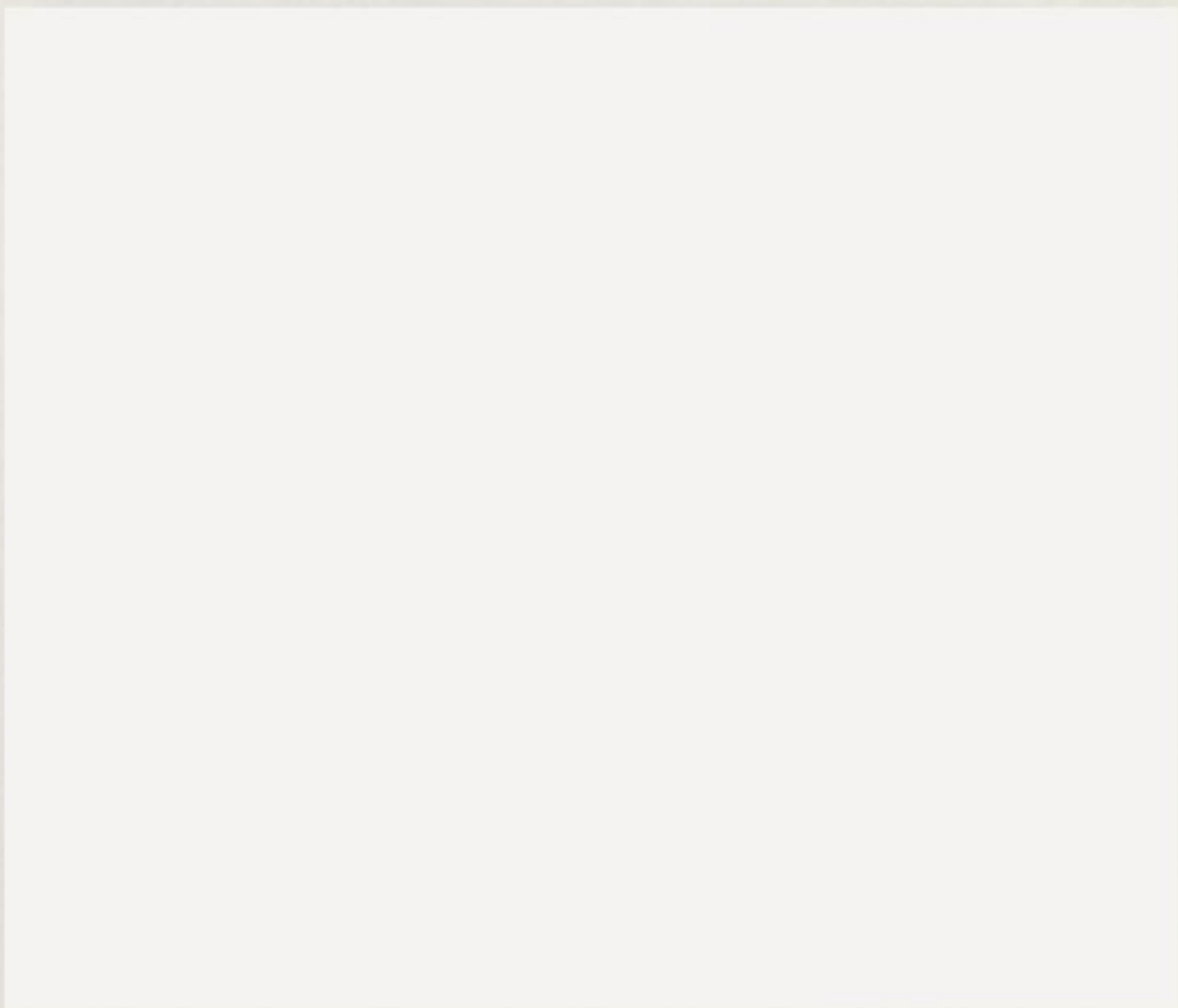
9

Maecenas, eques Etrusco de sanguine regum,
intra fortunam qui cupis esse tuam,
quid me scribendi tam uastum mittis in aequor?
non sunt apta meae grandia uela rati.
turpe est, quod nequeas, capiti committere pondus 5
et pressum inflexo mox dare terga genu.
omnia non pariter rerum sunt omnibus apta,
palma nec ex aequo ducitur una iugo.
gloria Lysippo est animosa effingere signa;
exactis Calamis se mihi iactat equis; 10
in Veneris tabula summam sibi poscit Apelles;
Parrhasius parua uindicat arte locum;

argumenta magis sunt Mentoris addita formae;
at Myos exiguum flectit acanthus iter;
Phidiacus signo se Iuppiter ornat eburno; 15
Praxitelen propria uendit ab urbe lapis.
est quibus Eleae concurrat palma quadrigae,
est quibus in celeres gloria nata pedes;
hic satus ad pacem, hic castrensibus utilis armis:
naturae sequitur semina quisque suae. 20
at tua, Maecenas, uitae praecepta recepi,
cogor et exemplis te superare tuis.
cum tibi Romano dominas in honore securis
et liceat medio ponere iura foro,
uel tibi Medorum pugnaces ire per hastas 25
atque onerare tuam fixa per arma domum,
et tibi ad effectum uires det Caesar et omni
tempore tam faciles insinuentur opes,

parcis et in tenuis humilem te colligis umbras:
uelorum plenos subtrahis ipse sinus. 30
crede mihi, magnos aequabunt ista Camillos
iudicia, et uenies tu quoque in ora uirum,
Caesaris et famae uestigia iuncta tenebis:
Maecenatis erunt uera tropaea fides.
non ego uelifera tumidum mare findo carina: 35
tota sub exiguo flumine nostra mora est.
non flebo in cineres arcem sedisse paternos
Cadmi nec septem proelia clade pari,
nec referam Scaeas et Pergama Apollinis arces,
et Danaum decimo uere redisse ratis, 40
moenia cum Graio Neptunia pressit aratro
uictor Palladiae ligneus artis equus.
inter Callimachi sat erit placuisse libellos
et cecinisse modis, Coe poeta, tuis.

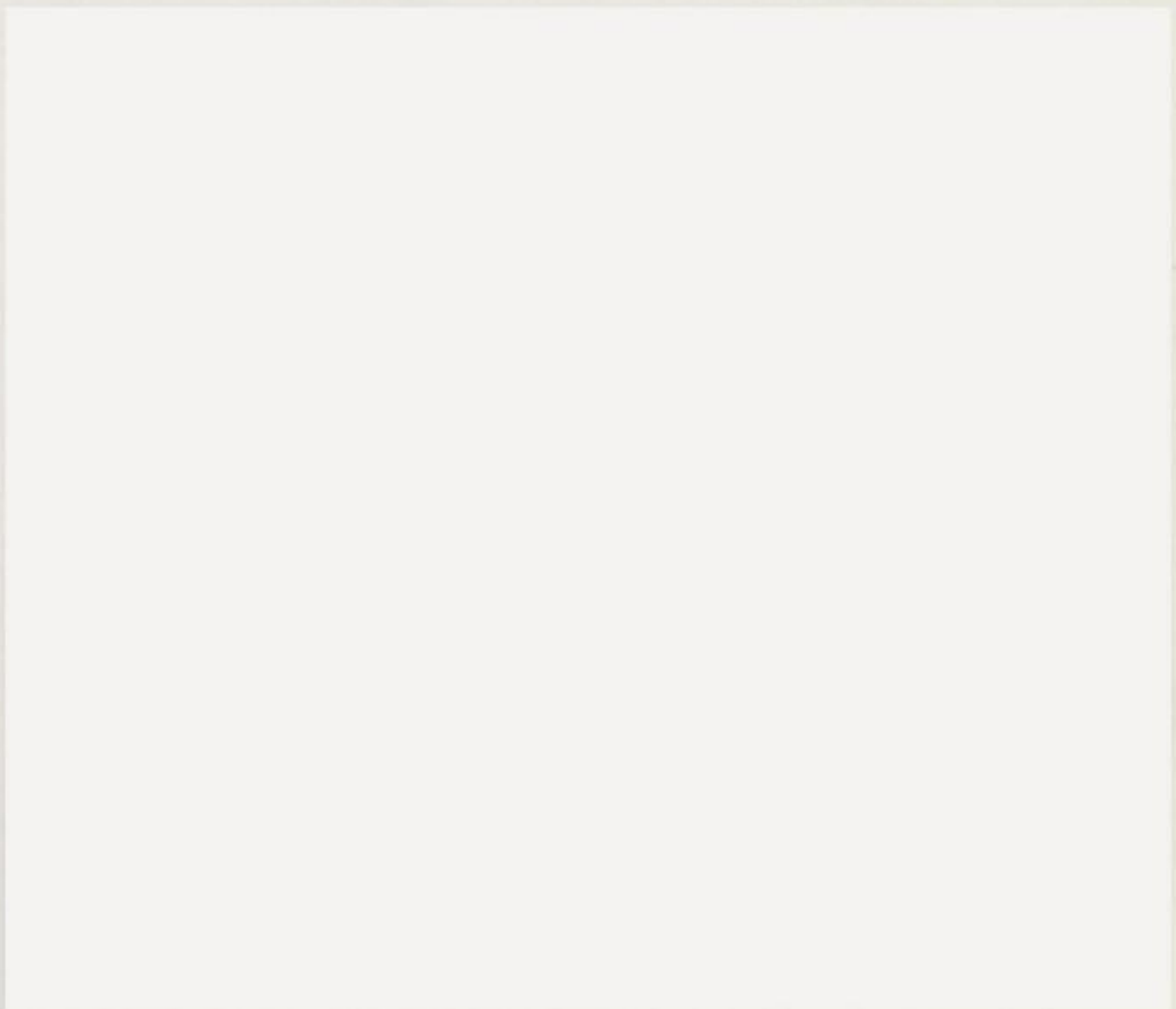
haec [c]urant pueros, haec [c]urant scripta puellas, 45
meque deum clament et mihi sacra ferant!
te duce uel Iouis arma canam caeloque minantem
Coeum et Phlegraeis Eurymedonta iugis;
celsaque Romanis decerpta Palatia tauris
ordiar et caeso moenia firma Remo, 50
eductosque pares siluestri ex ubere reges,
crescet et ingenium sub tua iussa meum;
prosequar et currus utroque ab litore ouantis,
Parthorum astutae tela remissa fugae,
c(l)a(u)straque Pelusi Romano subruta ferro, 55
Antonique grauis in sua fata manus.
mollia tu coeptae fautor cape lora iuuentae,
dexteraque immissis da mihi signa rotis.
hoc mihi, Maecenas, laudis concedis, et a te est
quod ferar in partis ipse fuisse tuas. 60

10

Mirabar, quidnam uisissent mane Camenae,
ante meum stantes sole rubente torum.
natalis nostrae signum misere puellae
et manibus faustos ter crepuere sonos.
transeat hic sine nube dies, stent aere uenti, 5
ponat et in sicco molliter unda minax.
aspiciam nullos hodierna luce dolentis;
et Niobae lacrimas supprimat ipse lapis;
alcyonum positis requiescant ora querelis;
inrepet absumptum nec sua mater Itym. 10
tuque, o cara mihi, felicibus edita pennis,
surge et poscentis iusta precare deos.

ac primum pura somnum tibi discute lymphā
et nitidas presso pollice finge comas:
dein, qua primum oculos cepisti ueste Properti, 15
indue, nec uacuum flore relinque caput;
et pete, qua polles, ut sit tibi forma perennis,
inque meum semper stent tua regna caput.
inde coronatas ubi ture piaueris aras,
luxerit et tota flamma secunda domo, 20
sit mensae ratio, noxque inter pocula currat,
et crocino naris murreus ungat onyx.
tibia nocturnis succumbat rauca choreis,
et sint nequitiae libera uerba tuae,
dulciaque ingratos adimant conuiuia somnos, 25
publica uicinae perstrepat aura uiae.
sit sors et nobis talorum interprete iactu,
quem grauibus pennis uerberet ille puer.

cum fuerit multis exacta trientibus hora,
 noctis et instituet sacra ministra Venus, 30
 annua soluamus thalamo sollemnia nostro,
 natalisque tui sic peragamus iter.

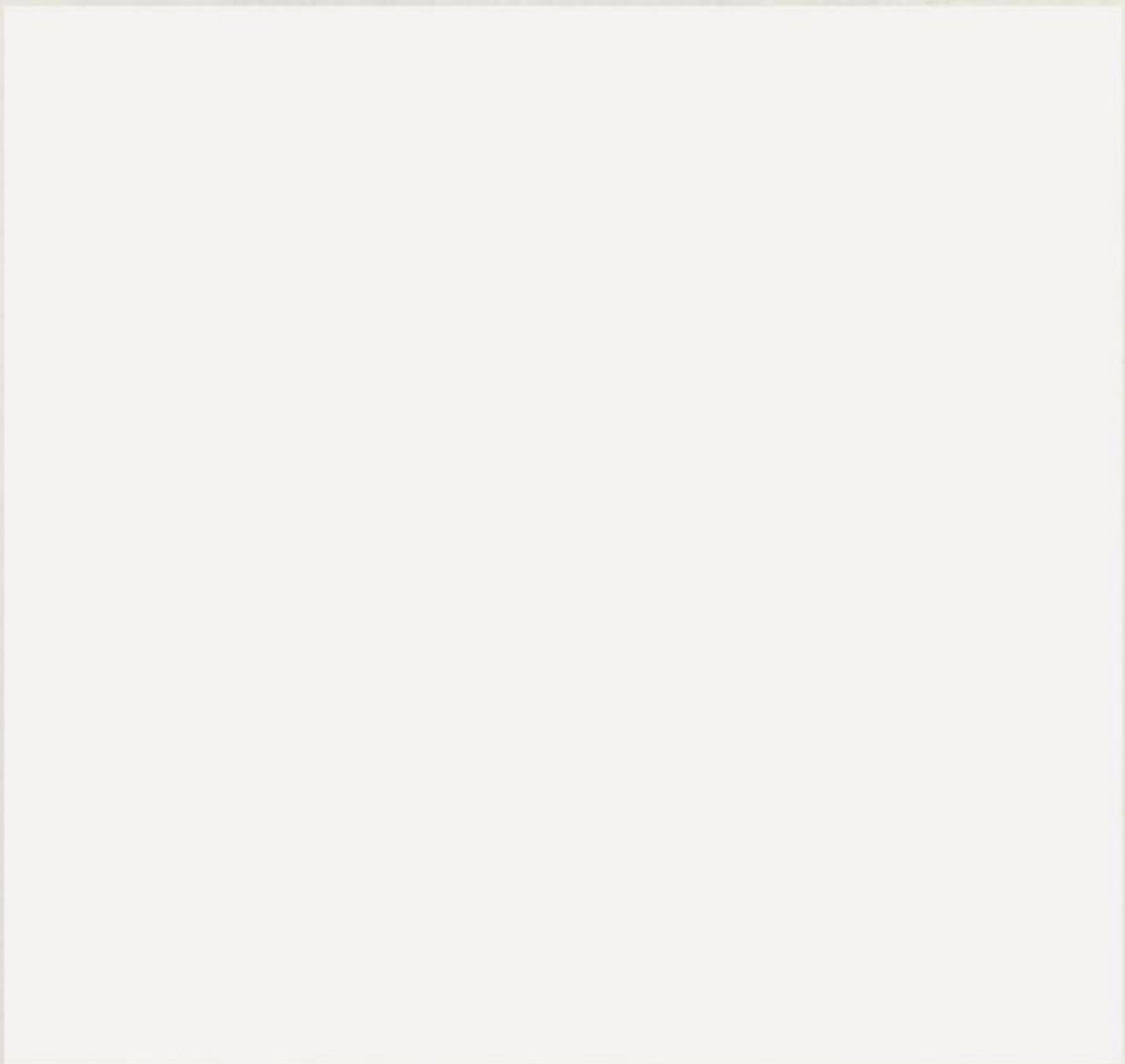
11

Quid mirare, meam si uersat femina uitam
 et trahit addictum sub sua iura uirum,
 criminaque ignaui capitis mihi turpia fingis,
 quod nequeam fracto rumpere uincla iugo?
 † uenturam † melius praesagit nauita † mortem †, 5
 uulneribus didicit miles habere metum.

ista ego praeterita iactaui uerba iuuenta:
 tu nunc exemplo disce timere meo.

Colchis flagrantis adamantina sub iuga tauros
 egit et armigera proelia seuit humo, 10
 custodisque feros clausit serpentis hiatus,
 iret ut Aesonias aurea lana domos.

ausa ferox ab equo quondam oppugnare sagittis
Maeotis Danaum Penthesilea ratis;
aurea cui postquam nudauit cassida frontem, 15
uicit uictorem candida forma uirum.
Omphale in tantum formae processit honorem,
Lydia Gygaeo tincta puella lacu,
ut, qui pacato statuisset in orbe columnas,
tam dura traheret mollia pensa manu. 20
Persarum statuit Babylona Semiramis urbem,
ut solidum cocto tolleret aggere opus,
et duo in aduersum mitti per moenia currus
nec possent tacto stringere ab axe latus;
duxit et Euphraten medium, quam condidit, arcis, 25
iussit et imperio subdere Bactra caput.

nam quid ego heroas, quid raptem in crimina diuos?
Iuppiter infamat seque suamque domum.
quid, modo quae nostris opprobria nexerit armis,
et (famulos inter femina trita suos!) 30
coniugis obsceni pretium Romana poposcit
moenia et addictos in sua regna Patres.
noxia Alexandria, dolis aptissima tellus,
et totiens nostro Memphi cruenta malo,
tres ubi Pompeio detraxit harena triumphos! 35
tollet nulla dies hanc tibi, Roma, notam.
issent Phlegraeo melius tibi funera campo,
uel tua si socero colla daturus eras.
scilicet incesti meretrix regina Canopi,
una Philippeo sanguine adusta nota, 40

ausa Ioui nostro latrantem opponere Anubim,
et Tiberim Nili cogere ferre minas,
Romanamque tubam crepitanti pellere sistro,
baridos et contis rostra Liburna sequi,
foedaque Tarpeio conopia tendere saxo, 45
iura dare <et> statuas inter et arma Mari!
quid nunc Tarquinii fractas iuuat esse securis,
nomine quem simili uita superba notat,
si mulier patienda fuit? cape, Roma, triumphum
et longum Augusto salua precare diem! 50
fugisti tamen in timidi uaga flumina Nili:
accepere tuae Romula uincla manus.
bracchia spectauit sacris admorsa colubris
et trahere occultum membra soporis iter.
'Non hoc, Roma, fui[t] tanto tibi ciue uerenda!' 55
dixerat assiduo lingua sepulta mero.

- septem urbs alta iugis, toto quae praesidet orbi,
femineo timuit territa Marte minas. 58
- nunc ubi Scipiadae classes, ubi signa Camilli, 67
aut modo Pompeia, Bospore, capta manu? 68
- Hannibalis spolia et uicti monumenta Syphacis 59
et Pyrrhi ad nostros gloria fracta pedes? 60
- Curtius expletis statuit monumenta lacunis,
at Decius misso proelia rupit equo,
Coclitis abscissos testatur semita pontis,
e(s)t cui cognomen coruus habere dedit:
haec di condiderant, haec di quoque moenia seruant: 65
uix timeat saluo Caesare Roma Iouem. 66
- Leucadius uersas acies memorabit Apollo: 69
tantum operis belli sustulit una dies. 70

at tu, siue petes portus seu, nauita, linques,
Caesaris in toto sis memor Ionio.

12

Postume, plorantem potuisti relinquere Gallam,
miles et Augusti fortia signa sequi?
tantine ulla fuit spoliati gloria Parthi,
ne faceres Galla multa rogante tua?
si fas est, omnes pariter pereatis auari 5
et quisquis fido praetulit arma toro!
tu tamen iniecta tectus, uesane, lacerna
potabis galea fessus Araxis aquam.
illa quidem interea fama tabescet inani,
haec tua ne uirtus fiat amara tibi, 10
neue tua Medae laetentur caede sagittae,
ferreus aurato neu cataphractus equo,

neue aliquid de te flendum referatur in urna:
sic redeunt, illis qui cecidere locis.
ter quater in casta felix, o Postume, Galla! 15
moribus his alia coniuge dignus eras.
quid faciet nullo munita puella timore,
cum sit luxuriae Roma magistra suae?
sed securus eas: Gallam non munera uincant,
durtiaequae tuae non erit illa memor. 20
nam quocumque die saluum te fata remittent,
pendebit collo Galla pudica tuo.
Postumus alter erit miranda coniuge Vlixes
(non illi longae tot nocuere morae,
castra decem annorum et Ciconum mons Ismara, 25
exustaeque tuae mox, Polypheme, genae [Calpe.
et Circae fraudes lotosque herbaeque tenaces,
Scyllaque et alternas scissa Charybdis aquas,

Lampeties Ithacis ueribus mugisse iuuenos
-pauerat hos Phoebos filia Lampetie - 30
et thalamum Aeaeae flentis fugisse puellae,
totque hiemis noctes totque natasse dies,
nigrantisque domos animarum intrasse silentum,
Sirenum surdo remige adisse lacus,
et ueteres arcus le[c]to renouasse procorum, 35
errorisque sui sic statuuisse modum;
nec frustra, quia casta domi persederat uxor):
uincit Penelopes Aelia Galla fidem.

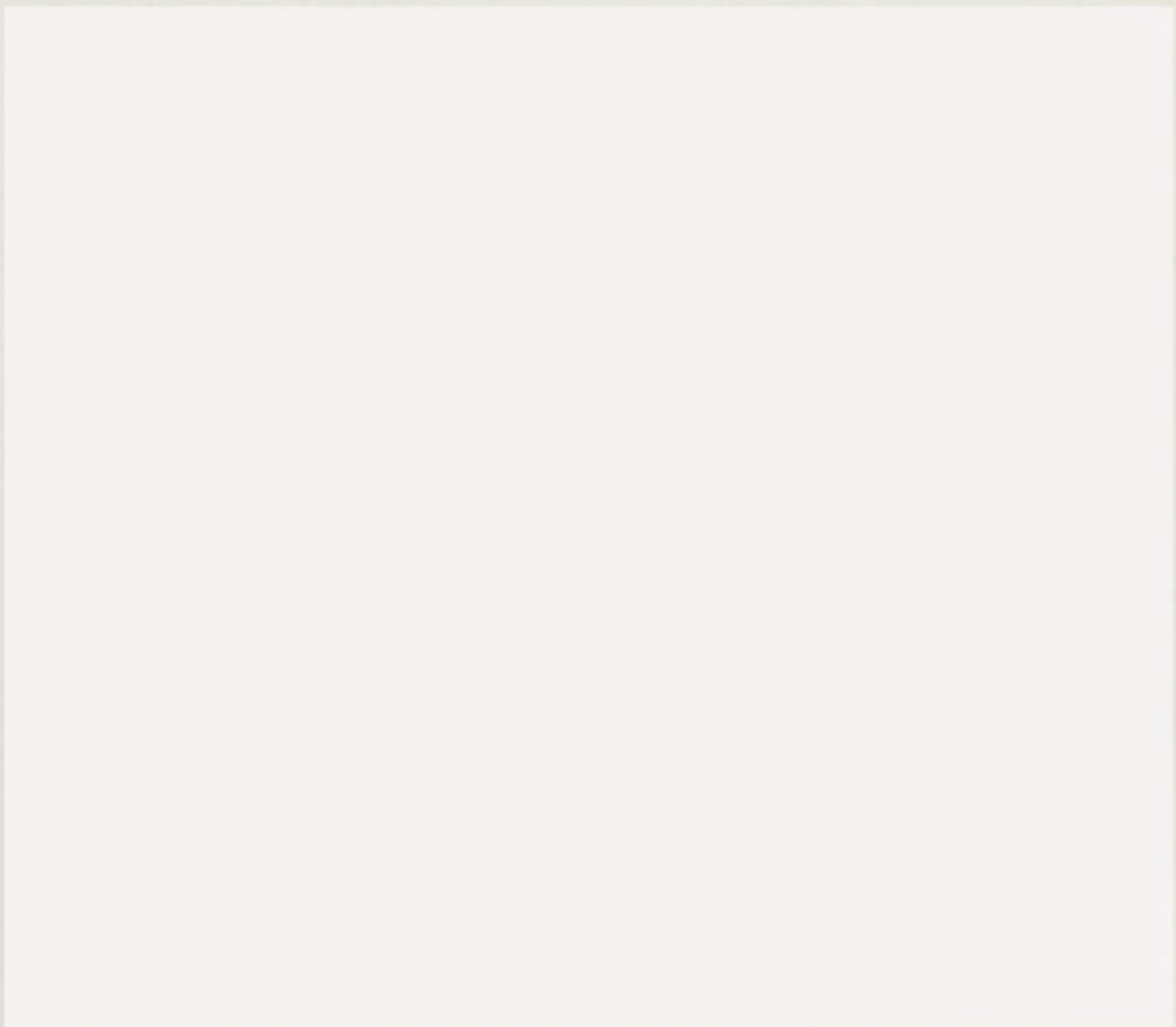
13

Quaeritis, unde audis nox sit pretiosa puellis
et Venere[m] exhaustae damna querantur opes.
certa quidem tantis causa et manifesta ruinis:
luxuriae nimium libera facta uia est.

Inda cauis aurum mittit formica metallis, 5
et uenit e Rubro concha Erycina salo,
et Tyros ostrinos praebet Cadmea colores,
cinnamon et multi pastor odoris Arabs:
haec etiam clausas expugnant arma pudicas,
quaeque gerunt fastus, Icarioti, tuos. 10
matrona incedit census induta nepotum
et spolia opprobrii nostra per ora trahit.
nulla est poscendi, nulla est reuerentia dandi;
aut si qua est, pretio tollitur ipsa mora.
felix Eois lex funeris una maritis, 15
quos Aurora suis rubra colorat equis!
namque ubi mortifero iacta est fax ultima lecto,
uxorum fuis stat pia turba comis,

et certamen habent leti, quae uiua sequatur
coniugium: pudor est non licuisse mori. 20
ardent uictrices et flammae pectora praebent,
imponuntque suis ora perusta uiris.
hoc genus infidum nuptarum, hic nulla puella
nec fida Euadne nec pia Penelope.
felix agrestum quondam pacata iuuentus, 25
diuitiae quorum messis et arbor erant!
illis munus erant decussa Cydonia ramo
et dare puniceis plena canistra rubis,
nunc uiolas tondere manu, nunc mixta referre
lilia uimineos lucida per calathos, 30
et portare suis uestitas frondibus uuas
aut uariam plumae uersicoloris auem.

his tum blanditiis furtiua per antra puellae
oscula siluicolis empta dedere uiris.
inulei pellis † totos † operibat amantis, 35
altaque natiuo creuerat herba toro,
pinus et incumbens lentas circumdabat umbras,
nec fuerat nudas poena uidere deas;
corniger Idaei uacuam pastoris in aulam
dux aries saturas ipse reduxit ouis. 40
dique deaeque omnes, quibus est tutela per agros,
praebebant uestri[s] uerba benigna foci[s]:

'Et leporem, quicumque uenis, uenaberis, hospes,
et si forte meo tramite quaeris, auem:
et me Pana tibi comitem de rupe uocato, 45
siue petes calamo praemia, siue cane.'
at nunc desertis cessant sacraria lucis:
aurum omnes uicta iam pietate colunt.
auro pulsa fides, auro uenalia iura,
aurum lex sequitur, mox sine lege pudor. 50
torrida sacrilegum testantur limina Brennum,
dum petit intonsi Pythia regna dei:
at mons laurigero concussus uertice diras
Gallica Parnasus sparsit in arma niues.
te scelus accepto Thracis Polymestoris auro 55
nutrit in hospicio non, Polydore, pio.
tu quoque ut auratos gereres, Eriphyla, lacertos,
dilapsis nusquam est Amphiaraus equis.
proloquar (atque utinam patriae sim uerus haruspex!):
frangitur ipsa suis Roma superba bonis. 60

certa loquor, sed nulla fides; neque enim Ilia quondam
uerax Pergameis Maenas habenda malis.
sola Parim Phrygiae fatum componere, sola
fallacem patriae serpere dixit equum.
ille furor patriae fuit utilis, ille parenti: 65
experta est ueros irrita lingua deos.

14

Multa tuae, Sparte, miramur iura palaestrae,
sed mage uirginei tot bona gymnasii,
quod non infamis exercet corpore ludos
inter luctantis nuda puella uiros,
cum pila ueloces fallit per bracchia iactus, 5
increpat et uersi clauis adunca trochi,
puluerulentaque ad extremas stat femina metas,
et patitur duro uulnera pancratio:

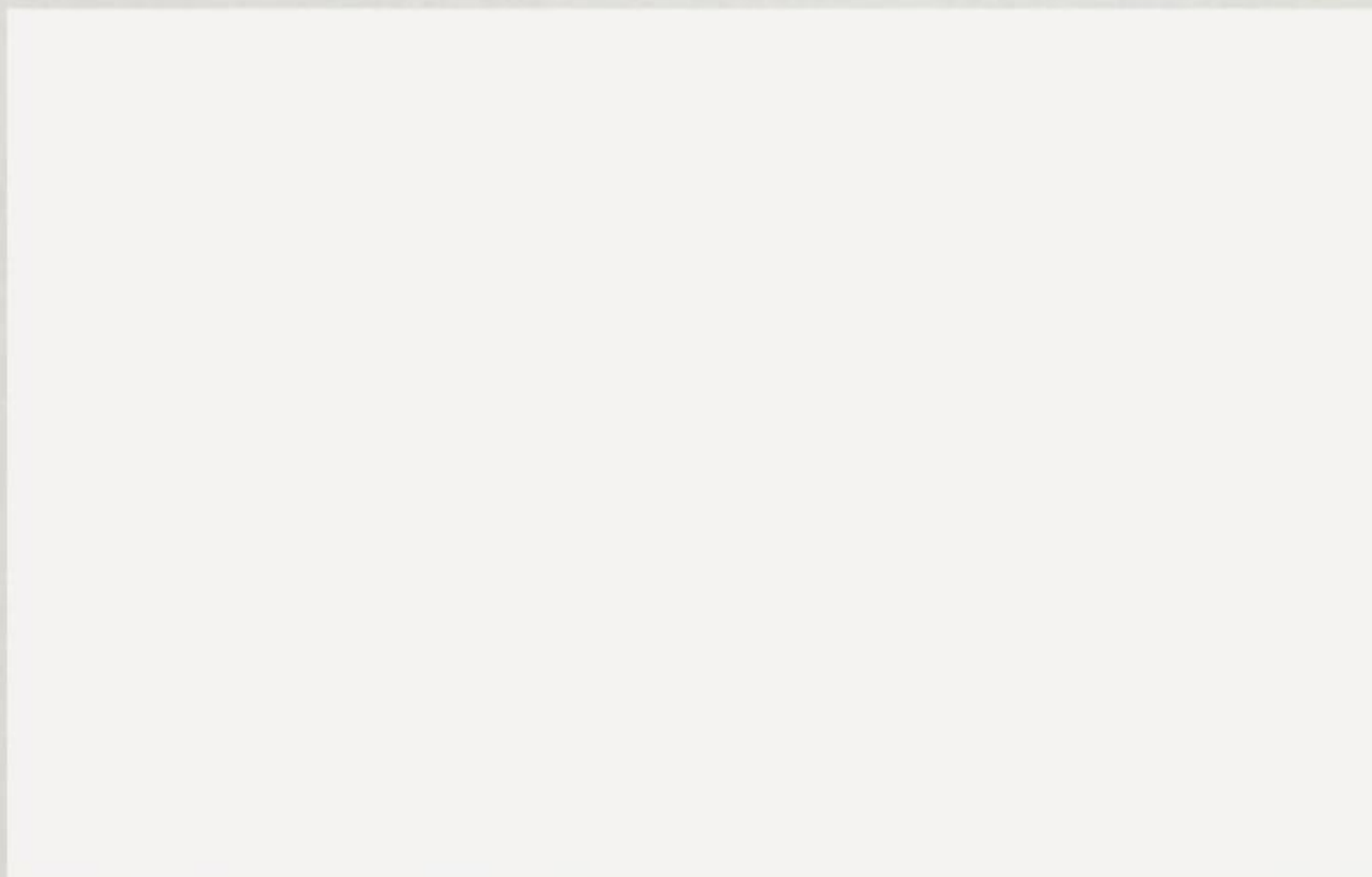
nunc ligat ad caestum gaudentia bracchia loris,
     missile nunc disci pondus in orbe rotat, 10
 et modo Taygeti, crinis aspersa pruina, 15
     sectatur patrios per iuga longa canis: 16
 gyrum pulsat equis, niueum latus ense reuincit, 11
     uirgineumque cauo protegit aere caput,
 qualis Amazonidum nudatis bellica mammis
     Thermodontiacis turba lauatur aquis; 14
 qualis et Eurotae Pollux et Castor harenis, 17
     hic uictor pugnis, ille futurus equis,
 inter quos Helene nudis capere arma papillis
     fertur nec fratres erubuisse deos. 20
 lex igitur Spartana uetat secedere amantis
     et licet in triuiis ad latus esse suae,
 nec timor aut ulla est clausae tutela puellae,
     nec grauis austeri poena cauenda uiri.
 nullo praemisso de rebus tute loquaris 25
     ipse tuis: longae nulla repulsa morae.
 nec Tyriae uestes errantia lumina fallunt,
     est neque odoratae cura molesta comae.

at nostra ingenti uadit circumdata turba,
nec digitum angusta est inseruisse uia. 30
nec quae sint facies nec quae sint uerba rogandi
inuenias: caecum uersat amator iter.
quod si iura fores pugnasque imitata Laconum,
carior hoc esses tu mihi, Roma, bono.

15

Sic ego non ullos iam norim in amore tumultus,
nec ueniat sine te nox uigilanda mihi!
ut mihi praetexti pudor est sublatus amictus
et data libertas noscere amoris iter,
illa rudis animos per noctes conscia primas 5
imbuit, heu nullis capta Lycinna datis!

tertius (haud multo minus est) cum ducitur annus,
 uix memini nobis uerba coisse decem.
 cuncta tuus sepeliuit amor, nec femina post te
 ulla dedit collo dulcia uincla meo. 10
 testis erit Dirce tam uero crimine saeua
 Nycteos Antiopen accubuisse Lyco.
 a quotiens pulchros uulsit regina capillos,
 molliaque immites fixit in ora manus!
 a quotiens famulam pensis onerauit iniquis 15
 et caput in dura ponere iussit humo!
 saepe illam immundis passa est habitare tenebris,
 uilem ieiunae saepe negauit aquam.
 Iuppiter, Antiopae nusquam succurris habenti
 tot mala? corrumpit dura catena manus. 20
 si deus es, tibi turpe tuam seruire puellam:
 inuocet Antiope quem nisi uincta Iouem?
 sola tamen, quaecumque aderant in corpore uires,
 regalis manicas rupit utraque manu.

- inde Cithaeronis timido pede currit in arces. 25
nox erat, et sparso triste cubile gelu.
saepe uaga Asopi sonitu permota fluentis
credebat dominae pone uenire pedes.
et durum Zethum et lacrimis Amphiona mollem
experta est <s>tabulis mater abacta suis. 30
ac ueluti magnos cum ponunt aequora motus,
Eurus ubi aduerso desinit ire Noto,
litore sub tacito sonitus rarescit harenae,
sic cadit inflexo lapsa puella genu.
sera, tamen pietas: natis est cognitus error. 35
digne Iouis natos qui tueare senex!
tu reddis pueris matrem, puerique trahendam
uinxerunt Dircen sub trucis ora bouis.
Antiope, cognosce Iouem: tibi gloria Dirce
ducitur in multis mortem habitura locis. 40
prata cruentantur Zethi, uictorque canebat
paeana Amphion rupe, Aracynthe, tua.

at tu non meritam parcas uexare Lycinnam:
nescit uestra ruens ira referre pedem.
fabula nulla tuas de nobis concitet auris: 45
te solam et lignis funeris ustus amem.

16

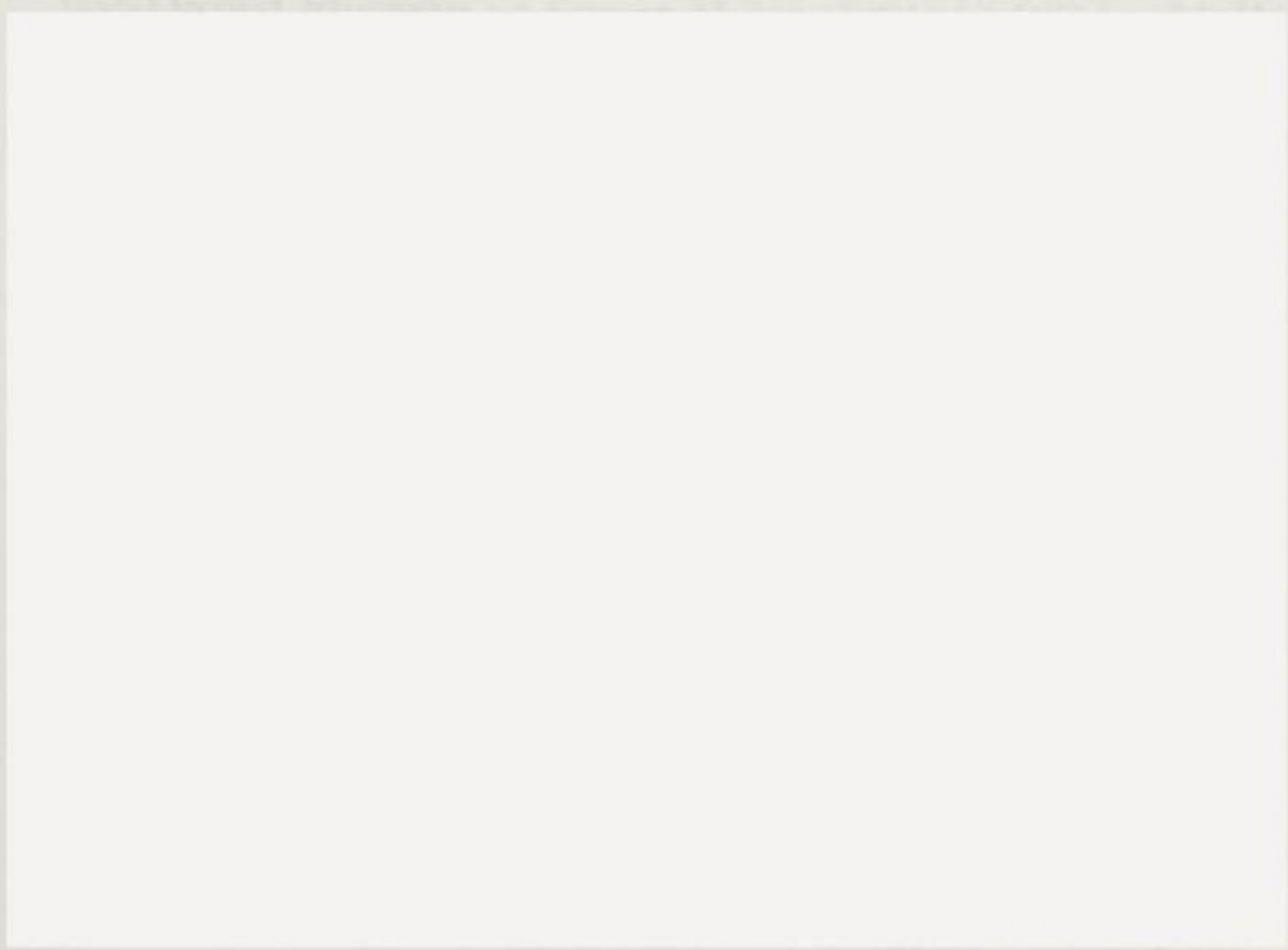
Nox media, et dominae mihi uenit epistula nostrae:
Tibure me missa iussit adesse mora,
candida qua geminas ostendunt culmina turris
et cadit in patulos nympha Aniena lacus.
quid faciam? obductis committam mene tenebris, 5
ut timeam audaces in mea membra manus?
at si distulero haec nostro mandata timore,
nocturno fletus saeuior hoste mihi.
peccaram semel, et totum sum pulsus in annum:
in me mansuetas non habet illa manus. 10

nec tamen est quisquam, sacros qui laedat amantis:
Scironis media sic licet ire uia.
quisquis amator erit, Scythicis licet ambulet oris,
nemo <a>deo ut noceat barbarus esse uolet.
luna ministrat iter, demonstrant astra salebras, 15
ipse Amor accensas percutit ante faces,
saeua canum rabies morsus auertit hiantis:
huic generi quouis tempore tuta uia est.
sanguine tam paruo quis enim spargatur amantis
improbis? † exclusis † fit comes ipsa Venus. 20
quod si certa meos sequerentur funera casus,
talis mors pretio uel sit emenda mihi.

afferet haec unguenta mihi sertisque sepulcrum
ornabit custos ad mea busta sedens.
di faciant, mea ne terra locet ossa frequenti, 25
qua facit assiduo tramite uulgus iter!
post mortem tumuli sic infamantur amantum.
me tegat arborea deuia terra coma,
aut humer ignotae cumulis uallatus harenae:
non iuuat in media nomen habere uia. 30

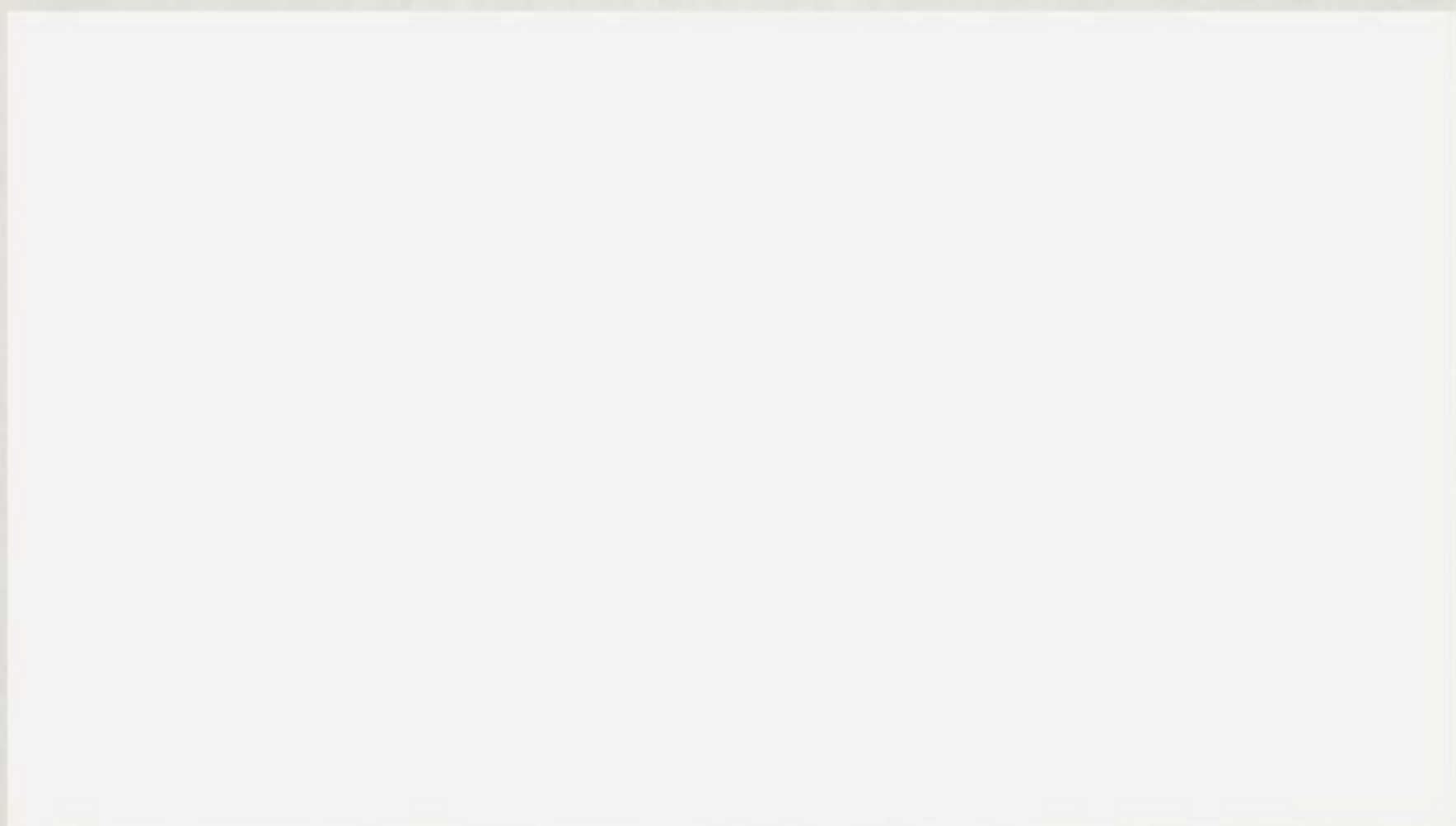
17

Nunc, o Bacche, tuis humiles aduoluimur aris:
da mihi pacatus uela secunda, pater!
tu potes insanae Veneris compescere fastus,
curarumque tuo fit medicina mero.
per te iunguntur, per te soluuntur amantes: 5
tu uitium ex animo dilue, Bacche, meo!

te quoque enim non esse rudem testatur in astris
lyncibus ad caelum uecta Ariadna tuis.
hoc mihi, quod ueteres custodit in ossibus ignis,
funera sanabunt aut tua uina malum. 10
semper enim uacuos nox sobria torquet amantis,
spesque timorque animo(s) uersat utroque modo.
quod si, Bacche, tuis per feruida tempora donis
accersitus erit somnus in ossa mea,
ipse seram uitis pangamque ex ordine collis, 15
quos carpant nullae me uigilante ferae,
dum modo purpureo tumeant mihi dolia musto
et noua pressantis inquinet uua pedes.
quod superest uitae per te et tua cornua uiuam,
uirtutisque tuae, Bacche, poeta ferar. 20

dicam ego maternos Aetnaeo fulmine partus,
 Indica Nysaeis arma fugata choris,
 uesanumque noua nequiquam in uite Lycurgum,
 Pentheos in triplices funera grata greges,
 curuaque Tyrrhenos delphinum corpora nautas 25
 in uada pampinea desiluisse rate,
 et tibi per mediam bene olentia flumina Naxon,
 unde tuum potant † naxia † turba merum.
 candida laxatis onerato colla corymbis
 cinget Bassaricas Lydia mitra comas, 30
 leuis odorato ceruix manabit oliuo
 et feries nudos ueste fluente pedes.
 mollia Dircaeae pulsabunt tympana Thebae,
 capripedes calamo Panes hiante canent,
 uertice turrigero iuxta dea magna Cybebe 35
 tundet ad Idaeos cymbala rauca choros.
 ante fores templi crater(e) antistes et auro
 libatum fundens in tua sacra merum,
 haec ego non humili referam memoranda cothurno,
 qualis Pindarico spiritus ore tonat: 40
 tu modo seruitio uacuum me siste superbo,
 atque hoc sollicitum uince sopore caput.

18

Clausus ab umbroso qua ludit pontus Auerno,
fumida Baiarum stagna tepentis aquae,
qua iacet et Troiae tubicen Misenus harena
et sonat Herculeo structa labore uia,
hic ubi, mortales dexter cum quaereret urbes, 5
cymbala Thebano concrepuere deo
(at nunc inuisae magno cum crimine Baiae,
quis deus in uestra constitit hostis aqua?),
hic pressus Stygias uultum demisit in undas,
errat et in uestro spiritus ille lacu. 10
quid genus aut uirtus aut optima profuit illi
mater, et amplexum Caesaris esse focos?
aut modo tam pleno fluitantia uela theatro
et per maternas omnia gesta manus?

occidit, et misero steterat uicesimus annus: 15
tot bona tam paruo clausit in orbe dies.
i nunc, tolle animos et tecum finge triumphos,
stantiaque in plausum tota theatra iuuent;
Attalicas supera uestis, atque omnia magnis
gemmea sint ludis: ignibus ista dabis. 20
sed tamen huc omnes, huc primus et ultimus ordo:
est mala, sed cunctis ista terenda uia est.
exoranda canis tria sunt latrantia colla,
scandenda est torui publica cumba senis.
ille licet ferro cautus se condat et aere, 25
mors tamen inclusum protrahit inde caput.
Nirea non facies, non uis exemit Achillem,
Croesum aut, Pactoli quas parit umor, opes.

hic olim ignaros luctus populauit Achiuos,
Atridae magno cum stetit alter amor. 30
at tibi, nauta, pias hominum qui traicis umbras,
hoc animae portent corpus inane suae:
qua Siculae uictor telluris Claudius et qua
Caesar, ab humana cessit in astra uia.

19

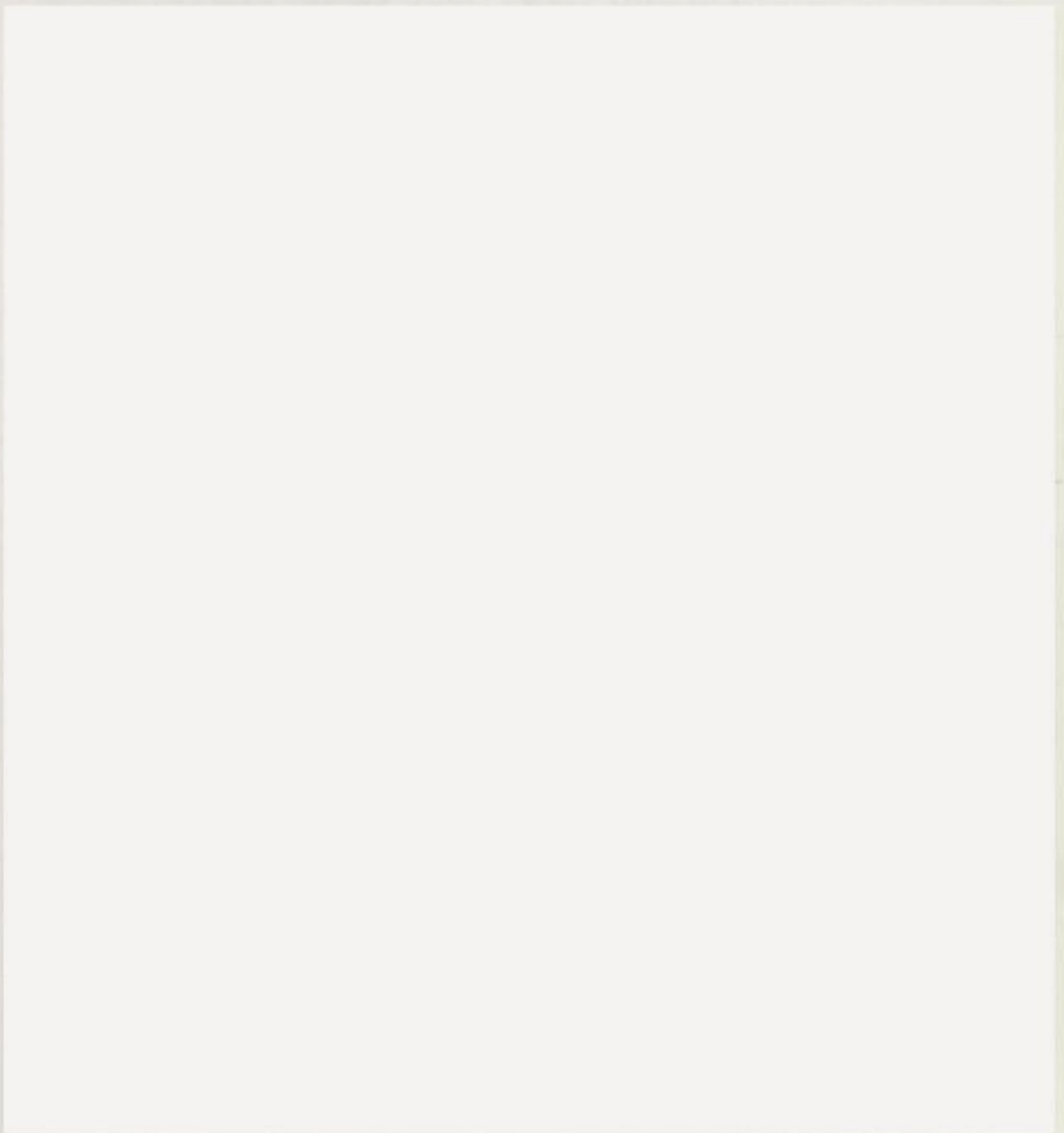
Obicitur totiens a te mihi nostra libido;
crede mihi, uobis imperat ista magis.
uos, ubi contempti rupistis frena pudoris,
nescitis captae mentis habere modum.
flamma per incensas citius sedetur aristas, 5
fluminaque ad fontis sint reditura caput
et placidum Syrtes portum et bona litora nautis
praebeat hospicio saeua Malea suo,
quàm possit uestros quisquam reprehendere cursus
et rabidae stimulos frangere nequitiae. 10
testis, Cretaei fastus quae passa iuueni
induit abiegnae cornua falsa boui(s);
testis Thessalico flagrans Salmonis Enipeo,
quae uoluit liquido tota subire deo.
crimen et illa fuit, patria succensa senecta 15
arboris in frondis condita Myrrha nouae.
nam quid Medae referam, quo tempore matris
iram natorum caede piauit amor?

quidue Clytaemestrae, propter quam tota Mycenis
infamis stupro stat Pelopea domus? 20
tuque o Minoa uenumdata, Scylla, figura,
tonde[n]s purpurea regna paterna coma.
hanc igitur dotem uirgo desponderat hosti!
Nise, tuas portas fraude reclusit amor.
at uos, innuptae, felicius urite taedas: 25
pendet Cretaea tracta puella rate.
non tamen immerito! Minos sedet arbiter Orci:
uictor erat quamuis, aequus in hoste fuit.

20

Credis eum iam posse tuae meminisse figurae,
uidisti a lecto quem dare uela tuo?
durus, qui lucro potuit mutare puellam!
tantine, ut lacrimas, Africa tota fuit?

at tu, stulta, deos, tu fingis inania uerba: 5
forsitan ille alio pectus amore terat.
est tibi forma potens, sunt castae Palladis artes,
splendidaque a docto fama refulget auo.
fortunata domus, modo sit tibi fidus amicus!
fidus ero: in nostros curre, puella, toros! 10
tu quoque, qui aestiuos spatiosius exigis ignis,
Phoebe, moraturae contrahe lucis iter.
nox mihi prima uenit! primae data tempora noctis!
longius in primo, Luna, morare toro. 14

- quam multae ante meis cedent sermonibus horae, 19
dulcia quam nobis concitet arma Venus! 20
foedera sunt ponenda prius signandaque iura 15
et scribenda mihi lex in amore nouo.
haec Amor ipse suo constringit pignora signo:
testis sidereae to[r]ta corona deae. 18
namque ubi non certo uincitur foedere lectus, 21
non habet ultores nox uigilanda deos,
et quibus imposuit, soluit mox uincla libido:
contineant nobis omina prima fidem.
ergo, qui pactas in foedera ruperit aras, 25
pollueritque nouo sacra marita toro,
illi sint quicumque solent in amore dolores,
et caput argutae praebeat historiae;
nec flenti dominae patefiant nocte fenestrae:
semper amet, fructu semper amoris egens. 30

21

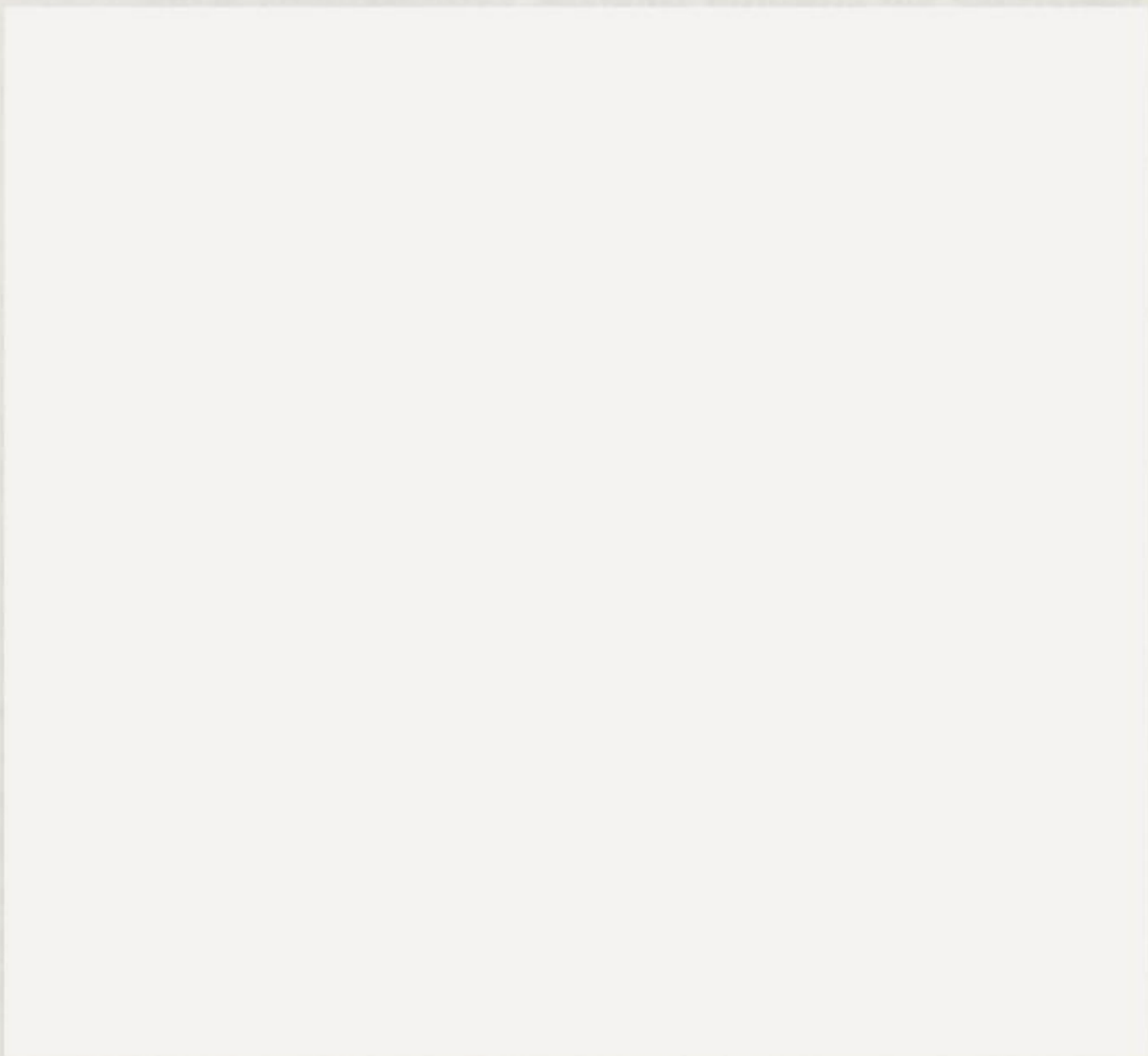
Magnum iter ad doctas proficisci cogor Athenas,
ut me longa graui soluat amore uia.
crescit enim assidue spectando cura puellae:
ipse alimenta sibi maxima praebet Amor.
omnia sunt temptata mihi, quacumque fugari 5
posset: at ex omni me premit ipse deus.
uix tamen aut semel admittit, cum saepe negarit:
seu uenit, extremo dormit amic(t)a toro.
unum erit auxilium: mutatis Cynthia terris
quantum oculis, animo tam procul ibit amor. 10

nunc agite, o socii, propellite in aequora nauem,
remorumque pares ducite sorte uices,
iungiteque extremo felicia lintea malo:
iam liquidum nautis aura secundat iter.
Romanae turres et uos ualeatis, amici, 15
qualiscumque mihi tuque, puella, uale!
ergo ego nunc rudis Hadriaci uehar aequoris hospes,
cogar et undisonos nunc prece adire deos.
deinde per Ionium uectus cum fessa Lechaeo
sedarit placida uela phaselus aqua, 20
quod superest, sufferre, pedes, properate laborem,
Isthmos qua terris arcet utrumque mare.
inde ubi Piraei capient me litora portus,
scandam ego Theseae bracchia longa uiae.
illic uel stadiis animum emendare Platonis 25
incipiam aut hortis, docte Epicure, tuis;
persequar aut studium linguae, Demosthenis arma,
librorumque tuos, docte Menandre, sales;

aut certe tabulae capient mea lumina pictae,
siue ebore exactae, seu magis aere, manus. 30
aut spatia annorum aut longa interualla profundi
lenibunt tacito uulnera nostra sinu:
seu moriar, fato, non turpi fractus amore;
atque erit illa mihi mortis honesta dies.

22

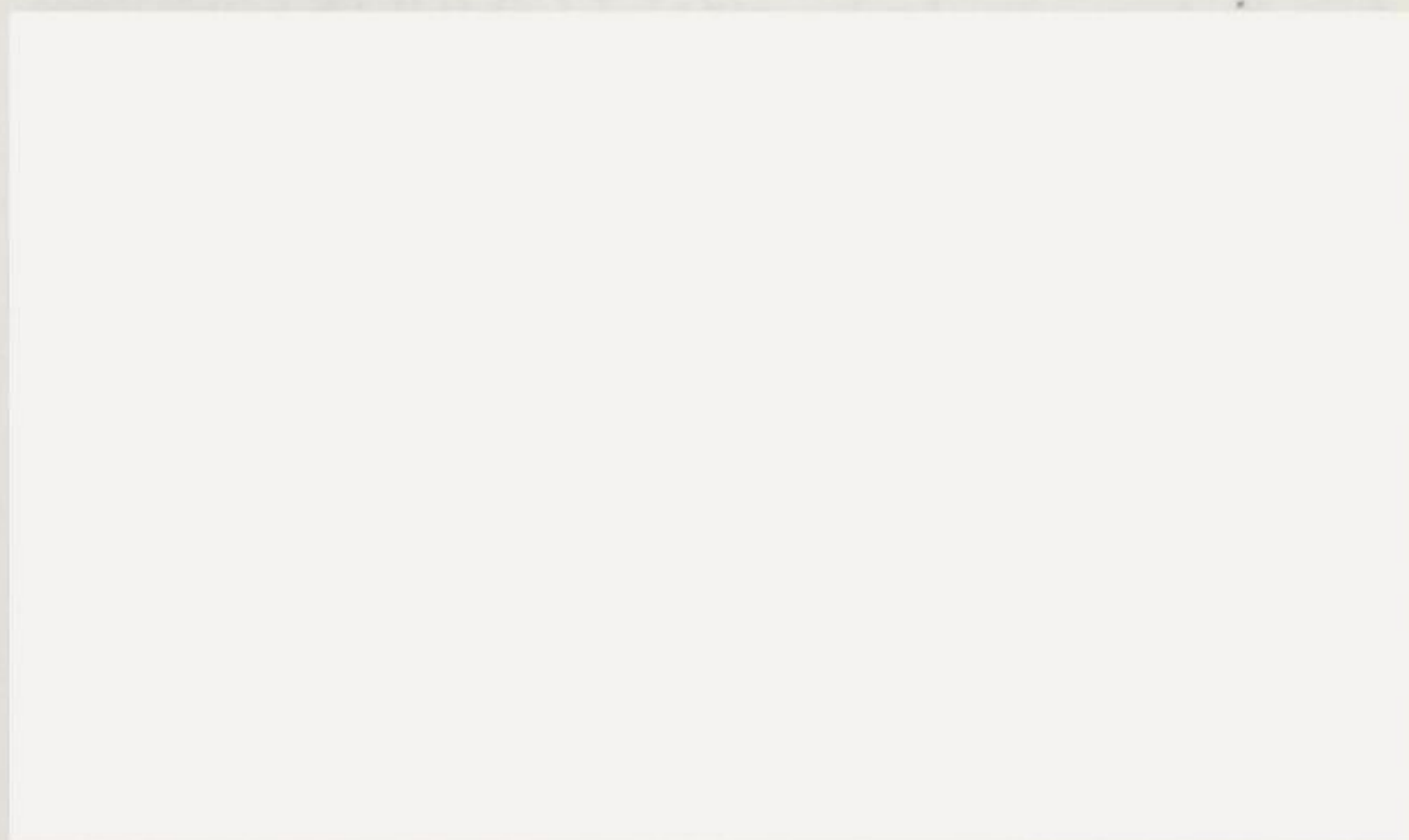
Frigida tam multos placuit tibi Cyzicus annos,
Tullè, Propontiaca qua fluit isthmos aqua,
Dindymis et sacra fabricata e uite Cybebe,
raptorisque tulit qua uia Ditis equos?

si te forte iuuant Helles Athamantidos urbes, 5
at desiderio, Tulle, mouere meo.
tu licet aspicias caelum omne Atlanta gerentem,
sectaque Persea Phorcidos ora manu,
Geryonis stabula et luctantum in puluere signa
Herculis Antaeique Hesperidumque choros; 10
tuque tuo Colchum propellas remige Phasim,
Peliacaeque trabis totum iter ipse legas,
qua rudis Argoa natat inter saxa columba
in faciem prorae pinus adacta nouae;
et si(s), qua Or(t)yg(i)e uisenda est, ora Caystri, 15
et qua septenas temperat unda uias;

omnia Romanae cedent miracula terrae:
 natura hic posuit, quidquid ubique fuit.
 armis apta magis tellus quam commoda noxae:
 Famam, Roma, tuae non pudet historiae. 20
 nam quantum ferro tantum pietate potentes
 stamus: uictrices temperat ira manus.
 hic Anio Tiburne fluis, Clitumnus ab Vmbro
 tramite, et aeternum Marcius umor opus,
 Albanus lacus et socia Nemorensis ab unda, 25
 potaque Pollucis nympha salubris equo.
 at non squamoso labuntur uentre cerastae,
 Itala portentis nec fu(r)it un(d)a nouis,
 non hic Andromedae resonant pro matre catenae,
 nec tremis Ausonias, Phoebe fugate, dapes, 30
 nec cuiquam absentes arserunt in caput ignes
 exitium nato matre mouente suo,
 Penthea non saeuae uenantur in arbore Bacchae,
 nec soluit Danaas subdita cerua ratis,

cornua nec ualuit curuare in paelice Iuno 35
aut faciem turpi dedecorare boue;

+ + +

arboreasque cruces Sinis, et non hospita Grais
saxa et curuatas in sua fata trabes.

haec tibi, Tulle, parens, haec est pulcherrima sedes,
hic tibi pro digna gente petendus honos, 40

hic tibi ad eloquium ciues, hic ampla nepotum
spes et uenturae coniugis aptus amor.

23

Ergo tam doctae nobis periere tabellae,

scripta quibus pariter tot periere bona!

has quondam nostris manibus detriuerat usus,

qui non signatas iussit habere fidem.

illae iam sine me norant placare puellas 5
et quaedam sine me uerba diserta loqui.
non illas fixum caras effecerat aurum:
uulgari buxo sordida cera fuit.
qualescumque mihi semper mansere fideles,
semper et effectus promeruere bonos. 10
forsitan haec illis fuerint mandata tabellis:
'Trascor quoniam es, lente, moratus heri.
an tibi nescio quae uisa est formosior? an tu
non bona de nobis crimina ficta iacis?'
aut dixit: 'Venies hodie, cessabimus una: 15
hospitium tota nocte parauit Amor,'
et quaecumque uolens reperit non stulta puella
garrula, cum blandis dicitur hora dolis.

me miserum, his aliquis rationem scribit auaru(s)
et ponit duras inter ephemeridas! 20
quas si quis mihi rettulerit, donabitur auro:
quis pro diuitiis ligna retenta uelit?
i puer, et citus haec aliqua propone columna,
et dominum Esquiliis scribe habitare tuum!

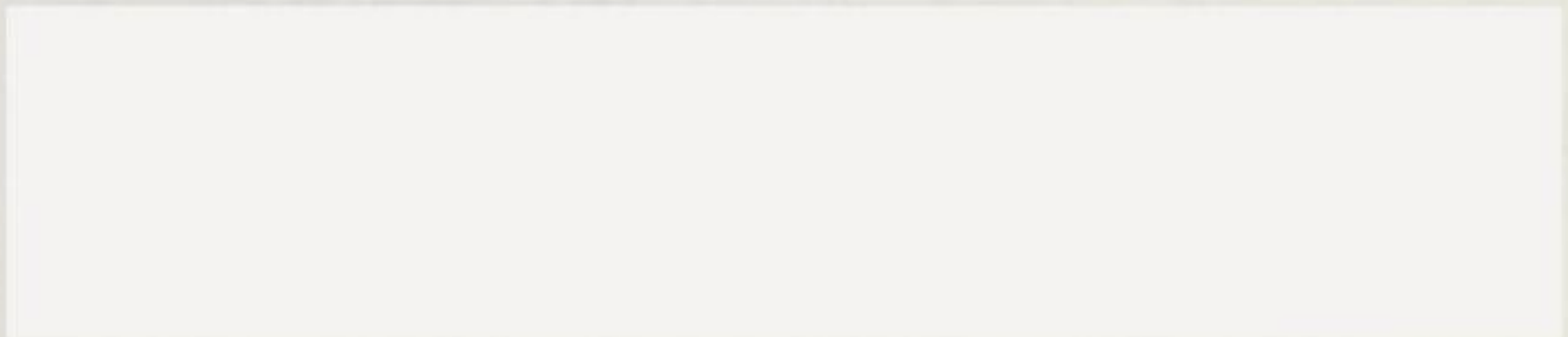
24

Falsa est ista tuae, mulier, fiducia formae,
olim oculis nimium facta superba meis.
noster amor talis tribuit tibi, Cynthia, laudes:
uersibus insignem te pudet esse meis.
mixtam te uaria laudauis saepe figura, 5
ut, quod non esses, esse putaret amor;

et color est totiens roseo collatus Eoo,
cum tibi quaesitus candor in ore foret.
quod mihi non patrii poterant auertere amici,
eludere aut uasto Thessala saga mari, 10
hoc ego non ferro, non igne coactus, et ipsa
naufragus Aegaea (uer[b]a fatebor) aqua.
correptus saeuo Veneris torrebar aeno;
uinctus eram uersas in mea terga manus.
ecce coronatae portum tetigere carinae, 15
traiectae Syrtes, ancora iacta mihi est.
nunc demum uasto fessi resipiscimus aestu,
uulneraque ad sanum nunc coiere mea.
Mens Bona, si qua dea es[t], tua me in sacraria dono!
exciderant surdo tot mea uota Ioui. 20

risus eram positus inter conuiuia mensis (III 25)
et de me poterat quilibet esse loquax.
quinque tibi potui seruire fideliter annos:
ungue meam morso saepe querere fidem.
nil moueor lacrimis: ista sum captus ab arte; 25
semper ab insidiis, Cynthia, flere soles.
flebo ego discedens, sed fletum iniuria uincit:
tu bene conueniens non sinis ire iugum.
limina iam nostris ualeant lacrimantia uerbis,
nec tamen irata ianua fracta manu. 30
at te celatis aetas grauis urgeat annis
et ueniat formae ruga sinistra tuae!
uellere tum cupias albos a stirpe capillos,
a! speculo rugas increpitante tibi,

exclusa inque uicem fastus patiare superbos 35
et quae fecisti facta queraris anus!
has tibi fatalis cecinit mea pagina diras:
euentum formae disce timere tuae!

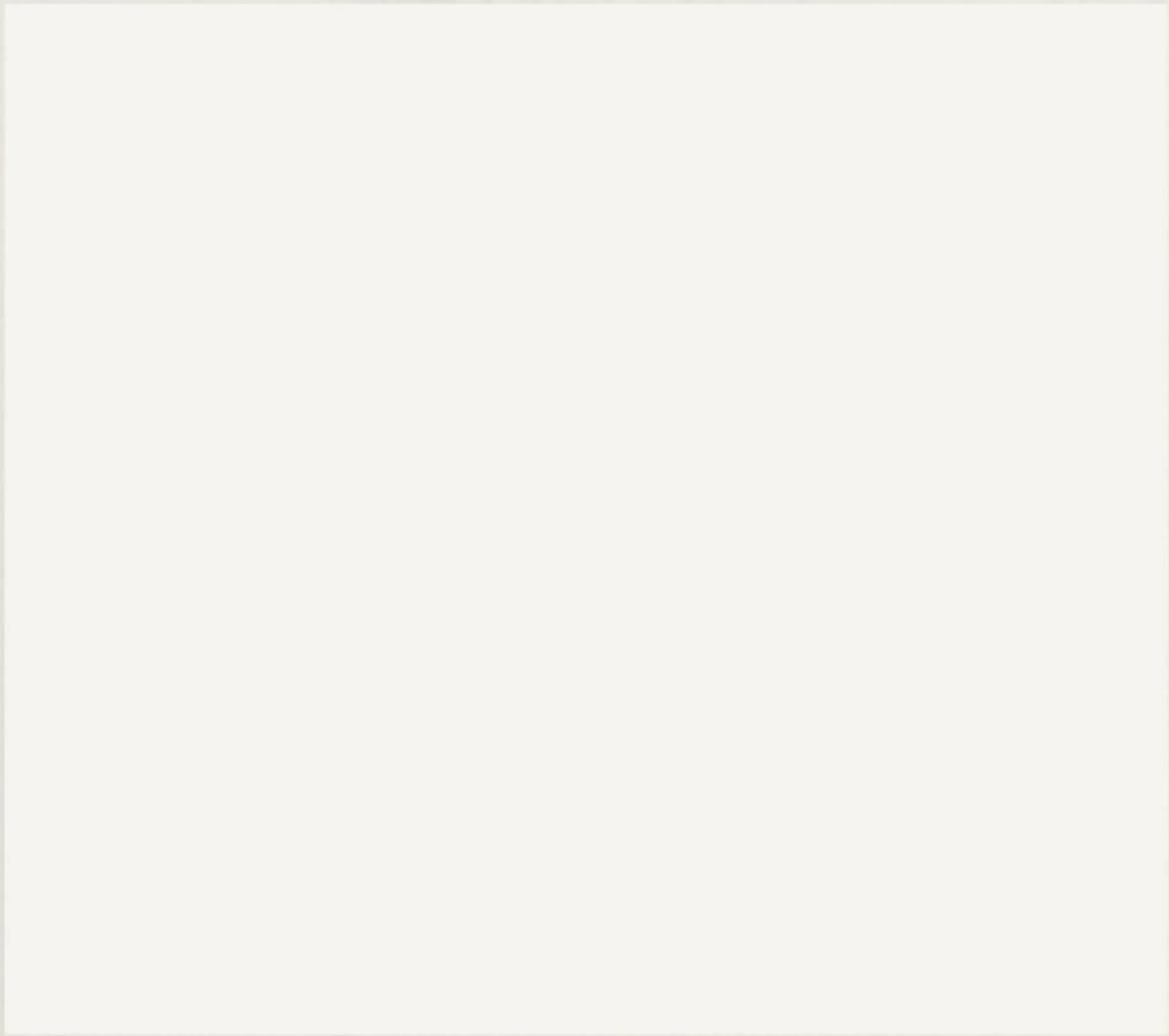
LIBER QVARTVS

1

⟨PROPERTIVS⟩

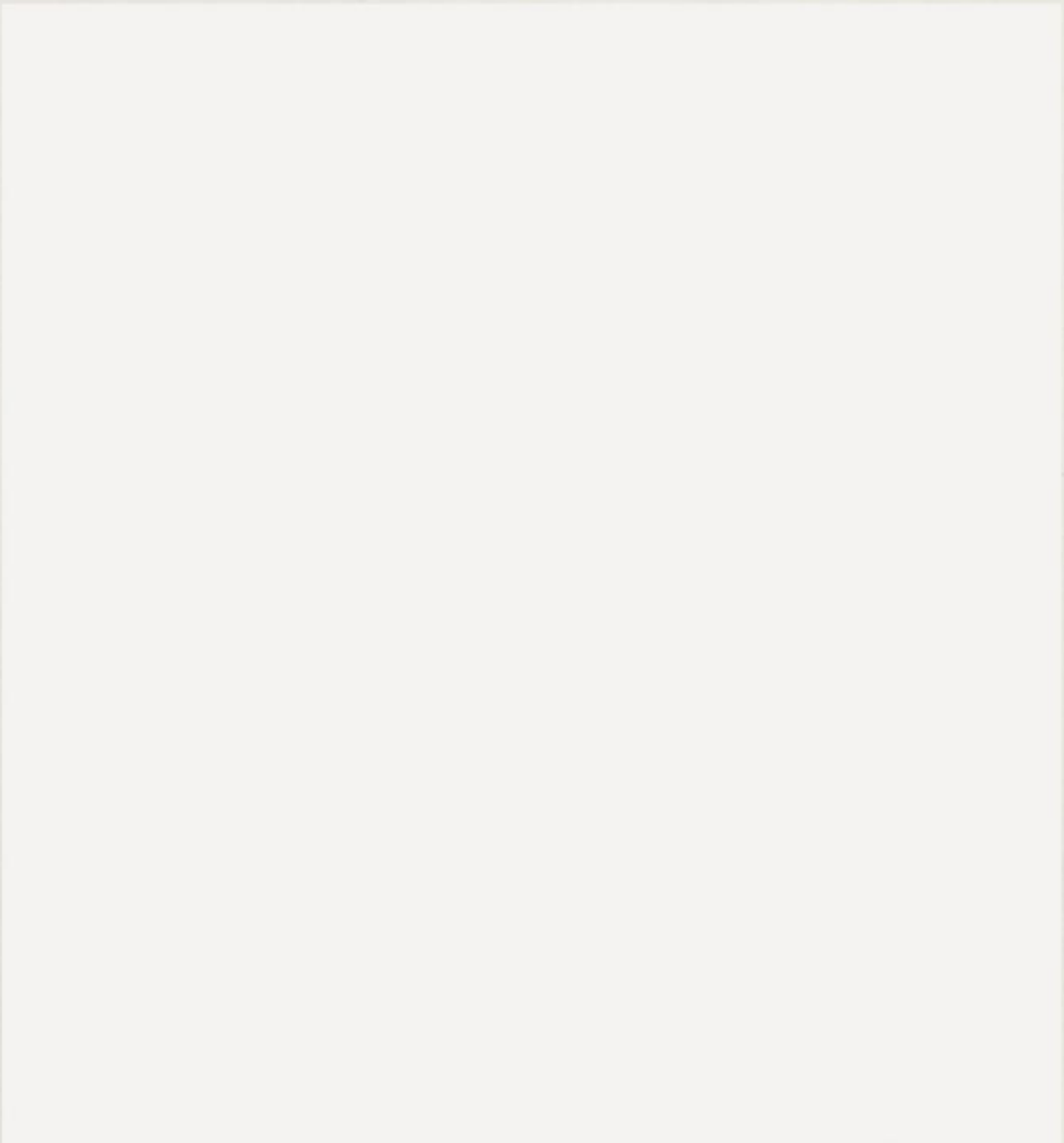
'Hoc quodcumque uides, hospes, qua[m] maxima Roma
ante Phrygem Aenean collis et herba fuit; [est,
atque ubi Nauali stant sacra Palatia Phoebos,
Euandri profugae concubuerunt boues.
fictilibus creuere deis haec aurea templa, 5
nec fuit opprobrio facta sine arte casa;
Tarpeiusque pater nuda de rupe tonabat
et Tiberis nostris aduena bubus erat.

qua gradibus domus ista Remi se sustulit, olim
unus erat fratrum maxima regna focus. 10
Curia, praetexto quae nunc nitet alta senatu,
pellitos habuit, rustica corda, Patres.
bucina cogebat priscos ad uerba Quiritis:
centum illi in prato saepe senatus erat.
nec sinuosa cauo pendebant uela theatro, 15
pulpita sollemnis non oluere crocos.
nulli cura fuit externos quaerere diuos,
cum tremeret patrio pendula turba sacro,
annuaque accenso celebrare Parilia faeno,
qualia nunc curto lustra nouantur equo. 20

Vesta coronatis pauper gaudebat asellis,
ducebant macrae uilia sacra boues.
parua saginati lustrabant compita porci,
pastor et ad calamos exta litabat ouis.
uerbera pellitus saetosa mouebat arator, 25
unde licens Fabius sacra Lupercus habet.
nec rudis infestis miles radiabat in armis:
miscabant usta proelia nuda sude.
prima galeritus posuit praetoria Lycmon,
magnaue pars Tatio rerum erat inter ouis. 30
hinc Titius Ramnesque uiri Luceresque Soloni,
quattuor hinc albos Romulus egit equos.

quippe suburbanae parua minus urbe <Bo>uillae
et, qui nunc nulli, maxima turba Gabi.
et stetit Alba potens, albae suis omine nata, 35
ac tibi Fidenas longa erat isse uia.
nil patrium nisi nomen habet Romanus alumnus:
sanguinis altricem non pudet esse lupam.
huc melius profugos misisti, Troia, Penatis;
heu quali uecta est Dardana puppis aue! 40
iam bene spondebant tunc omina, quod nihil illam
laeserat abiegni uenter apertus equi,

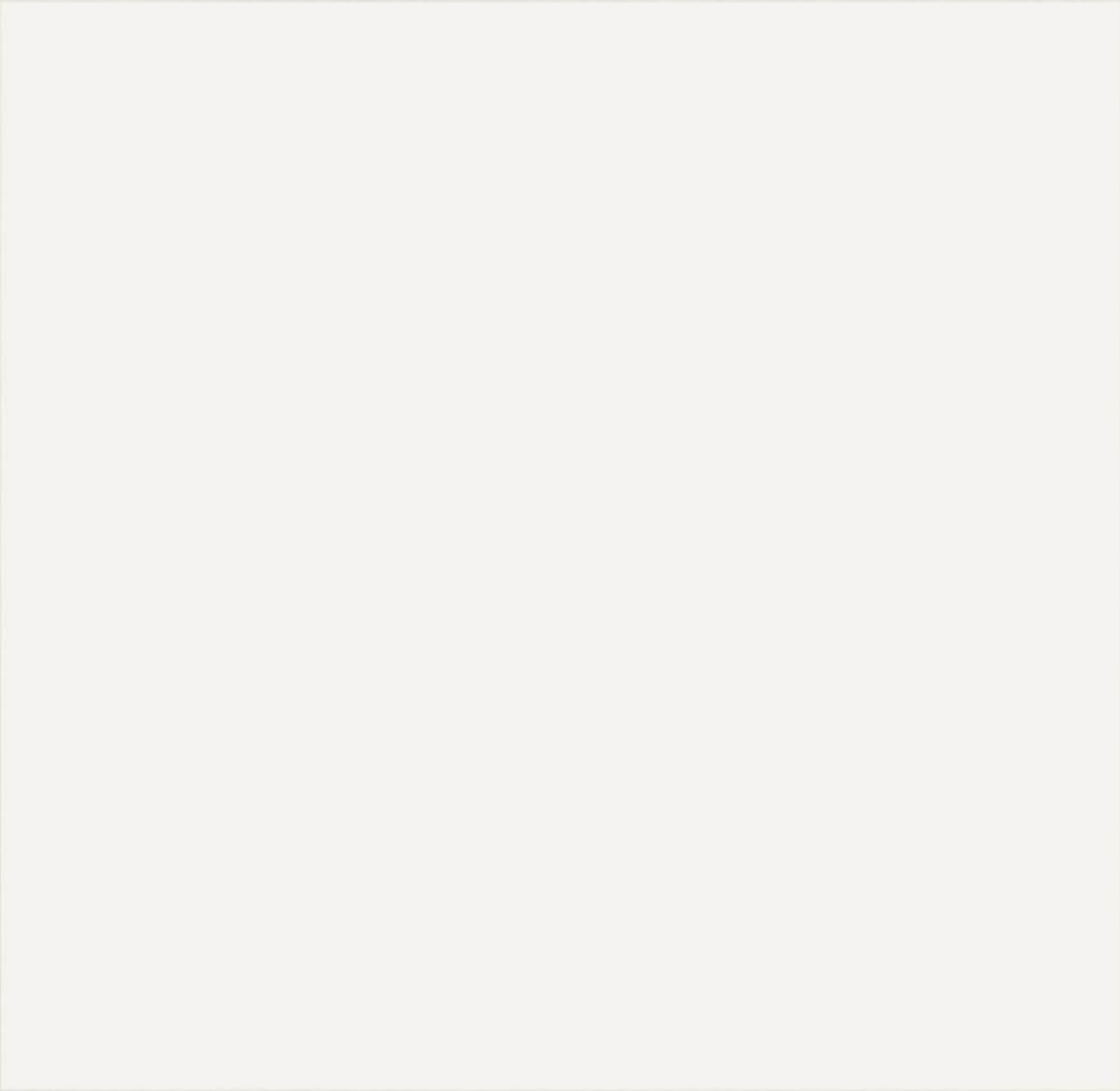

cum pater in nati trepidus ceruice pependit
et uerita est umeros urere flamma pios.
tunc animi uenere Deci Brutique secures, 45
uexit et ipsa sui Caesaris arma Venus,
arma resurgentis portans uictricia Troiae.
felix terra tuos cepit, Iule, deos,
si modo Auernalis tremulae cortina Sibyllae
dixit Auentino rura pianda Remo, 50
aut si Pergameae sero rata carmina uatis
longaeuum ad Priami uera fuere caput:
'uertite equum, Danai! male uincitis! Ilia tellus
uiuēt et huic cineri Iuppiter arma dabit.'
optima nutricum nostris lupa Martia rebus, 55
qualia creuerunt moenia lacte tuo!
moenia namque pio coner disponere uersu:
ei mihi, quod nostro est paruus in ore sonus!
sed tamen exiguo quodcumque e pectore riui
fluxerit, hoc patriae seruiet omne meae. 60

Ennius hirsuta cingat sua dicta corona:
mi folia ex hedera porrige, Bacche, tua,
ut nostris tumefacta superbiat Vmbria libris,
Vmbria Romani patria Callimachi!
scandentis quisquis cernit de uallibus arces, 65
ingenio muros aestimet ille meo!
Roma, faue, tibi surgit opus: date candida, ciues,
omina et inceptis dextera cantet auis!
sacra diesque canam et cognomina prisca locorum:
has meus ad metas sudet oportet equus.' 70

⟨HOROS⟩

'Quo ruis imprudens, uage, dicere fata, Properti?
non sunt a dextro condita fila colo.

accersis lacrimas canta(n)s; auersus Apollo:
— poscis ab inuita uerba pigenda lyra.
certa feram certis auctoribus, aut ego uates 75
— nescius aerata signa mouere pila.
me creat Archytae suboles Babylonius Orops
Horon, et a proauo ducta Conone domus.
di mihi sunt testes non degenerasse propinquos,
— inque meis libris nil prius esse fide. 80
nunc pretium fecere deos et fallitur auro
Iuppiter. obliquae signa iterata rotae,
felicesque Iouis stellas Martisque rapaces
— et graue Saturni sidus in omne caput,
quid moueant Pisces animosaque signa Leonis, 85
— lotus et Hesperia quid Capricornus aqua

dicam. 'Troia cades, et Troica Roma resurges'
et maris et terrae longa † sepulcra † canam.
dixi ego, cum geminos produceret Arria natos
(illa dabat natis arma uetante deo), 90
non posse ad patrios sua pila referre Penates:
nempe meam firmant nunc duo busta fidem.
quippe Lupercus, equi dum saucia protegit ora,
heu sibi prolapso non bene cauit equo;
Gallus at, in castris dum credita signa tuetur, 95
concidit ante aquilae rostra cruenta suae:
fatales pueri, duo funera matris auarae!
uera, sed inuito, contigit ista fides.
idem ego, cum Cinarae traheret Lucina dolores
et facerent uteri pondera lenta moram, 100

'Iunonis facito uotum impetrabile' dixi:
illa parit: libris est data palma meis!
hoc neque harenosum Libyae Iouis explicat antrum,
aut sibi commissos fibra locuta deos,
aut si quis motas cornicis senserit alas, 105
umbrae quae magicis mortua prodit aquis:
aspicienda uia est caeli uerusque per astra
trames, et ab zonis quinque petenda fides.
exemplum graue erit Calchas: namque Aulide soluit
ille bene haerentis ad pia saxa ratis; 110
idem Agamemnoniae ferrum ceruice puellae
tinxit, et Atrides uela cruenta dedit.
nec rediere tamen Danai: tu diruta fletum
supprime et Euboicos respice, Troia, sinus!
Nauplius ultores sub noctem porrigit ignis 115
et natat exuuiis Graecia pressa suis.

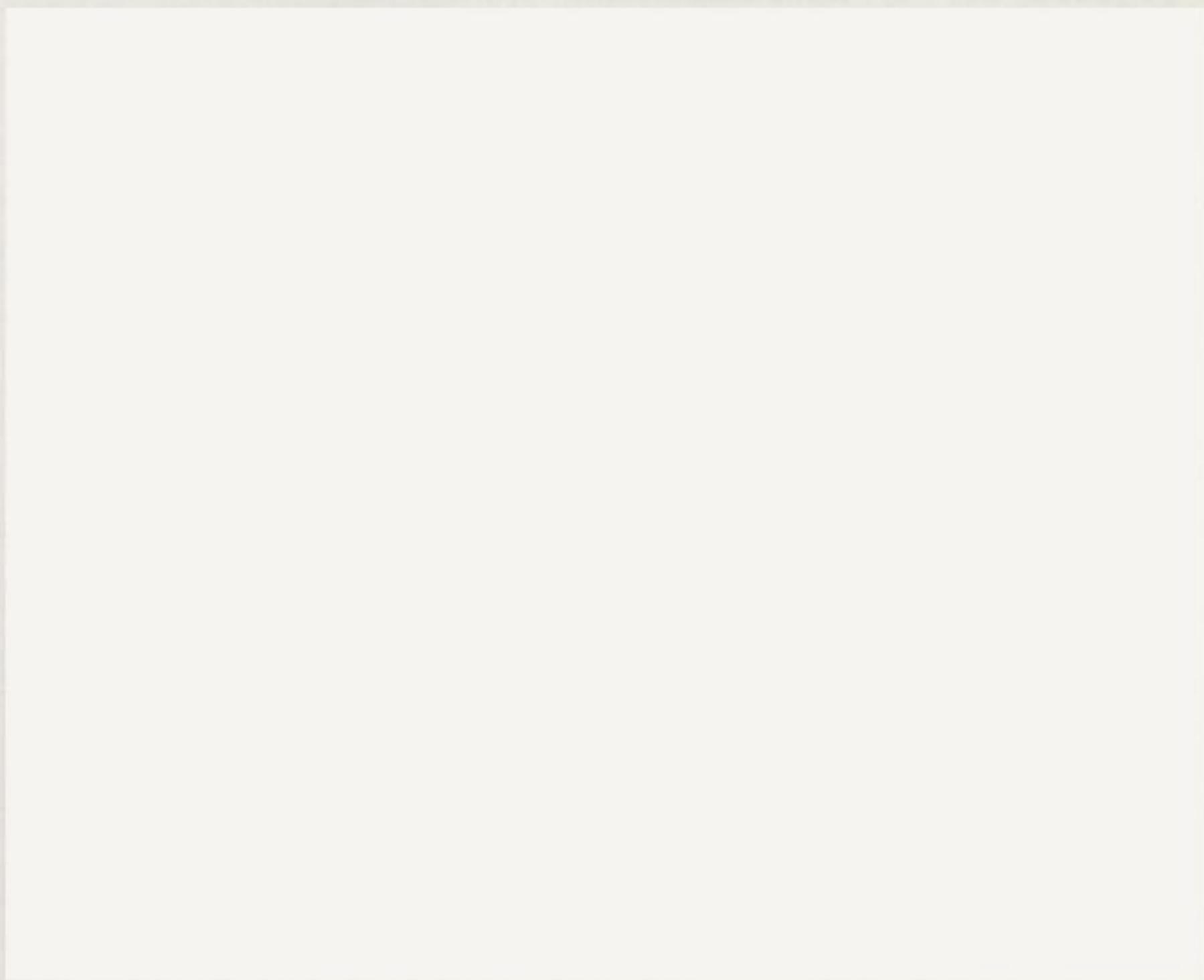
uictor Oiliade, rape nunc et dilige uatem,
quam uetat auelli ueste Minerua sua!
hactenus historiae! nunc ad tua deuehar astra;
incipere tu lacrimis aequus adesse nouis. 120
Vmbria te notis antiqua Penatibus edit
(mentior? an patriae tangitur ora tuae?)
qua[m] nebulosa cauo rorat Meuania campo,
et lacus aestiuus intepet Vmber aquis,
scandentisque Asis consurgit uertice murus, 125
murus ab ingenio notior ille tuo.
ossaque legisti non illa aetate legenda
patris et in tenuis cogaris ipse lares:
nam tua cum multi uersarent rura iuueni,
abstulit excultas pertica tristis opes. 130
mox ubi bulla rudi dimissa est aurea collo,
matris et ante deos libera sumpta toga,

tum tibi pauca suo de carmine dictat Apollo
et uetat insano uerba tonare Foro.
at tu finge elegos, fallax opus (haec tua castra!), 135
scribat ut exemplo cetera turba tuo.
militiam Veneris blandis patiere sub armis
et Veneris pueris utilis hostis eris.
nam tibi uictrices quascumque labore parasti,
eludit palmas una puella tuas: 140
et bene cum fixum mento discussersis uncum,
nil erit hoc: rostro te premet ansa tuo.
illius arbitrio noctem lucemque uidebis,
gutta quoque ex oculis non nisi iussa cadet.

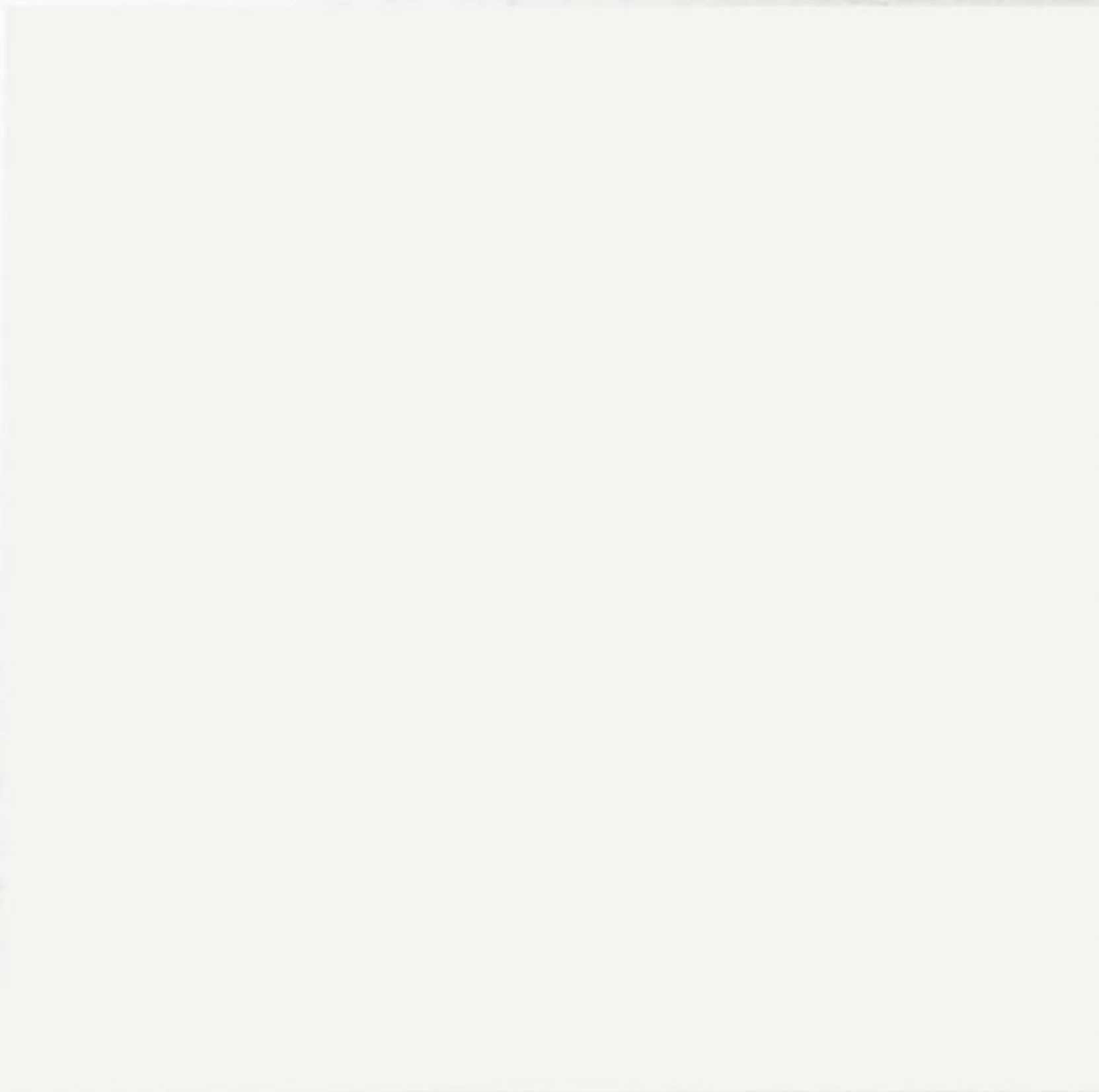
nec mille excubiae nec te signata iuuabunt 145
 limina: persuasae fallere [p]rima sat est.
 nunc tua uel mediis puppis luctetur in undis,
 uel licet armatis hostis inermis eas,
 uel tremefacta cauo tellus diducat hiatum:
 octipedis Cancrī terga sinistra time! 150

2

Quid mirare meas tot in uno corpore formas?
fauch die verschiedenen Zacher des Göttes
 accipe Vertumni signa paterna dei.
 Tuscus ego Tuscis orior, nec paenitet inter
 proelia Volsinios deseruisse focos.

haec mea turba iuuat, nec templo laetor eburno: 5
Romanum satis est posse uidere Forum.
hac quondam Tiberinus iter faciebat, et aiunt
remorum auditos per uada pulsa sonos:
at postquam ille suis tantum concessit alumnis,
Vertumnus uerso dicor ab amne deus. 10
seu, quia uertentis fructum praecepimus anni,
Vertumni rursus credis id esse sacrum.
prima mihi uariat liuentibus uua racemis
et coma lactenti spicea fruge tumet;

hic dulcis cerasos, hic autumnalia pruna 15
cernis et aestiuo mora rubere die;
insitor hic soluit pomosa uota corona,
cum pirus inuito stipite mala tulit.
mendax fama, noces: alius mihi nominis index:
de se narranti tu modo crede deo! 20
opportuna mea est cunctis natura figuris:
in quamcumque uoles uerte, decorus ero.
indue me Cois, fiam non dura puella:
meque uirum sumpta quis neget esse toga?
da falcem et torto frontem mihi comprime faeno: 25
iurabis nostra gramina secta manu.
arma tuli quondam et, memini, laudabar in illis:
corbis in imposito pondere messor eram.
sobrius ad lites: at cum est imposta corona,
clamabis capiti uina subisse meo. 30
cinge caput mitra, speciem furabor Iacchi;
furabor Phoebi, si modo plectra dabis.

cassibus impositis uenor: sed harundine sumpta
fautor plumoso sum deus aucupio.

est etiam aurigae species Vertumnus et eius 35
traicit alterno qui leue pondus equo.

suppetat hic, piscis calamo praedabor et ibo
mundus demissis institor in tunicis.

pastor me ad baculum possum cur(u)are uel idem
sirpiculis medio puluere ferre rosam. 40

nam quid ego adiciam, de quo mihi maxima fama est,
hortorum in manibus dona probata meis?
caeruleus cucumis tumidoque cucurbita uentre
me notat et iunco brassica uincta leui;
nec flos ullus hiat pratis, quin ille decenter 45
impositus fronti langueat ante meae.
at mihi, quod formas unus uertebar in omnis,
nomen ab euentu patria lingua dedit;
et tu, Roma, meis tribuisti praemia Tuscis
(unde hodie Vicus nomina Tuscus habet), 50
tempore quo sociis uenit Lycomedius armis
atque Sabina feri contudit arma Tati.
uidi ego labentis acies et tela caduca,
atque hostis turpi terga dedisse fugae.
sed facias, diuum Sator, ut Romana per aeuum 55
transeat ante meos turba togata pedes.
sex superant uersus: te, qui ad uadimonia curris,
non moror: haec spatiis ultima creta meis.

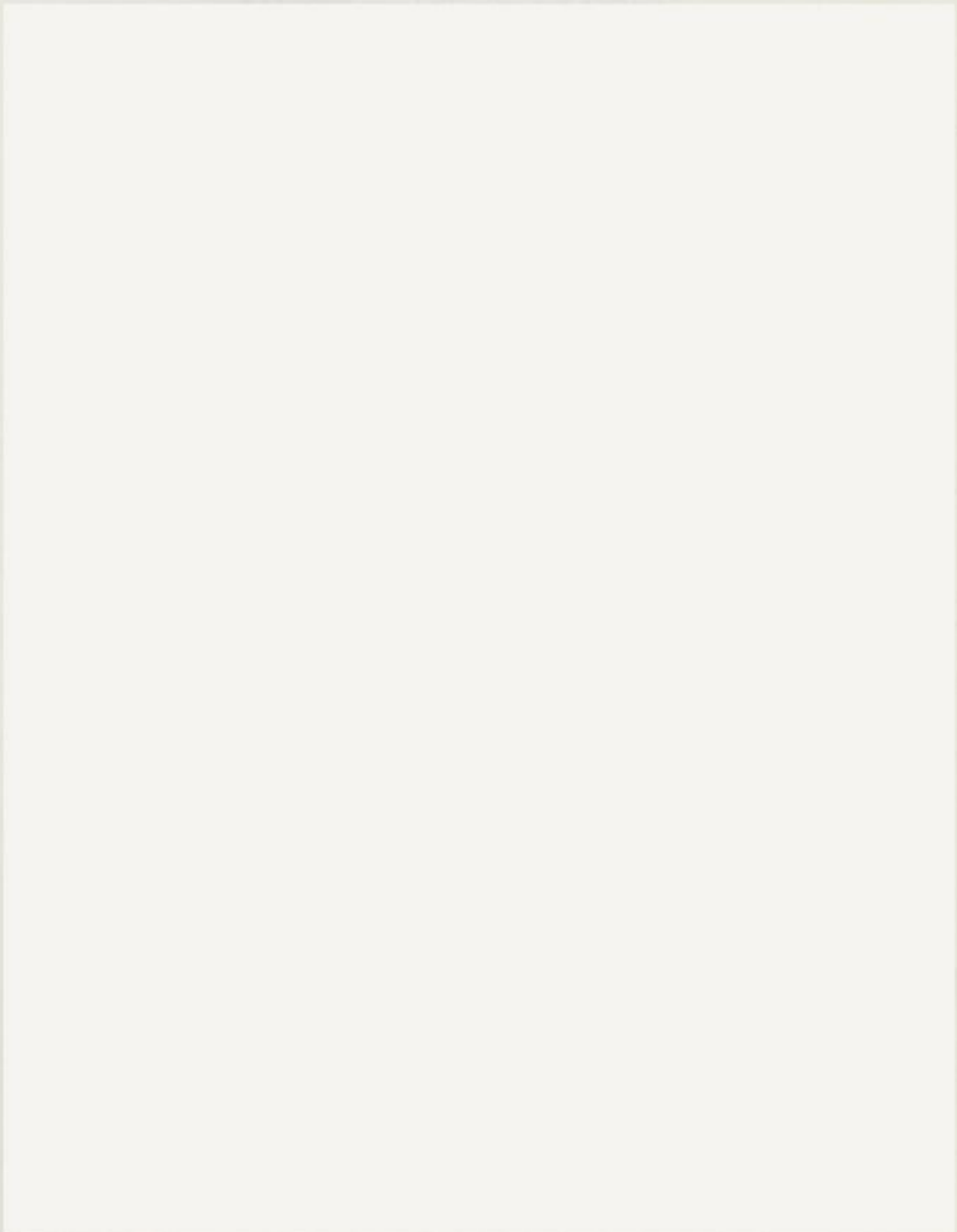

stipes acernus eram, properanti falce dolatus,
ante Numam grata pauper in urbe deus. 60
at tibi, Mamurri, formae caelator aenae,
tellus artifices ne terat Osca manus,
qui me tam docilis potuisti fundere in usus.
unum opus est, operi non datur unus honos.

3

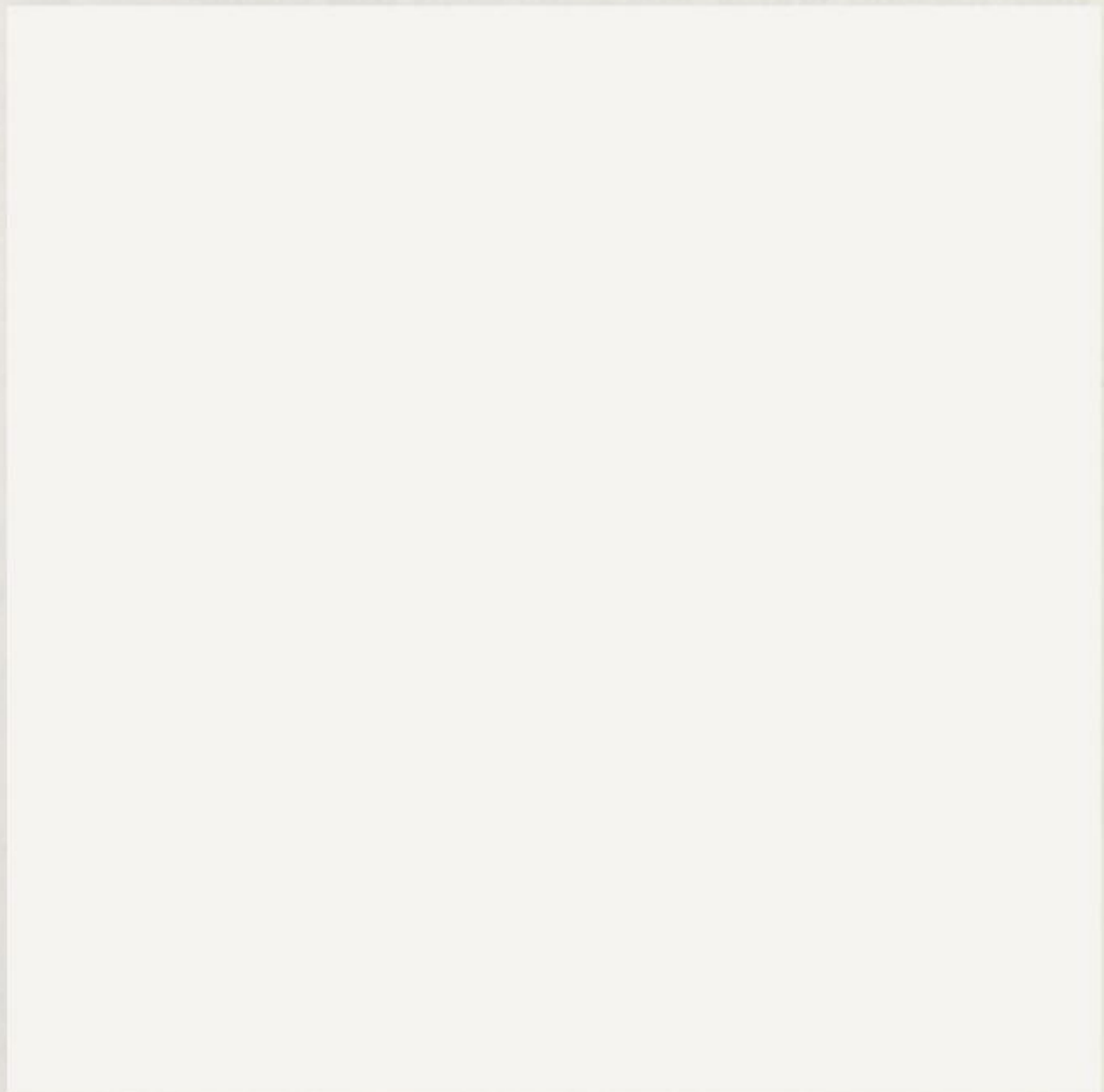
Haec Arethusa suo mittit mandata Lycotae,
cum totiens absis, si potes esse meus.
si qua tamen tibi lecturo pars oblita derit,
haec erit e lacrimis facta litura meis:
aut si qua incerto fallet te littera tractu, 5
signa meae dextrae iam morientis erunt.

te modo uiderunt iteratos Bactra per ortus,
te modo munito Neuricus hostis equo,
hibernique Getae pictoque Britannia curru
ustus et Eoa decolor Indus aqua. 10

haecne marita fides et † parce auia † noctes,
cum rudis urgenti bracchia uicta dedi?
quae mihi deductae fax omen praetulit, illa
traxit ab euerso lumina nigra rogo;
et Stygio sum sparsa lacu, nec recta capillis 15
uitta data est: nupsi non comitante deo.
omnibus heu portis pendent mea noxia uota:
textitur haec castris quarta lacerna tuis.
occidat, immerita qui carpsit ab arbore uallum
et struxit querulas rauca per ossa tubas, 20
dignior obliquo funem qui torqueat Ocno,
aeternusque tuam pascat, aselle, famem!
dic mihi, num teneros urit lorica lacertos?
num grauis imbellis atterit hasta manus?
haec noceant potius, quam dentibus ulla puella 25
det mihi plorandas per tua colla notas!
diceris et macie uultum tenuasse: sed opto
e desiderio sit color iste meo.
at mihi cum noctes induxit uesper amaras,
si qua relictas iacent, osculor arma tua; 30
tum queror in toto non sidere pallia lecto,
lucis et auctores non dare carmen auis.

noctibus hibernis castrensia pensa laboro
et Tyria in gladios uellera secta suo[s];
et disco, qua parte fluat uincendus Araxes, 35
quot sine aqua Parthus milia currat equus;
cogor et e tabula pictos ediscere mundos,
qualis et haec docti sit positura dei,
quae tellus sit lenta gelu, quae putris ab aestu,
uentus in Italiam qui bene uela ferat. 40
assidet una soror, curis et pallida nutrix
peierat hiberni temporis esse moras.

felix Hippolyte! nuda tulit arma papilla
et texit galea barbara molle caput.
Romanis utinam patuissent castra puellis! 45
essem militiae sarcina fida tuae,
nec me tardarent Scythiae iuga, cum Pater altas
acriter in glaciem frigore nectit aquas.
omnis amor magnus, sed aperto in coniuge maior:
hanc Venus, ut uiuat, uentilat ipsa facem. 50
nam mihi quo Poenis nunc purpura fulgeat ostris
crystallusque meas ornet aquosa manus?
omnia surda tacent, rarisque assueta kalendis
uix aperit clausos una puella Lares.

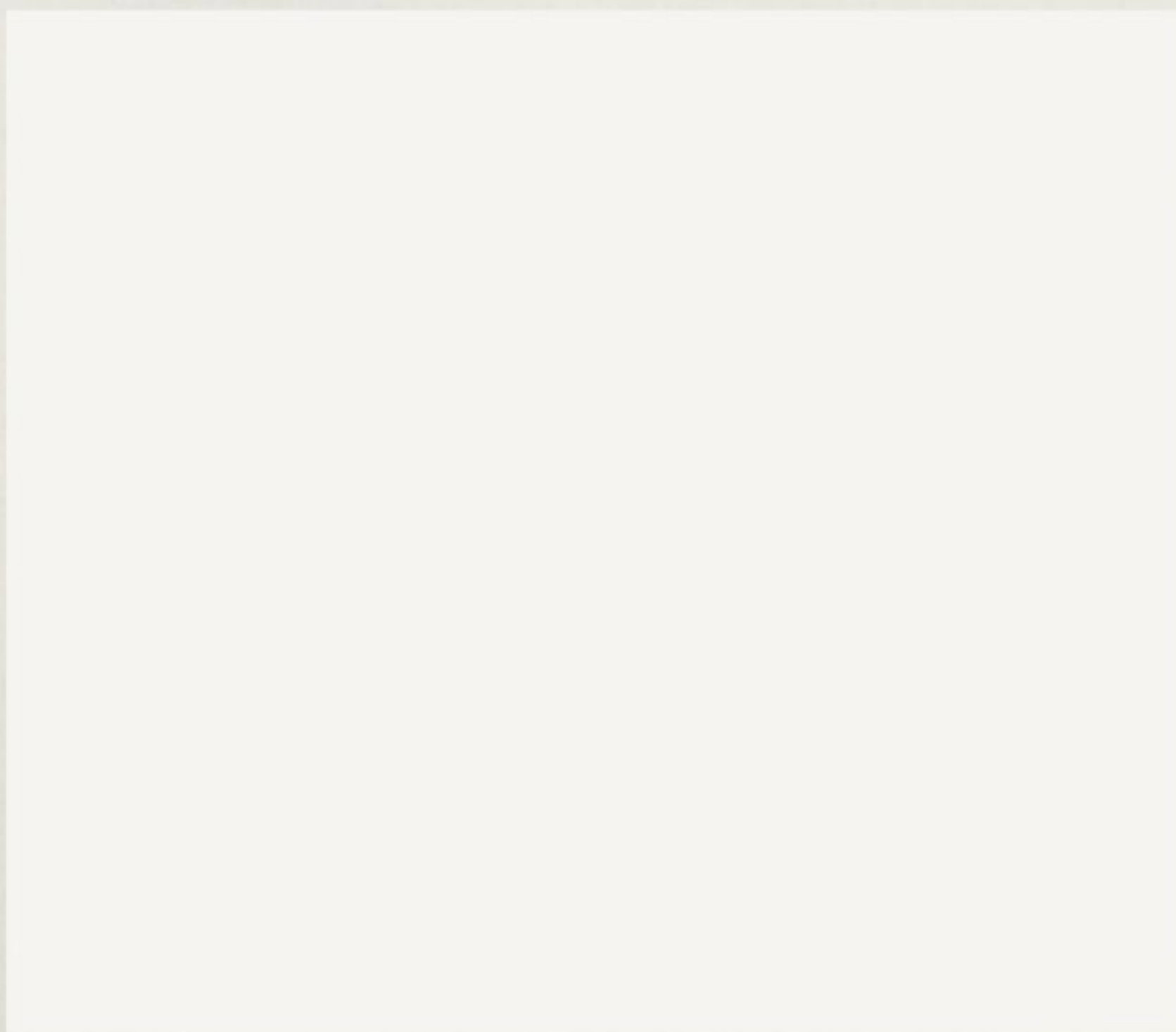
Craugidos et catulae uox est mihi grata querentis: 55
illa tui partem uindicat una toro.
flore sacella tego, uerbenis compita uelo
et crepat ad ueteres herba Sabina focos.
siue in finitimo gemuit stans noctua tigno,
seu uoluit tangi parca lucerna mero, 60
illa dies hornis caedem denuntiat agnis,
succinctique calent ad noua lucra popae.
ne, precor, ascensis tanti sit gloria Bactris
raptae odorato carbasa lina duci,
plumbea cum tortae sparguntur pondera fundae, 65
subdolos et uersis increpat arcus equis!
sed (tua sic domitis Parthae telluris alumnis
pura triumphantis hasta sequatur equos)
incorrupta mei conserua foedera lecti!
hac ego te sola lege redisse uelim: 70

armaque cum tulero portae uotiuā Capenae,
subscribam SALVO GRATA PVELLA VIRO.

4

Tarpeium nemus et Tarpeiae turpe sepulcrum
fabor et antiqui limina capta Iouis.
lucus erat felix hederoso conditus antro,
multaque natiuis obstrepit arbor aquis,
Siluani ramosa domus, quo dulcis ab aestu 5
fistula poturas ire iubebat ouis.
hunc Tatius fontem uallo praecingit acerno,
fidaque suggesta castra coronat humo.
(quid tum Roma fuit, tubicen uicina Curetis
cum quateret lento murmure saxa Iouis, 10
atque ubi nunc terris dicuntur iura subactis,
stabant Romano pila Sabina Foro?

murus erant montes: ubi nunc est Curia, saepta;
bellicus ex illo fonte bibebat equus).
hinc Tarpeia deae fontem libauit: at illi 15
urgebat medium fictilis urna caput.
et satis una malae potuit mors esse puellae,
quae uoluit flammis fallere, Vesta, tuas?
uidit harenosis Tatium proludere campis
pictaque per flauas arma leuare iubas: 20
obstupuit regis facie et regalibus armis,
interque oblitus excidit urna manus.
saepe illa immeritae causata est omina lunae
et sibi tingendas dixit in amne comas:
saepe tulit blandis argentea lilia Nymphis, 25
Romula ne faciem laederet hasta Tati:
dumque subit primo Capitolia nubila fumo,
rettulit hirsutis brachia secta rubis,

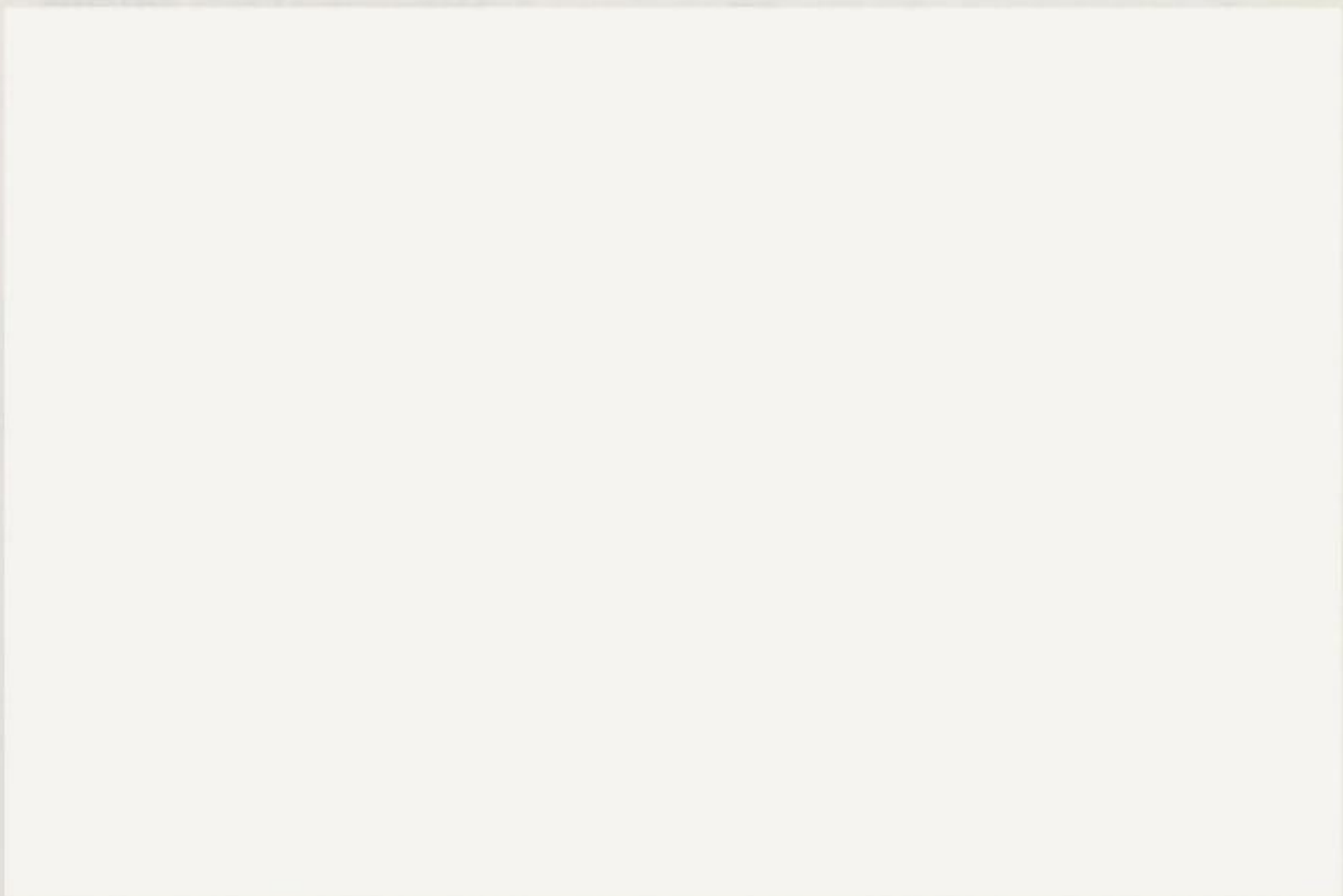

et sua Tarpeia residens ita fleuit ab arce
uulnera, uicino non patienda Ioui: 30
'Igues castrorum et Tatiae praetoria turmae
et formosa oculis arma Sabina meis,
o utinam ad uestros sedeam captiua Penatis,
dum captiua mei conspicer esse Tati!
Romani montes, et montibus addita Roma, 35
et ualeat probro Vesta pudenda meo:
ille equus, ille meos in castra reponet amores,
cui Tatius dextras collocat ipse iubas!

quid mirum in patrios Scyllam saeuisse capillos,
candidaque in saeuos inguina uersa canis? 40
proditam quid mirum fraterni cornua monstri,
cum patuit lecto stamine torta uia?
quantum ego sum Ausoniis crimen factura puellis,
improba uirgineo lecta ministra foco!
Pallados extinctos si quis mirabitur ignis, 45
ignoscat: lacrimis spargitur ara meis.
cras, ut rumor ait, tota pigrabitur urbe:
tu cape spinosi rorida terga iugi!
lubrica tota uia est et perfida: quippe tacentis
fallaci celat limite semper aquas. 50
o utinam magicae nossem cantamina Musae!
haec quoque formoso lingua tulisset opem.

te toga picta decet, non quem sine matris honore
nutrit inhumanae dura papilla lupae.
† sic hospes pariamne tua regina sub aula † 55
dos tibi non humilis prodita Roma uenit.
si minus, at raptae ne sint impune Sabinae,
me rape et alterna lege repende uices!
commissas acies ego possum soluere, nuptae:
uos medium palla foedus inite mea! 60
adde, Hymenaeae, modos! tubicen, fera murmura conde!
credite, uestra meus molliet arma torus.
et iam quarta canit uenturam bucina lucem,
ipsaque in Oceanum sidera lapsa cadunt.

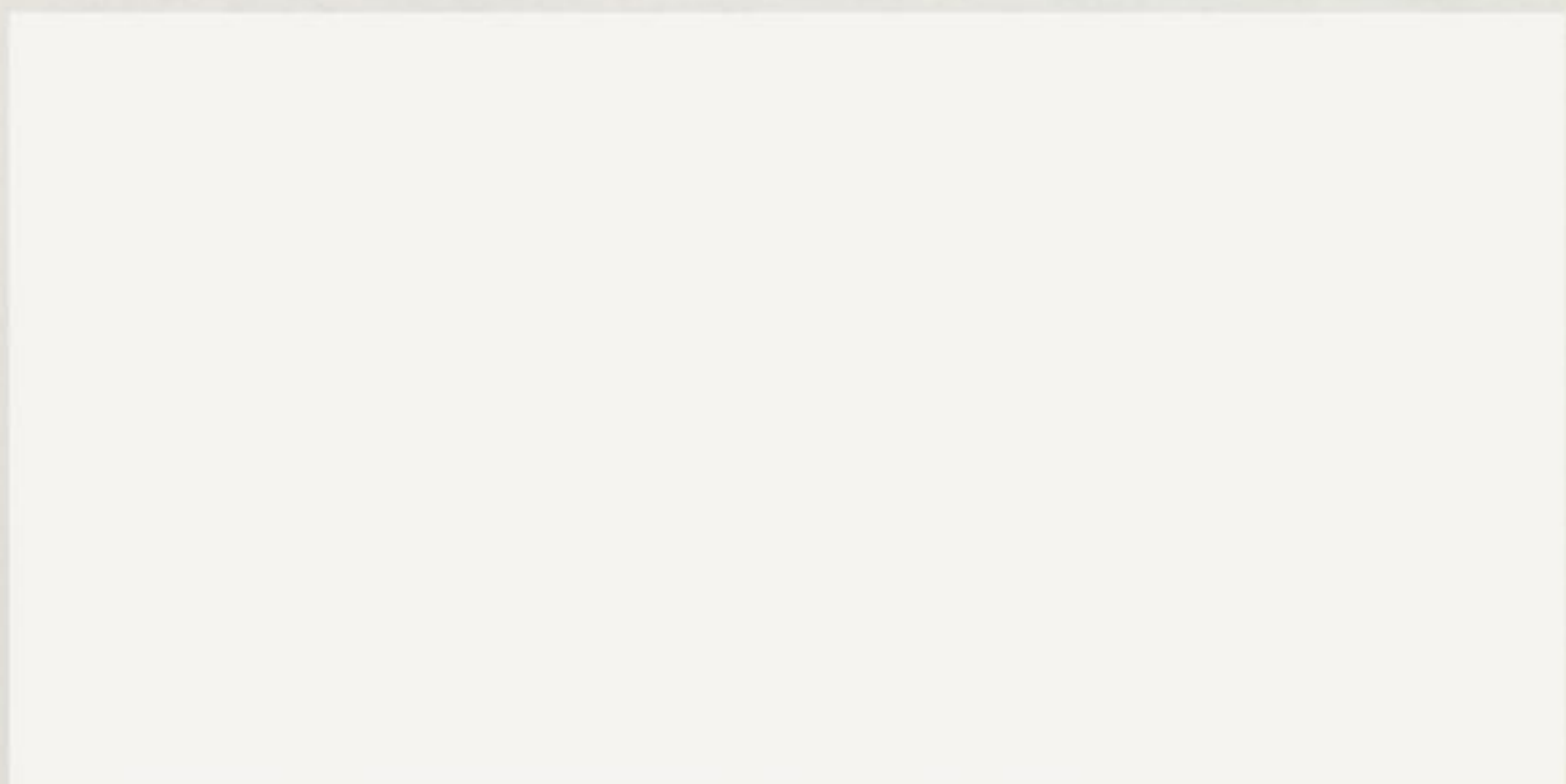
experiar somnum, de te mihi somnia quaeram: 65
fac uenias oculis umbra benigna meis!
dixit, et incerto permisit bracchia somno,
nescia, uae, furiis accubuisse nouis.
nam Vesta, Iliacae felix tutela fauillae,
culpam alit et plures condit in ossa faces. 70
illa ruit, qualis celerem prope Thermodonta
Strymonis abscisso pectus aperta sinu.
urbi festus erat (dixere Parilia patres),
hic primus coepit moenibus esse dies,
annua pastorum conuiuia, lusus in urbe, 75
cum pagana madent fercula diuitiis,
cumque super raros faeni flammantis aceruos
traicit immundos ebria turba pedes.
Romulus excubias decreuit in otia solui
atque intermissa castra silere tuba. 80
hoc Tarpeia suum tempus rata conuenit hostem:
pacta ligat, pactis ipsa futura comes.

mons erat ascensu dubius † festoque remissus †
nec mora, uocalis occupat ense canis.
omnia praebebant somnos: sed Iuppiter unus 85
decreuit poenis inuigilare tuis.
prodiderat portaeque fidem patriamque iacentem,
nubendique petit, quem uelit ipse, diem.
at Tatius (neque enim sceleri dedit hostis honorem)
'Nube' ait 'et regni scande cubile mei!' 90
dixit, et ingestis comitum super obruit armis.
haec, uirgo, officiis dos erat apta tuis.
a duce Tarpeia mons est cognomen adeptus:
o uigil, iniustae praemia sortis habes.

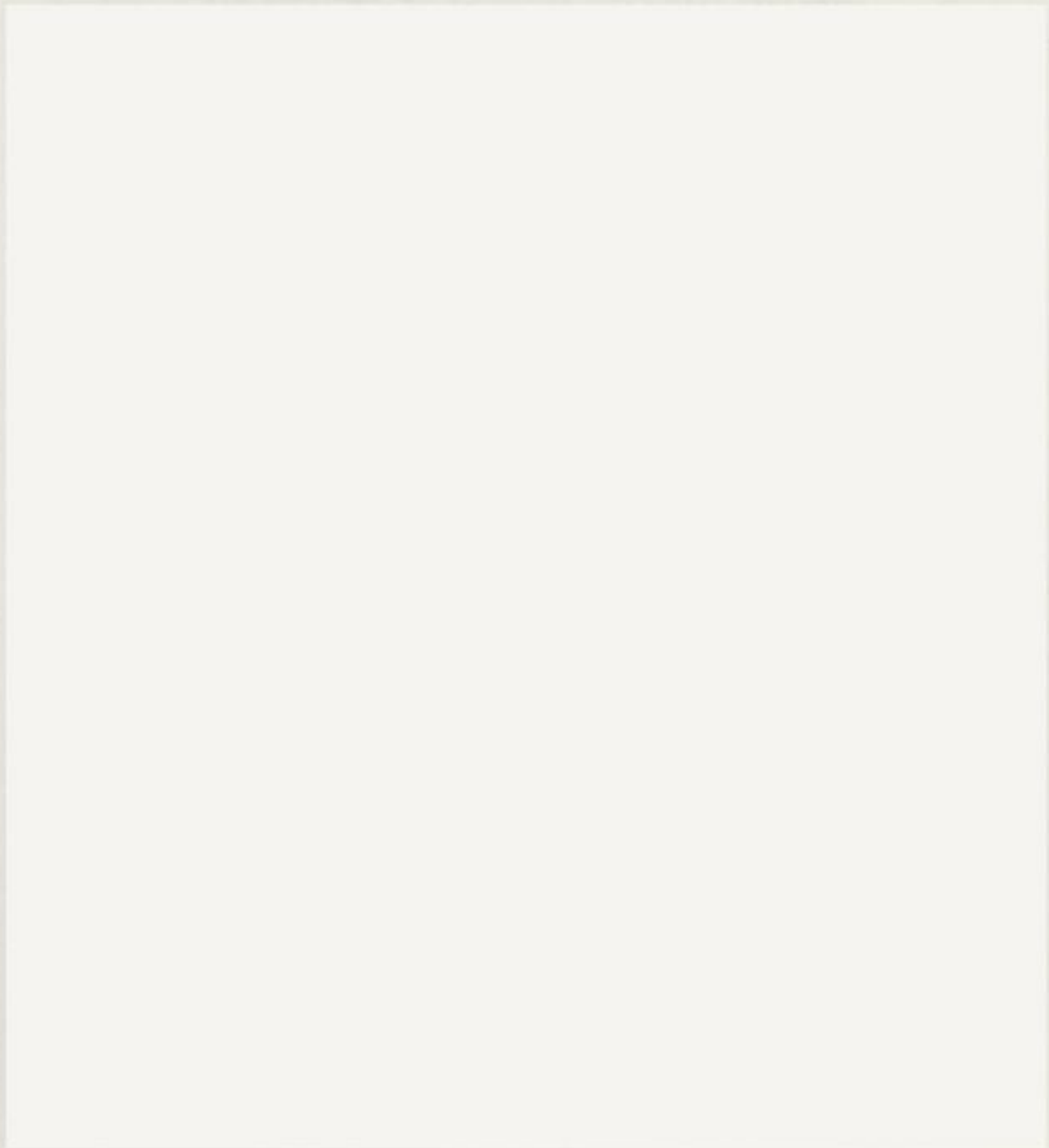
5

Terra tuum spinis obducat, lena, sepulcrum
 et tua, quod non uis, sentiat umbra sitim;
 nec sedeant cineri Manes, et Cerberus ultor
 turpia ieiuno terreat ossa sono!
 docta uel Hippolytum Veneri mollire negantem, 5
 concordique toro pessima semper auis,
 Penelopen quoque neglecto rumore mariti
 nubere lasciuo cogeret Antinoo.
 illa uelit, poterit magnes non ducere ferrum
 et uolucris nidis esse nouerca suis. 10
 quippe et, Collinas ad fossam mouerit herbas,
 stantia currenti diluerentur aqua.
 audax cantatae leges imponere lunae
 et sua nocturno fallere terga lupo,
 posset ut intentos astu caecare maritos, 15
 cornicum immeritas eruit ungue genas;
 consuluitque striges nostro de sanguine, et in me
 hippomanes fetae semina legit equae.
 exorabat opus uerbis † ceu blanda perure †
 saxosamque forat sedula gutta uiam: 20

'Si te Eoa † dorozantum † iuuat aurea ripa,
et quae sub Tyria concha superbit aqua,
Eurypylique placet Coae textura Mineruae,
sectaque ab Attalicis putria signa toris,
seu quae palmiferae mittunt uenalia Thebae, 25
murreaque in Parthis pocula cocta focus;
sperne fidem, prouolue deos, mendacia uincant,
frange et damnosae iura pudicitiae!
et simulare uirum pretium facit: utere causis!
maior dilata nocte recurret amor. 30
si tibi forte comas uexauerit, utilis ira:
post modo mercata pace premendus erit.

denique ubi amplexu Venerem promiseris empto,
fac simules pueros Isidis esse dies.
ingerat Aprilis Iole tibi, tundat Omichle 35
natalem Maiis Idibus esse tuum.
supplex ille sedet: posita tu scribe cathedra
quidlibet; has artis si pauet ille, tenes!
semper habe morsus circa tua colla recentis,
litibus alternis quos putet esse datos. 40

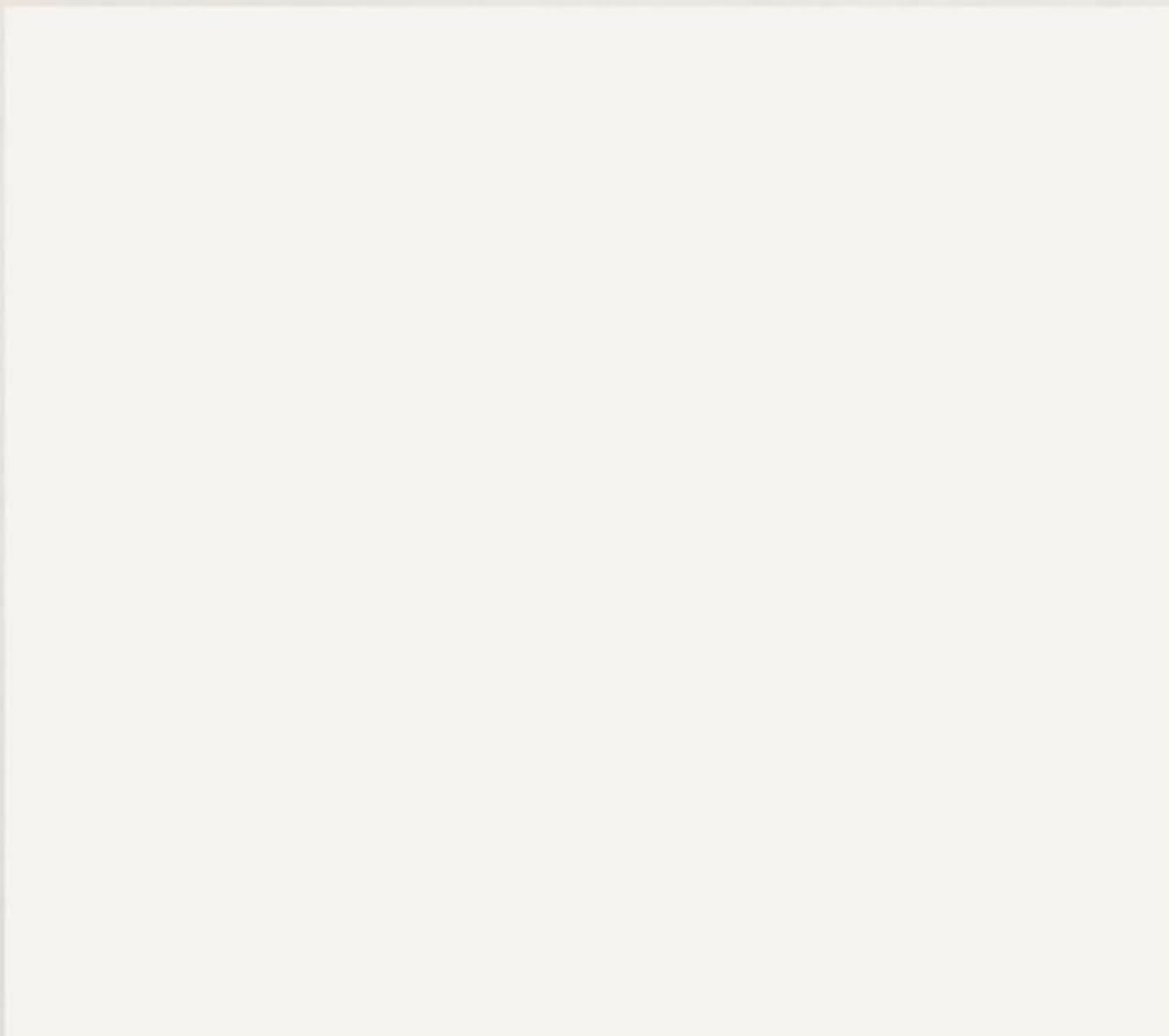

nec te Medae delectent probra sequacis
    (nempe tulit fastus ausa rogare prior),
sed potius mundi Thais pretiosa Menandri,
    cum ferit astutos comica moecha Getas.
in mores te uerte uiri: si cantica iactat,   45
    i comes et uoces ebria iunge tuas.
ianitor ad dantis uigilet: si pulset inanis,
    surdus in obductam somniet usque seram.
nec tibi displiceat miles non factus amori,
    nauta nec attrita si ferat aera manu,   50
aut quorum titulus per barbara colla pependit,
    cretati medio cum saluere foro.
aurum spectato, non quae manus afferat aurum!
    uersibus auditis quid nisi uerba feres?
'Quid iuuat ornato procedere, uita, capillo   55
    et tenuis Coa ueste mouere sinus?'

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

qui uersus, Coae dederit nec munera uestis,
istius tibi sit surda sine aere lyra.
dum uernat sanguis, dum rugis integer annus,
utere, ne quid cras libet ab ore dies! 60
uidi ego odorati uictura rosaria Paesti
sub matutino cocta iacere Noto.
his animum nostrae dum uersat Acanthis amicae,
per tenuem ossa <mihi> sunt numerata cutem.
sed cape torquatae, Venus o regina, columbae 65
ob meritum ante tuos guttura secta focos!
uidi ego rugoso tussim concrescere collo,
sputaque per dentis ire cruenta cauos,
atque animam in tegetes putrem exspirare paternas:
horruit argenti pergula curta foco. 70

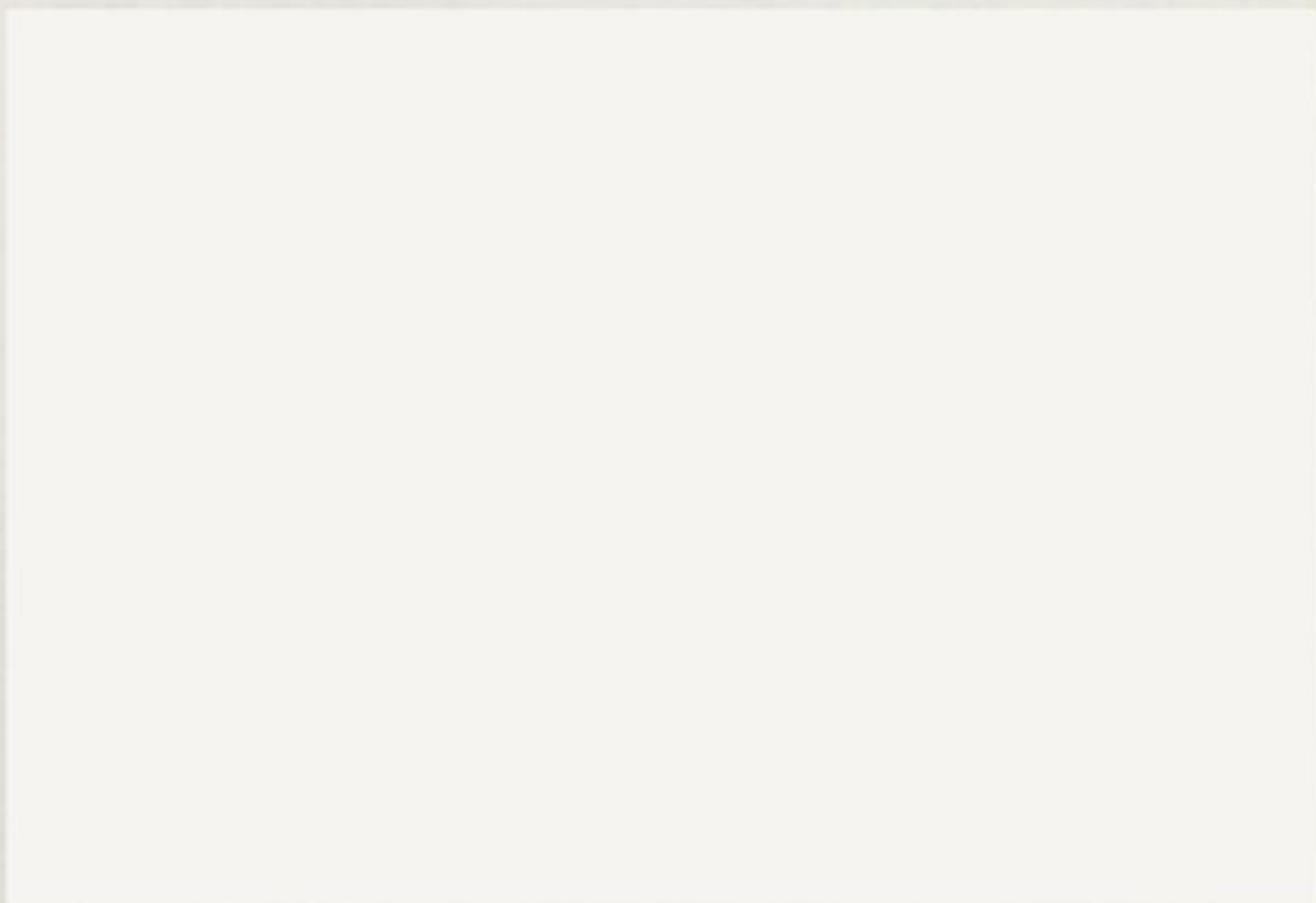

exsequiae fuerant rari furtiua capilli
uincula et immundo pallida mitra situ
et canis, in nostros nimis experrecta dolores,
cum fallenda meo pollice clatra forent.
sit tumulus lenae curto uetus amphora collo: 75
urgeat hunc supra uis, caprifice, tua.
quisquis amas, scabris hoc bustum caedite saxis,
mixtaque cum saxis addite uerba mala!

6

Sacra facit uates: sint ora fauentia sacris
et cadat ante meos icta iuuenca focos.
cera Philiteis certet Romana corymbis
et Cyrenaeas urna ministret aquas.

costum molle date et blandi mihi turis honores, 5
terque focum circa laneus orbis eat!
spargite me lymphis, carmenque recentibus aris
tibia Mygdoniis libet eburna cadis.
ite procul fraudes, alio sint aere noxae:
pura nouum uati laurea mollit iter. 10
Musa, Palatini referemus Apollinis aedem:
res est, Calliope, digna fauore tuo.
Caesaris in nomen ducuntur carmina: Caesar
dum canitur, quaeso, Iuppiter ipse uaces.
est Phoebi fugiens Athamana ad litora portus, 15
qua sinus Ioniae murmura condit aquae,
Actia Iuleae pelagus monumenta carinae,
nautarum uotis non operosa uia.
huc mundi coiere manus: stetit aequore moles
pineae, nec remis aequa faebat auis. 20
altera classis erat Teucro damnata Quirino,
pilaque femineae turpiter apta manu:

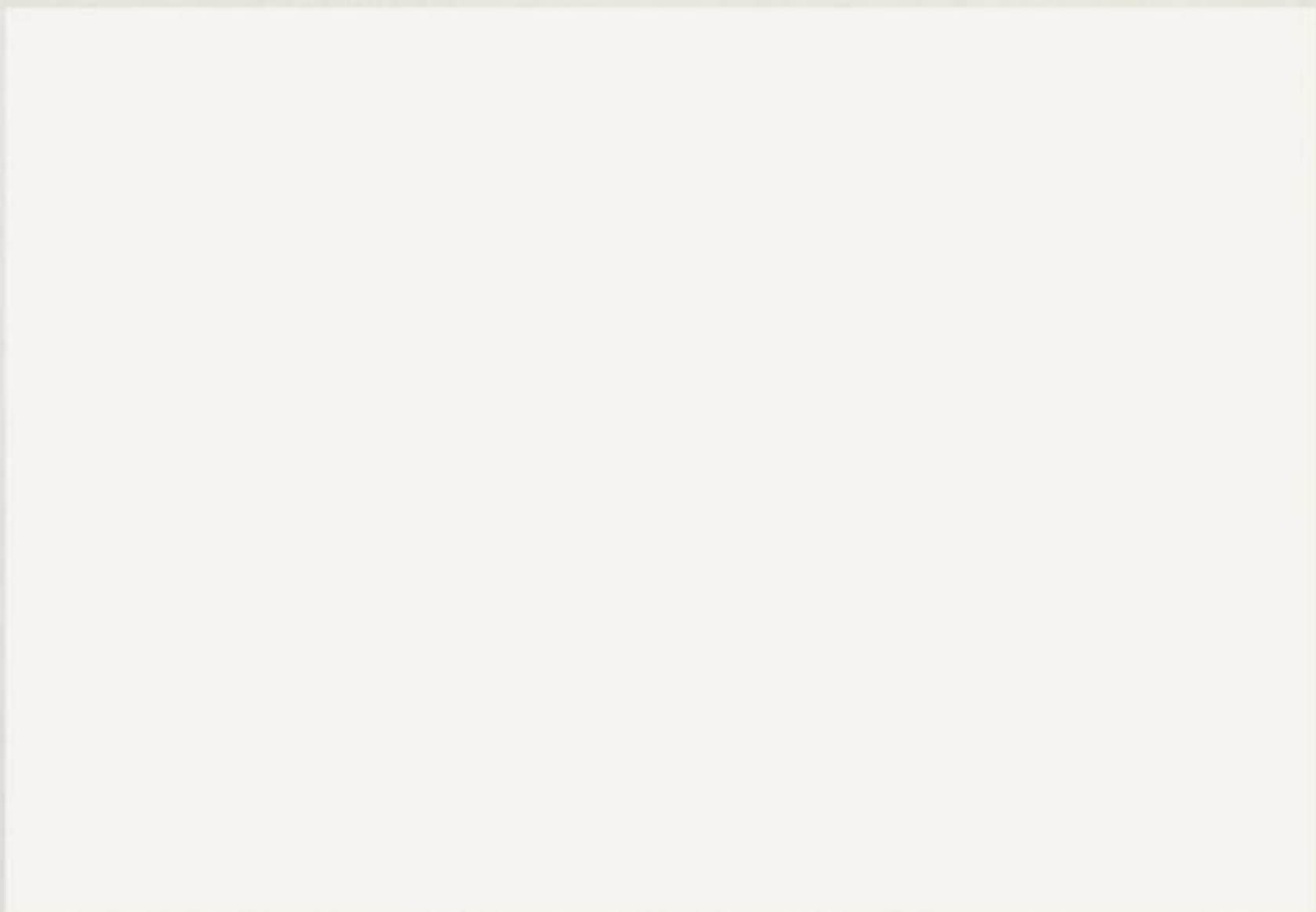

hinc Augusta ratis plenis Iouis omine uelis,
signaque iam patriae uincere docta suae.
tandem aciem geminos Nereus lunarat in arcus, 25
armorum et radiis [p]icta tremebat aqua,
cum Phoebus linquens stantem se uindice Delon
(nam tulit iratos mobilis un[d]ia Notos)
astitit Augusti puppim super, et noua flamma
luxit in obliquam ter sinuata facem. 30
non ille attulerat crinis in colla solutos
aut testudineae carmen inerme lyrae,
sed quali aspexit Pelopeum Agamemnona uultu
egessitque auidis Dorica castra rogis,

aut qualis flexos soluit Pythona per orbis 35
serpentem, imbelles quem timuere lyrae.
mox ait: 'O Longa mundi seruator ab Alba,
Auguste, Hectoreis cognite maior auis,
uince mari: iam terra tua est: tibi militat arcus
et fauet ex umeris hoc onus omne meis. 40
solue metu patriam, quae nunc te uindice freta
imposuit prorae publica uota tuae.
quam nisi defendes, murorum Romulus augur
ire Palatinas non bene uidit auis.
et nimium remis audent prope: turpe Latinis 45
principe te fluctus regia uela pati!
nec te, quod classis centenis remiget alis,
terreat (inuito labitur illa mari),
quodque uehunt prorae Centaurica saxa minantis
(tigna caua et pictos experiere metus). 50
frangit et attollit uires in milite causa;
quae nisi iusta subest, excutit arma pudor.

tempus adest, committe ratis: ego temporis auctor
ducam laurigera Iulia rostra manu.
dixerat, et pharetrae pondus consumit in arcus: 55
proxima post arcus Caesaris hasta fuit.
uincit Roma fide Phoebi: dat femina poenas:
sceptra per Ionias fracta uehuntur aquas.
at pater Idalio miratur Caesar ab astro:
'Tu deus; est nostri sanguinis ista fides.' 60
prosequitur cantu Triton omnesque marinae
plauserunt circa libera signa deae.
illa petit Nilum cumba male nixa fugaci,
hoc unum, iusso non moritura die.
di melius! quantus mulier foret una triumphus, 65
ductus erat per quas ante Iugurtha uias!
Actius hinc traxit Phoebus monumenta, quod eius
una decem uicit missa sagitta ratis.
bella satis cecini: citharam iam poscit Apollo
uictor et ad placidos exuit arma choros. 70
candida nunc molli subeant conuiuia luco,
blanditiaeque fluant per mea colla rosae,

uinaque fundantur prelis elisa Falernis,
perque lauet nostras spica Cilissa comas.
ingenium positis irritet Musa poetis: 75
Bacche, soles Phoebo fertilis esse tuo.
ille paludosos memoret seruire Sycambros,
Cepheam hic Meroen fuscaque regna canat;
hic referat sero confessum foedere Parthum:
'Reddat signa Remi, mox dabit ipse sua: 80
siue aliquid pharetris Augustus parcat Eois,
differat in pueros ista tropaea suos.
gaude, Crasse, nigras si quid sapis inter harenas:
ire per Euphraten ad tua busta licet.'
sic noctem patera, sic ducam carmine, donec 85
iniciat radios in mea uina dies.

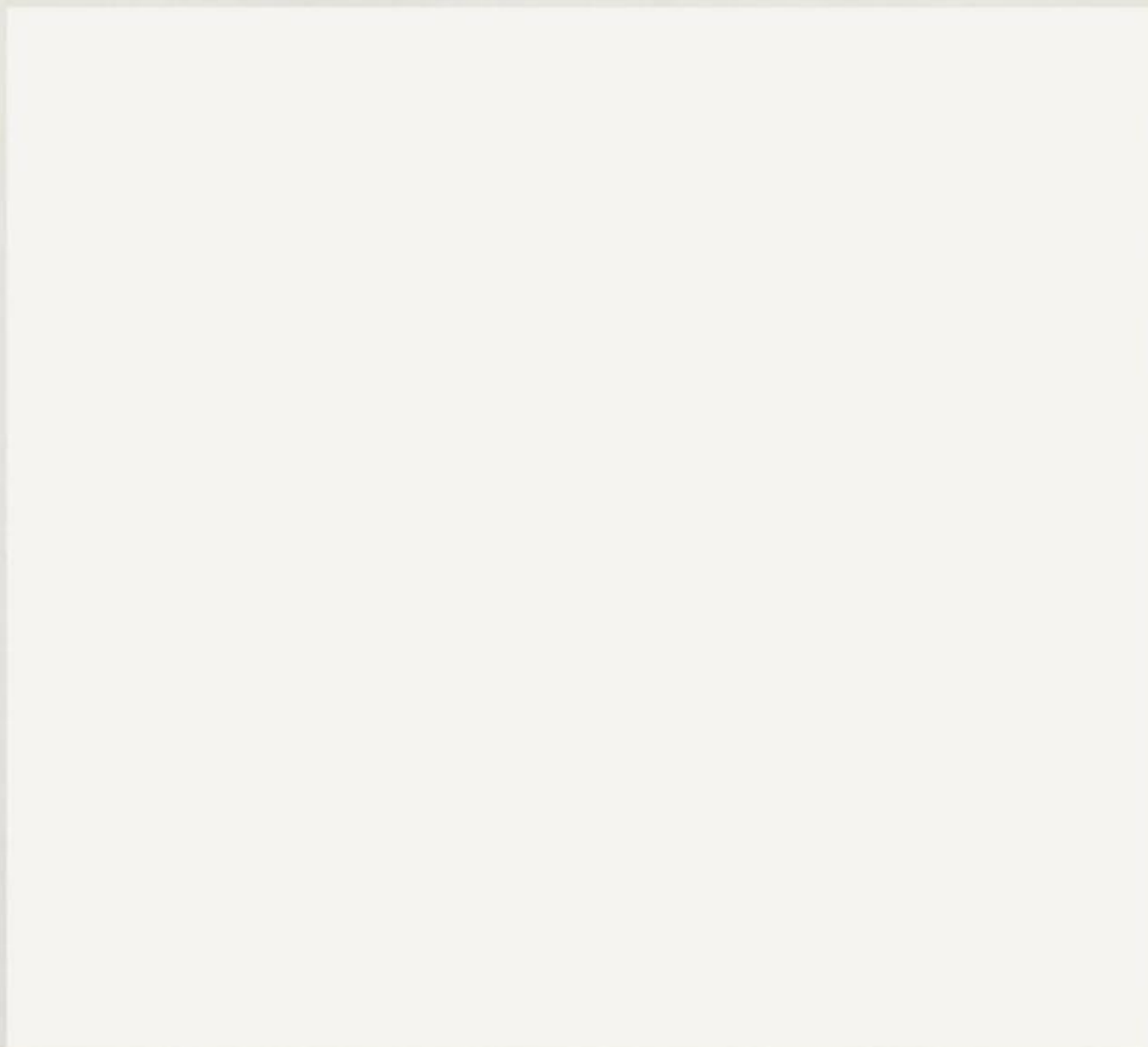

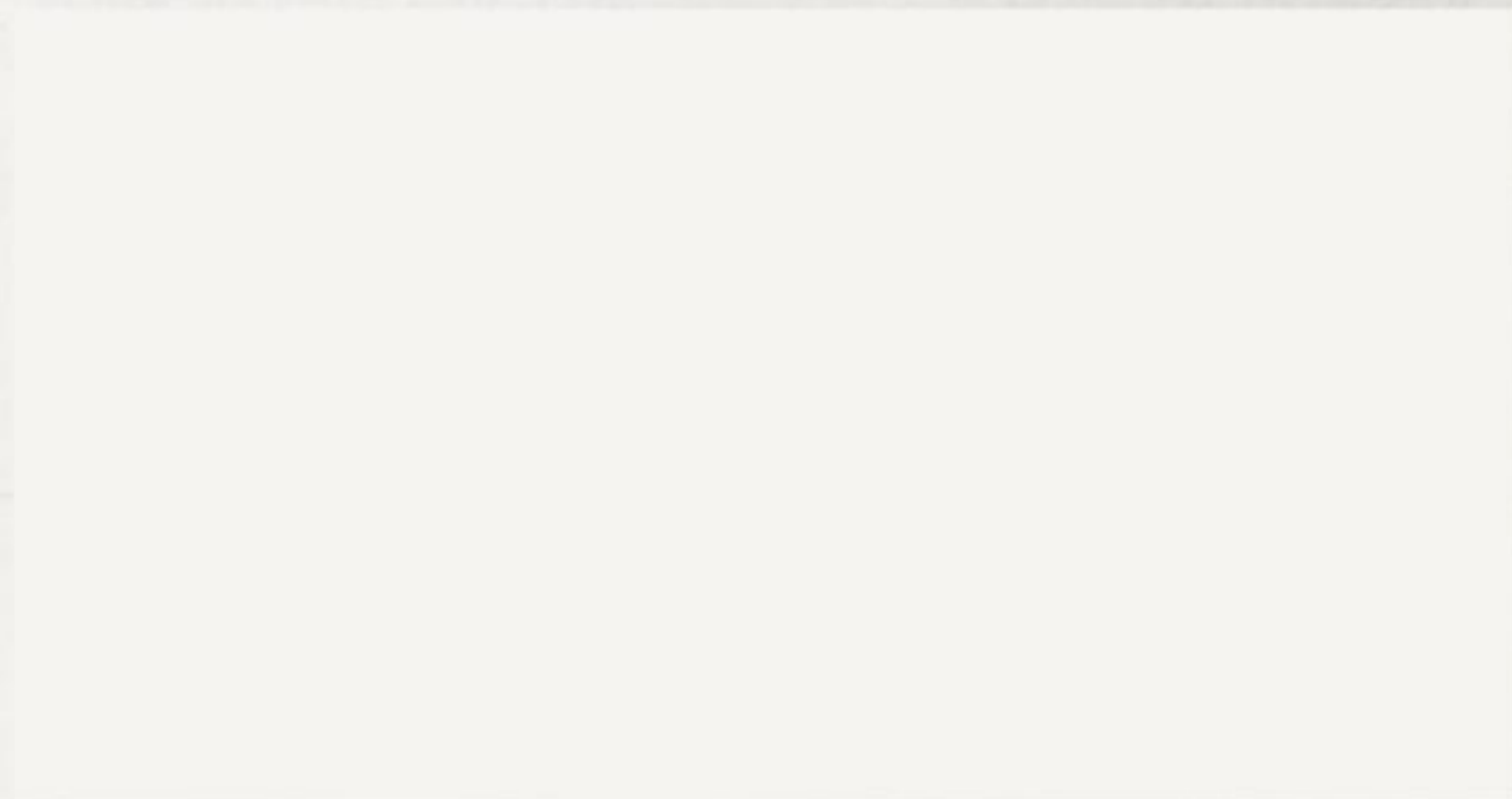
7

Sunt aliquid Manes: letum non omnia finit,
luridaque euictos effugit umbra rogos.
Cynthia namque meo uisa est incumbere fulcro,
murmur ad extremae nuper humata uiae,
cum mihi somnus ab exsequiis penderet amoris 5
et quererer lecti frigida regna mei.
eosdem habuit secum quibus est elata capillos,
eosdem oculos: lateri uestis adusta fuit,
et solitum digito beryllon adederat ignis, 10
summaque Lethaeus triuerat ora liquor.
spirantisque animos et uocem misit: at illi
pollicibus fragiles increpuere manus:
'Perfide nec cuiquam melior sperande puellae,
in te iam uires somnus habere potest?
iamne tibi exciderant uigilacis furta Suburae 15
et mea nocturnis trita fenestra dolis,

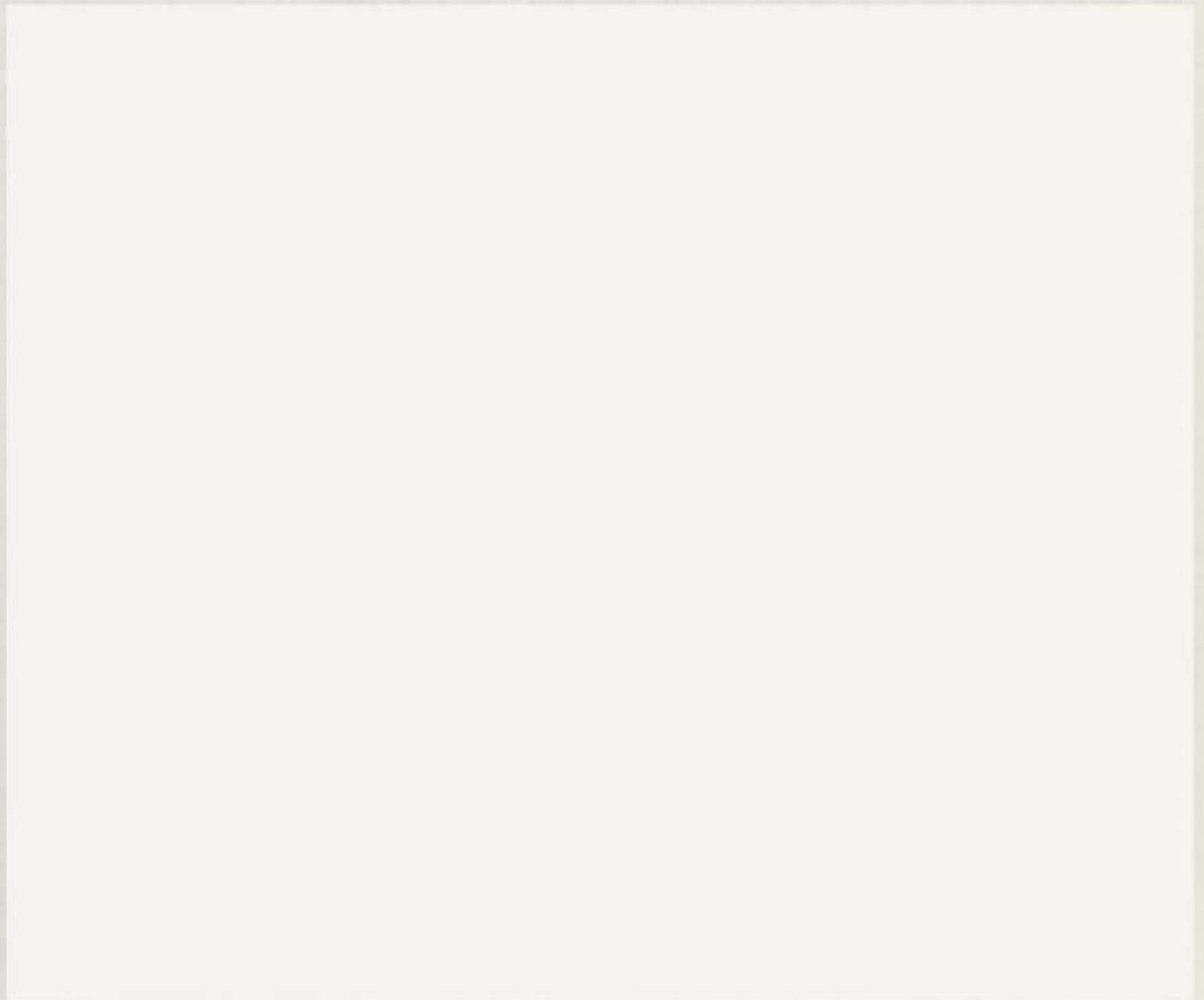
per quam demisso quotiens tibi fune pependi,
    alterna ueniens in tua colla manu?
saepe Venus triuio commissa est, pectore mixto
    fecerunt tepidas pallia nostra uias. 20
foederis heu taciti, cuius fallacia uerba
    non audituri diripuere Noti!
at mihi non oculos quisquam inclamauit euntis:
    unum impetrassem te reuocante diem:
nec crepuit fissa me propter harundine custos, 25
    laesit et obiectum tegula curta caput.
denique quis nostro curuum te funere uidit,
    atram quis lacrimis incaluisse togam?

si piguit portas ultra procedere, at illuc
iussisses lectum lentius ire meum. 30
cur uentos non ipse rogis, ingrata, petisti?
cur nardo flammae non oluere meae?
hoc etiam graue erat, nulla mercede hyacinthos
inicare et fracto busta piare cado.
Lygdamus uratur – candescat lamina uernae – 35
sensi ego, cum insidiis pallida uina bibi –
aut Nomas – arcanas tollat uersuta saliuas;
dicet damnatas ignea testa manus.
quae modo per uilis inspecta est publica noctes,
haec nunc aurata cyclade signat humum; 40
et grauiora rependit iniquis pensa quasillis,
garrula de facie si qua locuta mea est;
nostraque quod Petale tulit ad monumenta coronas,
codicis immundi uincula sentit anus;
caeditur et Lalage tortis suspensa capillis, 45
per nomen quoniam est ausa rogare meum.
te patiente meae conflauit imaginis aurum,
ardent(e) e nostro dotem habitura rogo.

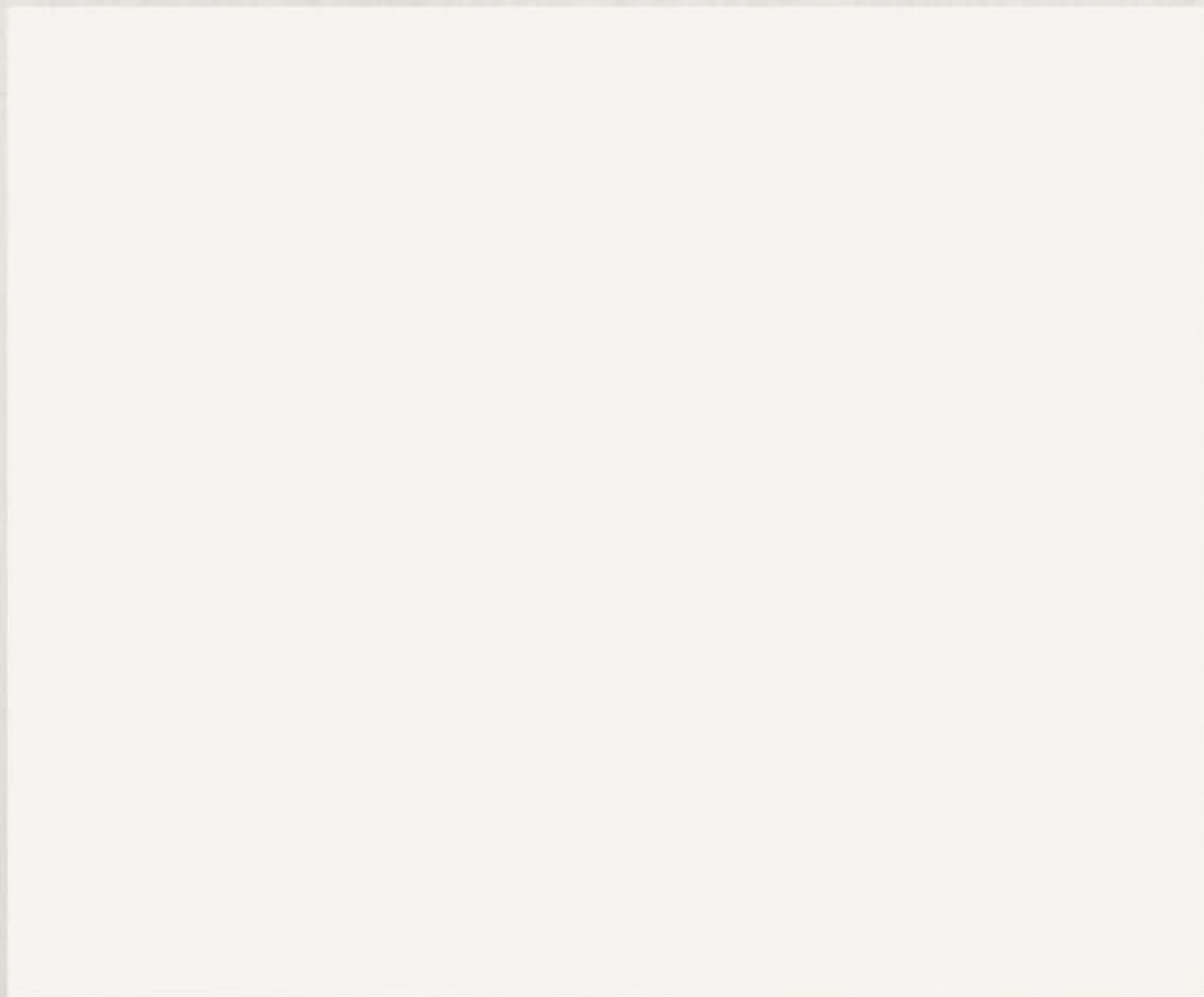

non tamen insector, quamuis mereare, Properti:
longa mea in libris regna fuere tuis. 50
iuro ego Fatorum nulli reuolubile carmen,
tergeminusque canis sic mihi molle sonet,
me seruasse fidem. si fallo, uipera nostris
sibilet in tumulis et super ossa cubet.
nam gemina est sedes turpem sortita per amnem, 55
turbaque diuersa remigat omnis aqua.
una Clytaemestrae stuprum uel adultera Cressae
portat mentitae lignea monstra bouis.
ecce coronato pars altera rapta phaselo,
mulcet ubi Elysias aura beata rosas, 60
qua numerosa fides quaque aera rotunda Cybebes
mitratisque sonant Lydia plectra choris.

Andromedeque et Hypermestre sine fraude maritae
narrant historiae tempora nota suae:
haec sua maternis queritur liuere catenis 65
bracchia nec meritas frigida saxa manus;
narrat Hypermestre magnum ausas esse sorores,
in scelus hoc animum non ualuisse suum.
sic mortis lacrimis uitae sanamus amores:
celo ego perfidiae crimina multa tuae. 70
sed tibi nunc mandata damus, si forte moueris,
si te non totum Chloridos herba tenet:

nutrix in tremulis ne quid desideret annis
Parthenie: potuit, nec tibi auara fuit.
deliciaeque meae Latris, cui nomen ab usu est, 75
ne speculum dominae porrigat illa nouae.
et quoscumque meo fecisti nomine uersus,
ure mihi: laudes desine habere meas!
pone hederam tumulo, mihi quae praegnante corymbo
molli(a) contortis alliget ossa comis. 80
ramosis Anio qua pomifer incubat aruis,
et numquam Herculeo numine pallet ebur,
hic carmen media dignum me scribe columna,
sed breue, quod currens uector ab urbe legat:
HIC TIBVRTINA IACET AVREA CYNTHIA TERRA: 85
ACCESSIT RIPAE LAVS, ANIENE, TVAE.

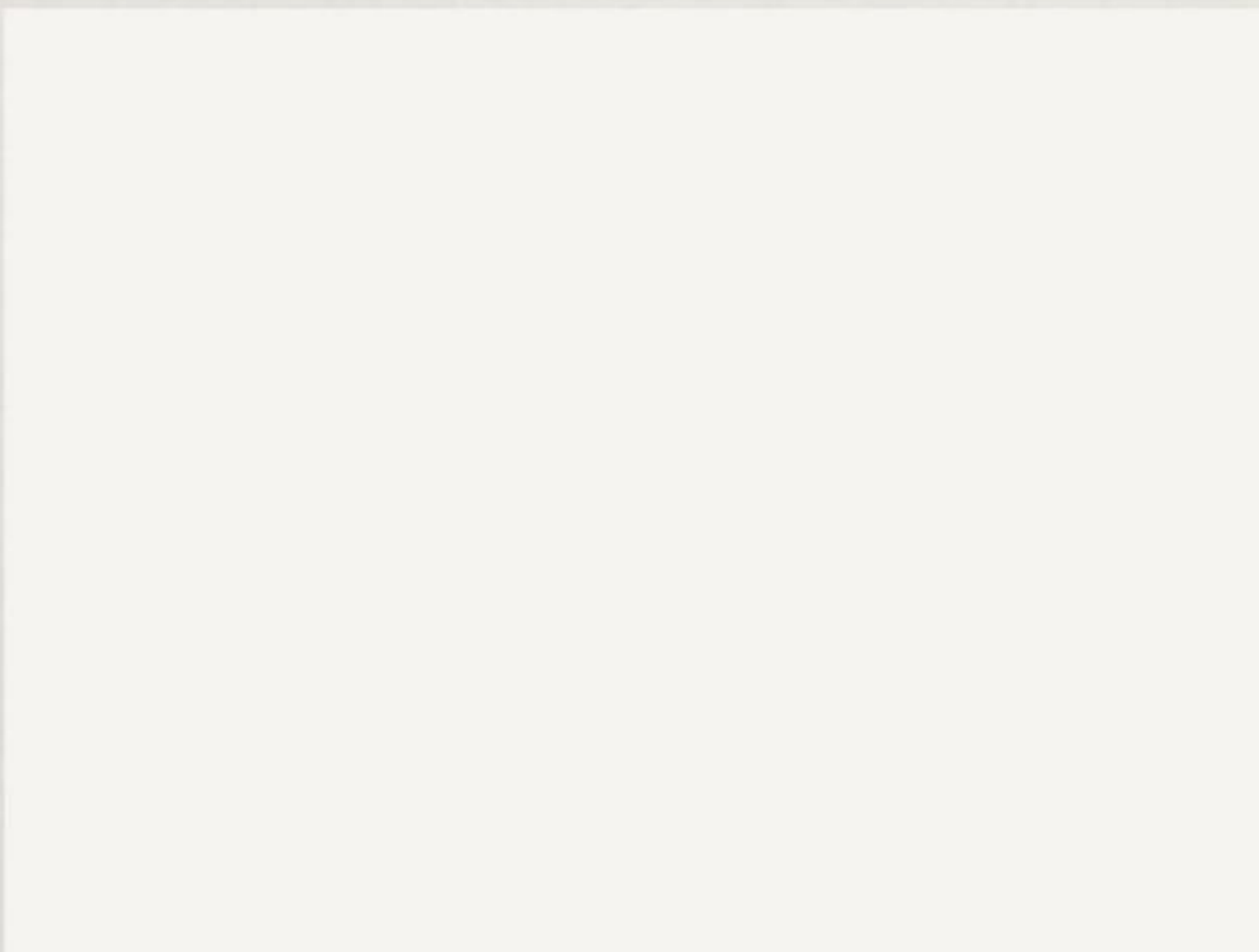

nec tu sperne piis uenientia somnia portis:
cum pia uenerunt somnia, pondus habent.
nocte uagae ferimur, nox clausas liberat umbras,
errat et abiecta Cerberus ipse sera. 90
luce iubent leges Lethaea ad stagna reuerti:
nos uehimur, uectum nauta recenset onus.
nunc te possideant aliae: mox sola tenebo:
mecum eris et mixtis ossibus ossa teram.
haec postquam querula mecum sub lite peregit, 95
inter complexus excidit umbra meos.

8

Disce quid Esquillas hac nocte fugarit aquosas,
cum uicina nouis turba cucurrit agris.
Lanuuium annosi uetus est tutela draconis,
hic ubi tam rarae non perit hora morae,

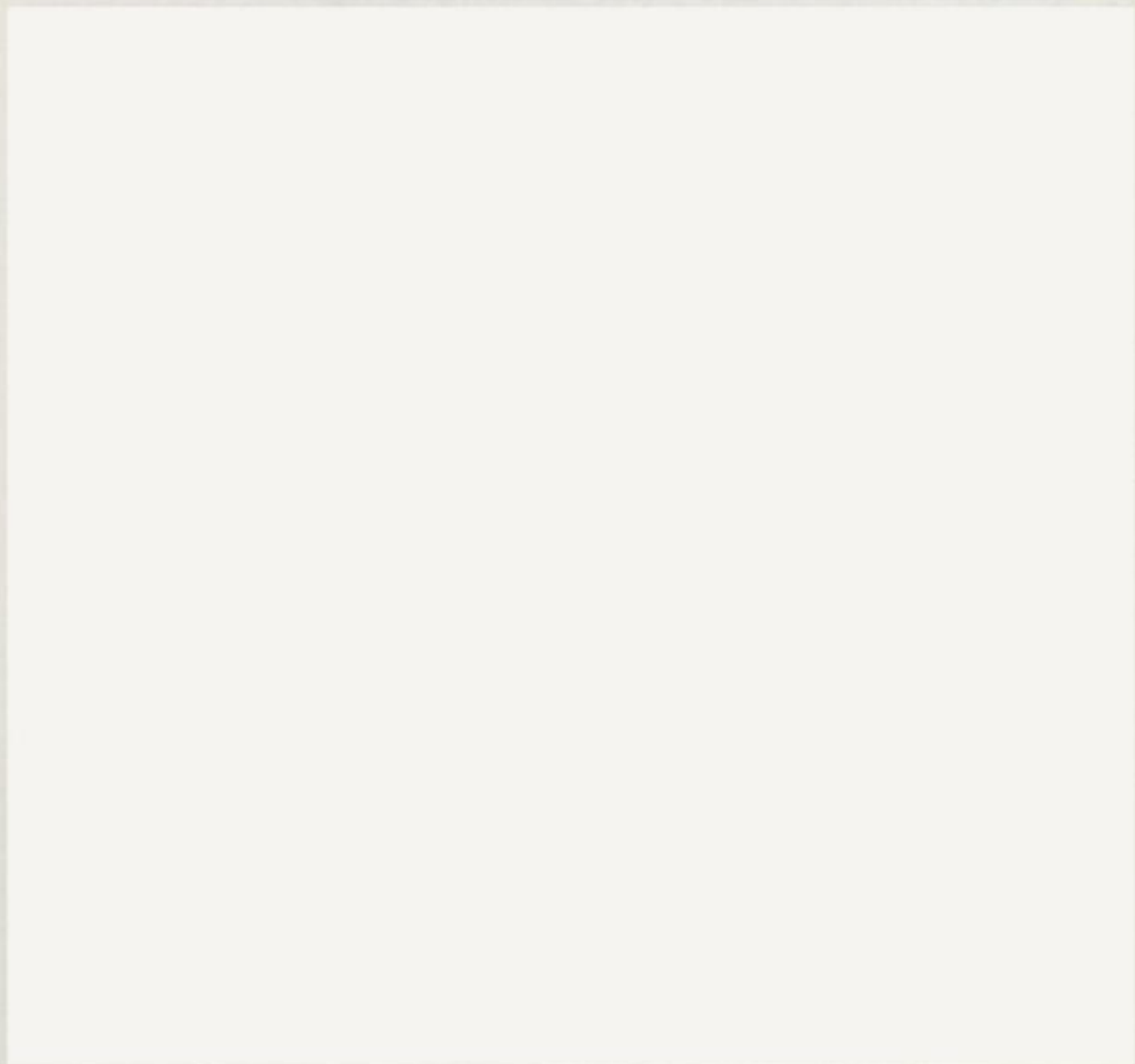
qua sacer abripitur caeco descensus hiatu, 5
qua penetrat uirgo (tale iter omne caue!)
ieiuni serpentis honos, cum pabula poscit
annua et ex ima sibila torquet humo.
talìa demissae pallent ad sacra puellae,
cum temere anguino creditur ore manus. 10
ille sibi admotas a uirgine corripit escas:
uirginis in palmis ipsa canistra tremunt.
si fuerint castae, redeunt in colla parentum,
clamantque agricolae: 'Fertilis annus erit.'
huc mea detonsis auecta est Cynthia mannis: 15
causa fuit Iuno, sed mage causa Venus.
Appia, dic quaeso, quantum te teste triumphum
egerit effusis per tua saxa rotis,
turpis in arcana sonuit cum rixa taberna,
si sine me, famae non sine labe meae! 20

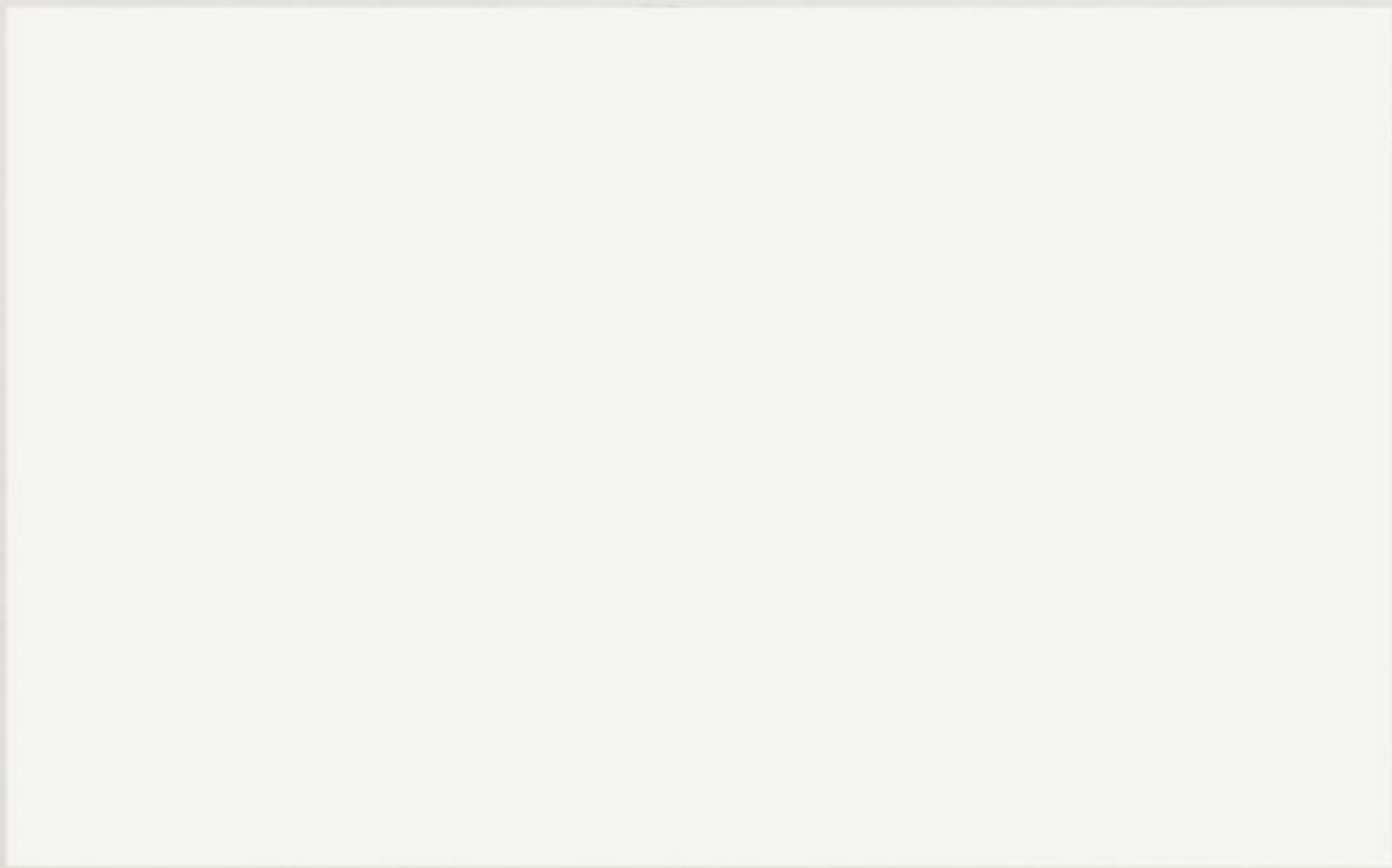
spectaclum ipsa sedens primo temone pependit,
ausa per impuros frena mouere locos.
serica nam taceo uulsi carpenta nepotis
atque armillatos colla Molossa canis,
qui dabit immundae uenalia fata saginae, 25
uincet ubi erasas barba pudenda genas.
cum fieret nostro totiens iniuria lecto,
mu[l]tato uolui[t] castra mouere toro.
Phyllis Auentinae quaedam est uicina Dianae,
sobria grata parum: cum bibit, omne decet. 30
altera Tarpeios est inter Teia lucos,
candida, sed potae non satis unus erit.
his ego constitui noctem lenire uocatis
et Venere ignota furta nouare mea.
unus erat tribus in secreta lectulus herba. 35
quaeris concubitus? inter utramque fui.
Lygdamus ad cyathos, uitriue aestiua supellex
et Methymnaei Graeca saliuu meri.

Nile, tuus tibicen erat, crotalistris † phillis †,
et facilis spargi munda sine arte rosa; 40
Magnus et ipse suos breuiter concretus in artus
iactabat truncas ad caua buxa manus.
sed neque suppletis constabat flamma lucernis,
reccidit inque suos mensa supina pedes.
me quoque per talos Venerem quaerente secundos 45
semper damnosi subsiluisse canes.
cantabant surdo, nudabant pectora caeco:
Lanuuii ad portas, ei mihi, totus eram.

cum subito rauci sonuerunt cardine postes
et leuia ad primos murmura facta Laris; 50
nec mora, cum totas resupinat Cynthia ualuas,
non operosa comis, sed furibunda decens.
pocula mi digitos inter cecidere remissos,
palluerantque ipso labra soluta mero.
fulminat illa oculis et quantum femina saeuit, 55
spectaclum capta nec minus urbe fuit.
Phyllidos iratos in uultum conicit unguis:
terrata uicinas Teia clamat aquas.
lumina sopitos turbant elata Quiritis,
omnis et insana semita nocte sonat. 60
illas direptisque comis tunicisque solutis
excipit obscurae prima taberna uiae.
Cynthia gaudet in exuuiis uictrixque recurrit
et mea peruersa sauciat ora manu,

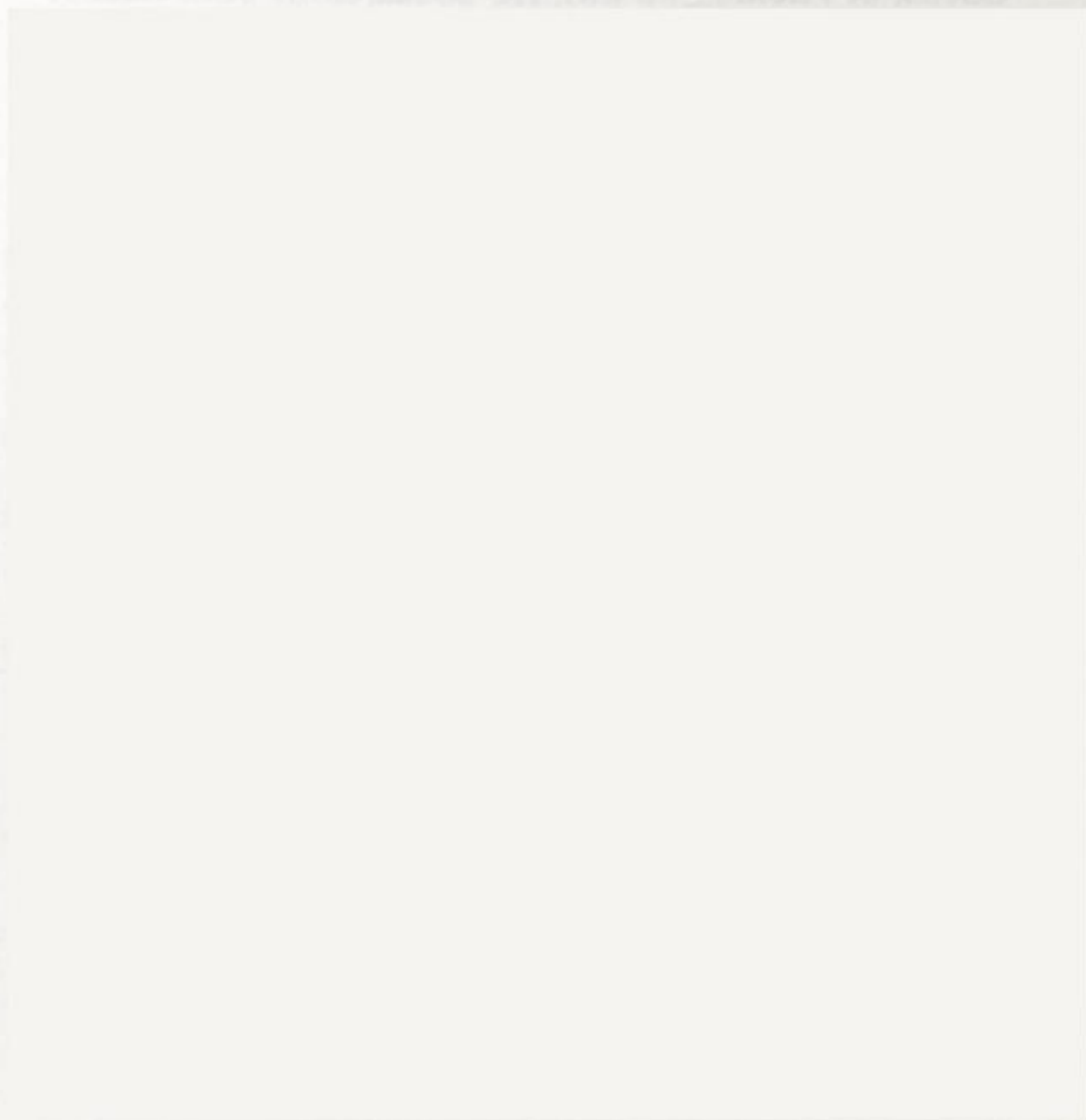
imponitque notam collo morsuque cruentat, 65
praecipueque oculos, qui meruere, ferit.
atque ubi iam nostris lassauit bracchia plagis,
Lygdamus ad plutei fulcra sinistra latens
eruitur, geniumque meum protractus adorat.
Lygdame, nil potui: tecum ego captus eram. 70
supplicibus palmis tum demum ad foedera ueni[t],
cum uix tangendos praebuit illa pedes,
atque ait: 'Admissae si uis me ignoscere culpae,
accipe, quae nostrae formula legis erit.
tu neque Pompeia spatia bere cultus in umbra, 75
nec cum lascium sternet harena Forum.
colla caue inflectas ad summum obliqua theatrum,
aut lectica tuae se det aperta morae.
Lygdamus in primis, omnis mihi causa querelae,
ueneat et pedibus uincula bina trahat.' 80
indixit leges; respondi ego: 'Legibus utar.'
riserat imperio facta superba dato.

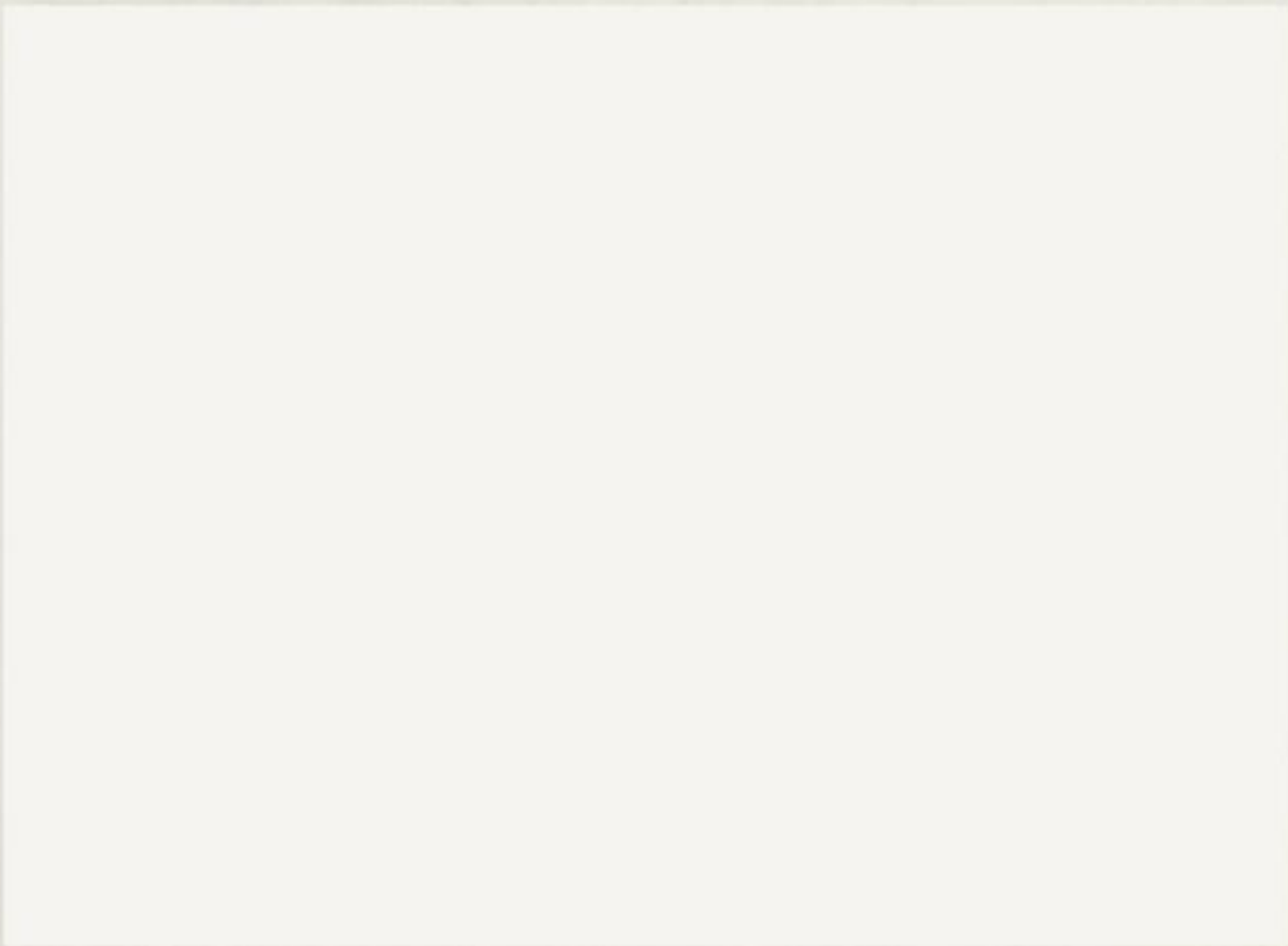
dein, quemcumque locum externae tetigere puellae,
suffiit, at pura limina tergit aqua,
imperat et totas iterum mutare lacernas, 85
terque meum tetigit sulphuris igne caput.
atque ita mutato per singula pallia lecto
respondi, et toto soluimus arma toro.

9

Amphitryoniades qua tempestate iuuenos
egerat a stabulis, o Erythea, tuis,

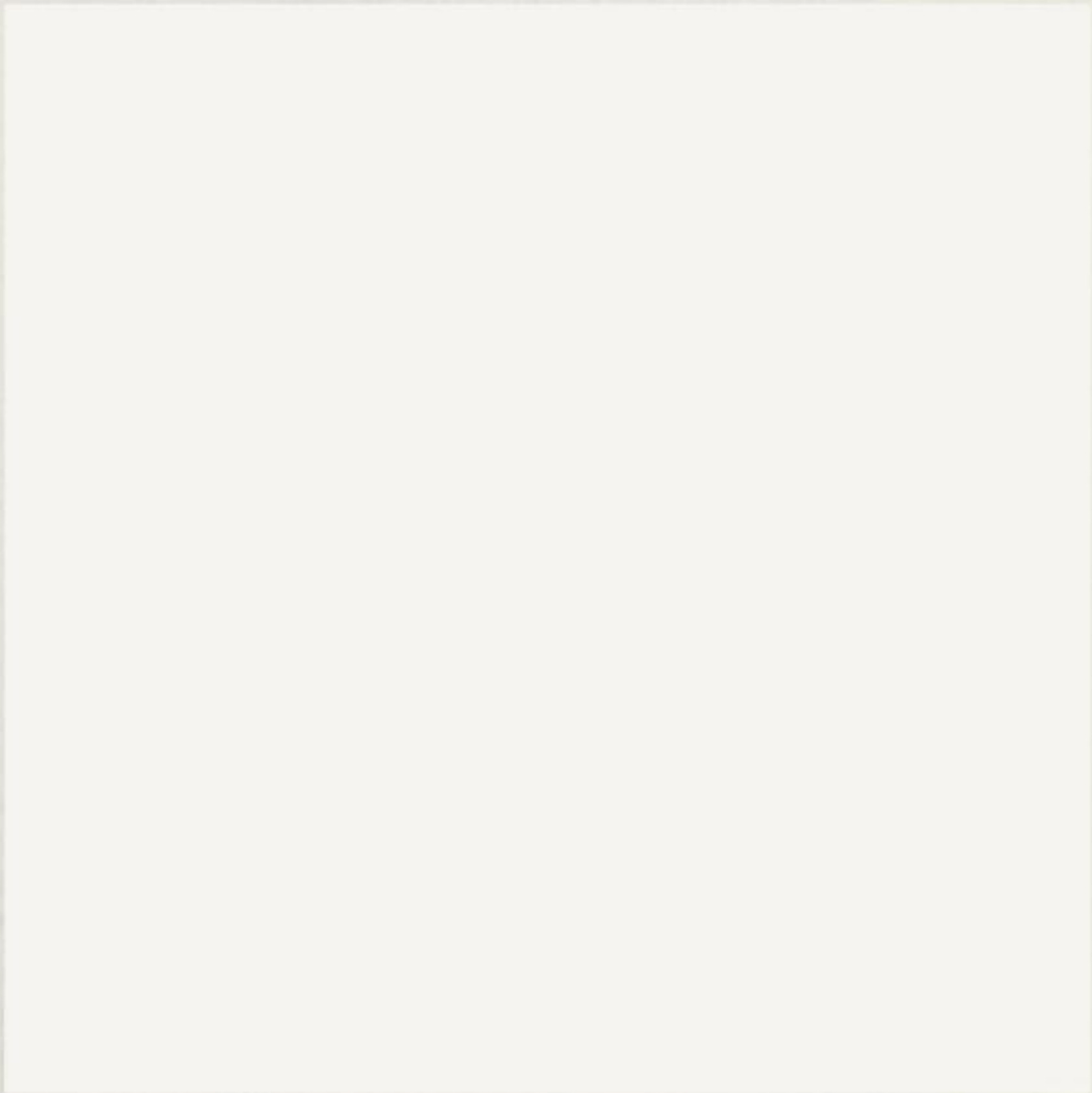

uenit ad inuictos pecorosa Palatia montis,
et statuit fessos, fessus et ipse, boues,
qua Velabra suo stagnabant flumine quaque 5
nauta per urbanas uelificabat aquas.
sed non infido manserunt hospite Caco
incolumis: furto polluit ille Iouem.
incola Cacus erat, metuendo raptor ab antro,
per tria partitos qui dabat ora sonos. 10
hic, ne certa forent manifestae signa rapinae,
auersos cauda traxit in antra boues;
nec sine teste deo: furem sonuere iuueni,
furis et implacidas diruit ira fores.
Maenaliō iacuit pulsus tria tempora ramo 15
Cacus, et Alcides sic ait: 'Ite boues,
Herculis ite boues, nostrae labor ultime clauae,
bis mihi quaesitae, bis mea praeda, boues,

aruaque mugitu sancite Bouaria longo:
nobile erit Romae pascua uestra Forum.' 20
dixerat, et sicco torquet sitis ora palato,
terraque non [n]ullas feta ministrat aquas.
sed procul inclusas audit ridere puellas,
lucus ubi umbroso fecerat orbe nemus,
femineae loca clausa deae fontisque piandos, 25
impune et nullis sacra resecta uiris.
deuia puniceae uelabant limina uittae,
putris odorato luxerat igne casa,
populus et longis ornabat frondibus aedem,
multaque cantantis umbra tegebat auis. 30
huc ruit in siccam congesta puluere barbam
et iacit ante fores uerba minora deo:

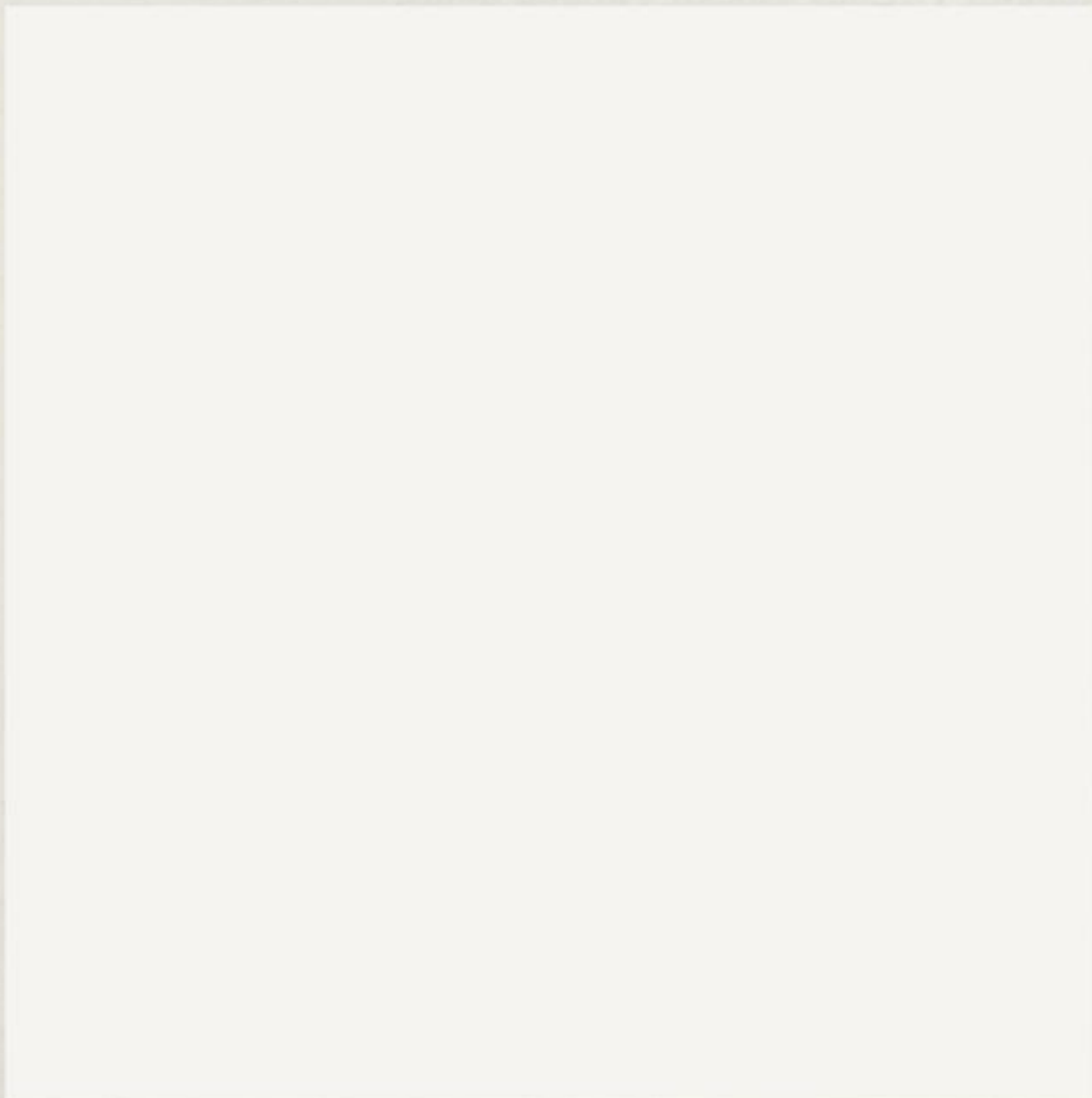
'Vos precor, o luci[s] sacro quae luditis antro,
pandite defessis hospita fana ui(r)is.
fontis egens erro circaque sonantia lymphis, 35
et caua suscepto flumine palma sat est.
audistisne aliquem, tergo qui sustulit orbem?
ille ego sum: Alciden terra recepta uocat.
quis facta Herculeae non audit fortia clauae
et numquam ad uastas irrita tela feras, 40
atque uni Stygias homini luxisse tenebras?
[accipit haec fesso uix mihi terra patet] 42
angulus hic mundi nunc me mea fata trahentem 65
accipit: haec fesso uix mihi terra patet. 66

- quodsi Iunoni sacrum faceretis amarae, 43
non clausisset aquas ipsa nouerca suas. 44
sin aliquem uultusque meus saetaeque leonis 45
terrent et Libyco sole perusta coma,
idem ego Sidonia feci seruilia palla
officia et Lydo pensa diurna colo,
mollis et hirsutum cepit mihi fascia pectus
et manibus duris apta puella fui.' 50
talibus Alcides; at talibus alma sacerdos,
puniceo canas stamine uincta comas:
'Parce oculis, hospes, lucoque abscede uerendo;
cede agedum et tuta limina linque fuga.
interdicta uiris metuenda lege piatur 55
quae se summota uindicat ara casa.
magno Tiresias aspexit Pallada uates,
fortia dum posita Gorgone membra lauat.

di tibi dent alios fontis: haec lympha puellis
auiā secreti limitis una f(̄)uit. 60
sic anus: ille umeris postis concussit opacos,
nec tulit iratam ianua clausa sitim.
at postquam exhausto iam flumine uicerat aestum,
ponit uix siccis tristia iura labris: 64
'Maxima quae gregibus deuota est Ara repertis, 67
ara per has' inquit 'maxima facta manus,
haec nullis umquam pateat ueneranda puellis,
Herculis aeternum ne sit inulta sitis.' 70
hunc, quoniam manibus purgatum sanxerat orbem, 73
sic Sanc[t]um Tatiae composuere Cures. 74

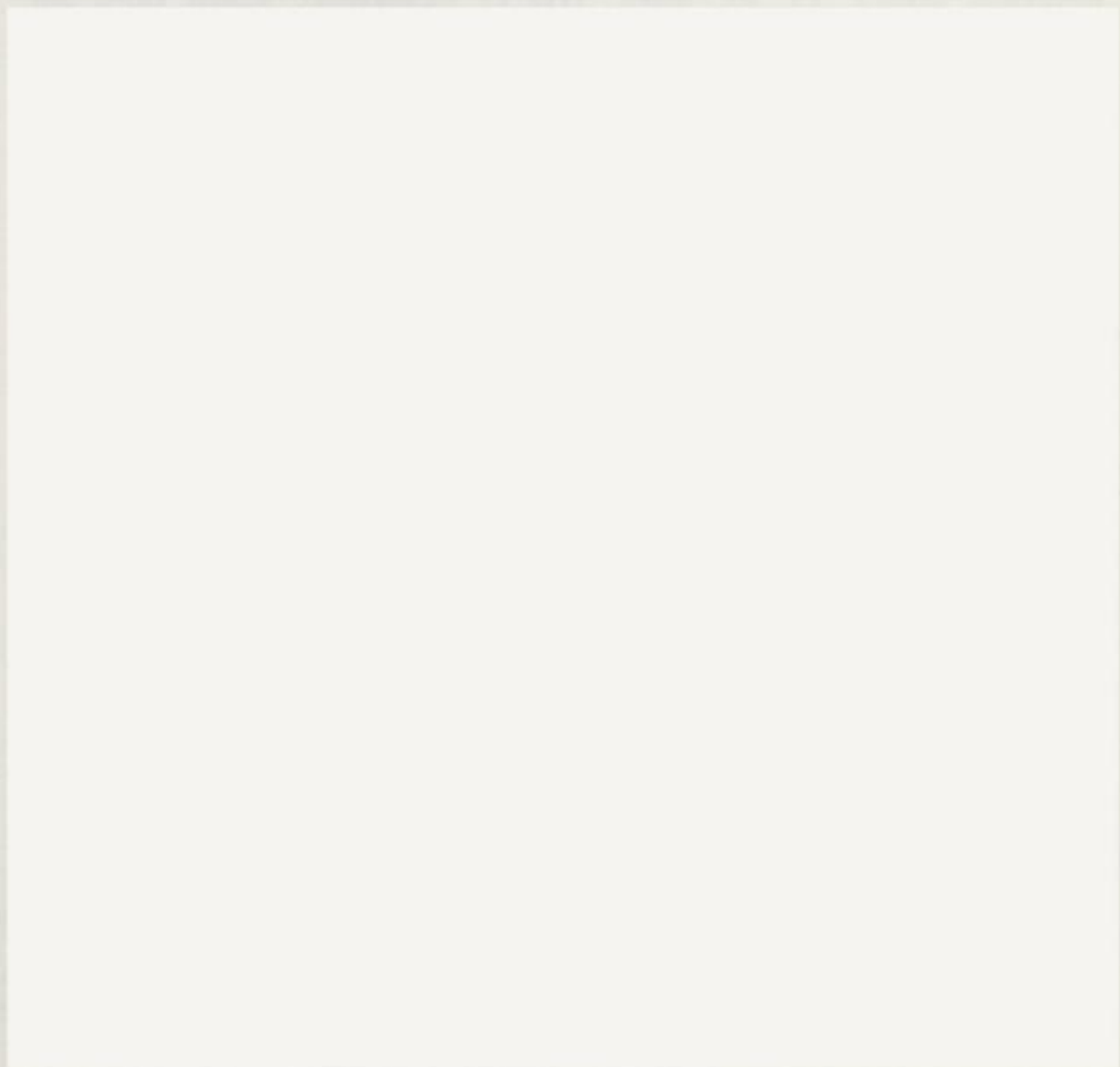

sancte pater salue, cui iam fauet aspera Iuno: 71
Sanc[t]e, uelis libro dexter inesse meo. 72

10

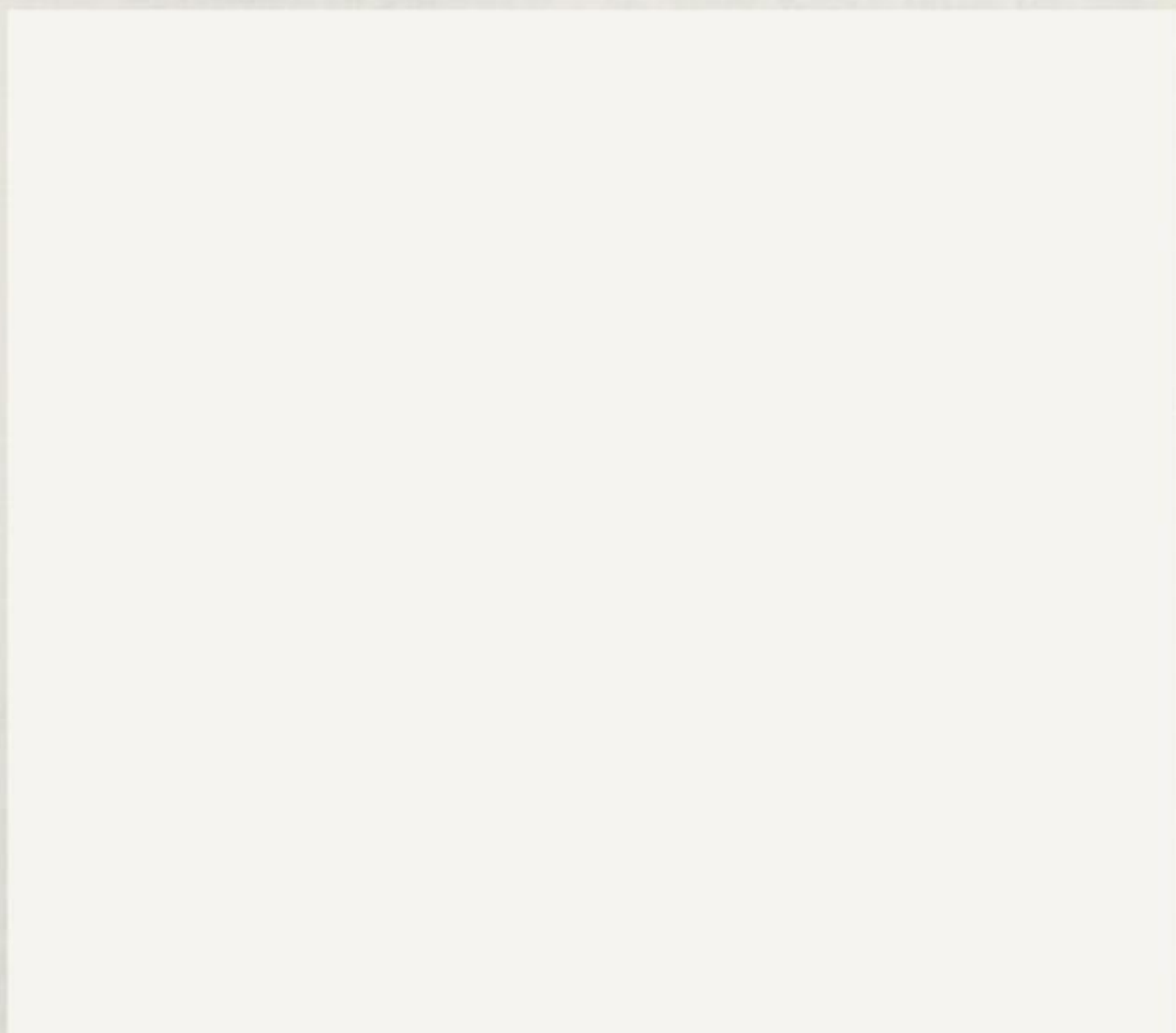
Nunc Iouis incipiam causas aperire Feretri
armaque de ducibus trina recepta tribus.
magnum iter ascendo, sed dat mihi gloria uires:
non iuuat e facili lecta corona iugo.
imbuis exemplum primae tu, Romule, palmae 5
huius, et exuuiis plenus ab hoste redis,
tempore quo portas Caeninum Acron[t]a petentem
uictor in euersum cuspide fundis equum.

Acron Herculeus Caenina ductor ab arce,
Roma, tuis quondam finibus horror erat! 10
hic spolia ex umeris ausus sperare Quirini
ipse dedit, sed non sanguine sicca suo.
hunc uidet ante cauas librantem spicula turris
Romulus et uotis occupat ante ratis:
'Iuppiter, haec hodie tibi uictima corruet Acron.' 15
uouerat, et spolium corruit ille Ioui.
Vrbis uirtutisque parens sic uincere sueuit,
qui tulit a parco frigida castra lare.
idem eques et frenis, idem fuit aptus aratri,
et galea hirsuta compta lupina iuba. 20

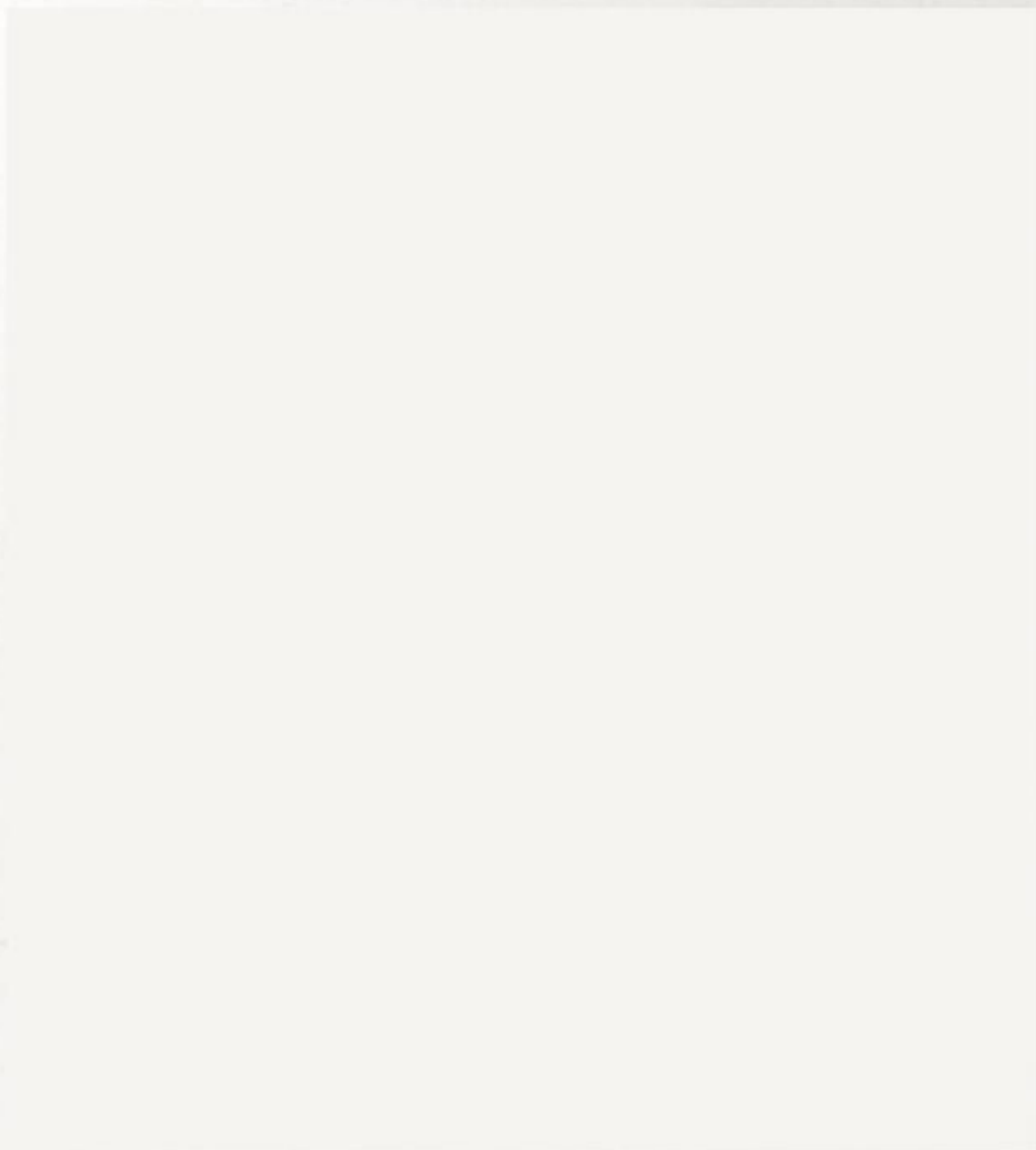

picta neque inducto fulgebat parma pyropo:
praebabant caesi baltea lenta boues.
Cossus at insequitur Veientis caede Tolumni,
uincere cum Veios posse laboris erat,
necdum ultra Tiberim belli sonus, ultima praeda 25
Nomentum et captae iugera terna Corae.
heu Vei ueteres! et uos tum regna fuistis
et uestro posita est aurea sella foro:
nunc intra muros pastoris bucina lenti
cantat, et in uestris ossibus arua metunt. 30
forte super portae dux Veiens astitit arcem
colloquiumque sua fretus ab urbe dedit:
dumque aries murum cornu pulsabat aeno,
uinea qua ductum longa tegebat opus,

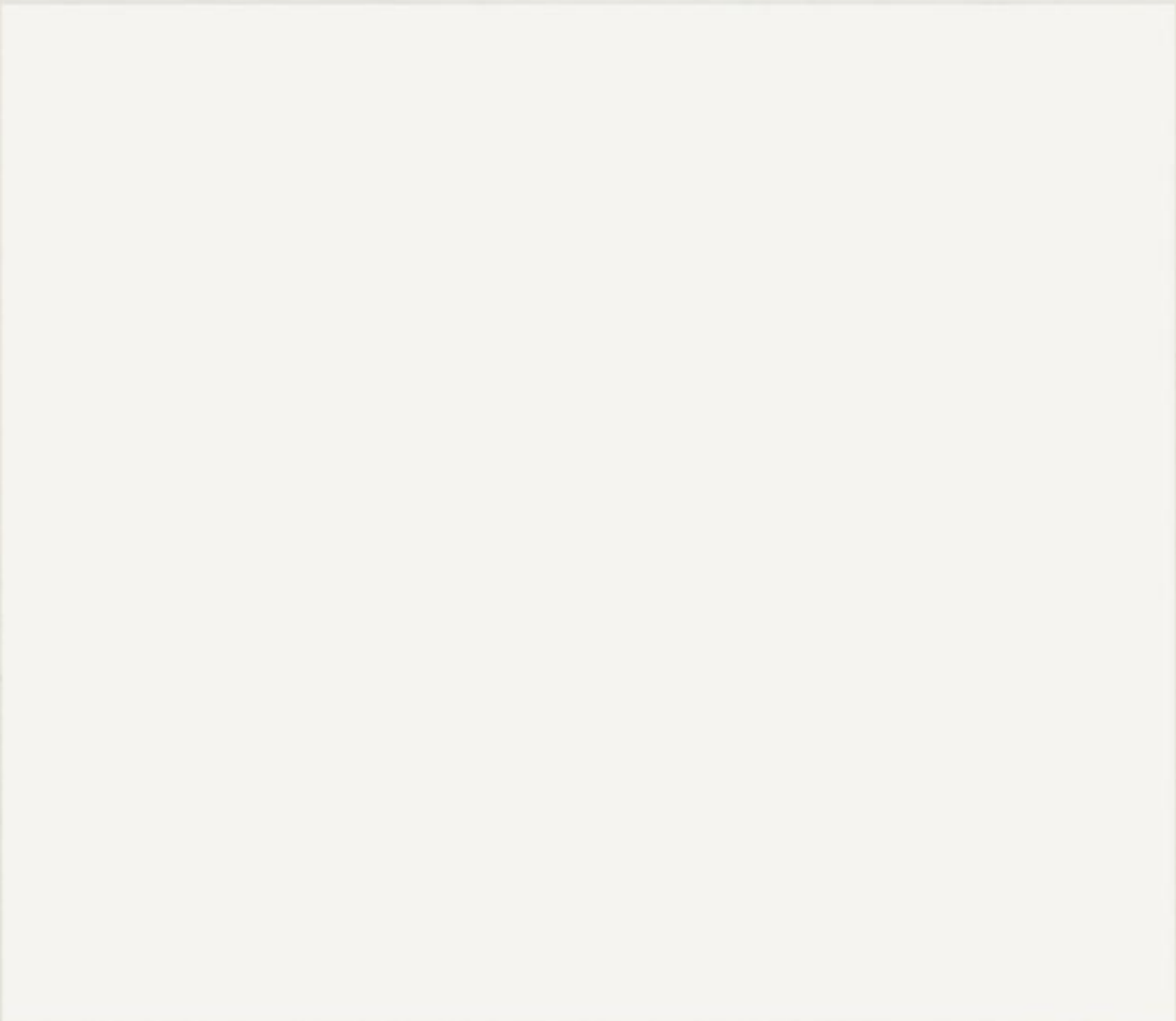
te licet orantem fuscae deus audiat aulae: 5
nempe tuas lacrimas litora surda bibent.
uota mouent superos: ubi portitor aera recepit,
obserat herbosos lurida porta rogos.
sic maestae cecinere tubae, cum subdita nostrum
detraheret lecto fax inimica caput. 10
quid mihi coniugium Paulli, quid currus auorum
profuit aut famae pignora tanta meae?
non minus immitis habuit Cornelia Parcas:
et sum, quod digitis quinque legatur, onus.
damnatae noctes et uos, uada lenta, paludes, 15
et quaecumque meos implicat unda pedes,
immatura licet, tamen huc non noxia ueni:
det Pater hic umbrae mollia iura meae.

aut si quis posita iudex sedet Aeacus urna,
in mea sortita iudicet ossa pila: 20
assideant fratres, iuxta et Minoida sellam
Eumenidum intento turba seuera foro.
Sisyphē, mole uaces; taceant Ixionis orbes;
fallax Tantaleu(s) corripere liquor;
Cerberus et nullas hodie petat improbus umbras, 25
et iaceat tacita laxa catena sera.

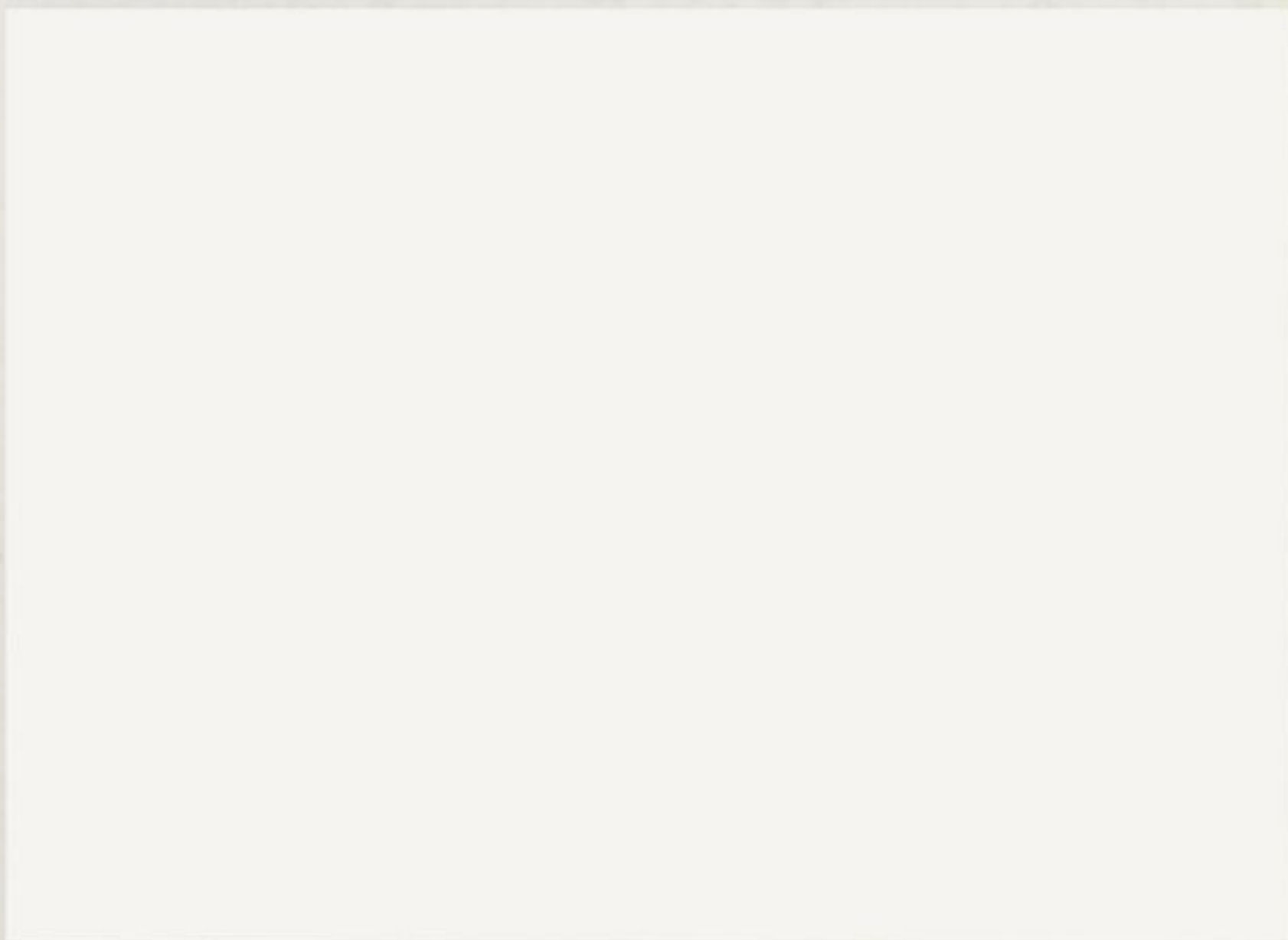
ipsa loquor pro me: si fallo[r], poena sororum
infelix umeros urgeat urna meos.
si cui fama fuit per auita tropaea decori,
Afra Numantinos regna loquuntur auos: 30
altera maternos exaequat turba Libones
et domus est titulis utraque fulta suis.
mox, ubi iam facibus cessit praetexta maritis,
uinxit et acceptas altera uitta comas,
iungor, Paulle, tuo sic discessura cubili: 35
in lapide hoc uni nupta fuisse legar.
testor maiorum cineres tibi, Roma, colendos,
sub quorum titulis, Africa, tunsā iaces,

et Persen proaui s[t]imulantem pectus Achilli,
quique tuas proauo fregit Achille domos, 40
me neque censurae legem mollisse neque ulla
labe mea uestros erubuisse focos.
non fuit exuuiis tantis Cornelia damnum:
quin et erat magnae pars imitanda domus.
nec mea mutata est aetas, sine crimine tota est: 45
uiximus insignes inter utramque facem.
mi natura dedit leges a sanguine ductas,
ne(c) possis melior iudicis esse metu.

quaelibet austeras de me ferat urna tabellas:
turpior assessu non erit ulla meo, 50
uel tu, quae tardam mouisti fune Cybeben,
Claudia, turritae rara ministra deae,
uel cuius cassos cum Vesta reposceret ignis,
exhibuit uiuos carbasus alba focos.
nec te, dulce caput, mater Scribonia, laesi: 55
in me mutatum quid nisi fata uelis?
maternis laudor lacrimis urbisque querelis,
defensa et gemitu Caesaris ossa mea.
ille sua nata dignam uixisse sororem
increpat, et lacrimas uidimus ire deo. 60
et tamen emerui generosos uestis honores,
nec mea de sterili facta rapina domo.
tu, Lepide, et tu, Paulle, meum post fata leuamen,
condita sunt uestro lumina nostra sinu.

uidimus et fratrem sellam geminasse curulem; 65
  consule quo facto tempore rapta soror.
filia, tu specimen censurae nata paternae,
  fac teneas unum nos imitata uirum.
et serie fulcite genus: mihi cumba uolenti
  soluitur aucturis tot mea fata meis. 70
haec est feminei merces extrema triumphii,
  laudat ubi emeritum libera fama rogum.
nunc tibi commendo communia pignora natos:
  haec cura et cineri spirat inusta meo.
fungere maternis uicibus pater: illa meorum 75
  omnis erit collo turba ferenda tuo.
oscula cum dederis tua flentibus, adice matris:
  tota domus coepit nunc onus esse tuum.

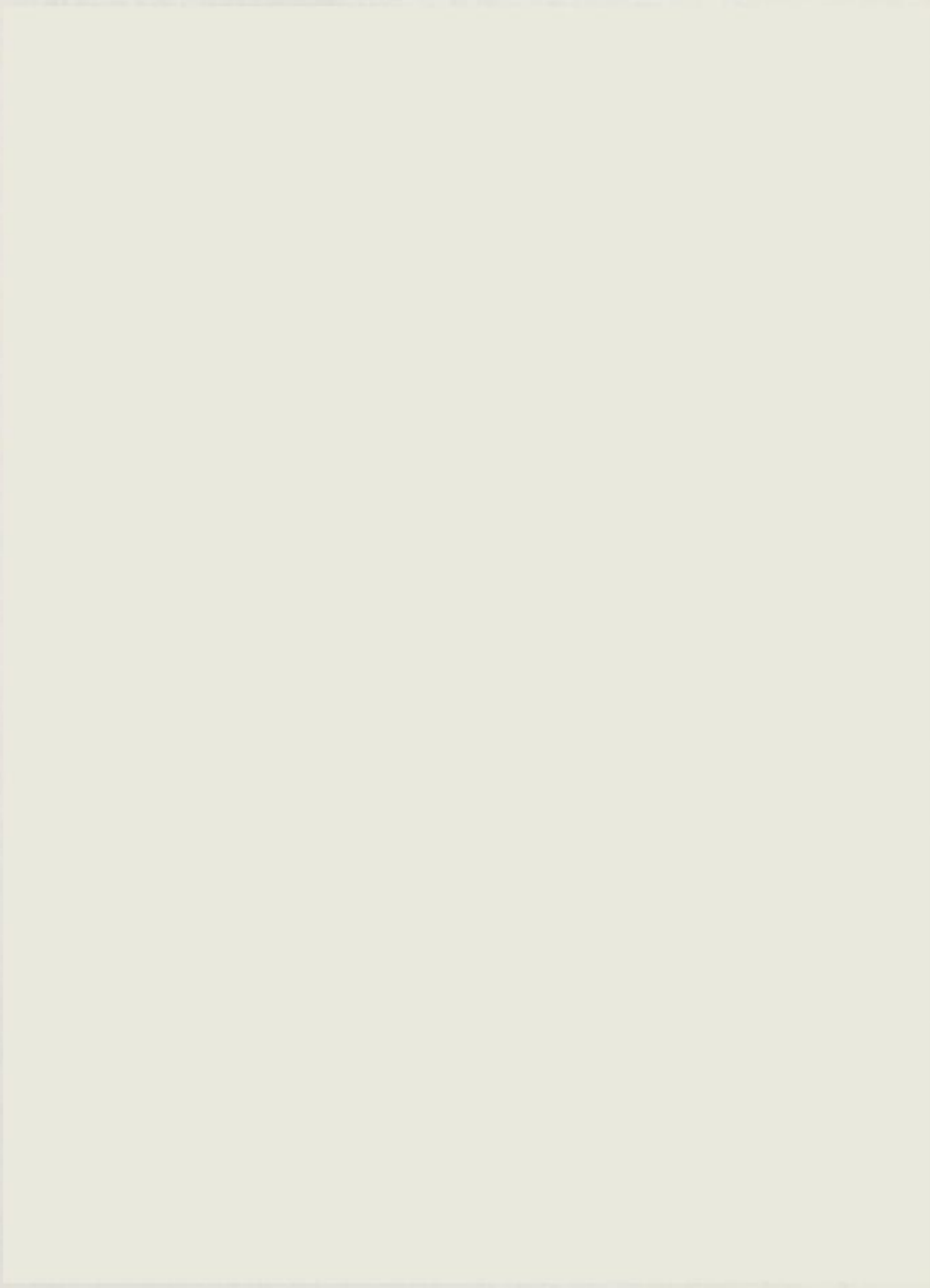
et si quid doliturus eris, sine testibus illis!
cum uenient, siccis oscula falle genis! 80
sat tibi sint noctes, quas de me, Paulle, fatiges,
somniaque in faciem credita saepe meam:
atque ubi secreto nostra ad simulacra loqueris,
ut responsurae singula uerba iace.
seu tamen aduersum mutarit ianua lectum, 85
sederit et nostro cauta nouerca toro,
coniugium, pueri, laudate et ferte paternum:
capta dabit uestris moribus illa manus;
nec matrem laudate nimis: collata priori
uertet in offensas libera uerba suas. 90
seu memor ille mea contentus manserit umbra
et tanti cineres duxerit esse meos,
discite uenturam iam nunc sentire senectam,
caelibis ad curas nec uacet ulla uia.
quod mihi detractum est, uestros accedat ad annos: 95
prole mea Paullum sic iuuet esse senem.
et bene habet: numquam mater lugubria sumpsi;
uenit in exsequias tota caterua meas.

uidimus et fratrem sellam geminasse curulem; 65
  consule quo facto tempore rapta soror.
filia, tu specimen censurae nata paternae,
  fac teneas unum nos imitata uirum.
et serie fulcite genus: mihi cumba uolenti
  soluitur aucturis tot mea fata meis. 70
haec est feminei merces extrema triumphii,
  laudat ubi emeritum libera fama rogam.
nunc tibi commendo communia pignora natos:
  haec cura et cineri spirat inusta meo.
fungere maternis uicibus pater: illa meorum 75
  omnis erit collo turba ferenda tuo.
oscula cum dederis tua flentibus, adice matris:
  tota domus coepit nunc onus esse tuum.

et si quid doliturus eris, sine testibus illis!
cum uenient, siccis oscula falle genis! 80
sat tibi sint noctes, quas de me, Paulle, fatiges,
somniaque in faciem credita saepe meam:
atque ubi secreto nostra ad simulacra loqueris,
ut responsurae singula uerba iace.
seu tamen aduersum mutarit ianua lectum, 85
sederit et nostro cauta nouerca toro,
coniugium, pueri, laudate et ferte paternum:
capta dabit uestris moribus illa manus;
nec matrem laudate nimis: collata priori
uertet in offensas libera uerba suas. 90
seu memor ille mea contentus manserit umbra
et tanti cineres duxerit esse meos,
discite uenturam iam nunc sentire senectam,
caelibis ad curas nec uacet ulla uia.
quod mihi detractum est, uestros accedat ad annos: 95
prole mea Paullum sic iuuet esse senem.
et bene habet: numquam mater lugubria sumpsi;
uenit in exsequias tota caterua meas.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

62458

AK-Hinweis

a.R. Burck

Fach 35

vl.

Bio K

Sonder-Aufstellung

26

Ausl.-Verm.

24.1.95 Hauer

a

SLUB DRESDEN

3 1546088

1739